

73. $\frac{1}{2}$ ARC

Pap. no 164.

Prov. I: 10. *Älä pahanjuonisia teura*

Ion. 13: 15. *Mina' annoin teille esteuro an / etdte nyn teti site / cun minatin teille tein*

Ier 22 : 29 Omaa/cuule Herran sana.

2.Tim. 2^{ns} 5 Jos iocutis moitele / nime ei hda
 crumata / essei hanto imellusest kii moittele

THE

WYLL

OF THE

WYLL

OF THE

WYLL

OF THE

WYLL

OF THE

WYLL

THE

THE

Täsa uudes Suomalaises
MANUALES.

Edytän nämät

Caritymmendä Kirja:

1. Ulinomainen ajan-
tieto.	12. Christuren Pijnan
Historia. 886
2. E. Dawid. Psaltari. 1	13. Christurē Ylösnou-
semifest. 914
3. Jesus Syrachin Kir-
ja. 193	14. Christuren Taima-
sen Astumifest. 925
4. Jeremian Balitus.
wirrett. 314	15. Jerusalemin Häwi-
tören Historia. 929
5. Tobian Kirja. 329	16. Hieronymuren Pro-
phetia. 944
6. Susann. Histor. 358	17. Käsi Kirja. 947
7. Täydellinen Wirsi-
kirja. 364	18. Täydellinē Kucous
Kirja. 982
8. Ewangeliumit ja E-
pistolat. 640	19. Matcamiesten Ku-
couret. 1122
9. D. Mart. Luth. Ca-
techismus. 823	20. Yhteiset Kucouret
jultki luettta jälken sa-
arnan seuracunn. 1131
10. Huonen Taulu. 875	
11. P. Athanasixuren us-
con tunnustos. 882	

Stockholmus/

Hendrich Keyfarin waiwal ja culutuxel/
 Prantais Frideman Heistädt/A. 1671.

Täydennyskirje
Uppsalan
Kön. Högskola

Tässä uudes Suomalaises
MANUALES.

Löytän nämät

Carikymmendä Kirja:

1. Ulinomainen ajan-
tieto.	12. Christuren Pijnan
Historia.	886
2. C. Dawid. Psoltari. 1	13. Christurē Plošnou-
semifest.	914
3. Jesus Syrachin Kir-
a.	14. Christuren Taiwa-
sen Astumifest.	925
4. Jeremian Balitus.
wirrett.	15. Jerusalemin Häwi-
tören Historia.	928
5. Tobian Kirja.	16. Hieronymuren Pro-
phetia.	944
6. Susann. Histor.	17. Kosi Kirja.	947
7. Täydellinen Wirsi-
kirja.	18. Täydellinē Ruuous
Kirja.	982
8. Ewangeliumit ja E.
pistolat.	19. Matcamiesten Ru-
couret.	1128
9. D. Mart. Luth. Ca-
techismus.	20. Yhteiset Ruouret
julkii luetita jälken sa-
arnan seuracunn. nzs	
10. Huonen Taulu.		875
11. P. Athanasiuuren us-
con tunnustos.		882

Stockholmis / 1671 ?

Hendrich Keyserin waiwal ja calusuzin

Prántais Seiveman Suksid: A.

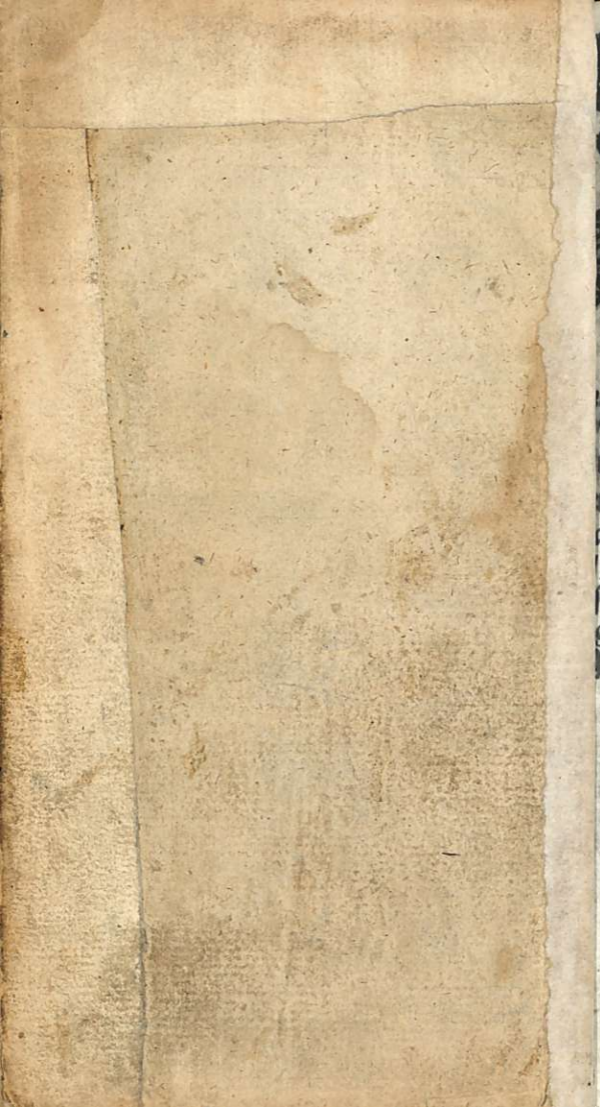
Johannesthron
in der Lillbürg
148 B

Prov. I: 10. Mä vahanjuonisia teura

Ioh. 13: 15. Mina' arnoin teille esicuvan,
että te nyn teki sitte / cunn minäkin teille tein

Suurivaldialle ja Kortiasuulset
Cuningalle ja Herralle/

Herz Carl eill XI.

Zumalan Armost / Kuodzin
Göthein ja Wändein Cuningalle ja
Peri Förstille / Suuri Förstille Suomes / Kut
tinalle Stonen / Estinmaalle / Wiroin / Caree
lin / Brehmin / Behrdin / Stetinin / Pommerin
Casubin ja Wändin / Förstille Rugin / Herrall
Ingerinmalle ja Wismarin : Niin myö
Phalzgrefwille Rhein Beyeris / Süllich /
Elewen ja Bergin Ruhti
nalle re.

Ninun caicken armollisimalle
Cuningallen ja Herrallen

Tämän Suomalaisen Mannalen
wastudest präntisi ulos anne
kun caicken nöyrymmästä ja
Sicera ja lahjoitta

Heudrich Keyser.

2. Chron. 1. v. 8. ad 13.

Ja Salomo sanoi Jumalalle: Sinä olet tehnyt suuren armon minun Isälleni Davidille/ta olet tehnyt minun hänen sians Euningari. Olcon nyt Herra Jumala sinun sanos totinen minun Isälleni Davidille: Sillä sinä olet tehnyt minun Eanffan Euningari / joita niin monda on kuin tomua maan päällä. Niin anna minulle nyt taito ja ymmärrys / tähdärenti tämän Eanffan edes ulos ja isälle: sillä cuca Voi duomita tätä sinun suurta Eanffas. Niin sanoi Jumala Salomolle: Etä se on sinun mielestäs / ja et ole anonut rickautta / eli tarwata / eli suurta cunniata / eli wihamiestes sieluja / eli pitkä itä / mutta olet anonut taito ja ymmärrystä / duomitapes minun Eanffani / joluen Euningari minä olen sinun pannut. Niin oleon sinulle taito ja ymmärrys annettu / wielä sice anuan minä sinulle rickautta / hywyttä ja cunniata / niin ettei sinun wertas Euningasten seas ennen sinua ole ollut / eikä myös sinun jälkes tule.

Psal. 20. v. 1. 6.

Herra Euulcon sinua (meidän armollinē Euningas) hädäsäs / Jacobin Jumalan nimi sinua warjelecon. Hän lähettätön sinulle apua pyhästä / ja Zionista sinua wahwistacon. Hän muistacon caicki sinun ruocanhris / ja sinun poltounhris olecon lihawat / Sela.

Hän andacon sinulle mitä sinun sydämes ano / ja päättätön caicki aiwoiupes. Me terseawme sinun awustas / ja meidän Jumalan nimes / me ylennäm meidän lypum / Herra täyttätön caicki sinun rucoupes.

CALENDARIUM.

Januarius.

Tammi Kuulla on XXXI. päivä. Päivä on 8 hetke pitkä/ Yö 16. Auringo nouse 8. lyödes/ ja lasse 4. lyödes.

	1	Cal. Jan.	19	A	Ci	Boen	W. p.
	2	4	8	b	fi	Abel/	Serb/
	3	3		c	o	Isaac.	
	4	prid.	16	d	la		
	5	Non.	5	e	nus		
Zamberella.	6	8		f	Ep	Sopptainen.	
Nyköpings.	7	7	13	a	Ca	Rnuti.	
Hudwichs.	8	6	2	A	fi		
Waldis.	9	5		b	bi		
	10	4	10	c	ven		
E. Göst. I.	11	3		d	di		
Eruunattu.	12	Prid.	18	e	car		
Ypsal. 1528.	13	Idib.	7	f	oc		
Enköpings.	14	19		a	Fe		
Lintöpingis.	15	18	15	A	li		
Scharas.	16	17	4	b	Mar		
	17	16		c	cel		
	18	15	12	d	Prisc		
	19	14	1	e	Fab		
Lurus.	20	13		f	Hen	Hendrick.	
Drebros.	21	12	9	a	Ag	Aunis.	
	22	11		A	Vin	Vincent.	
	22	10	17	b	cent	Emerentia.	
	24	9	6	c	E		
Karjaloh.	25	8		d	Pau	Pawali.	
Norköping.	26	7	14	e	lus		
Hedemoras.	27	6	3	f	no		
Schedewijs.	28	5		a	bi	Carlet.	
	29	4	11	A	le		
	30	3	19	b	lu		
	31	prid.		c	men	Ignattus.	
		Cal. Feb.					

Februarius.

Helme Cuulla on XXVIII. päivä. Päivä
on 10. hetki pitkä/Vo 14. Auringo nouse 7. lyö-
des/ja lasse 5. lyödes.

Mynämäes	1	Cal. Feb.	8	d	Bri	
Lohjalla	2	4	16	e	Pur	Martian
Torsilas.	3	3	5	f	Bla	pubd. p.
	4	prid.		g	fus	
	5	Non.	13	A	Ag	Aaca.
	6	8	2	b	Dor	Toratei.
	7	7		c	Fe	
	8	6	10	d	bru	Helga.
	9	5		e	o	
Etshyös.	10	4	18	f	Sco	Lastika.
Sigtunas.	11	3	7	g	la	
Torstain ennen	12	prid.		A	sti	
Lastiaista.	13	Idib.	15	b	ca	
Wärshyös.	14	16	4	c	Va	
Naandalis	15	15		d	Sig	Siffre.
Kestiwijckona	16	14	12	e	Ju	Juliana.
Last. jälken.	17	13	1	f	li	
Sigis. Erunn	18	12		g	con	
Upsal. 1594.	19	11	9	A	jun	
Kewäden	20	10		b	ge	Susanna.
Alcu.	21	9	17	c	tunc	
Bdes	22	8	6	d	Pe	Petr. Cath.
Caupungis.	23	7		e	trum	
	24	6	14	f	Mat	Matth. A.
	25	5	3	g	thi	Carc. B.
	26	4		A	am	Alexander.
	27	3	11	b	in	
Carcans	28	prid.		c	de	
Wuoma.	29	Cal. Mart.				

Martius.

Maalis Cuulla on XXXI. päivä. Päivä on 12. hetke pitkä / Yö myös 12. Auringo nousse 6. lyödes / ja laske myös 6. lyödes.

	1	Cal	Mart.	19	d	Mar	
	2	6		8	e	ti	
	3	5			f	nus	
	4	4		16	g	of	
	5	3		5	h	fi	
	6	prid.			b	ci	
	7	Non:		13	c	o	
	8	8		2	d	de	
	9	7			e	co	
	10	6		10	f	ra	
Päivä ta Yö	11	5			g	tur	
on tasain.	12	4		18	h	Cre	Grens.
	13	3		7	b	go	
Nortelges.	14	prid.			c	ri	
E. Carlet IX.	15	Idib.		15	d	a	Zacharias.
Cruun. Bps.	16	17		4	e	no	Ebba.
Anno 1607.	17	16			f	Ger	Gertrn.
	18	15		12	g	trud	
E. Carlet IX.	19	14		1	h	Ab	Joseph.
walittu Sinkö-	20	13			b	ba	
ping. 1600.	21	12		9	c	Be	Venti.
Carlstadis.	22	11			d	ne	
	23	10		17	e	jun	
	24	9		6	f	cta	
Stoklösteris.	25	8			g	Do	Esaias.
	26	7		14	h	mi	Marian pä.
	27	6		3	b	na	
	28	5			c	Ge	
	29	4		11	d	ni	
	30	3			e	tri	
	31	prid.		19	f	co	

Cal. Apr.

Aprilis.

Huhti Cuulla on XXX. päivä. Päivä on
 14. hetki pikkä/ Yö 10. Uuringo nouse 5. lyödes/
 ja lasse 7. lyödes.

1	Cal. Apr,	8	a	A	
2	4	16	A	pril	
3	3	3	b	in	Ingrt.
4	prid.		c	Am	Brusi.
5	Non.	13	d	bro	
6	8	2	e	fi	
7	7		f	i	
8	6	10	g	fe	
9	5		A	ftis	
10	4	18	b	o	Daniel.
11	3	7	c	vat	
12	prid.		d	at	
13	Idib.	15	e	que	
14	18	4	f	Ti	Suwi päi.
15	17		g	bur	
16	16	12	A	ti	
17	15	1	b	Hinc	
18	14		c	Va	Walleri.
19	13	9	d	ler	
20	12		e	fan	
21	11	17	f	ct	
22	10		g	quo	
23	9		A	Ge	Yriana.
24	8	14	b	or	
25	7	3	c	Mar	Marcus.
26	6		d	ci	
27	5	11	e	que	
28	4		f	Vi	
29	3	19	g	Pe	
30	prid.		A	tri	

Cal. Maji.

Majus.

**Touko Kuula on XXXI. päivä. Päivä on
16. hetke pitkä / Yö 5. Auringo nouse 4. lyödes/
ja laske 8. lyödes.**

	1	Cal Maji.		b	Phi	Phil. Jac.
	2	6	16	c	lip	(Walbor.
	3	5	5	d	CruX	Pyhäristi.
	4	4		e	cho	
	5	3	13	f	ro	
	6	prid.	2	g	Jo	
	7	Non.		A	ha	
	8	8	10	b	la	
	9	7		c	tin	
	10	6	18	d	e	
E. Göst. 1.	11	5	7	e	pi	
syndynyt	12	4		f	ne	
Lindholmis	13	3	15	g	re	
1490.	14	prid.	4	A	i	
	15	Idib.		b	quē	Sophia.
	16	17	12	c	Ma	Sara.
	17	16	1	d	ius	
Upsalas:	18	15		e	E	Erick.
	19	14	9	f	ric	
	20	13		g	se	
	21	12	17	A	ri	
	22	11	6	b	e	
	23	10		c	re	
	24	9	14	d	net	
Kesän alen.	25	8	3	e	Vr	Urbol.
S. Erick. 10.	26	7		f	ba	
saatta Christin	27	6	11	g	num.	
uscon Suomeen	28	5		A	se	
S. Hendrich	29	4	19	b	qui	
cautta Arch.	30	3	8	c	tur	
Upsal. 1150.	31	prid.	16	d	Pe	Petronella.
		Cal. Jun.		b	iii	

Junius.

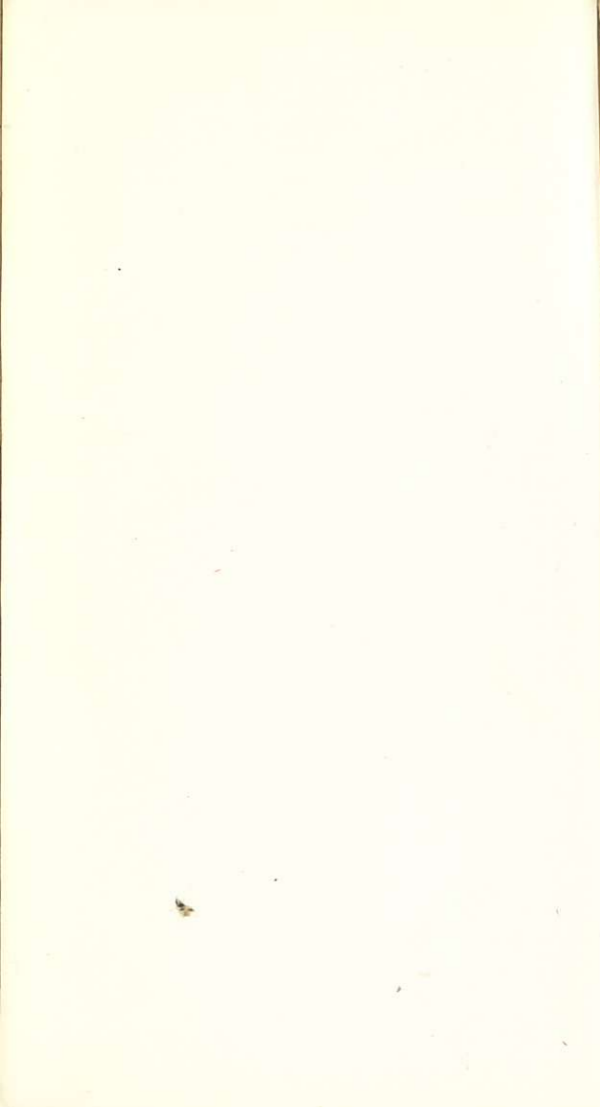
Kesä Vuola on XXX. päivä. Päivä on 18.
 Heike pirkkä / Yö 6. Auringo nouse 3. Iyödes / ja
 laske 9. Iyödes.

	1	Cal. Jun.	5	e	Nic	Nicodemus.
E. Göst. I. walittu. Strängnäs / 1533.	2	4		f	Mar	
	3	3	13	g	E	Rasi.
	4	Prid.	2	A	ras	
	5	Non.		b	bo	
	6	8	10	c	ni	
	7	7		d	dat	
	8	6	18	e	Jun	
	9	5	7	f	pri	
	10	4		g	mi	
	Pisin päivä. Torfilias.	11	3	15	A	Bar
12		Prid.	4	b	Es	Eselt.
13		Idib.		c	An	Lyni.
14		18	12	d	thon	
15		17	1	e	Vit	
16		16		f	què	
17		15	9	g	Both	
Falköpingis. Lurusa.	18	14		A	Hen	Hendrick.
	19	13	17	b	Ger	
	20	12	6	c	va	Judith.
	21	11		d	pa	Achatius.
	22	10	14	e	ri	
Stregnäs.	23	9	3	f	ter	Daniel.
	24	8		g	Jo	Joh. Ca.
	25	7	11	A	ha	staja.
Morselges. Elstaby.	26	6		b	Jo	
	27	5	19	c	que	
	28	4	8	d	le	
Arbogas. Lindöping. Carlstads.	29	3		e	Pe	Petart is
	30	Prid.	16	f	Paul.	Pawall.
		Cal. Jul.				

Julius.

Hetnä Cuulu on XXXI. päivä. Päivä on
 16 hetke pitkä / Vö 8. Auringo nouse 4. lyödes /
 ja lasse 8. lyödes.

Helsingforsis.	1	Cal. Jul.	5	a	Jul	
Borgos.	2	6		u	Vi	Mar. edj. p.
	3	5	13	b	fi	Cornelius.
	4	4	2	c	ta	
	5	3		d	re	
	6	prid.	10	e	ti	Mätä Eun
	7	Non.		f	net	alca.
Johan. Huss	8	8	18	g	Su	
poldettu 1415.	9	7	7	u	ni	
E. Johan	10	4		b	sep	
Ernun.	11	5	15	c	tem	
Upsal. 1569.	12	4	4	d	fra	
Webmailla.	13	3		e	Mar	Margareta.
	14	Prid.	12	f	gar	Elias.
	15	Idib.	1	g	A	Christer.
	16	17		u	po	
	17	16	9	b	stel	
	18	15		c	In	
	19	14	17	d	de	
	20	13	6	e	que	
	21	12		f	prax	
	22	11	14	g	Mag	Matalela
	22	10	3	u	Ap	
	24	9		b	Cris	Kirstin.
Rymmättyläs.	25	8	11	c	Ja	Jacob.
Paimios.	26	7	19	d	co	
	27	6		e	bus	
Nawois	28	5	8	f	Beth	
Jemus.	29	4	16	g	Ol	Oletol.
Vdes Kireos.	30	3	5	u	ab	
Saloisilla.	31	prid.		b	Ger	
Röptingis.		Cal. Aug.				
Schedwits.						

Julius.

Heinäkuulu on XXXI. päivä. Päivä on
16 hetke pitkä / Yö 8. Auringo nouse 4. yödes /
ja laske 8. yödes.

	1	Cal. Jul.	5	a	Jul	
Helsingforsis.	1	Cal. Jul.	5	a	Jul	
Borgos.	2	6		u	Vi	Mar. edz. p.
	3	5	13	b	fi	Cornelius.
	4	4	2	c	ta	
	5	3		d	re	
	6	prid.	10	e	ti	Märä Tun
	7	Non.		f	net	alca.
Johan. Huss	8	8	18	g	Su	
poldettu 1415.	9	7	7	u	ni	
E. Johan	10	4		b	sep	
Eruun.	11	5	15	c	tem	
Ypsal. 1569.	12	4	4	d	fra	
Behmailla.	13	3		e	Mar	Margareta
	14	Prid.	12	f	gar	Elias.
	15	Idib.	1	g	A	Christer.
	16	17		u	po	
	17	16	9	b	stel	
	18	15		c	In	
	19	14	17	d	de	
	20	13	6	e	que	
	21	12		f	prax	
	22	11	14	g	Mag	
	22	10	3	u	Ap	
	24	9		b	Crif	
Rymmätyläs.	25	8	11	c	Ja	
Paimios.	26	7	19	d	co	
	27	6		e	bus	
Narvois	28	5	8	f	Be	
Iemus.	29	4	16	g	Ol	
Ydes Kireos.	30	3	5	u	ab	
Saloisilla.	31	prid.		b	Ger	
Röpingis.		Cal. Aug.				
Schedwits.						

Augustus.

Elo Cuulla on XXXI. päivä. Päivä on 14.
 hetke pitkä / Nö 10. Uuringo nouse 5. lyödes /
 ja laske 7. lyödes.

A. Chr. 1544.	1	Cal. Aug.	13	c	Vin	
Oli nyt surkia	2	4	2	d	cla	Moses.
nalkä ia callis	3	3		e	Ste	
aica ruodzis; ja	4	Prid.	10	f	phan	
sentähden ru-	5	Non.		a	do	
rons-päivät	6	8	18	u	Sixt	
ensist pidettin.	7	7	7	b	Au	
	8	6		c	gu	
	9	5	15	d	stus	Philpa.
Mynämäes	10	4	4	e	Lau	Lauridza.
Perniös	11	3		f	dat	
Upsalos.	12	Prid.	12	g	&	Clara.
Eödertöpingis.	13	Idib.	1	u	Hy	
Brebroos.	14	19		b	pol	
Göteborgis.	15	18	9	c	Sum	Maria.
Sigtunas.	16	17	17	d	ti	
	17	16	6	e	o	Mätäcuun
	18	15		f	jun	loppu.
	19	14		g	ge	
	20	13	14	u	Bern	Bärni.
	21	12	3	b	ac	
	22	11		c	Thi	Zimi.
	23	10	11	d	mo	Snyssalea.
	24	9	19	e	Bart	Bertult.
	25	8		f	Lu	Eudwigk.
	26	7	8	g	do	Samuel.
	27	6		u	vig	
	28	5	16	b	Aug	Augustin.
	29	4	5	c	Jo	Joh. caul-
	30	3		d	han	leick.
	31	Prid.	13	e	nes.	Rebecca.

Cal. Sept.

Augustus.

**Elo Tuulla on XXXI. päivä. Päivä on 14.
 heite pirkä / Nö 10. Auringo nousse 5. yödes/
 ja laste 7. yödes.**

A. Chr. 1544.	1	Cal. Aug.	19	e	Vin	
Dli vxi surtia	2	4	2	d	cla	Moses.
nälkä ia callis	3	3		e	Ste	
aicaruodzis; ja	4	Prid.	10	f	phan	
sentähden ru-	5	Non.		g	do	
cons-päivät	6	8	18	A	Sixt	
ensist pidettin,	7	7	7	b	Au	
	8	6		c	gu	
	9	5	15	d	stus	Philpa.
Mynämäes	10	4	4	e	Lau	Lauridza.
Perniös	11	3		f	dat	
Upsalos.	12	Prid.	12	g	&	Elara.
Eöbertöpingis.	13	Idib.	1	A	Hy	
Örebroos.	14	19		b	pol	
Göteborgis.	15	18	9	c	Sum	Maria.
Sigtunas.	16	17	17	d	ti	
	17	16	6	e	o	Mätäcuun
	18	15		f	jun	loppu.
	19	14		g	ge	
	20	13	14	A	Bern	Bärnt.
	21	12	3	b	ac	
	22	11		c	Thi	Zimt.
	23	10	11	d	mo	Syns alea.
Lamberella	24	9	19	e	Bart	Bertuli.
Björnboris	25	8		f	Lu	Judrogt.
Salos	26	7	8	g	do	Samuel.
Pyttäs	27	6		A	vig	
Hörnesandis	28	5	16	b	Aug	Augustin.
	29	4	5	c	Jo	Joh. caul-
	30	3		d	han	leick.
	31	Prid.	13	e	nes.	Rebecca.

Cal. Sept.

September.

Syyskuulla on XXX. päivä. Päivä on 12. heikkipäivä/Myömyös 12. Auringon nousu 6. lhyödes/ja laste myös 6. lhyödes.

	1	Cal. Sep.	2	f	Æ	
	2	4		g	gi	
	3	3	10	u	di	
	4	Prid.		b	um	
	5	Non.	18	c	Sep	
	6	8	7	d	ha	Maunus.
Lurus.	7	7		e	bet	
Forss.	8	6	15	f	Nath	Mar.
Sibbos.	9	5	4	a	Gor	synd. p.
Wijboris.	10	4	12	u	gon	
Lapwedellä.	11	3	1	b	proth	
Westeråis.	12	Prid.		c	at	Tobias.
Westerwikis.	13	Idib.	9	d	que	
Forss.	14	18	17	e	Cru	Pyhäristti.
Borgos.	15	17		f	cem	
Hörnesandis.	16	16	6	a	sanct.	
	17	15	14	u	Lam	Lamber.
	18	14		b	ber	
	19	13		c	tum	
	20	12	3	d	cum	
Zalwasalos.	21	11		e	Matt	Matt. Ev.
Upsalas.	22	10	11	f	Mau	
Eteshös.	23	9	19	a	ri	
Hios.	24	8		u	ti	
	25	7	8	b	us	
	26	6		c	&	
Stockholms.	27	5	16	d	da	
Elfsarby.	28	4	5	e	mi	
Södertelges.	29	3	13	f	Mich	Mickel.
Stefthamar.	30	Prid.	2	g	Hic	Hierony
Mönsteros.		Cal. Oct.				(mus.

Oktober.

Loca Cuulla on XXXI. päivä. Päivä on
10. heike pikkä / Nö 14. Auringo nouse 7. lyö-
des / ja laste 5. lyödes.

E. Carl. IX.	1	Cal. Oct.	2	A	Hem Hemmingt.
synd. Stockh.	2	6	10	b	Le (us.
1550.	3	5		c	o
Jönköpings.	4	4	18	d	Fran Franzi.
	5	3	7	e	cis
	6	Prid.		f	Esc
Perniös.	7	Non.	15	g	Bir Britä.
Bstelas.	8	8	4	A	git
Wärshös.	9	7		b	Di Nisus.
Nortelges.	10	6	12	c	o
	11	5	1	d	ni
	12	4		e	fi
E. Göstaf A.	13	3	9	f	que
dolph / se Tot-	14	Prid.		g	Ca Talvi päi.
nen ja Suuri /	15	Idib.	17	A	lixt
Ernattin Bp.	16	17	6	b	Gal
Salos 1617.	17	16		c	li
	18	15	14	d	Lu Lucas.
	19	14	3	e	cas
Calmaris.	20	12		f	fit
	21	11	11	g	und Brsa.
1650. 20. Oct.	22	10	19	A	ing Ingborg.
Ernattin D.	23	9		b	Se Syringi.
Christina.	24	8	8	c	ve
	25	7		d	Chrif
	26	6	16	e	pi
	27	5	5	f	ni
	28	4	13	g	Si Simon Ju-
E. Carlei cuo.	29	3	2	A	mo (das.
ii Nyföp, 1611.	30			b	nis
	31	Prid.		c	quint
		Cal. Nov.			

November.

Marras Cuulla on XXX. päivä. Päivä on 8. hetke pitkä / Nö 16, Auringo nouse 8. lyödes / ja lasse 4. lyödes.

Elftarbys.	1	Cal. Nov.	10	d	Om	Pyh. mie.
	2	4		e	ne	(päi.
E. Gustaff A.	3	3	18	f	No	
dolph; voitto /	4	Prid.	7	a	vem	
sa cuolema 1632.	5	Non.		A	ber	
	6	8	15	b	ha	
	7	7	4	c	bet	
	8	6		d	quat	
Anno 1660.	9	5	12	e	The	
4. Nov. hau-	10	4	1	f	o	Mart. Int.
dattin E. Carl	11	3		g	Mar	Martina.
Gustaff Stockh.	12	Prid.	9	A	tin	Jonas.
	13	Idib.		b	Bric	Penta.
	14	18	17	c	E	
	15	17	6	d	pi	
E. Johan cuo-	16	16		e	scop	
li Stockholmis	17	15	14	f	Ad	
1582.	18	14	3	a	dis	
	19	13		A	E	Elisabeth.
	20	12	11	b	li	
	21	11	19	c	sa	
	22	10		d	Ce	Sydza.
	23	9	8	e	Cle	Clemetti.
Talwen alcu.	24	8		f	Chrif	
	25	7	16	a	Ka	Karina.
1655. 24. Nov.	26	6	5	A	tha	Conradus.
Syndyi mei-	27	5	13	b	Vi	
dän arinol. Cu-	28	4	2	c	ta	
ning; Carl XI.	29	3		d	Sat	
Stockh.	30	Prid.		e	An	Andreas.
		Cal. Dec.				

December.

Talvi eli Joulu Cuulla on XXXI. päivä.
Päivä on 6. hetke pitkä/Vö 18. Aurigo nousse
9. lyödes/ja lasse 3. lyödes.

	1	Cal. Dec.		f	De	
	2	4	18	g	cem	
Drotningi	3	3	7	A	ber	
Christina syn-	4	Prid.		b	Bar	Barbi.
dyl 1626.	5	Non.	15	c	ba	
	6	8	4	d	Ni	Nilis.
	7	7		e	co	
	8	6	12	f	Con	Mar. Est.
E. Gustaff	9	5	1	g	cep	Jachim.
Adolphi syn-	10	4		A	&c	
dyl Stockhol-	11	3	9	b	al	
mis 1594.	12	Prid.		c	ma	Lyhin p.
	13	Idib.	17	d	Lu	Lucia.
	14	19	6	e	ci	
E. Eric syn-	15	18		f	An	Anna.
dyl Stockh.	16	17	14	g	San	Sophta.
Anno 1533.	17	16	3	A	ctus	
	18	15		b	Ab	Abraham.
	19	14		c	in	
	20	13	19	d	de	
E. Johan syn-	21	12		e	Tho	Thomas.
dyl Ståtebo-	22	11	8	f	mas	Beata.
ris 1537.	23	10		g	mo	
	24	9	16	A	do	Adam/ Eva
	25	8	5	b	Nat	Joulu
	26	7		c	Steph	Staffant
	27	6	13	d	loh	Johannes
	28	5	2	e	pu	Lasten p.
	29	4		f	Tho	
	30	3	10	g	mæ	David.
	31	Prid.		A	Syl.	
		Cal. Jan.				

Urkertaintien selitys Wuosicauden Aigoiſt ja Pyhäpäiwist.

I. Aigoiſt.

Wuosicausti on se aika / cuin Auringo wael-
da ne 12. taiwan merkiä / ja tule taas en-
diseen paickaans. Aljetan puoliiyön Aicaan
Bdenwuoden päiwä wastan. Sijnä on 365.
päiwä / ja liki 6. hetke. Ne suljetan ulos colmena
wuonna toinen toisens perän / jotca Yhreiseri
Wuoderi cudzutau: mutta joca neljäs wuosil
ne caicki yhteen luetan / joista coconainen päiwä
tule wuosicauden lisätysi / joca Carcaus Wuod-
deri cudzutau / ja niijn sijnä on 366. Päiwä. Se
lisätty päiwä stoitetan Helmeccuuhun / päiwä eu-
nen Mathin päiwä.

Osaa on Wuosicaudes neljä / jotca meildä seu-
rawaisina päiwinä aljetan :

Perari Paastos Kewäden suo /
Clemetti päiwänäns Talwen tuo.
Suwen suloiſen Urboi sääändä.
Lain Bertuli Gyryxi kääändä.

Cuncautta luetan Wuosicaudes olewan /
Cuun jouuru perän / 12. jotca Calendariumis
järjestäns luetellan. Bsicuu / täysi 12. Edytän Cul-
laisen lugun lugust: Ainoastans tiedä / 1. Että B-
sicuu nimitetän sijtä Cuusta josa se loppukin. 2.
Että Bsicuu cadzo culminens itään / ja paista ech-
tona : mutta lopulla se cadzo ländeen / ja paista
huomeneldain: Täysicuu paista caicken ydn.

Päiwät teke Auringon jouuru / soiden lucu / ni-
mitäin mondaco nijtä wuodes on / ennen sanot-
tin; ja aljetan meildä puoliiyön aicaan.

Tiedä tässä: cosca päivä ja yō tasain owat;
ja cosca Nuringon pysändymys cahdeist wuodes
tapahdu:

Lamber ia Greus wuodelo ain:
Päiwän ia Yōn tuowat tasain.
Lucia p̄simmän yōn anda/
Ditus p̄simmän päiwän canda.

Wijckoo Wuosicaudes on 52. ja 1. päivä/yō
teises wuodes: mutta 2. päivä Carcaus wuo-
des. Wijckos on 7. päivä/ joihin ne 7. Booksta-
wia/ A B C D E F G / soitetan. A alca Bdest
wuodest/ ia nijn sijte kerroitā caicki Wijcot ia
Cuucaudet.

II. P̄hāpäiwist.

P̄hāpäiwät owat Wuosicaudes Cahtalai-
set: 1. Iijckumattomat / jotca cullakin Cu-
ulla aina paickans pitāwät/ ia owat Calendariu-
min pannut. 2. Iijckuwaiset / cuin on Sunnun-
tai ja Lastianen / ja sijte ne muut cuin nāistä
cahdesta rippuwat.

Sunnuntai on aina seidzemäs päivä/jonga
Bookstawi cudzutā Sunnuntai Bookstawixil
joca cahden syyn tähden joca wuosi muutetan:
1. Sen päiwän tähden cuin yhteisnā vuonna
52. wijcon ylidze on / jongatāhden ensimmäisnā ja
wijnmäisnā päiwänā wuodest on yxi Bookstawi
nimittein A. 2. Carcauswuoden tähden / jolla
52. wijcon ylidze caxi päivä on. Ja coco tämä
muutos tapahdu 28 wuodes / jolla ajalla Nuring-
on P̄h̄rilueu (nijneuin caicki se 28. Wuoden
aica cudzutā) palaja jällens / ja on joca idzella
hānen Bookstawins / nijneuin seurawainen tau-

lu osotta. Carcaus wuodella on cari Booksta-
wia: edelmäinen pidetän Kewäisen Mathin päi-
wän asti/mutta toinen sijte coco wuoden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G	E	D	C	B	G	F	E	D	B
F				A				C	

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	G	F	D	C	B	A	F	E	D
		E				G			

21	22	23	24	25	26	27	28
C	A	G	F	E	C	B	A
B				D			

Nijneuin tässä wuodella/1671. joca on 3° Carcauswuod-
desti/Sunnuntai Bookstawi on A/ja Auringon Pjirilucu 28.
Sentähgen tulawana wuonna/1672. on Sunnuntai Book-
stawi G. F. ja Auringon Pjirilucu 1. ja nijn aina edeminä/
sijhen wuoten asti cuims sitä tietä tahdot / ja jonga Book-
stawin ja lugun siinä sijtä löydät / se on sen wuoden Sunn-
tai Bookstawi/ja Auringon Pjirilucu; ja cosca 28. wuotta
näiden Bookstawin järjestyksen perän owat culunet/nijn ru-
toetan taas algust lukeman/nijneuin ennengin.

Lasstainen löytän wuostiwuodeld/ Eullaisen lugun jär-
jestysest/ seurawaises taulus. Wuotinen Eullatnen lincu on
tarpelinen: 1. Eusa se Eucaudes löytän/ siinä on Bscuu.
2. Eusa se tässä taulus löytän/nijn mendäfdn sitä ratta myö-
den siwulle päin oikeen käden puoleen/nijneauwan cuim wuo-
tisen Sunnuntai Bookstawin cobdalla tullan / ja siinä on
Wjcot / Juolun ja Lasstaisen välillä; mutta se lucu cuim
alimna siinä radis on/ näytä päiwät cuim ylijden Wjctoja
owat. Carcauswuonna luetan wjctot edellisen/mutta päi-
wät toisen Bookstawin perän.

osotta. Carcaus wuodella on cari Booksta-
 ja: edelmäinen piderän Kewäisen Mathin päi-
 män asti/mutta toinen sijte coco wuoden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
G	E	D	C	B	G	F	E	D	B
F				A				C	

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	G	F	D	C	B	A	F	E	D
		E				G			

21	22	23	24	25	26	27	28
C	A	G	F	E	C	B	A
B				D			

Njincuin täällä wuodella/1671. joca on 3^s Carcaus wue-
 st/Sunnuntai Bookstawi on A/ ja Auringon Pyrilucu 28.
 sentähgen tulawana vuonna/1672. on Sunnuntai Book-
 stawi G. F. ja Auringon Pyrilucu 1. ja nju aiwa edemmä/
 jhen wuoten asti cuins sitä tietä tahdot / ja jonga Book-
 stawin ja lugun sinä sijtä löhdät / se on sen wuoden Sunn-
 untai Bookstawi/ ja Auringon Pyrilucu; ja eosca 28. wuotta
 äiden Bookstawin järjestyksen perän owat eulunet/nju ru-
 etan taas algust lufeman/njincuin ennengin.

Lasstainen löytän wuosiwuodella/ Eullaisen lugun jär-
 estyrest/seurawaises raulus. Wuotinen Eullainen lueu on
 wupelinen: 1. Eusa se Euncaudes löytän/ sinä on Wficu.
 Eusa se täsä raulus löytän/nju mendätön sitä rattia myö-
 ssiwulle päin oikeen käden puoleen/njincawuan cuu wuo-
 den Sunnuntai Bookstawin eohdalla tullan / ja sinä on
 Wycof / Juolun ja Lasstaisen wälillä; mutta se lueu cuu
 sinä sinä radis on/ näytä päiwät cuu ylidzen Wycoja
 wat. Carcauswuonna luetan wjhtot edellisen/mutta päi-
 män toisen Bookstawin perän.

☉(☽)☽

Sunnuntai Bookstawi:

Eullainen Luccu.

	A	B	C	D	E	F	G
1	8	8	8	8	7	7	7
2	6	6	6	6	6	6	6
3	9	9	9	9	9	8	8
4	8	7	7	7	7	7	7
5	6	6	6	6	5	5	5
6	9	9	8	8	8	8	8
7	7	7	7	7	7	6	8
8	10	10	10	9	9	9	9
9	8	8	8	8	8	8	7
10	7	7	6	6	6	6	6
11	9	9	9	9	9	9	9
12	8	8	8	7	7	7	7
13	6	6	6	6	6	6	5
14	9	9	9	9	8	8	8
15	7	7	7	7	7	7	7
16	6	6	6	5	5	5	5
17	9	8	8	8	8	8	8
18	7	7	7	7	6	6	6
19	10	10	9	9	9	9	9

Zoulin ja LaPiaisen wähilli / Wifcot.

0 1 2 3 4 5 6

Päiwat.

Nijneuin tämän Wuoden / 1671 / Eullainen luccu on 19. ja tulowan Wuoden / 1672 / on 1. ja niin aina edemmä / sihen wuoten asti cuins sitä tietä tahdot / se on sen wuoden Eullainen luccu: mutta aina 19. wuoden perästä / tule se endiseen paikkaans / ja ruwetan taas algust lukeman nijneuin ennengin.

Eosca's lastraisen tiedät / niin sijtä on Pääsiäiseen seidzeman wijeko: Pääsiäisestä Heluntain myös seidzeman wijeko: Heluntoista P. Colminaisuden päiwään yxi wijeko / ja niin aina edemmä / haman Adventijn asti / joca aina on lähimäinen Sunnundai / ennen Barbon päiwä / ja on wijnmänen luccuwamen Pyhäpäätwä wuosicaudes.

Psaltari.

1. Psalmi.

Astuas on se joca ei waelhä jumalatto
mitten neuwosa / eikä astu synneisten
teille / eikä istu cusa pilckajat istuwat.

2 Waan racasta Herran Lakia / ja ajattele hä
nen Lakians päiwät ja yöt.

3 Hän on nijcuin istutettu puu wesiöjan tykönä /
joca hedelmäns anda ajallans / ja hänen lehtens
ei warise / ja caicki menesty mitä hän teke.

4 Mutta Jumalattomat ei ole nijn / waan nijn
cuin acana / jonga tuuli hajottele.

5 Sentähden ei jumalattomat kestä duomiotta /
eikä synneiset wanhurscarsten seura.

6 Sillä Herra tietä wanhurscarsten tien / mutta
jumalattomitten tie hukku.

2. Psalmi.

Sri pöcanat kiucuidzewat / ja Eansat tur
hia ajattelewat?

2 Waan Euningat hängidzewat heitän / ja
Herrat kestenäns neuwo pitäwät / Herra ja hä
nen woideltuans wastan.

3 Catcaiscam heidän sitens / ja heittäkäm mei
stäm pois heidän köytens.

4 Mutta joca taiwas asu / naura heitä / ja Her
ta pilcka heitä.

5 Kerran hän puhu heille wihoisans / ja hirmui
sudesans peljättä heitä.

6 Mutta minä asetin minun Euningani Zio
nin / minun pyhälle wuorelleni.

7 Minä saarnan seucaltaisest säädystä / josta
Herra

2 Davidin
Herra minulle sano: Sinä olet minun Vo-
tan/ tänäpäni minä sinun synnytin.

8 Uno minulle/ niin minä annan sinulle/ paca-
nat sinun petinndres/ ja mailman äret omases.

9 Sinä särjet heitä rautaisella waldicalla / ja
nijncuin sawisen astian heitä murennat.

10 Nytte Cuningat. siis ymärtäkät / ja te maan
Duomarit andacat teitän curitta.

11 Palwelcat Herra pelgosa / ja iloicat wapi-
stures.

12 Andacat suuta Pojan / ettei hän wihastuis/
ja te hukuisitte tiellä: Silla hänen wihans syntty
pian; Mutta autuat owat ne jotca hänen uscal-
dawat.

3. Psalmi.

1. Davidin Psalmi/ eosca hän pakeni pölcans
Absolomi.

HDi Herra / cuinga monda on minulla wi-
hollista? Ja niin usiat careawat minua
wastan.

3 Mion puhu minun sielustani? Ei ole hänellä
apua Jumalan tykönä/ Sela.

4 Mutta sinä Herra olet minun kilpen/ joca mi-
nun cunniaan saatat/ ja minun pääni cohennat.

5 Anelläni minä huudan Herra / ja hän cuule
minua pyhästä wuorestans/ Sela.

6 Minä maacan/ ja nucun/ ja herän: Silla Her-
ra tuke minua.

7 En minä pelkä monda sata tuhatta Canssoi-
sta/ jotca minua piirittäwät.

8 Nouse Herra ja auta minua minun Juma-
lan / sillä sinä caickia minun wihollistani postel-

le pai

le paiscat/ ja murennat jumalattomain hambat.
 9 Herran tykönä apu löytän /ja sinun Eanffas
 päälle sinun siunaures/ Sela.

4. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa/
 candeileilla.

Ascouillesani/ cuule minua minun wanhur-
 scaudeni Jumala/joca minua lohduitat ah-
 disturesani/ole minulle armollinen/ja cuu-
 le minun rucoupen.

3 Te pääruhtinat / cuinga cauwan pitä minun
 cunniani pilcattaman ? Mixi te racastatte tur-
 hutta/ ja kysytte walhetta? Sela.

4 Nijn tundeat että Herra wie hänen pyhäns
 ihmellifest/ Herra cuule/ cosca minä händä ru-
 coilen.

5 Jos te wihastutte/ älkät syndiä tehdä/ puhueat
 sydämisen/ teidän wuoteisan/ ja odottacat/ Sela.

6 Bhrateat wanhurscautta / ja toiwoat Herr-
 ran päälle.

7 Moni sano : Cuinga se meille osotais mikä hy-
 wä on ? Mutta nostä sinä Herra meidän päää-
 lem sinun caswos paiste.

8 Sinä ilahutat minun sydämeni/ ehkä muilla
 on wijna ja jywiä kyllä.

9 Minä macan ja lewän juuri rauhasa : Sillä
 sinä Herra yrinäns autat minua turwas asunä

5. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa/
 perimifestä.

Herra ota minun sanani corwijs / hawaidze
 minun puheni. Ota waari minun huudo-
 stanil

4 stani/ minun Tuningan ja Jumalan: Sillä si-
 uua minä rucoilen.

3 Herra cuuldele warhain minun äändäni/war-
 hain hangidzen minä idzeni sinun tygds / ja sijtä
 otan waarin.

4 Sillä et sinä ole se Jumala / jolle jumalatoim-
 eneno kelpa/ joca paha on/ ei se pysy edesäs.

5 Oykärit ei pysy sinun silmäis edes/caickia pa-
 pahantekiditä sinä wihat.

6 Sinä cadorat walehteliat / Herra cauhista
 murhait ja wieckait.

7 Mutta minä menen sinun huoneses sinun suu-
 resa laupiudesas/ ja cumarzan sinun pyhän Tem-
 plis päin/ sinun pelgosas.

8 Herra saata minua wanhurscaudesas / mi-
 nun wihollisteni tähden / ojenna sinun ties mi-
 nun eteeni.

9 Sillä heidän suusans ei ole mitän totutta/hei-
 dän sisällyrens on sydämen kipu / heidän kitans
 on awoin hauta / ja heidän kielilläns helieha-
 coidzewat.

10 Nuhtele heitä Jumala/ että he langeisit hei-
 dän ajaturistans/ sydre heitä ulos heidän suuren
 ylidzekäymisens tähden: Sillä he owat sinulle
 wastahacoiset.

11 Iloitcat caicki jotca sinun uscaldawat / an-
 na heidän riemuita ijancaickisest: Sillä sinä
 warielet heitä / iloitcat ne sinusa jotca sinun ni-
 mes racastawat.

12 Sillä sinä Herra siunat wanhurscat / sinä
 taunistat heitä armollas niincuin kilwellä.

6. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweissattapa / eadexalla fielellä.

Herra / älä rangaise minua wihasasi /
ja älä minua julmudesas curita.

2 Herra ole minulle armollinen; Sillä minä olen heiko / paranna Herra minua: Silla minun luuni otawat peljästyneet.

3 Ja minun sielun on sängen hämäästynt / woi Herra / cuinga cautwan?

4 Käännä sinuas Herra ja pelasta minun sielun / auta minua sinn hwydes tehden.

5 Sillä ei enolemas kengän muista sinua / cuca kijttä sinua helwetis?

6 Minä olen riij wästynt huocaurista / minä uitan minun wuoteni yli ydä / ja castan minun leposiani khyneelilläni.

7 Minun muoton on muuttunut murhesta / ja on wanhennut: Sillä minä ahdistetan caickilda puolilda.

8 Erikkät minusta caicki pahoin tekiät: Sillä Herra cuule minun itcuni.

9 Herra cuule minun rucouzeni / minun andomiseni Herra otta wastan.

10 Caicki minun wihostiseni häpiän saawat ja suurest peljätetän / käändäwät heitäns tacaperin / ja nopiast häwäistän.

7. Psalmi.

1. Davidin wiattomus / josta hän Herralle weissais /
Ehusin Jeminin pojan sanan tähden.

Suun Herra minun Jumalan minä vscallan / auta minua caickista minun wihostisistani / ja pelasta minua.

3 Ettei he repis ja särkis minun sieluani niin
 kuin Lejoni / ilman holhojata.

4 Herra minun Jumalan / jos minä sen tein /
 ja jos wäärys on minun käsissäni.

5 Jos minä pahalla costanut olen niille / jotca
 minun rauhas soit olewan / (minä olen niitä pe-
 lastanut / jotca ilman syhtä minua wihaisit.)

6 Nijn wainoetan minun wiholliseni minun
 sielauni ja sen käsittäköön / ja maahan poljestel-
 can minun elämäni / ja painacan miuun curni-
 aini tomuun.

7 Nouse Herra wihassas / corgota sinuas ylid-
 ze minun wihollisteni hirmuisuden / ja saata mi-
 nua jälleens siihen wircaan / jongas minun hal-
 duni annoit.

8 Että Canssat coconuisit jälleens sinun tygösi
 ja tule heidän tähtens taas ylös.

9 Herra on Canssan Duomari / duomidze Her-
 ra minua / minun wanhurscaudeni ja wacudeni
 jälkeen.

10 Loppucon jumalattomitten pahus / ja holho
 wanhurscaita / sillä sinä wanhurscas Jumala
 tutkit sydämet ja munascuut.

11 Minun kilpen on Jumalan tykönä / joca wa-
 gat sydämet autta.

12 Jumala on oikia Duomari / ja Jumala joca
 jocapäiwa uhca.

13 Ellet te palaja / niin hän on mieckans teroit-
 tanut ja joudzens jännittänyt / ja tarcoita.

14 Ja on pannut sen päälle surman nuolet / hän
 on walmistanut wasamans codottaman.

15 Cadzo / hänellä on paha mieles / hän on on-

nettomutta rascas / mutta hän synnyttä puutu-
wisen.

16 Hän caivoi haudan ja walmisti / ja on caa-
tunut siihen cuopaan / jonga hän oli tehnyt.

17 Hänen onnettomudens pitä hänen pääns
päälle tuleman / ja hänen wäärtydens pitä hänen
pääns laelle langeman.

18 Minä kiitän Herra wanhurscaudens täho-
den / ja cunnioitan ylimmäisen Herran nime.

8. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläwekattapa Gl-
thithin päälle.

Herra meidän Herran / cuinga ihmilli-
nen on sinun nimes caikesa maasa / joca
panit cunnias taiwasten ylidze.

3 Nourten lasten ja ikewäisten suusta perusit
sinä woiman sinun wihollistes tähden / ettäs wi-
hollisen ja kijwan costajan murennaisit.

4 Sillä minä näen taiwat / sinun formeis tegot /
Cunn ja tähdet / jotcas walmisit.

5 Mitä on ihminen / ettäs händä muistat ? Eli
ihmisen poica / ettäs händä edzistelet ?

6 Sinä teit hänen wäähä wäherumäri Engelei-
tä / waan sinä caunistat hänen cunnialla ja cau-
nisurella.

7 Sinä asetat hänen sinun käsitteois Herrari /
caicki olet sinä hänen jalcains ala heitänyt.

8 Lembat ja caicki carjat / ja myöds medzen eläi-
met.

9 Linnut taiwan alda / ja calat meres / ja mitä
meres waelda.

10 Herra meidän Herram/ cuinga ihmellinen
on sinun nimes caikesa maasa.

9. Psalmi

1. Davidin Psalmi/ caunista nuorudesta/ edel-
läweiffattapa.

Minä kiitän Herra caikesta sydämestäni/ ja
luettelen caikki sinun ihmes.

3 Minä iloidzen ja riemuidzen sinusa/ ja kiitän
sinun Nimes/ sinä caickein ylimmäinen.

4 Ettäs minun wiholliseni olet ajanut tacape-
rin/ he langeisit ja nucuit sinun etees.

5 Sillä sinä saatat minun oikeuden ja syyni
toimeen/ sinä istuit istuimella/ oikia Duomari.

6 Sinä nuhtelet pacaanat/ ja cadotat Jumalat-
tomat/ ja heidän nimens sinä pyhit pois aina ja
ijancaikkisest.

7 Wihollisten miecat otwat lopetetut/ Caupun-
git sinä cukistit/ että heidän muistons heidän can-
sans hukanduis.

8 Mutta Herra pysy ijancaikkisast/ hän on wal-
mistanut istuimens duomioon.

9 Ja hän duomidze maan piirin oikein/ ja hal-
lidze Canssat cohtullisest.

10 Ja Herra on waiwaisten turwa / ja turwa
häädäsa.

11 Sentähden he sinuun toiwowat/ jotea sinun
nimes tundewat: Sillä et sinä niitää hyljää/ jotea
sinua Herra edziwet.

12 Weisatcat Herralle jotea Zionis asu/ ju ista-
cat Cansoisa hänen tecons.

13 Sillä hän muiska ja kysele heidän wertans/
eikä unhoda köyhän parcumist.

14 Herra ole minulle armollinen/scadzo minun
radollisuttan wihollisten seas / sinä joca yldönnet
minun surman porteista.

15 Että minä luettelisin caicki sinun kijtore's Zio-
nin tytärten porteisa / ja iloidzisin sinun awustas

16 Pacanat owat wajonnet sijhen hautaan /
jonga he walmisit / heidän jalcaans on käsitetty sij-
nä wercosa / jonga he wiritit.

17 Nijn ymmärretän Herran tekewän oikieu-
den / cosca Jumalatoim juuri omisa kättens töisä
käsitetän / sanan cautta / Sela.

18 Josca Jumalattomat palajaisit helwettijn /
ja caicki pacanat / jotca Jumalan unhottawat.

19 Sillä ei hän nijn cohta köyhä unhoda / ja ra-
dollisten toivo ei hucu ijancaickisest.

20 Nouse Herra / ettei ihminen sais walda / an-
na caicki pacanat edesäs duomita.

21 Herra anna heille opettaja / että pacanat tun-
distit idzens ihmisiä / Sela.

10. Psalmi.

Wris Herra nijn cauwas menet / ja tuscan
ajalla sinus peität?

2 Nijneauwan cuin Jumalatoim wallidze / täy-
ty köyhän kärsiä / käsitetätön he heidän juoni-
sans / joita he ajattelewat.

3 Sillä Jumalatoim idze kersca oma mielitwal-
dans / ahne stunaile idzens / ja wihoitta Herran.

4 Jumalatoim on corja ja wihainen / ettei hän
ketän tottele caikesa menosans / ei hän Jumalata
miritän luule.

5 Hän joutu tegoisans / sinun duomios on cauca-

na hänestä/ hän ylpeili caickein wihollistens edes.
 6 Sillä hän puhu sydämesäns: En minä itä-
 nänäs cukišteta/ eikä coscan hätä ole.

7 Tonga suu on täynnäs kirouria/ cawalutta ja
 wiettelystä/ hänen kielen saatta waiwan ja työn.

8 Hän istu ja wäijy cartanoisa / murhatarens
 sala wiatoinda/ hänen silmäns pala köyhän puo-
 leen.

9 Hän wäijy sala nijncuin Lejoni luolasans/ hän
 wäijy radollista käsittärens / ja hän käsittä hänen/
 cosca hän temma sen werkoijns.

10 Hän paisca ja polte alas / ja sysä köyhän wä-
 kiwallalla maahan.

11 Sillä hän sano sydämesäns: Jumala on hä-
 nen unhottanut / ja werhannut caswons / ei hän
 itänens näe.

12 Nouse siis Herra Jumala/ ylönnä kätes/ ja
 älä köyhä unhoda.

13 Miksi jumalatoim pilkka Jumalata / ja sano
 sydämesäns: Et sinä sitä tottele?

14 Cadzo siis: Sillä sinä näet tuscat ja surut/ se
 on sinun käsissä / sinun köyhä idzens luotta / ja
 sinä olet orwoilasten holhoja.

15 Särje Jumalattoman käsiwarssi ja edzi pa-
 hutta / niin ei suingan hänen jumolattomuttans
 sijtte löytä.

16 Herra on Tuningas aina ja ijancaiekifest/
 paeanat pitä häwitettämän hänen maastans.

17 Köyhäin haluren sinä Herra cuulet / hei-
 dän sydämens on wahwa / että sinun corwas sij-
 tä otta waarin.

18 Ettäs oikeuden saatat orwoille ja köyhille/ettei ihminen enä ylpeile heitä vastaan maan päällä.

11. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

Herraan minä uscallan : Euinga te sanotte minun sielulleni / että hän lennäis niincuin lindu teidän wuorillen?

3 Sillä cadzos / Jumalattomat jännittäwät joudzen / ja panewat nuolens jänden päälle / salaisest ammutarens hurseaita.

4 Sillä he ricoit perusturen / mitä wanhurseas taita toimitta?

5 Herra on hänen pyhäsä Templisens / Herran istuin on taiwasa / hänen silmäns ottawat waarin / ja hänen silmäns laudat coettelewat ihmisten lapset.

6 Herra coettele wanhurseasta / hänen sieluns wiha Jumalatoinda / ja jotca wääräyttä racastawat.

7 Hän anda sata Jumalattomain päälle pitkäisen leimauria / tulda ja tulitiwe / ja anda heille tuulispäät pascari.

8 Sillä Herra on wanhurseas / ja racasta wanhurseautta / että heidän caswons cadzowat oikeutta.

12. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa eahdella kielellä.

Wta Herra : Sillä pyhät owat wähenyenet / ja uscolliset owat harwat ihmisten lasten seas.

3 Jocainen puhu lähimmäisens causa turha / lie

liehacoidzewat ja opettawat eripuraisist sydä-
mistä.

4 Catcoiton Herra caiken ulcocullaisuden / ja
ylpiäst puhuwaiset sydämet.

5 Jotca sanowat: meidän kielem pitä woittamäl
meidän tule puhua / cuca meidän Herram on?

6 Että köyhät häwitetän ja waiwaiset huoca-
wat / nyt minä nousen / sano Herra / minä saa-
tan awun / että rohkiast pitä opettaman.

7 Herran puhet owat kirckat nijncuin selitetty
hopia sawiaastiois / seidzemen kerta coeteldu.

8 Sinä Herra kätke ne / ja warjele meitä tästä
sugusta ijancaickisest.

9 Sillä jocapaicka on jumalattomia täynnäs /
cusa sencaltaiset irralliset ihmiset Canssa hallid-
zewat.

13. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläwessattapa.

CUinga cauwan Herra peräti tahdot mi-
nua unhotta? Cuinga cauwan peität cas-
wos minusta?

3 Cuinga cauwan minä yrinäni neuwo pidän?
Ja ahdistetan sydäme säni jocapäiwä? Cuinga
cauwan minun wihollisen yldy minua wastan?

4 Cadzo siis / ja cuule minua Herra minun Ju-
malan / walista minun silmäni / etten minä co-
scan cuolemaan nuckuis.

5 Ettei minun wihollisen sanois: Minä woitin
hänen. Ja minun sortajan iloidzis / että minä
combastuin.

6 Mutta minä turwan sinun armoos / minun
sydämen riemudze / että näijn mielelläs autat.

7 Minä weifen Herralle/ että hän minulle niin
hyvästi teke.

14. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa:

Hymät sanovat sydämesäns: Ei Jumala
lata olekta/ ei he mitän kelpa/ ja owat ilki-
ät heidän menoisans/ ei ole joca hyvä teke
3 Herra cadzoi taiwast ihmisten lapsia/ nähdä-
rens/ jos jocu ymmärräis eli edzeis Jumalata.

4 Mutta he owat caicki poikennet pois / ja caic-
ki owat kelwottomat / ei ole yrikän joca hyvä te-
ke/ ei ainoacan.

5 Eikö siis kengän pahointekidist sitä hauidze
Jotca minun Canssani sydwät rawiten heitäns/
waan ei he rucoile Herra.

6 Siellä he cowin pelkäisit: Mutta Jumala
on läsnä wanhurscasten sucua.

7 Te häwäisette köyhän neuwon/mutta Juma-
la on hänen turwans.

9 Oi / jos apu tulis Israelille Zionist / ja Her-
ra päästäis fangitun Canssans / niin Jacob i-
loidzis/ ja Israel riemuidzis.

15 Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

Herra / cuca asu sinun majasas? Eli cuca le-
wä sinun pyhällä wuerellas?

3 Joca waelda waçana / ja teke oikeuden / ja pu-
hu totuden sydämesäns.

4 Joca ei kielessäns panettele / eikä lähimmäisens
mitän paha tee/ ja ei häwäise lähimmäistans.

5 Joca Jumalattomat cadzo ylöñ / waan cun-
nioidze Jumalata pelkäwäistä / joca lähimmäi-
sellens wanno/ ja pitä.

6 Joca ei anna rahans corgolle / ia ei ota lahio-
ja wiatoinda wastan. Joca näin teke / ei hdu
horjada ijancaickifest.

16. Psalmi.

1. Davidin cullainen cappale.

Atkke minua Jumala: Sillä minä vscal-
lan sinuun.

A2 Minä olen Herralle sanonut: Sind
olet minun Herran / minun täyty sinun tähtes
kärsiä.

3 Pyhain tähden jotea maan päällä ovat / ja
cunnialisten tähden / heisä on minulle caicki mie-
len noude.

4 Mutta jotea toisen jälken riendäwät / niillä
pitä suuri sydämen kipu oleman / En minä vhra
heidän juomauhriaus werellä / engä mainidze
heidän nimiäns suusani.

5 Mutta Herra on minun talwaran ja osan/
sinä tähdelle panet minun perimiseni.

6 Arpa langeis minulle caunimmisa / minä olen
jalon perimisen saanut.

7 Minä kistän Herra / joca minua on neuwo-
nut / niin myös minun munaseuni ovat minua
yöllä curittanet.

8 Minä pidän aina Herran caswoni edes: Sib-
lä hän on minun oikialla puolellani / sentähden
en minä horju.

9 Sentähden minun sydämen riemuidze / ja mi-
nun curnian on iloinen / ja minun lihan lewä
toiwos.

10 Sillä et sinä hyljä minun sieluani helwetis /
että salli Pyhäs mätänewän.

11 Sina osotat minulle elämän tien / sinun castos edes on täydellinen ilo / ja riemullinen meno oikialla kädelläs ijancaictifest.

17. Psalmi.

I. Davidin Rucous.

1 Bule Herra oikeutta / hawaidze minun paracun / ymmerrä minun rucouren / joca ei wiekasta sinusta lähde.

2 Puhu sinä minun syysäni / ja cadzo sinä mitä oikeus on.

3 Sinä coetelet minun sydämeni / ja edziskelet sitä yöllä / ja tutkit minua / ja et mitän löydä / minä olen aicoinut ettei minun suuni misäkän rico.

4 Minä warjelen minuni / sinun huuldes sanoisa / ihmisten töistä / murhajan tiellä.

5 Hallidze minun käyndöni polguilles / ettei minun askelani liucadais.

6 Minä huudan sinua / ettäs Jumala minua cuulisit / cumarra corwas minun puolen / cuule minun puheni.

7 Osota sinun ihmelliset hywydes / sinä nijden wapahrtaja / jotca sinun vscaldawat / riittä wastan jotca sinun oikia kättös wastan owat.

8 Bariele minua nijneuin silmän muna / suojele minua sijpeis warion alla.

9 Jumalattomilda jotca minua häättäwät / minun wihollisistani / jotca minun sieluani piiritäwät.

10 Heidän lihawaus yhtä pitäwät / he puhuwat suulans ylpiäst.

11 Euhunga me menem / nijn he meitä piiritäwät / sijhen he silmäns tarcoittawat / meitä cufistarens.

12 Niincuin Eejon joca saalist hauittele / niincuin nuori Eejon joca luolasta wäijy.

13 Nouse Herra / carca ia polje häändä / ja wapahda minun sielun miecallas jumalattomista.

14 Sinun kätes ihmist Herra / tämän maailman ihmist / joiden osa on täsä elämäsä / ja joiden wadzan sinä täytät tawarallas / joilla lapsia kyllä on / ja jättäwät tähten heidän lapsucaillessens.

15 Mutta minä cadzon easwoas wanhurscaudessa / minä rawitan herättyäni / sinun cuwas jätkä.

18. Psalmi.

1. Davidin Herran palveltan Psalmi / edelläweisattapa / joca Herralle nämät weisun sanat puhui / koska Herra hänen wapahhti caikein wihollistens ja Saulin käsisä / ja sanoi :

Winä racastan sydämeistäni sinua Herra / minun woiman / Herra minun callion / minun linnan / minun wapahtajaan / minun Jumalani / minun wahan / johonga minä turwan.

3 Minun kilpen / ja minun autudeni sarwi / ja minun warieluxen.

4 Minä kiştän ja rueoilen Herra / niijn minä wapahdetan wihollisistäni.

5 Sillä cuoleman sitet owat käärinet minun ymbäri / ja Belialin ojat peljätit minun.

6 Helwetin sitet käsitit minun / ja cuoleman paulat ennätit minun.

7 Abdisturesani rueoilen minä Herra / ja paragon minun Jumalani tygö / niijn hän cuule minun äneni hänen Templistäns / ja minun huuton hänen edesäns tule hänen corwijs.

- 8 Maa lijkui ja wapisi / ja wuorten perusturet
 ljiuit / cosca hän wihastui.
- 9 Tomu suidzi hänen sieramistans / ja culur ta-
 wa tuli hänen suustans / niijn että se sieldä lei-
 mahti.
- 10 Hän notkisti taiwat ja astui alas / ja hämärä
 oli hänen jalcains alla.
- 11 Hän astui Cherubimin päälle ja lensi / ja hän
 lensi tuulden siipein päällä.
- 12 Hänen majans ymbärillä oli pimeys / ja mi-
 sta pilwi / josa hän lymys oli.
- 13 Kirkeudesta hänen edesäns hajoisit pilwet /
 rakeilla ja leimaurilla.
- 14 Ja Herra jylisi taiwaisa / ylimmäinen an-
 doi pauhinans / rakeilla ja leimaurilla..
- 15 Hän ambuis nuolens ja hajotti heitä / hän i-
 sti cowat leimauret / ja peljätti heitä.
- 16 Ja niijn ilmestyit wetten culjut ja maan /
 Herra sinun laitorestas ja sinun sierames pu-
 halluresta ja cuorsamisesta.
- 17 Hän lähetti korkeudesta ja haki minun / ja
 weti minun vlos suurista wesistä.
- 18 Hän wapahiti minun woimallisista wiholli-
 sistani / minun wainollisistani / jotca minua wä-
 kewämmet olit.
- 19 Jotca minun ennätit tuscasani / ja Herra
 tuli minun turwareni.
- 20 Ja hän wei minun lakialle / hän temmais mi-
 nun vlos : Sillä hän mielistyi minun.
- 21 Herra teke hywästi minun cohtani / minun
 wanhurfaudeni peräst / hän mara minulle fätte-
 ni puhtauden perästä.

- 22 Sillä minä pidän Herran tiet/ ja en ole jumalatoim Jumalataani vastaan.
- 23 Sillä caicket hänen oikeudens owat minun silmäini edes/ ja hänen käskyjäs en minä hyljä.
- 24 Waan olen wiatoim hänen edesäs / ja waldän syndiä.
- 25 Sentähden Herra costa minulle wanhukscaudeni perästä/ minun kätteni puhtau den perästä/ hänen silmäins edesä.
- 26 Pyhäim causa sinä pyhä olet/ ja hywäim causa hywä.
- 27 Puhdasten causa sinä puhdas olet/ ja nurjaim causa sinä nurja olet.
- 28 Sillä sinä autat radollista Caussa / ja corkeiat silmät sinä alennat.
- 29 Sillä minun kyntiläni sinä walaiset/ Herra minun Jumalan/ walaise minun pimeydeni.
- 30 Sillä sinun cauttas minä sotawäen murenan/ ja minun Jumalasi minä carean murhin ylidze.
- 31 Jumalan tiet owat wuiatomat/ Herran puhet owat peratut/ hän on caicketein kilpi / jotca hänen yscaldawat.
- 32 Sillä cuca on Jumala / paidzi Herra? Eli waha ilman meidän Jumalataim.
- 33 Jumala wyöttä minua waimalla / ja pane minun tieni wiattomari.
- 34 Hän teke minun jalcani nijneuin pauraint/ ja asetta minua corkeudelle.
- 35 Hän opetta minun kätteni sotiman / ja käskywarteni wastioustä wetämän.
- 36 Ka sinä annoit minulle autundes kilwen / ja

siun oikia kates wahwista minun. Ja coscas
minun alennat/ nijn sinä teet minun suureri.

37 Sinä teet minulle stan kändäreni / ettei mi-
nun candapääni liwisthis.

38 Minä ajan wihollistani taca / ja käsitan hei-
tä/ ja en palaja ennencuin minä heitä hucutan.

39 Minä rundelen heitä / ja ei he taida seiso mi-
nua wastan / heidän täyty caatua minun jalcai-
ni ala.

40 Sinä taidat minun walmista woimalla so-
taan/ sinä taidat ne paiscata alas / jotca owat
minua wastan.

41 Sinä saatat minun wiholliseni pakeneman/
ja minä cadotan wainojan.

42 He huutawat/ waan ei ole auttajata / Her-
ra/ mutta ei hän wasta heitä.

43 Minä surwon heitä nijncuin maan tomin
tuulen edesä / ja heitän pois nijncuin logan rai-
tilda.

44 Sinä autat minua riidaisesta Caussa / ja
asetat pacanain pääri / Caussa palwele minua/
jota en minä tundenut.

45 Se cuuldele minua cuuliaisilla corwilla / ja
mucalaiset lapsset ei minusta mitän woittanet.

46 Mucalaiset lapsset waipuwat / ja wapise-
wat heidän siteisäns.

47 Herra elä / ja kijtetty olcon minun wahan/
ja minun autundeni Jumala olcon ylistetty.

48 Jumala joca minulle costou anda / ja waati
Caussat minun alani.

49 Joca minua autta wihollisistani / ja corgot-

ta minua niistä / jotea careawat minua wastan
 sinä autat minua wäaristä.

50 Sentähden minä kiitän sinua Herra paca
 nain seas / ja weisan nimelles kiitoren.

51 Joca suuren autunden Cuningalles osotat /
 ja teet hywästi woidellulles / Davidille ja hänen
 siemenellens ijancaickisest.

19. Psalmi.

2. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

Niwat ilmoittawat Jumalan cuñian / ja
 wahwus julista hänen kättens tegot.

3 Päiwä sano päiwällä / ja yö ilmoitta
 yölle.

4 Ei ole kieldä eikä puhetta / cusa ei heidän äneus
 cuulu.

5 Heidän nuorans käy wlos caickijn maihin / ja
 heidän puhens mailman loppun asti / Uuringolle
 hän pani majan heisä.

6 Ja hän käy wlos cammiostans nijucuin ylkä
 ja riemuidze nijucuin Sangari tietä juostarens.

7 Hän käy wlos taiwasten lopulda / ja juore ym
 bärins haman siehen loppun / ja ei ole peitetty mi
 tän hänen lämbymäns edestä.

8 Herran laki on wiatoim / ja wirgotta sielut.

9 Herran todistus on wahwa / ja teke ypitertai
 set taitawari.

10 Herran käskyt owat oikeat / ja ilahuttawat
 sydämet. (filmat.)

11 Herran käskyt owat kirakat / ja walistawat

12 Herran pelco on puhdas / ja pysy ijancaicki
 sest / Herran oikeudet owat todet / caicki tyynni
 wanhurscat.

- 13 Ne owat calliminat culda/ ja caickein parast
culda/ ja makemmat hunajata/ ja mesileipiä.
- 14 Sinun palwelias myös heidän cauttans neu-
wotan/ ja joca niistä pitä/hänellä on suuri palcka.
- 15 Eretyret cuca ymmärtä? Anna minulle an-
deri salaiset ricoret.
- 16 Barjele myös palwelias ylspeistä/ ettei he
minna hallidzis/ niin minä olen wiatoin/ ja nuh-
tetoin suurest pahast tegost.
- 17 Kelwatcon sinulle minun suuni puhet/ ja mi-
nun sydämeni ajaturec sinun edesäs.
- 18 Herra on minun wahan/ ja minun lunasta-
jan.

20. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

Herra cuulcon sinua hädäsäs/ Jacobin
Jumalan Nimi sinua warielcon.

3 Hän lähettäkön sinulle apua Pyhä-
stä/ ja Zionista sinua wahwistacon..

4 Hän muistacon caieki sinun ruocauhris/ ja si-
nun polttouhris olcon lihawat/ Sela.

5 Hän andacon sinulle mitä sinun sydämes ano/
ja päättäkön caieki aiwotures.

6 Me kerstamme sinun awustas/ ja meidän Ju-
malan nimes/ me yleñem meidän lippum/ Her-
ra täytäköön caieki sinun ruoures.

7 Nyht minä tunnen Herran woideltuans aut-
tawan/ ja händä cuulewan hänen pyhästä taiwa-
stans/ hänen oikia kätens autta waimallifest.

8 Nämät yscaldawat rattaisijn ja oreihin mut-
ta me muistam meidän Herram Jumalan nime.

9 He owat kukistetut ja langennet/ mutta me py
styällä seifomina.

10 Nuta Herra/ Cuningas meitä cuulcan / co
fca me huudamme.

21. Psalmi.

i. Davidin Psalmi edelläweifattapa.

Herra / Cuningas riemuidze sinun wo
masas / ja cuinga suurest hän iloidze a
wustas.

3 Hänen sydämens halun sinä annat hänelle / ja
et kiellä mitä hänen suuns ano / Sela.

4 Sinä ennätät hänen hywällä siunauxella / si
nä panet cullaisen cruunun hänen päähän.

5 Hän anoi elämätä sinulda / nijs annat hän
nelle pitkän elämän / aina ja ijancaictifest.

6 Hänellä on suuri cunnia sinun awustas / sinä
panet ylistyren ja caunisturen hänen päällens.

7 Sillä sinä asetat hänen siunauxeri ijancaicti
fest / sinä ilahutat hänen caswoans ilolla.

8 Sillä Cuningas turwa Herraan / ja ylim
mäisen laupindes ei hän horju.

9 Sinun kätes löytä caictiwihollises / sinun oi
kia kätes löytä / jotea sinua cadehtiwat.

10 Sinä panet heitä nijscuin cuumaan pä
zijn / sinun wihas aicana Herra niele heitä wi
hasans / tuli syd heitä.

11 Heidän hedelmäns sinä cahdotat maan pääl
dä / ja heidän siemenens ihmisten lapsista.

12 Sillä he ajattelit tehdä sinulle paha / ja pidit
neuwot jota ei he woinet täyttä.

13 Sillä sinä teet heitä olcapääxi / ja tarcoitat
jänpelläs heidän caswoans wastan.

14 Herra ylönä sinuas sinun wäkitwydesäs/
nijn me weisamme ja kiji äwume sinun woimas.

22. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa / peurasta jota
warhain wäijytän.

Minun Jumalan/ minun Jumalan/ mi-
ris minun hyljäisit? Minä pargun/
waan minun apun on caucana.

3 Minun Jumalan/ päiwällä minä huudan/ ja
et sinä wasta/ ja en myöds yöllä waickene.

4 Sinä olet pyhä/ joca asut Israelin kijtotes.

5 Meidän Isäm toiwoit sinuun/ ja cuin he toi-
woit/ njns wapadit heitä.

6 Sinua he huusit/ ja wapadettin/ sinuun he tur-
waisit/ ja ei tullet häpiään.

7 Mutta minä olen mato ja en ihminen / ihmi-
sten pilckä ja Cassan ylöncadze.

8 Caicki jotca minun näkewät/ häwäisewät mi-
nua / wääristelewät huulians / ja päätäns puidi-
stawat.

9 Hän walitta Herralle/ hän wapahacon hänen/
hän autacon händä/ jos hän mielisty häneen.

10 Sillä sinä olet minun wetänyt wlos äitini
cobdusta/ sinä olet minun turwan/ ollesani wielä
äitini rinnalla.

11 Sinun päälles minä olen heitetty äitini cob-
dusta / sinä olet minun Jumalan hamast äitini
cobdusta.

12 Älä caucana ole minusta: Sillä adistus on
läsnä/ ja ei ole auttajata.

13 Suuret mullit owat minun pijriätänet/ liba-
wat härjät kierfit minua ymbärins.

14 Heidän kitans awaisit he minua wastan
nijncuin raatelewa ja kiljuwa Lejoni.

15 Minä olen caattu blos nijncuin westi / ja mi-
nun luuni owat caicki hajotetut / minun sydämen
on nijncuin sulattu medenwaha minun ruumis-
fani.

16 Minun woiman on cuiwettu nijncuin cruu-
sin muru / ja minun kielen tarttu suuni lakeen / ja
sinä panet minun cuoleman tomuun.

17 Sillä coirat owat minun piirittänet / ja jub-
main parwi asetti hänens minun ymbärilleni / he
läwistit minun kätteni ja jalcani.

18 Minä lukisin caicki minun luuni / mutta he
cadzelit ja näit ihasurens minusta.

19 He jacawat heillens minun waatteni / ja heit-
täwät minun hamestani arpa.

20 Mutta sinä Herra älä ole caucana / minun
wäkewyden riennä minun aureni.

21 Pelasta minun sielun: miecasta / ja minun ai-
nocaisen coirilda.

22 Wapada minua Lejonin suusta / ja päästä
minua yrisarwillisista.

23 Minä saarnan sinun nimes weljilleni / mi-
nä ylistän sinua seuracunnas.

24 Ylistäkät Herra te jotca händä pelkät / coco
Jacobin siemen cunnioittacon händä / ja cawat-
tacon händä caicki Israelin siemen.

25 Sillä ei hän hyljennyt eikä cadzonut yldön köy-
hän radollisutta / eikä kändänyt caswoans häne-
stä pois / ja cuin se händä huusi cuuli hän sitä.

26 Sinua minä ylistän suuresa seuracunnasal /
mi-

minä maran lupauzeni heidän edesäns / jotca
händä pelkäwät.

27 Kadolliset sydwät ja rawitan / ja jotca Her-
ra edziwät / pitä händä ylistämän / heidän sydä-
mens elä ijancaickifest.

28 Muistettacan caiken mailman äriju / että he
kännäisit heitäns Herran tygd / ja cumartacan
händä caicki pacanain suucunnat.

29 Sillä Herralla on waldacunda / ja hän wal-
lidze pacanain seas.

30 Caicki lihawat maan päällä pitä sydmän ja
cumartaman / hänen edesäns polwians notkista-
man / caicki jotca tomusa macamat / ja jotca su-
rusans eläwät.

31 Hänen pitä saaman siemenen joca händä pal-
wele / Herrasta pitä ilmoitettaman lasten lapsijn

32 He tulewat ja hänen wanhurscautans saar-
nawat syndywälle Canssalle / että hän sitä teke.

23. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Herra on minun paimenen / ei minuulda
mitän puutu.

2 Hän caidze minua wiherjäises nihty-
sä / ja wie minua wirgottawan weden tygd.

3 Minun sieluni hän wirgotta / hän wie minun
vitalle tielle / hänen nimens tähden.

4 Ja waicka minä waellaisin pimiäsa larosa / en
minä pelkäis mitän pahutta että olet cansani / si-
nun wikas ja sauwas minun tukewat.

5 Sinä walmistat minulle pöhdän / minun wi-
hollisten cobdalle / sinä wotelet minun pääni öli-
yllä / ja sinä panet täyten minulle.

6 Hywys ja laupius noudattawat minua caiken elinaicani / ja minä asun Herran huonesajancuicisest.

24. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Herran on maa / ja caicki cuin hänesä owat / maan pijri ja mittä sen päällä asuwat.

2 Sillä hän on perustanut sen merten päälle / ja wirtain päälle sen walmistanut.

3 Cuca astu Herran wuorelle? Ja cuca taita seisoa hänen pyhästä siastans?

4 Jolla wiattomat kädet owat / ja on puhdas sydämeest / jotea ei halaja turhutta / eikä wanno wäärin.

5 Sesaa siunauren Herralda / ja wanhurscauden hänen autuundens Jumalalda.

6 Tämä on se sucucunda joca händä edzi / joca kysy sinun caswoas Jacob / Sela.

7 Tehkät portit awaraxi / ja owet mailmas cor. Xiari / cunnian Cuningan mennä sisälle.

8 Cuca on se cunnian Cuningas? se on se Herrera / wäkewä ja woimallinen / se Herrera woimallinen sodasa.

9 Tehkät portit awaraxi / ja owet mailmas cor. Xiari / cunnian Cuningan mennä sisälle.

10 Cuca on se cunnian Cuningas? se on se Herrera Zebaoth / hän on se cunnian Cuningas / Sela.

25. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Sinna Herrera minä ikäwöidzen.

2 Minun Jumalan siuun minä turwan /
älä

älä salli minua häväistä / ettei minun twiholliseni iloidzis minusta.

3 Sillä en yrrikän tule häpiään joca sinua odotta / mutta irralliset pilkajat saawat häpiän.

4 Herra osota minulle sinun ties / ja opeta minulle sinun polcus.

5 Johdata minua sinun totudesas / ja opeta minua: Sillä sinä olet Jumala joca minua autat yli päiwä minä odotan sinua.

6 Muista Herra sinun laupiuttas ja hywyttäs / joca mailman algusta on ollut.

7 Älä muista minun nuorudenini syndejä / ja ylitse käymisitäni / mutta muista minua sinun laupiudes jälkeen / sinun hywydes tähden Herra.

8 Herra on hywä ja waea / sentähden saatta hän synniset tielle.

9 Hän johdatta oikiasta radollisen / ja opetta siweille hänen tiens.

10 Caikki Herran tiet owat hywynys ja totuus / niille jotca hänen lijttons ja todisturens pitäwät.

11 Sinun nimes tähden Herra / ole armollinen minun pahalle tegolleni / joca suuri on.

12 Tuca en joca Herra pelkä? Sille hän opetta parhan tien.

13 Hänen sieluns asu hywydes / ja hänen sikiäns / omista maan.

14 Herran salaisus on niiden seas jotca händä pelkäwät / ja hänen lijttons ilmoitta hän heille.

15 Minun silmäni cadzowat alati Herra: sillä hän kirwotta minun jalcani wercosta.

16 Käännä sinuas minun puoleeni / ja ole minulle

nulle armollinen / sillä minä olen yxinäinen ja radollinen.

17 Minun sydämeni murhet ovat moninaiset / wie siis minua vlos minun tuskistani.

18 Cadzos minun waiwaisudeni ja radollisude- ni puoleen / ja anna caicki minun syndini anderi.

19 Cadzos / cuinga monda wihollista minulla on / ja sulasta cateudeste he minua wihawat.

20 Warjele minun sielun ja wapada minua / älä laste minua häpiään : Sillä sinuun minä turwan.

21 Cohtuus ja oikeus warjelcon minua : Sillä minä odotan sinua.

22 Jumala päästökön Israelin caikista tuskistans.

25. Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

Herra saata minulle oikeus: Sillä minä olen wiatoin. Minä toiwon Herraan / sentähden en minä lange.

2 Coettele minua Herra ja kiusa minua / puhdistista minun munascuuni ja sydämeni.

3 Sillä sinun hywydes on minun silmäini edes / ja minä waellan sinun totudesas.

4 En minä istu turhain ihmisten seasa / engä seura petollisia.

5 Minä wihan pahain seuracunda / engä istu jumalattomain tykönä.

6 Minä pesen kätteni waiitomudesa / ja oleskelen Herra Altaris tykönä.

7 Eusa kiitos sanan äni cuullan / ja caicki sinun ihmes saarnatan.

8 Herra/ minä racastin sinun huones asuinjal
ja sitä sia josa sinun cunnias asu.

9 Mä temma minun sieluani pois syureisten
cansa/ taicka minun Hengeni coirain cansa.

10 Jotca pahanjuoniset owat ja mielelläns lah-
joja ottawat.

11 Mutta minä waellan wiattomudesani / pää-
stä minua ja ole minulle armollinen.

12 Minun jalcan käy oikiana/ minä kiitän sinua
Herra seuracunnisa.

27. Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

Herra on minun walisturen ja autruuden/
ketä minä pelkän? Herra on minun henge-
ni wäkewys/ ketä minä wapisen?

2 Sentähden ehtä pahat/ minun wainolliseni ja
wiholliseni/ lähestywät minü libani syömän/ täy-
tyheidän cuitengin heitäns loucata ja langeta.

3 Ja waicka sotawäki saartais minua / niijn ei
minun sydämen sentähden pelkäis. Ja jos sota
nousis minua wastan/ minä turwan sijttekin hä-
neen.

4 Mhtä minä Herralda anon / sitä minä pyhy-
dän/ asuareni Herran huonesa caiten elinaica-
ni/ että minä näkisin Herran Jumalan caunin
palweluren/ ja hänen Templiäns edzisen.

5 Sillä hän peittä minua majasans pahana ai-
cana/ hän kätke minna teldaans / ja corgotta mi-
nua colliolle.

6 Ja hän corgotta nytkin minun pääni wiholli-
steni ylidze/ jotca minun ymbärilläni owat / niijn

minä vhran hänen majajans kijtsohria / minä
weisan ja laulan Herralle.

7 Herra cuule minun änen cosca minä huudan /
ole minulle armollinen / ja cuuldele minua.

8 Minun sydämen sano sinulle tämän sinun sa-
nas. Kösykät minun caswojani / sentähden minä
edzin Herra sinun caswojas.

9 Älä peitä caswoas minulda / ja älä sytä pois
sinun palweljatas wihasas / sillä sinä olet minun
apun älä minua hyljä / älä myös wedä kättäs mi-
nusta pois / minun autundeni Jumala.

10 Sillä minun Isän ja äitin hyljäisit minun /
mutta Herra corjais minun.

11 Herra osota minulle sinun ties / ja johdata
minua oikeata polcua minun vihollisteni tähden

12 Älä auna minua vihollisteni tahtoon: Sil-
lä wäärät todisturet owat minua wastan / ja te-
kewät häpemät wääryttä.

13 Mutta minä vscen cuitengin näkewäni Her-
ran hywyttä eläuitten maalla.

14 Odota Herra / ole turwasa ja päskewätöin
ja odota Herra.

28. Psalmi:

1. Davidin Psalmi.

Cosca minä huudan sinua Herra / minun
scalluren / niin älä waickene minulle / että (cos-
scas waickenet minusta) minä tulen heidän cal-
taiserens / jotca hautaan menewät.

2 Cuule minun rucoureni äni / cosca minä hu-
dan sinua / cosca minä nostan kätteni sinun pyhä-
thuorias päin.

3 Älä wedä minua jumalattomain ja pahoin-
tekkäin

teklain secaa / jotca lähimmäistens cansa puhu-
wat ystäwällisest / waan pahutta on heidän sydä-
mäsän.

4 Anna heille heidän työns perän / ja heidän pa-
han menons perän / anna heille heidän kättens
toiden perän / mara heille auptions perästä.

5 Sillä ei he ota waari Herran töistä / eikä hä-
nen käsiatoistans / sentähden ricko hän heitä ja ei
rakenna heitä.

6 Kijtetty olcon Herra : Sillä hän on cuullut
minun rucoureni änen.

7 Herra on minun wäkewyden ja kilpen / hä-
neen minun sydämen toivo / ja minä olen autet-
tu / ja minun sydämen riemuidze / ja minä kijtän
häändä weisullani.

8 Herra on heidän wäkewydens / hän on wäke-
wä / joca woideltuans autta.

9 Auta Canssas ja siuna perimises / ja rawidze
heitä / ja corgota heitä ijancaickisest.

29. Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

Tuocat Herralle te wäkewät / tuocat Her-
ralle cunnia ja wäkewys.

2 Tuocat Herralle hänen nimens cun-
nia / cumartacat Herra pyhäsä caunisturesa.

3 Herran äni käy wetten päällä / cunnian Ju-
mala pauha / Herra suurten wetten päällä.

4 Herran äni käy woimasa / Herran äni käy
julkisest.

5 Herran äni särke Cedrit / ja Herra särke Ce-
drit Libanonis.

6 Hän hyppäyttä heitä nijneuin wasicau / sekös
liban

Libanonin että Sirionin / nijncuin nuoren yri-
sarwisen.

7 HERRAN äni leikka nijncuin tulen liekki.

8 HERRAN äni häälyttä corwen / ja HERRAN äni
lijcutta Eaderen corwen.

9 HERRAN äni saatta peurat poikiman / ja palja-
sia medzet / ja hänen Templisäns pitä sanoman
jocaidzen hänelle cunniata.

10 HERRA istu wirtain päällä / ja HERRA pysy
Cuningasna ijancajekisest.

11 HERRA anda Canssallens wäkewyden / Her-
ra suna Canssans rauballa.

30. Psalmi.

1. Psalmi weisattapa Davidin huonen
wihkimises.

Minä ylistän sinua HERRA: Sillä sinä o-
let corgottanut minua / et myöds salli-
loita wiholliseni minusta.

3 HERRA minun Jumalan / cosca minä huusin
sinua / nijns teit minun terweri.

4 HERRA sinä weit minun sieluni wlos helwetisti /
sinä olet minun eläwänä pitänyt / nijden meennes
cuoppaan.

5 Pyhät / weisatca kiitost HERRALLE / ja kiittäkät
händä pyhydens muistori.

6 Sillä hänen wihans wijpy silmän räpähren /
ja ihastu elämäst / ehtona on itcu / mutta amulla
ilo.

7 Mutta minä sanoin myötäkänmisesäni : En
minä itänens cutisteta.

8 Sillä sinä HERRA olet hywästä tahdosas mi-
nun wuoreni wahwistanut / mutta coscas caswos
peitit / nijn minä häännästyin.

9 Sinua Herra minä huudan / ja Herra minä rucoilen.

10 Mitä hywä minun cuoltuani weresäni on? Kijttänekö myöds tomu sinua ja ilmoittaneco sinun totudes?

11 Herra cuule ja ole minulle armollinen / Herra ole minun auttajan.

12 Sinä olet muuttanut minun walituxeni illoreni / sinä olet rijsunut minun säckini / ja wyötit minun riemulla.

13 Että minun cannian weisais sinulle kijtost / ja ei waickenis / Herra minun Jumalan / minä kijttän sinua ijancaickisest.

31. Psalmi.

i. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

Herra sinuun minä uscullan / älä minua hikänens häpiään laste / päästä minua sinun wanhurscaudes cautta.

3 Cunnarra corwas minun puoleeni / auta minua äkist / ole minulle wahwa callio / ja linna minua auttaman.

4 Sillä sinä olet minun callion ja linnan / ettäs sijs sinun nimes tähde minua talutaisit ja weisit.

5 Ettäs minun kirwotaisit wercosta / jonga he minun eteeni wiritit: Sillä sinä olet minun wälewyyden.

6 Sinun käsij minä annan minun hengeni / sinä olet minū pelastanut Herra sinä totinen jumala

7 Minä wihan niistä jotca pitāwāt wäärä opia / mutta minä uscullan Herraan.

8 Minä ihastun ja riemuidzen sinun hywydes
E
täb

tähden / ettäs cadzot minun rabollisuttani / ja tunnet minun sieluni tuscasa.

9 Ja et sinä sulje minua wihosteni käsiin / sinä asetat minun jalcani awaraan paickan.

10 Herra ole minulle armollinen : Sillä minä ahdistetan / minun caswoni on muuttunut murhesta / niin myöds minun sielun ja wadzan.

11 Sillä minun elämän on culutettu murhesta / ja minun wuoteni huocauksest / minun woiman on rauvennut minun pahain tecoini kautta / ja minun luuni owat musertut.

12 Minä olen suuri pilcka kylänmiehilleni / ja ilkeys minun tuttavilleni / jotca minun raitilla näkewät / pakenewat minua.

13 Minä olen sydämeistä unhotettu niincuin cuollut / minä olen niincuin ricottu astia.

14 Sillä moni minua pahasti häwäise / että jocainen minua carcko / he pitäwät kästenäns neuwon minusta / ja tahtowat otta minun hengen.

15 Mutta minä toiwon sinuun HERRA / ja sanon : Sinä olet minun Jumalan.

16 Minun aicani owat sinun käsissäs / pelasta minua wihostistani / ja niistä jotca minua wainowat.

17 Anna paista caswos palwelias päälle / auta minua laupiudes kautta.

18 Herra älä minua lasse häpiään : Sillä sinua minä rucoilen / jumalattomat tulcat häpiään / ja waiteteat helwetis.

19 Tulkon mykäri wäärät suunt / jotca puhuwat wanhurscasta wastan / cangiaast / corjast ja häjyst.

20 Cuinga suuret owat sinun hywydes / jotcas

panit kallella nijsle jotca sinua pelkäwät / ja jot-
cas nijsle ofotat / jotca sinun vscaldawat / ihmi-
sten lasten edesä.

21 Sinä lymytät heitä tykōnäs salaisest / jocaid-
jen haastosta / sinä peitāt heitä majasas / rijtele-
wäisistä kielistä.

22 Herra olcon kijtetty / että hän on minulle o-
sottanut ihmellisen hywyden / wahwasa Cau-
pungisa.

23 Sillä minä sanoin epäyresäni : Minä olen
sinun caswos edestä syfätty pois / sinä cuulit cui-
tengin minun rucoureni änen / cosca minä sinun
tygōs parguin.

24 Kacastacat Herra caicki hänen pyhäns /
Herra warjele vscollisia / ja runsast costa nijsle /
jotca ylpeyttä harjoittelewat.

25 Oleat turwas ja wapisemata / caicki jotca
Herra odotatte.

32. Psalmi.

1. Davidin Opetus.

Nutuas on jonga pahat tegot owat an-
netut anderi / ja jonga synnit peitetyt
owat.

2 Nutuas on se ihminen / jollen Herra ei soima
wäärnyttä / jonga hengesä ei wilpiä ole.

3 Sillä cosca minä tahdoim sitä waijeta / miser-
ruit minun luuni / minun jocapänwäisestä itcu-
stani.

4 Sillä sinun kates oli yöllä ja päiwällä rascas
minun päälläni / niijn että minnu nesteni cuiwi /
nijnecin se kesällä cuiwa / Sela.

5 Sentähden minä tunnustan syndini / ja en pei-

tä minun pahoi tecojani / minä sanoin : Minä
tunnustan Herralle minun pahat teconi / niin
sinä annoit anderi minun syndini wäärhydēt.

6 Tämän tähden pitä caicki pyhät sinua rucoi-
leman oikiällä ajalla / sentähden costä suuret we-
denpaisumifest tulewat / ei he sijhen vlotu.

7 Sinä olet minun warjeluren / kätke minua
murhesta / että minä pelastettuna sangen riemui-
fest kerscaisin / Sela.

8 Minä neuwö sinua ja osotan sinulle tiein jotas
waellat / minä johdatan sinun minun silmilläni.

9 Älkät olco niincuin orhit ja muulit / joilla ei
ymmärryst ole / joille pitä suizet ja ohjat suuhun
pandaman / ellei he lähene sinua.

10 Jumalattomalla on monda widzausta / mut-
ta joca Herran toiwō / hänen syly laupius.

11 Riemuitcat teitän Herrasa / ja olcatiloiset
wanhurscat / ja kerskattat idzen caicki te yriwa-
caiset.

33. Psalmi.

X Riemuitcat te wanhurscat Herrasa / wa-
gat pitä händä caunnisti kijtämän.

2 Kijtätät Herra candeleilla / ja weisat-
cat hänelle kijtost kymenen kielisellä Psaltarilla.

3 Weisatcat hänelle vfi wirsi / weisatcat jolast
kielten leikis helisemisellä.

4 Sillä Herran sana on totinen / ja mitä hän
lupa / sen hän wahwana pitä.

5 Hän racasta wanhurscautta ja duomiota /
mutta on täynnäs Herran laupiutta.

6 Herran sanalla owat taiwat tehdyt / ja caic-
ki hänen jouctons hänen suuns hengellä.

- 7 Hän pitä coosa weden meresä nijucuin leilifä/
ja sala sywydet.
- 8 Peljätön caicki maa Herra / händä peljät-
ön caicki maan piirin asuwaiset.
- 9 Cosca hän sano / niin se tapahdu/jos hän kästel
niin se on tehty.
- 10 Herra teke pacanain neuwot tyhjäri / ja
käändä Canssan ajaturet.
- 11 Mutta Herran neuwo pysy ijancaickisest/
hänen sydämens ajaturet sucucunnast sucucun-
daan.
- 12 Mutuas on se Canssa jonga Herra on Ju-
mala / se Canssa jonga hän idzellens on perilli-
seri walinnut.
- 13 Herra cadzoi taiwasta ales / ja näki caicke-
in ihmisten lapset.
- 14 Bahwalda istuimeldans cadzo hän caickia
jotca maan päällä asuwat.
- 15 Hän taitta caickein heidän sydämens / hän
ymmärtä caickein heidän tyäns.
- 16 Ei Cuningasta auta hänen suuri wäkens/ ei-
kä Sangari wapadeta suurella woimallans.
- 17 Orhit ei myös auta/ ja heidän suuri wäkewy-
dens ei pelasta.
- 18 Cadzo/ Herran filmät cadzowat niistä jot-
ca händä pelkätwät / jotca hänen laupiuteens toi-
wowat.
- 19 Että hän pelastais heidän sieluns cuolema-
sta/ ja elätäis heitä nähän aicana.
- 20 Meidän sielum odotta Herra / joca on mei-
dän apum ja kilpem.

- 21 Sillä meidän sydämem iloidje hänesä/ ja me
toitvomme hänen pyhän nimeens.
22 Olcon sinun laupiudes Herra meidän pääk-
läm/ nijncuin me sinuun vscallam.

34. Psalmi.

1. Davidin Psalmi eosca hän muotons mutti Abimelechin
edesa/ joca hänen ajoi pois tyföans ja hän
meni pois.

Ninä kijtän Herra aina/ hänen kijtorens
on alati minun suusani.

3 Minun sielun kersca Herrasa / että
radolliset sen cuulewat ja iloidzewat.

4 Olistakät Herra minun cansani/ ja corgotta-
cam ynnä hänen nimens.

5 Cosca minä Herra edzin/ wastais hän minua/
ja pelasti minun caickista wapisturista.

6 Jotca händä cakowat / ja häneen luottawat/
heidän caswons ei tule häpiään.

7 Cosca radollinen huusi/ cuuli Herra händä/
ja autti hänen eaikista tuskistans.

8 Herran Engeli piirittä heitä jotca händä pel-
kät / ja pelasta heitä.

9 Maistacat ja cadzocat cuinga Herra on su-
loinen/ autuas on se joca häneen turwa.

10 Peljättän Herra caicki hänen pyhäns: Sil-
lä jotca händä pelkät / ei nildä mitän puutu.

11 Nuoret Lejonit pitä tarwidzman ja isoman/
mutta jotca Herra edziwät / ei heildä mitän hy-
wä puutu.

12 Tulcat tänne lapses / cuulcat minua / Her-
ran pelgon minä teille opetan.

- 13 Tuca on/ joca hywä elämätä pyytä? Ja pi-
däis mielelläns hywiä päiviä.
- 14 Warjels kieles pahudesta / ja huules wilpi
puhumasta.
- 15 Laeta pahasta/ ja tee hywä/ edzi rauha ja nou-
tele händä.
- 16 Herran silmät / cadzowat wanhureasta / ja
hänen corwans heidän parcuans.
- 17 Mutta Herran caswo on pahointekiditä wa-
stian/ hucutarens maasta heidän muistoans.
- 18 Cosca wanhurscat huutawat / niijn Herran
cuule/ ja pelasta heitä caikista tuskistans.
- 19 Herran on juuri läsnä niitä joilla on murhel-
linen sydän/ ja autta niitä joilla on surkia mieli.
- 20 Wanhurscalle tapahtu paljo paha / mutta
Herran hänen niistä caikista päästä.
- 21 Hän kate caiki hänen luuns/ ettei yrifän hei-
stä mureta.
- 22 Pahas tappa jumalattoman / ja jotca wan-
hurscasta wihawat/ he tulewat wicapääri.
- 23 Herran lunasta palweliains sielut / ja caiki
jotca häneen koitowat/ tulewat nuhtettomari.

35. Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

- R**zitele Herran minun riitaweljeini eansa/
sodi minun wihollistani wastan.
- 2 Temma kilpi ja keihäs/ ja nouse minua aut-
taman.
- 3 Siwalla ase ja suojelle minua / minun sortai-
tani wastan/ sanos sielulleni: Minä olen apus.
- 4 Häpidän ja pilkkaan tulcon caiki jotca minun

sieluni waijyväät / palatcon tacaperin ja nau-
rori tulcon jotca minulle paha suowat.

5 Olcon he nijncuin acanat tuulesa / ja Herran
Engeli syfätkön heitä pois.

6 Heidän tiens olcon pimiä ja niijacas / ja Herran
Engeli wainotcon heitä.

7 Sillä he owat ilman syhtä heidän werckons
wirittänet minua cadottarens / ja ilman syhtä o-
wat sielulleni caitwanet haudan.

8 Tulcon hänelle waiwa / jota ei hän tiedä / ja
wercko / jonga hän wiritti / käsittäköön hänen siehen
hän langetcon.

9 Mutta minun sielun iloitecan Herrasa / ja rie-
muitcan hänen awustans.

10 Eiicki minun luuni sanacon : Herra cuca-
on sinun wertaises ? Sinä joca päästät nöyrän
wäkewemmen käsistä / radollisen ja köyhän ra-
telialdans.

11 Wäärät todistajat astuwat edes / jotca mi-
nua niijhin soimawat / joista minä olen wiatoin.

12 He tekewät minulle paha hywästä / minulle
mielicarwauderi.

13 Mutta minä / cosca he sairaisit / puin säkin
päälleni / waiwaisin idzeni paastolla / ja rucoilin
sydämeistäni.

14 Minä kätin idzeni cuin he olisit ollet minun
ystäwäni ja weljeni / minä käwin uurehtien /
nijncuin se joca äiti wianatans sure.

15 Mutta he iloidzewat minun wahingostani
ja coconduwat / cuueat myds cocowat heidän
hawaidzemata minua wastan / he repiwät ja ei
lacta.

- 16 Bieeasten ja pilcuritten seas istewät he hambaitans minnun.
- 17 HErra cuinga cauwän sinä tätä cadzelet/ päästä siis minun sielun heidän metelistäns / ja minun yrinäisen nuorista Lejoneista.
- 18 Minä kiitän sinua suuresta seuracunnasta / ja paljon Caussan kestenä neinä sinua ylistän.
- 19 Älä salli heidän iloita minusta / jotea syhyttömästä minun wiholliseni owat / eli silmiäns istewät / jotea minua ilman syhtä wihawat.
- 20 Sillä he aicoiwat wahingota tehdä / ja edziwät wääriä syitä hiljaisita wastan maan päälle.
- 21 Ja lewittäwät kitans awaralda minua wastan / pitittäwät ja sanowat: Sen me mielelläm näemme.
- 22 HErra sinä sen myds näet / älä siis wait olet HErra älä caucana ole minusta.
- 23 Herä ja nouse cadzoman minun oikeutani ja syhtäni / minun Jumalan ja HErran.
- 24 HErra minun Jumalan / duomidze minua oikeudes jälkeen / ettei he riennidzis minusta.
- 25 Älä salli heidän sydämises pitittä / älä anna heidän sanoa: Me olemme hänen niellet.
- 26 Häwäistäkö ja naurori joutucon caikti jotea minun pahudestani iloidzewat / puetettacon häpiällä / ja pilcalla / jotea idzens minusta kerskawat.
- 27 Iloitcan ja riennuitcan / jotea minulle oikeuden suowat / ja aina sanocan: HErra oleon suurest kiitetty / joca suo palweljallens hywä.
- 28 Ja minun kielen puhu sinun wanhurscaudestas / ja kiittä sinua jocapäiwä.

1. Davidin Herran palvelian Psalmi edellä-
meisattapa.

Son sydämeistäni sanottu Jumalattomaa
in menosta / ettei he ensingän Jumalata
peltä.

3 Hän liehacoidze idzelläns nijncuwan että hä-
nen wihattapa pahudens ilmandu.

4 Taicki heidän oppins on wahingolinen ja wale-
he / ei he myös salli heitäns neuwoa / että he jota-
kin hywä tekisit.

5 Mutta he ajattelewat wuoteisans wahingo-
ta / ja pysywät wahwast pahalla tiellä / ja ei he
mitän paha carta.

6 Herran / sinun laupiudes vlottu nijn lewiälde
cuin taiwas on / ja sinun totudes nijn awaralda
cuin pilwet juorewat.

7 Sinun wanhurscaudes on nijncuin Jumalan
wuori / ja sinun oikeudes nijncuin suuri sywyys
Herra sinä autat sekä ihmiset että eläimet.

8 Cuin callis on sinun hywydes Jumala / että
ihmisten lapses sinun sijpeis warion ala yscaldaw
wat.

9 He juopuwat sinun huones ruusast taiwarast
ja sinä juotat heitä hecumalla nijncuin wirralla.

10 Sillä sinun tykönä on elewä lähde / ja sinun
walleudesas me näemme walleuden.

11 Lewitä laupiudes nijlle jotca sinun tunde-
wat / ja sinun wanhurscaudes toimellisille.

12 Älä salli minua tallatta coreilda / ja juma-
lattomain käsi älkön minua kukistaco.

13 Baan anna pahointekiät siehen langeta / et-
tä he syöstäisin pois / ja ei seisolla pysyis.

37. Psalmi.

1. Davidin Psalmi.

e

Nälä wihastu pahain tähden / ja älä cadeti
pahointekiditä.

2 Sillä nijncuin ruoho he pian haca-
tan pois / ja he cuitawat nijncuin wihoittapa
ritti.

3 Toiwo Herraan ja tee hywä / asu maasa ja e-
ldtä idzes wacuudella.

4 Iloidze Herrasa / ja hän anda sinulle mitä si-
nun sydämes halaja.

5 Anna ties Herran haldun / ja toiwo hänen
päällens / kyllä hän sen teke.

6 Ja hän tuo edes sinun wanhurscaudes nijn-
cuin walkeuden ja sinun oikeudes nijncuin puoli-
päiwän.

7 Odota Herra ja wartioidze händä / älä kii-
woittele sitä jonga tie pahudes menesty.

8 Lacta wihasta ja hyljä tuimudes / älä nijn wi-
hastu / ettäs idzeckin paha teet.

9 Sillä pahat häwitetän / mutta Herra odot-
tawaiset perimät maan.

10 Wielä wäähä hetki on / nijn ei Jumalatoim o-
lectan / ja cuins cadzot hänen siaans / nijn hän on
pois.

11 Mutta siwiät periwät maan / ja iloidzewat
suuresa rauhasa.

12 Jumalatoim ohca wanhurscasta / ja kiristele
hambaitans hänen päällens.

13 Mutta Herra naura händä : Sillä hän nä-
te hänen päiwäns joutuman.

14 Jumalattomat wetäwät mieckans / ja jän-
nit.

uittawät joudzens/ cukištarens radollista ja kō
hā/ ja teurastawat hurscat.

15 Mutta heidän mieckans pitā kāmān heidän
sydāmeens/ ja heidän joudzens pitā särkymān.

16 Se wāhā cuin wanhurscalla on / on parann
bi cuin moneu Jumalattoman suuret tawarat.

17 Sillä Jumalattoman kāsīwarši pitā ricot
taman/ mutta Herra wahwista wanhurscat.

18 Herra teitā hurscasten päiwät / ja heidän
perimisens pysy ijancaicikisest.

19 Ei he tule häpiään pahalla ajalla / ja nältä
tuosilla pitā heille kyllä oleman.

20 Sillä Jumalattomat huckuwat ja Herran
wiholliset / ehtä he olisit nijncuin ihana niijty
nijn heidän pitā cuitengin nijncuin sawu cato
man.

21 Jumalatoim otta lainan ja ei mara / mutta
hurscas on laupias ja runsas.

22 Sillä hänen siunattuns peritwät maan/ mut
tä hänen kirottuns pitā häwitettämān.

23 Herralda sencaltaisen miehen waellus hal
litan/ ja hänen tiens kelpa hänelle.

24 Jos hän lange nijn ei händä hyljätä: Sillä
Herra tuke hänen kätens.

25 Minä olin nuori ja wanhenmin/ ja en ikä
nāns nähnyt wanhurscasta hyljätysi / engä hä
nen siemenens kerjāwān leipä.

26 Hän on aina laupias ja laina mielellāns/ ja
hänen siemenens on siunattu.

27 Wāldā paha ja tee hywä / ja pysy ijancaicik
isest.

28 Sillä Herra rakasta oikeutta/ ja ei hyljä py
häme

hiäns / ne kätketän ijancaickisest / mutta Jumalattomain siemen pitä häwitettämän.

29 Hurscat periwät maan / ja asuwat siinä ijancaickisest.

30 Wanhurscan suu puhu taitawast / ja hänen kielen opetta oikeutta.

31 Hänen Jumalans laki on hänen sydämesäns / ja ei hänen astelens liwisty.

32 Jumalatoim wäijy wanhurscasta / ja edzi hänhä tapparens.

33 Mutta ei Herra jätä händä hänen käsijsi / ja ei duomize händä / cosca hän duomitan.

34 Odota Herra ja kätke hänen tiens / niijn hän sinun corgotta / ettäs perit maan / ja sinä saat nähdä / cosca Jumalattomat häwitetään.

35 Minä näin Jumalattoman / sangen jalon ja waldian / joca lewitti idzens / ja wihotti niijn cuin Laurbärin puu.

36 Ja käwin ohidze / cadzo / niijn hän oli pois / minä kyshin händä / ja ei händä eusan löyhty.

37 Ole wiatoim ja pidä sinus oikein : Sillä sen caltaiset wijmein menesthwät.

38 Mutta wäärät pitä ynnä huckuman / ja Jumalattomat pitä wijmein häwitettämän.

39 Mutta Herra autta wanhurscaita / hän on heidän wakewydens tuscen ajalla.

40 Ja Herra autta heitä / ja päästä heitä / ja pelasta heitä Jumalattomist / ja wapahta heitä : Sillä he oscafit häneen.

38. Psalmi.

1. Davidin Psalmi / muistoksi.

Her.

Herra älä rangaise minua vihafas / ja
lä curita minua hirmuisufedesas.

3 Sillä sinun nuoles owat minun kijn
nitetyt ja sinun kätes paina minua.

4 Ei ole terweys minun ruumisani / sinun v
caurestas / ja ei ole rauha minun luisani / minun
syndeini tähden.

5 Sillä minun syndini käywät pääni ylidze
nijneuin rascas cuorma owat he minulle ylön
rascari tullet.

6 Minun haawani haisewat ja mätänewät
minun hulludeni tähden.

7 Minä käyn kymäräs ja cumaruris / yli päi
wä minä käyn murehisani.

8 Sillä minun cupeni peräti cuiwettuwat / ja ei
ole mitän terweyttä minun ruumisani.

9 Minä olen ylön paljo runneldu ja lyöty ricki
minä myrisen minun sydämeni kiwusta.

10 Herra sinunedesäs on caicki minun halunni
ja minun huocauxen ei ole sinulda salattu.

11 Minun sydämen wärise / minun woiman on
minusta luopunut / ja minun silmäni wälkeus ei
ole minun tykönäni.

12 Minū ystäväni ja langoni owat cohda stän
minua wastan / ja cadzowat minun waiwani / ja
minun lähimmäiseni cauwat astuwat.

13 Jotca minun sieluani wäihywät / he wiritte
lewät minun eteeni / ja jotca minulle paha suow
wat / he neuwo pitäwät cuinga he wahingoit
ja sulilla juonilla he kiertäwät ymbäri.

14 Mutta minun täyty olla nijneuin cuuroin
ja ei

ja ei mitän cuuleman/ ja nijneuin mytän/ joca ei
 awaja suutans.

15 Ja minun täyty olla nijneuin se joca ei mi-
 tän cuule/ ja jonga suusa ei ole wastausta.

16 Mutta minä odotan sinua Herra/ sinä Her-
 ra minun Jumalan cuuldelet minua.

17 Sillä minä ajattelen/ ettei he svingan minu-
 stailoidzis/ jos minun jalkan ainsastans comba-
 stuis/ nijn he kerscaisit sangen minusta.

18 Sillä minä olen tehty karsimän/ ja minun
 tiyun on alati minun edesäni.

19 Sillä minä julistan pahan teconi/ ja murhe-
 din minun syndini tähden.

20 Mutta minun wiholliseni eläwät ja owat
 wäkewät/ ne owat suuret/ jotca minua sytömasi
 wihawat.

21 Ja jotca minulle marawat pahalla hywän/
 ja asettawat heitans minua wastan/ että minä
 hywä noudatan.

22 Älä hyljä minua Herra minun Jumalan/
 älä ole caucana minusta.

23 Kiennä sinuas minua auttaman/ Herra
 minun apun.

39. Psalmi.

1. Davldin Psalmi/ Jeduthunilda edellä-
 weisattapa.

Minä olen aicoinut cawahta/ etten minä
 tee syndiä kielessäni.

3 Minä hillidzen minun suuni/ että mi-
 nänden Jumalattoman edesäni.

Minä tulin mykäri/ waickenin ja en puhunut
 musta/ ja minun murhen lisäyndy.

5 Minun sydämen on palaava minussa / ja kuin
minä sitä ajattelen / niin minä sytyin / ja minä pu-
hun kielelläni.

6 Mutta Herra opeta minua / että minulla on
loppu / ja minun elämälläni on mitta / ja min-
ercanen täällä.

7 Kadzo / minun päiväni ovat käämnenen le-
wens tykönäis / ja minun elämän on niincuin
mitän sinun edessä / cuinga aiwa tyhjät ovat
caicki ihmiset / jotca cuitengin niin suruttomasti
elävät / Sela.

8 Waan he menewät pois niincuin warjo / ja
tekewät heillens hukkan suuren murhen / he ceco-
wat ja ei teidä cuca sen saa.

9 Ja nyt Herra / mihingä minä idzeni luotan
Sinun minä toivon.

10 Wapada minua caikista syntäistäni / ja älä
minua salli hulluden pilcari.

11 Minä waickenen ja en aiwa suutani / kyllä se
nä sen teet.

12 Käännä sinun rangaistures pois minusta
Sillä minä olen näändynyt sinun kates pier-
mistä.

13 Eoscas jongun rangaiset synnin tähden / niin
hänen caunistures culutetan niincuin coilda
woi cuinga aiwa tyhjät ovat caicki ihmiset / sela.

14 Cuuldele minun rucuren Herra / ja ymmär-
rä minun parcun / ja älä waickene minun tyhuel-
deni tähden : Sillä minä olen muicalainen ja
suwainen sinun canssas / niincuin caicki minun
Isäni.

5 Luowu minusta / että minä wircoisin / ennen
 kuin minä menen pois / ja en sille täsä ole.

40. Psalmi.

i. Davidin Psalmi edelläweisattopä.

W Inä odotin Herra / ja hän callisti hä-
 nens minun tygöni / ja hän cuuldeli mi-
 nun parconi.

3 Ja hän weti minun vlos sijtä hirmuisesta hau-
 dasta / ja pascaisesta logasta / ja asetti minun jal-
 tani callielle / ja hallidzi minun käymiseni.

4 Ja hän andoi minun suuhuni vden weisun /
 kijtämän meidän Jumalatom. Sitä saawat
 monda nähdä / ja pelkäwät Herra / ja toiwowät
 häneen.

5 Mutuas on / joca päne vscalluxens Herraan /
 ja ei käännä ylpeitten tygö / ja jotea walhella
 waeldawät.

6 Herra minun Jumalan / suuret owät sinun
 ihmies ja ajatures / joteas meille osotat / ei ole mi-
 tään sinun wertas / minä ilmoitan niytä / ja sa-
 non waieka he owät epäluuisset.

7 Bhri ja ruocauhri ei sinulle kelpä / waan cor-
 wat sinä minulle awaisit / et sinä tahdo polttouh-
 cia eli syndiuhria.

8 Silloin minä sanoin : Cadzo / minä tulen /
 Raamatus on minusta kirjoitettu. Sinun tah-
 tos / minun Jumalan / teen minä mielessäni / ja
 sinun Lakis on minun sydämesäni.

9 Minä saarnan sinun wanhurscauttas suure-
 sa seuracunnasa / cadzo / en minä anna tukita suu-
 tani / Herra sinä sen tiedät.

10 En minä sala wanhurscauttas sydämesäni /

minä puhun sinun totuudestas ja autiudestas
 en minä peitä sinun laupiuttas ja wacuttas / suu
 resa seuracunnasa.

11 Mutta sinä Herra / älä käännä laupiuttas
 minusta pois / sinun laupiudes ja wacundes ai
 na minua warjelcon.

12 Sillä lukemattomat waiwat owat minun
 piirittänet / minun syndini owat minun ottane
 kinni / niin etten minä nähdä taida / he owat
 sianmat kuin hiuret pääsäni / ja minun sydäme
 on minusa waipunt.

13 Keltwatcon se sinulle Herra / ettäs minun wa
 padat / riennä Herra minua auttaman.

14 Häwetkön ja caicki pilcari tulcon / jotca mi
 nun sielmani wäijywät hucatarens / palaitcon
 taaperin ja häpiään tolcon / jotca minulle pa
 ha suowat.

15 Hämmästyköön heidän häpiäsäns / jotca mi
 nua pitittäwät.

16 Iloitcan ja riennuitcan caicki / jotca sinun
 edziwät / ja jotca sinun autiuttas racastawat
 Sanocan aina : Herra olcon corkiašt kijtetty.

17 Minä olen köyhä ja waiwainen / mutta Herra
 sure minun edestäni / sinä olet minun auttajan
 ja wapahujan / minun Jumalan älä wihtwy.

41. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

Astuas on joca köyhä holho / händä Herra
 ra autta pahana päiwänä.

3 Herra katke hänen ja pitä hänen elä
 wänä / että hän menesty maan päällä / ja ei hylki
 händä wihollistens käsijn.

4 Herra wirgotta händä tautivuotesans / siinä autat hänen kaikista sairaudestans.

5 Minä sanoin: Herra ole minulle armollinen / paranna minun sielun: Sillä minä tein syndiä sinua vastaan.

6 Minun viholliseni puhuit pahoja minua vastaan: Eosca hän cuolle? Ja hänen nimens cadoñez

7 Ja cuin he tulewat eadzeleman / niijn ei he tee sitä sydämestäs / waan jotakin edziwät / jota he laittaisit / niijn he menewät pois ja sitä panettelewät.

8 Caicki jotca minua wihawat / cuiscuttelewät kestenäs minua vastaan / ja ajattelewät paha minua vastaan.

9 He owat päättänet minusta coiranparin: Eosca hän maca / niijn ei hän nouse jälleñs.

10 Niijn myds minun ystävän johan minä vscalsin / joca söi minun leipäni / se tallais minun jalcaims ala.

11 Mutta siinä Herra ole minulle armollinen / autta minua / niijn minä sen heille costan.

12 Siitä minä ymännän että s sunt minulle hywä / ettei minun viholliseni saa kerscata minusta.

13 Mutta minua siinä holhot minun wiattomuñeni tähden / ja asetat minun caswos eteen ijancaickisest.

14 Kijtetty olcon Herra Israelin Jumala / jancaincaickiseen / Amen.

42. Psalmi.

1. Corahu lasten opetus edelläweissattapa.

Yjucuin peura himoidze tuoreta wettä / niijn minun sielun himoidze sinua Jumala.

3 Minun sielun jano Jumalata / sitä elävät
Jumalata / sitä elävätä Jumalata: Cosca mi-
nä tulen Jumalan caswo näkewän?

4 Minun kyyneleni owat minun ruocani päi-
wällä ja yöllä / että jocapäiwä minulle sanotan
Eusa nyt on sinun Jumalas?

5 Cosca minä näitä muistilen / niin minä wuo-
datan wlos minun sydämeni idzesäni: Sillä mi-
nä menisin mielelläni joucon cansa / ja waellai-
sin heidän cansans Jumalan huoneseen / ihastu-
rella ja kiitoxella / sen joucon seasa / jotca juhla
pitäwät.

6 Mitäs murhedit minun sielun / ja olet niin le-
wotoin minusa? Turwa Jumalan: Sillä mi-
nä wielä nytkin händä kiitän / että hän minun
autta hänen caswollans.

7 Minun Jumalan / minun sielun on murhe-
sans minusa / sentähden minä muistan sinun si-
nä maasa Jordanin ja Hermonin tykönä / sillä
wähällä wuorella.

8 Sinun wirtas pauhawat cowin / niin että
si sywys pauha täsä / ja toinen sywys siellä / caic-
ki sinun wesilaines ja aldos käywät minun ylit-
zeni.

9 Päiwällä on Herra luwannut hänen hywy-
dens / ja yöllä minä hänelle weisann / ja rucoilen
minun elämäni Jumalata.

10 Minä sanon Jumalalle minun calliolleni
Mitä olet minun vnhottanut? Mitä minä käy-
niin murheisani? Cosca minun wiholliseni mi-
nua ahdisti?

11 Se on niinuin murha minun luisani / että

minun viholliseni häväisewät minua / koska he
jocapäiwä sanouat minulle: Eusa nyt on sinun
Jumalas?

2 Mitäs murhedit minun sielun / ja olet minu-
sa nijn lewotoin? Turwa Jumalaan: Sillä
minä wielä nytkin händä kijtän / että hän on mi-
nun caswoni apu / ja minun Jumalan.

43. Psalmi.

S Bomidze minua Jumala / ja ratcaise mi-
nun asian / armotoinda Caussa wastan / ja
päästä minua wääristä ja cawaloista ihmisistä.

2 Sillä sinä olet minun wäkewydeni Jumala /
miris syöret minun pois? Miris minun annat
murehisiäni käydä / koska vihollinen minua ah-
disti?

3 Lähetä walkeudes ja totudes minua sattaman /
ja tuoman sinun pyhän wuores tygö / ja sinun
asumises tygö.

4 Ja minä käwisin Jumalan Altarin tygö / sen
Jumalan tygö joca minun ilon ja riennun on /
sinua Jumala Candelisa kijtäisin / minun Ju-
malan.

5 Mitäs murhedit minun sielun / ja olet minu-
sa nijn lewotoin? Turwa Jumalan: Sillä mi-
nä wielä nytkin händä kijtän / että hän on minun
caswoni apu / ja minun Jumalan.

44. Psalmi.

i. Corahn lasten operus edelläwelsattaya.

Jumala / me olema corwillam cuullet / mei-
dän Isän owat meille luettellet / mitäs
heidän aicanans ja minun tehnyt olet.

3 Sinä olet ajanut pacaanat pois kadelläs / mut-

ta niistä sinä olet istuttanut jällens/ sinä olet can-
sat cadottanut/ mutta niistä sinä olet lewittänyt.

4 Sillä ei he ole miecällans sitä maata omiste-
net/ ja heidän käsivartens ei auttanut heitä/ wa-
sinun oikia kätēs / sinun käsivartes / ja sinun ca-
ivos walkeus/ sillä sinä mielistyit heihin.

5 Jumala sinä olet minun Tuningan / joca
pua Jacobille lupat.

6 Sinun cauttas me wihollisem paisam ma-
han / sinun nimesäs me tallam meidän wastam
carcajat.

7 Sillä en minä luota minun joudzeeni / ja mi-
nun mieckan ei auta minua.

8 Mutta sinä autat meitä meidän wihollisistam
ja saatat niistä häpiään/ jotca meitä wihawat.

9 Jumalasta me kerscam jocapäiwä / ja kijtäm
sinun nimes ijancaickisest/ Sela.

10 Mixis nyt syfät meitä pois/ ja häwäiset mei-
tä/ ja et lähde meidän jouckom cansa?

11 Sinä palautat meitä wihollistem edesä/ että
ne raatelisit meitä/ jotca wihawat meitä.

12 Sinä annat meitä syötä nijncuin lambaitta
ja hajotat meitä pacanain secaa.

13 Sinä myit Canssas ilman hinnata/ ja et mi-
tän siitä ottanut.

14 Sinä panet meitä häpiäxi meidän läsnäsu-
waisillem / pilcari ja nauruxi / jotca meidän ym-
bärilläm owat.

15 Sinä teet meitä sananlascuxi pacanain secaa
ja että Canssat wäändelewät päätäns meidän
tehtäm.

16 Jocapäiwä on minun häwästyxen minun
destä

- Defäni / ja minun caswon on täynnäs häpiätä.
 17 Että minun pitä pilkkureita ja laittaita cuu-
 leman / ja wiholliset ja tylyt costajat näkemän.
 18 Nämät caicki owat tullet meidän päällem /
 ja en me sentähden ole sinua vanhottanet / engä si-
 nun lijtos rickonet.
 19 Ja ei meidän sydämen tacaperin mennyt / ei-
 kä meidän käymisem poikennut sinun tiestäs.
 20 Ettäs meitä nijn löit ricki Drakein seas / ja
 meitä peität pimeydellä.
 21 Jos me olisim meidän Jumalam nimen van-
 hottanet / ja meidän kättem nostanet wieralle Ju-
 malalle.
 22 Sen Jumala edzikän / waan hän idze tietä
 meidän sydämen pohjan.
 23 Sillä sinun tähtes surmatan me jocabäiwä /
 ja luetan teuraxi tehtäwäxi lambaxi.
 24 Herä Herra / mixis macat? Walwo / ja älä
 meitä sysä pois caicketickan.
 25 Mixis peität caswos? Ja vanhodat meidän
 radollisudem ja ahdisturem.
 26 Sillä meidän stelum on painettu alas maa-
 han asti / meidän wadzam rippu maasa.
 27 Nouse / auta meitä / ja lunasta meitä sinun
 laupiudes tähden.

45. Psalmi.

1. Morsiamen opetus wirsi cukaifesi / Corahu lap-
 silba edelläweisattapa.

Minun sydämen ajattele caunnin laulun /
 minä weisan Cuningasta / minun kielen
 on jalon kirjoittajan kynä.

- 3 Sinä olet caunein ihmisten lasten seasa / suloi-

set owat sinun huules / sentehden sinua Jumala
sinua ijancaickisest.

4 Pane miecka wydles / sinä Sangari / ja can-
nista idzes cunnialifesta.

5 Menestykön sinun cauniudes / aja totuden par-
hari / pitämän radollisi oikeudesa / nijn sinun oi-
kia kätēs ihmellistä osotta.

6 Teräwät owat sinun nuoles / että Canssat lan-
gewat etees maahan / Cuningan wihollisten ke-
stellä.

7 Jumala / sinun istuimes pysy aina ja ijancaic-
kifest / sinun waldacundas waldicka on hurscas
waldicka.

8 Sinä racastat wanhurscautta / ja wihat Ju-
malatoinda meno / sentähden on Jumala / sinun
Jumalas / sinua woidellut ilon öljyllä / enä cun-
sinun osaweljes.

9 Sinun waattes owat sula Mirrham / Aloes
ja Kezia / coscas Elephandin luifest tuastas lähy-
bet / minusta he ilauttawat sinun.

10 Sinun caunisturesas käywät Cuningasten
tyttäret / morsian seiso oikiassa kädelläs / sulas
callimmas cullas.

11 Cuule tytär / cadzo / ja callista corwas / vuh-
da Canssas ja Isäs huone.

12 Nijn Cuningas saa halun sinun cauniutes:
Sillä hän on sinun Herras / ja sinun pitä hän-
dä cumartaman.

13 Tyriin tyttären pitä myös sijnhen lahjoinens
tuleman / rickat Canssois pitä sinun edesäs ruco-
ileman.

14 Euningan tytär on coconans caunis sisäldäl
hän on cullaises waattes puetettu.

15 Hän wiedän monella mutcassa cudotuis
waatteis Euningan tygö/ ja muoret ueidzet hä-
nen caltaisens/ jotca händä seurawat / tuodan st-
nun tygös.

16 Ne wiedän ilolla ja riemulla / ja menewät
Euningan tupaan.

17 Sinun Isäis staan pitä sinun lapsia saaman/
jotcas asetat päämiehixi caickeen mailmaan.

18 Minä muistan sinun nimes sucucunnasta
min sucucundaan. Sentähden pitä Canssat st-
ma kiittäjän/ aina ja ijancalcisest.

46. Psalmi.

1. Corahn lasten weisu/ nusrudest/ edellä-
weisattapa.

Sumala on meidän turwam ja wäkewy-
dem/ joca on sowelias apu tustisa.

3 Sentähden en me pelkä / jos wielä ma-
ilma huckuis/ ja wuoret kestelle merta wajoisit.

4 Waikka wielä meri paubais ja lainedis / niire
että sijtä paubinasta mäet erkistuisit/ Sela.

5 Cuitengin on Jumalan Caupungi ihana wir-
toinens / josa corkeimman pyhät asumisest owat.

6 Jumala on hänen tykönäns / sentähden se kyl-
lä pysy/ Jumala autta händä warahin.

7 Macanain pitä häinästymän ja waldacunnat
langeman/ ja maa hucku cosca hän änen anda.

8 Herra Zebaoth on meidän cansam / Jacobin
Jumala on meidän tukem/ Sela.

9 Tulcat ja cadzocat Herran tecoja/ joca maan
päällä sencaltaiset häwityret teke.

10 Joca hillidze sodat caikes mailmas/joca joudzen särte ja ricko keihät/ ja rattat tulesa poltta.

11 Lacatcat ja tundecat minua Jumalaxi/ minä olen woittawa cunnian pacanain seas/ ja minä yletän maan päälle.

12 Herra Zebayth on meidän cansam/ Jacobin Jumala on meidän tukem/ Sela.

47. Psalmi.

1. Corahn lasten Psalmi edelläweisattapa.

Enicki Canssat paucuttacat kästän/ ja ihastucat Jumalalle/ iloifella änellä.

3 Sillä Herra caickein corkein on hirmuinen suuri Cuningas coco maan päälle.

4 Hän waati Canssat meidän alam/ ja pacanot meidän jalcaim ala.

5 Hän walidze meille meidän perimifem/ Jacobin cunnian/ jota hän racasta / Sela.

6 Jumala astui ihasturella ylös/ ja Herra helifewällä Basundlla.

7 Weisatcat/ weisatcat Jumalalle/ weisatcat weisatcat meidän Cuningallem.

8 Sillä Jumala on coco maan Cuningas/ weisatcat hänelle taitawast.

9 Jumala on pacanoitten Cuningas/ Jumala istupyhäsä istuimesans.

10 Canssain päämiehet owat cocondunet Abrahamin Jumalan Canssan tygö: Sillä/ Jumala on sangen corgotettu kilpein tykönä maan päällä.

48. Psalmi.

1. Corahn lasten Psalmiweisu.

Suuri on Herra/ ja sangen kistettäpä meidän Jumalan Caupungisa/ hänen pyhällä wuorellans.

3 Zionin wuori on nijncuin caunis wesa / coco
maan turwa / pohjan puolella on suuren Cuning-
gan Caupungi.

4 Jumala on tuttawa hänen huonesans / sitä
warjeleman.

5 Sillä cadzo / Cuningat owat coonnet / ja yn-
nä merit ohidze.

6 He ihmettelit cosca he tämän näit / ja häminä-
styt / ja cukišettin.

7 Wapistus on heidän siellä käsittänyt / ja ahdi-
stus nijncuin synnyttäwäisen.

8 Sinä särjet habdet meresä itätuulella.

9 Nijncuin me cuulimma / niijn me sen näemme /
Hexran Zebaothin Caupungisa meidän Ju-
malan Caupungisa / Jumala sen wahwista ijan-
caickisest / Sela.

10 Jumala me odotamme sinun hywyttäs / si-
nun Templisäs.

11 Jumala / nijncuin sinun nimes on / niijn myds
on sinun kijtoreš haman mailman ären / sinun oi-
kia kates on täynnäs wanhurscautta.

12 Niemuitcan Zionin wuori / ja Judan tyttä-
ret iloitcan / sinun oikeudes tähden.

13 Mengät Zionin ymbäri ja piiritäkät händä /
lufecat hänen tornins.

14 Turwatecat hänen wahwuteens / ja corgot-
taecat hänen huonens / mainitta tulewaisille su-
cucunille.

15 Sillä tämä Jumala on meidän Jumalam /
aina ja ijancaickisest / hän johdatta meitä cuole-
man ästi.

1. Corahn lasten Psalmi edelläweissattapa.

Culcat tätä caicki Canssat / ottacat corwijn
caicki jotca täällä ajalla elätte.

3 Sekä yhteinen Canssa / että herrat / sekä rickat
että köyhät / yri toisens causa.

4 Minun suun puhu taitawast / ja minun sydän
men sano ymmärnyren.

5 Minä tahdon cuulla hywän sananlascun / ja
caunin tapauren candeleilla soitta.

6 Mixi minä pelkäisin pahoina päiwinä / cosca
minun sortajani pahat tegot käywät minua ym
bäri.

7 Jotca luottawat tawaroihins / ja suurest kety
scawat rickaudestans.

8 Ei welikän taida ketän lunasta / eikä Jumal
lalle ketän sowitta.

9 Sillä heidän sieluns lunastus on ylön callis
nijn että se jää tekemät ijancaickisest.

10 Waicka hän myös wielä cauwan eläis / ja ei
näkis hantta.

11 Sillä cuitengin nähdän senmuotoiset taita
wat cuolewan / njn ikänens cuin tyhmät ja hul
lut catowat / ja tänty muille jättä heidän tawar
rans.

12 Ja sijtekin he ajattelawat heidän huonens
pysywän ijancaickisest / ja cotons sugusta sucuunt
ja heidän nimens muristetaisin maan päällä.

13 Waan ei ihminen taida pysyä cuñiasa / mut
ta loppu nijneuin eläimetkin.

14 Tämä heidän tiens on sula hulluns / cuiten
gin heidän sucuns sitä suullans kijtawät / Sela.

15 He macawwat helwetis nijneuin lambat/cuo-
lema heitä calua/ mutta hursecat fangen pian hal-
lidzewat heitä / ja heidän dyckäyrens pitä hucku-
man/ ja heivän täyty jäädä helwettijn.

16 Mutta Jumala tuitengin wapahta minun
sieluni helwetin wallasta sillä hän corjais mi-
nua/ Sela.

17 Älä sitä tottele cosca jocu ricastu / eli jos hä-
nen huonens cunnia suurexi tule.

18 Sillä cosca hän cuole/ ei hän mitän myötäns
wie/ eikä hänen cunnians mene hänen cansans
alas.

19 Waan hän uscalda tähän hywään elämään/
ja kiittä sitä/ cosca jocu idzellsens hywiä päiwä
saatta.

20 Nijn he menewät Isäins perän / ja ei näe is-
känäns walkeutta.

21 Sillä cosca ihminen on cuñtasa/ ja ei ole ynt-
märyst/ nijn hän mene täälä cuin eläimet.

50. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi.

Herra Jumala se wäkewä / puhu ja cudzu
mailman / hamast Aurington coitosta
nijn lastemisen asti.

2 Zionista käy ylös kircas Jumalan paiste.

3 Meidän Jumalam tule ja ei waietene / culut-
tawainen tuli käy hänen edelläns / ja hänen ym-
bärilläns suuri ilma.

4 Hän cudzu taiwan ja maan/ duomitarens hä-
nen Canssans.

5 Cootcat minulle minun pyhäni / jotca lijtosta
enänmän pitawät cuin vhyreista.

6 Ja taiwat pitä hänen wanhurscauttans its
moittaman/ sillä Jumala on Duomari/ Sela.

7 Cuule minun Canssan/ anna minun puhua/
Israel anna minun sinun seasas todista/ minä
Jumala/ olen sinun Jumalas.

8 Sinun vhreistas en minä sinua nuhtele: Sil
lä sinun poltouhris owat alati minun edesäni.

9 En minä ota härkiä sinun huonestas / engä
caurita nawetostas.

12 Sillä caicki medzän eläimet owat minun/ ja
carjat mäjillä jorca tuhannin käywät.

11 Minä tuñen caicki linnut wuorten päällä/ ja
caickinaiset pedot medzäs owat minun edesäni.

12 Jos minä ison/ en minä sitä sanois sinulle:
Sillä maan pijri on minun / ja caicki mitä sijä
nä on.

13 Luuletcos minun syöwän härjän liha / elictä
cauristen werta juoman?

14 Bhra Jumalalle kijtosuhri / ja mara ylim
mäiselle lupares.

15 Ja rucoille minua hädäsäs/ niñ minä autan
sinua/ ja sinun pitä cunnioidzeman minua.

16 Mutta Jumalattomalle sano Jumala: Mi
ris ilmoitat minun oikeuriani / ja otat minun
lijtoni suulles?

17 Ettäs cuitengin curitusta wihat / ja heität
minun sanani tacas.

18 Coscas warcan näet/ niñs juoret hänen can
sans/ ja pidät yhtä huorintekiäin cansa.

19 Sinun suus sallit sinä paha puhua/ ja sinun
kiesles saatta petosta matcan.

20 Sinä istut ja puhut weljeis wastan/ sinä p^onettelet äitis poica.

21 Näitä teet ja minä olen wait / nijus luulet että minä olen sinun wertaises. Mutta minä rangaisen sinua / ja asetan näitä silmäis eteen.

22 Ymmärrätkät siis näitä / te jotca Jumalan vuhotatte / etten minä temmais josens pois / ja ei olis enämbi wapahtaja.

23 Joca kijoista vhra / senlistä minua / ja siinä on setie / että minä osotan hänelle Jumalan autunden.

51. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edellämeisattapa. 2 Cosca Propheta Nathan tuli hänen tygöns / sijtecuin hän BathSeban tygö kähnyt oli.

Sumala ole minulle armollinen sinun hywydes tähden / ja pyhi pois minun syndin^s sinun suuren laupitudes tähden.

4 Pese minua hywäst minun pahasta tegostani / ja puhdistä minua minun synnistäni.

5 Sillä minä tunnen pahat teconi / ja minun syndini owat aina minun edesäni.

6 Sinua ainoatta wastan minä syndiä tein / ja pahasti tein sinun edesäs.

Etä sinä olisit oikia sanasas / ja puhdas / costas duomidzet.

7 Cadzo / minä olen syndisest stemenest syndynyt / ja minun äitin on synnisa minun sijttänyt.

8 Cadzo / sinä halajat totutta / joca salaudes on / ja julistit salatun taidon minulle.

9 Puhdistä minua Jsozilla / että minä puhdistuisin / pese minua / että minä lumiwalliari tu-

hisi.

- 10 Anna minun cuulla ilo ja riemua / että
luut / jotcas särkenyt olet / ihastuistt.
- 11 Peitä caswos minun syunnistäni / ja pyhi pois
caieki minun pahat teconi.
- 12 Jumala luo minun puhdas sydän / ja autu
minulle vsi wahwa hengi.
- 13 Älä heitä minua pois caswos edestä / ja älä
minulda ota pois sinun pyhä Henges.
- 14 Wahwista minua taas awullas / ja sillä wa
kewällä hengellä tuke minua.
- 15 Sillä minä tahdon wäärille opetta sinun
ties / että syndiset tygös palajaisit.
- 16 Päästä minua weren wigoista / Jumala / ja
ca minun autudenä Jumala olet / että minun k
len kerscais sinun wanhurscauttas.
- 17 Uwa HERRA minun huuleni / että minun
sinun ilmoitas sinua kistores.
- 18 Sillä ei sinulle kelpa vñri / muutoin min
sen mielelläni annaisin / ja ei polttouhri sinulle
ensingän kelpa.
- 19 Ne vñrit jotca Jumalalle kelpawat / otwa
anurhelinen hengi / ahdistettua ja särjettyä sydän
dä et sinä Jumala hyljä.
- 20 Tee Zionille hywästi sinun armos jälken /
kenna Jerusalemin muurit.
- 21 Silloin sinulle kelpawat wanhurscauden
rit / polttouhrit ja caiekinaiset vñrit / silloin sinun
Altarilles härkia vñratau.

52. Psalmi.

1. Davidin opetus edelläweisattapa / cosca Edomeri Da
tuli ja sanoi Saulille: David on tullut Abime-
leihin huoneeseen.

Mitäs kerscat sinä wäkewä / ettäs taidas wahingoita? Että cuitengin Jumalan laupius wielä jocapäiwä pysy.

3 Sinun kieles ongi wahingota / ja leickä walhellans nijncuin teräwä partaweidzi.

4 Sinä puhut pikemmin paha kuin hywä / ja walhetta kuin oikeutta / Sela.

5 Sinä puhut mielelläs taieckia mitä cadotukseen sopiwat / wäärällä kielellä.

6 Sentähden Jumala särke sinun aiwa coconans / ja murenda sinun ja majasta temma sinun blos / ja häwittä sinun eläwiten maalda / Sela.

7 Wanhurscat näkewät sen ja pelkäwät / ja naurowat händä.

8 Cadzo / tämä on se mies / joca ei pitänyt Jumalata hänen turwanans / waan uscalsi suuren rickauteens / ja oli wäkewä wahingota tekemän.

9 Mutta minä pysyn nijncuin hedelmälinen oljoppuu Jumalan huones / minä uscallan Jumalan laupiuteen / aina ja ijancaickisest.

10 Minä kiitän sinua ijancaickisest / ettäs sen teit / ja minä odotan sinun nimes : Sillä sinun pyhäis iloidzewat siittä.

53. Psalmi.

1. Davidin opetus / Chnoris edelläweisattapa / Mahelathin päälle.

Tuhmat sanowat sydämifans : Ei Jumalata oleckan / ei he mitän kelpa ja owat ilkeys heidän menoifans / ei ole yrikän joca hywä teke.

Jumala cadzoi taiwast ihmisten lapsia / että hän näkis jos jocu olis ymmärtäwäinen / joca Jumalata edzis.

4 Mutta he ovat kaikki wilpistellet / ja kaikki o-
wat kelwottomat / ei ole yrityän joca hywä teke-
ainoacan.

5 Eiköst pahantekiät sitä huomaidze? Jotca mi-
nun Eanffani syöwät / idziäns rawita / waane
herucoile Herra.

6 Siellä he pelkäisit eusa ei mitän peljättäpä ol-
lut: Sillä Jumala hajotta waatiwaisten luut
sinä häwäiset heitä / että Jumalakin cadzo heitä
ylön.

7 Di jos apu tulis Zionist Israelille / ja Jumala
hänen fangitun Eanffans päästäis / niin Jo-
cob iloidzis ja Israel riemuidzis.

54. Psalmi.

1. Davidin opetus Caudeleilla edelläweisattapa / 2. Eos-
Zipheit tulit / ja ilmoittit Saulille: David on ly-
mynnyt meidän tykönam.

Muta minua Jumala sinun nimelläs / ja
saata minulle oikeus sinun wallallas.
4 Jumala cuule minun rucouren / ota
corwijs minun suuni sanat.

5 Sillä corjat carcaisit minua wastan / ja wä-
kiwallaiset wäihywät minun sieluani / ja ei pidä
Jumalata silmäins edes / Sela.

6 Cadzos / Jumala autta minua / ja Herra tu-
ke minun sieluani.

7 Hän costa minun wihollisteni puhuden / haje-
ta ne sinun wacuidellas.

8 Niin minä mielelläni sinulle vhran / ja kijtän
Herra sinun nimiäs / joca niin hywä on.

9 Sillä sinä pelastat minun kaikesta hädästäni
että minun silmäni iloidzisit minun wihollisista
ni.

1. Davidin opetus edelläweisattapa / candeileilla.

SUomala cuule minun rucouren / ja älä pei-
tää sinuas minun rucoureni edestä.

3 Ota minusta waari ja cuuldele minua /
että minä surkiast walitan rucourisani / ja pargū.

4 Että wihollinen niin huiita / ja jumalatoim ah-
distia: Sillä he tahtouat minua wahingoitta / ja
ovat minulle sangen wihaiset.

5 Minun sydämen wapise minusa / ja cuoleman
pelco tule minulle.

6 Pelco ja wapistus tulit minun päälleni / ja
cauhistus sattui minuun.

7 Minä sanoin: Josca minulla olisit sijwet niin-
cuin mettisellä / että minä lennäisin / ja joscus le-
wälsin.

8 Cadzo / niin minä cauwas pakenisin / ja olisin
corwesa / Sela.

9 Minä riennäisin / että minä pääsisin sijtä tuu-
len puuscasta ja tuulis päästä.

10 Secoita H~~e~~stra ja turmele heidän kielen: /
Sillä minä näen wäärysten ja riidan Caupun-
gisa.

11 Ne käywät päiwällä ja yöllä ymbäri heidän
murrins / siinä on waiwa ja työ.

12 Wääryst siellä hallidze / walhe ja petos ei luo-
tu heidän polguildans.

13 Jos minun wihollisen häwäisis minua / kyllä
minä sitä karsisin / ja jos minun cadehtian minua
äikistelis / niin minä lymyisin hänen edestans.

14 Waan nyt sinä olet minun cumpantin / mi-
nun haldijan / ja minun tuttawan.

15 Me cuin ystäwälistest toinen toisemme canse
olim kessenäm/ me waelsim ynnä Jumalan huo-
nesa.

16 Riendäkön cuolema heidän päällens/ ja men-
gän eläwänä alas helwetijn/ sillä sula pahus on
heidän joucosans.

17 Mutta minä huudan Jumalata/ ja Herra
autta minua.

18 Ehtona/ amulla ja puolipäiwänä minä wo-
litan ja itken/ ja niin hän cuule minun äneui.

19 Hän lunasta minun steluni niistä jotca soti-
wat minua wastan/ ja saatta hänelle rauhan
waicka minuulla on monda wihollista.

20 Jumala sitä cuulcon ja heitä nöyryttäkön
jotca alati pysy/ Sela.

21 Sillä ei he paranna heitäs/ eikä pelkä Ju-
malata.

22 He lastewat kätens hänen rauhallistens pääl-
le/ ja riwawat hänen littons.

23 Heidän suuns on liuckambi cuiu woi/ ja pi-
täwät cuitengin sodan mielesäns/ heidän sanans
owat silemmät cuin öljy/ ja owat cuitengin pal-
jat miecat.

24 Heitä sinun sirus Herran päälle/ hän ste-
must murhetti/ ja ei hän salli wanhurscan olla
cuktiana ijaneaietifest.

25 Mutta sinä Jumala syöret heitä siihen su-
wään cuoppaan/ murhamiehet ja pettäjät ei tu-
le puoli itääns/ waan minä toiwon sinuun.

56. Psalmi.

1. Davidin cullainen cappale mytäst mettifest muuca-
laisten seas/ eosca Philisterit käsitit hä-
nen Gathis.

2 Jumala ole minulle armollinen: Sillä ihmiset tahtovat sulloa minua alas / joca päivä he sotivat / ja ahdistawat minua.

3 Minun viholliseni sullowat minua alas joca päivä: Sillä moni soti yspiästä minua vastaan.

4 Cosca minä pelkän / niin minä toiwon sinuun.

5 Minä ylistän Jumalan sanan / Jumalaan minä toiwon / ja en pelkän mitä liha minulle tekis.

6 Joca päivä he minun sanani wäärnyttelivät / caikki heidän ajatukseus owat minua wahingoittaneus.

8 He pitävät yhtä ja wäijywät / ja ottawat minun candapäätäni waarin / cuinga he minun sieluni käsitäisit.

8 Mitä he paha tekevät / jopa se on annettu anderi / Jumala sencaltaisia ihmisiä syöskön alas ilman armoita.

9 Lue minun paeoni / pane minun khyneleeni leijis / siinä heitä luet ilman epäilemätä.

10 Silloin pitä minun viholliseni pakeneman tacaperin / cosca minä huudan / niin minä huomaizzen / että minun Jumalan olet.

11 Minä ylistän Jumalan sanan / minä ylistän Herran sanan.

12 Jumalaan minä toiwon / ja en pelkä mitä ihminen minun tekis?

13 Minä olen sinulle Jumala luwannut / kiittä sinua.

14 Sillä siinä olet pelastanut minun sieluni euomasta / minun jalcani langemifesta / että minä paellaisin Jumalan edessä / eläwitten waltkudes.

1. Davidin cullianen cappale edelläweisattapa / ettei
hän huckunut / koska hän Saulin edestä
pakeni luolaan.

Sumala ole minulle armollinen / ole minun
le armollinen : Sillä sinnun minun sieluni
vscalda / ja sinun siipeis warjon ala minun
turwan / siihenasti että paha käy ohidze.

3 Minä huudan Jumalata / sitä caickein korke-
inda / sitä Jumalata joca minun wiheijäisyden
lopetta.

4 Hän lähettä taiwast / ja autta minua minun
vypottajani pilcoista / Sela / lähettäköön Jumala
armons ja wacundens.

5 Minä macan sieluni eansa leijonein seas / ih-
misten lapses owat liekit / heidän hambans owat
keihät ja nuolet / ja heidän kielens teräwä miecke.

6 Torgota idzens Jumala taiwan ylidze / ja si-
nun cunnias caickeen mailmaan.

7 Wercon he wirittäwät minun käymiseni
teen / ja painawat alas minun sieluni / cuopan he
caiwawat minun eteeni / ja siihen he idze lango-
wat / Sela.

8 Walmis on minun sydämen Jumala / walmis
on minun sydämen / weisaman ja kijtämän.

9 Herä minun cunnian / herä Psaltari ja can-
dele / warhain minä herän.

10 Herra sinua minä kijtän Canssain seas / ja
weisan sinulle kijtost sucucunnisa.

11 Sillä sinun laupiudes on nijn awara kuin
taiwas / ja totuudes nijn awara kuin pilwet käy-
wät.

12. Eorgota sinus Jumala taiwan ylidze / ja sinun cunnias caickeen mailmaan.

58. Psalmi.

1. Davidin cullainen cöppale edellämeisatta-
pa/ettei hän huckunut.

Lettacon te juuri niin mykät / ettet te pu-
hu sitä cuin oikeus on / ja duomidze cuin
cohtuus on / te ihmisten lapses

3 Ja/sulast pahudest te teete wäärysten maacun-
nasa/ ja riennät cohta/ käsillän wätiwaldaan.

4 Nurjat owat Jumalattomat äitins cohdusta/
walehteliat erywät hamast äitins cohdusta.

5 Heidän julmisturens on nijncuin kårmen jul-
mistus / nijncuin cuuroin kyykårmen / joca cor-
wans tukidze.

6 Ettei hän cuulis lumojans ändä / lumojan jo-
co hywästi lumoja taita.

7 Jumala särje heidän hambans heidän suu-
huns / mureuna HERRA nuoren Lejonin syöndä-
hambat.

8 Heidän pitä sulaman nijncuin wuotawa wesi/
he ambulwat nuolillans / mutta ne rickanduwat.

9 He huckuwat nijncuin näkincodat raukewat/
ja nijncuin waimon luoden cando / ei he Aurin-
gota näe.

10 Ennencuin teidän orjantappuran kypshwät
pensafans / niin pitä wihan heitä tuorens re-
wäisemän pois.

11 Wanhursecas iloidze cosca hän senealtaisen
costö näke/ ja pese jalcans jumalattoman weresä.

12 Että jocainen sano : Wanhursecas sen cuiten-

gin nautidze / että Jumala vielä on Duoman
maan päälle.

59. Psalmi.

1. Davidin cullainen cappale (ettei hän huckunut) cosca
Saul lähetti hänen huonettans pyrittämän /
saadarens hända kappi.

Welasta minua minun Jumalan wihol
liffistani / ja warjele minua niistä jotca
heitäns asettawat minun wastani.

3 Pelasta minua pahointekijst / ja auta minua
murhamiehistä.

4 Sillä cadzos Herra / he wäijywät minun ste
luani / wäkewät cocowat heitäns minua wastan
ilman syytä ja ricosta.

5 He juopewat ilman syytä / ja walmistawat
heitäns / nouse cohtaman minna ja cadzoman.

6 Sinä Herra Jumala Zebaoth / Israelin Ju
mala / herä edzimän caicki pacanat / älä ketän he
stä armaidze / jotca sencaltaiset paatunet pahant
tekiät owat / Sela.

7 Blwocan taas ehtona nijneuin coirat / ja sa
motcan ymbäri Caupungin.

8 Cadzos / he puhuwat kessenäns / miecat owat
heidän huulifans / cuca sen cuulis?

9 Mutta sinä Herra naurestelet heitä / ja pickat
caickia pacanoita.

10 Heidän wäkewydens tähden minä turwan ste
nuun : Sillä Jumala on minun warjeluren.

11 Jumala osotta minulle runsast hywydens /
Jumala anda minun iloni nähdä minun wihol
liffisani.

12 Älä heitä tapa / ettei minun Canssan sitä w
noh

nobdais / mutta hajotta heitä woimallas / Her-
ra meidän kilpem / paisca heitä alas.

13 Heidän opeturens on sula syndi / ja käsitetän
heidän ylpeydesäns / ja ei he muuta saarna kuin
sula kiroust ja napistust.

14 Pyhi heitä pois wihasas / pyhi heitä pois / et-
tei he olisickan / ja ymindärräis Jumalan olewan
Jacobin haldian caikesa mailmasa / Sela.

15 Blwocan taas ehtona nijncuin coirat / ja sa-
motcan ymbäri Caupungin.

16 Anna heidän juosta sinne ja tänne ruan täh-
den / ja blwacan cosca ei he rawituri tule.

17 Mutta minä weisan sinun wäkewydestäs / ja
kersecan huomenehtain sinun hywyttäs : Sillä si-
nä olet minun warjeluren ja turwan minun hä-
desäni.

18 Minä weisan sinulle minun turwan kijoista :
Sillä sinä Jumala olet minun warjeluren / ja
minun armolinen Jumalan.

60. Psalmi.

1. Davidin culliatinen cappale / edelläweissattapa / culliaisesi
seppelin cuckaisest / opettaman : 2 Cosca hän oli sotinut
Syrialaiisten cansa Mesopotamitast / ja Zoban Syrialisten
cansa. Cosca Yoab palais ja löi suolalaxos / capitoista-
kymmendä tuhatta Edomeriä.

S Jumala sinä kuin meitä lyckäisit pois ja
hajotit ja olit wihainen / wahwista taas
meitä.

4 Sinä kuin maan lijcuttanut ja halaisnut olet /
paranna hänen racons / joca nijn haljennut on.

5 Sillä sinä olet sinun Canssalles cowuttra osot-
tanut / sinä juotit meitä wijnalla / combistuarem.

6 Mutta sinä annoit cuitengin pelkäväisillesi
lipun / jonga he nostit ylös / että he olisit turwa-
tut / Sela.

7 Että sinun ystäväs wapadetu xi tulisit / ni-
auta nyt oikialla kädelläs / ja cuuldele meitä.

8 Jumala puhu hänen Pyhäsans / sijtä minä
loidzen / ja jaan Sichemin ja mittan Suchothim
laron.

9 Gilead on minun / minun on Manasse / E-
phraim on minun pääni woima / Juda on mi-
nun pääruhtinan.

10 Moab on minun pesimatan / Edomin ylidys-
heitän minä minun kengäni / Philistea se minun
ihastu.

11 Tuca wie minua wahwaan Caupungijn
Tuca johdatta minua haman Edomin ?

12 Etkö Jumala sitä tee / joca meitä lyekäisit
pois? Ja etpäs mene vlos Jumala meidän sota-
wäem causa?

13 Saata meille apu tuscasa : Sillä ihmisten
apu on turha.

14 Jumalasa me wäkewät tegot teemme / ja hän
talla alas meidän wihollisem.

61. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa candeella.

Cuuldele Herra minun huuton / ja ota waa-
ri minun rucouristani.

3 Täällä alhalla maan päällä huudan minä si-
nua / cosca minun sydämen ahdistures on / wie mi-
nua sijs cortialle calliolle.

4 Sillä sinä olet minun turwan / wahwa torni
minun wiholliseni edes.

5 Minä asun sinun majasas ijancaickisest / ja vscallan sinun siypeis ala / Sela.

6 Sillä sinä Jumala cuulet minun lupareni / ja marat hyvästi nijsle jotca nimeäs peltäwät.

7 Sinä annat Cuningalle pitkän ijän / että hänen wotens olisit sucucunnasta nijs sucucundaan.

8 Että he alati istutwana pyshisit Jumalan edes / ofeta hänelle hywyttä ja totutta / jotca händä warjelisit.

9 Nijn minä weisan kijoost sinun nimelles ijancaickisest / marareni minun lupastani päiväpäiwäldä.

62. Psalmi.

1. Davidin Psalmi Jeduthunin edestä / edel-läwelsattapa.

Minun sielun odotta ainoastans Jumalata / joca minua autta.

3 Sillä hän on minun vscalluxen / minun apun / minun warjeluxen / ettei minua mikän paha cükistais / ehkä cuinga suurise olis.

4 Cuinga cauwan te yhtä wäijytte / että te händä surmaisit / nijs cuin jocu callistuwa seinä ja raukewa muuri.

5 He ajattelawat waitwoin cuinga he händä polkisit maahan / ahkeroidzewat heitäns walhesa andawat hywiä sanoja / waan sydämisaus he ki-toilewat / Sela.

6 Mutta minun sielun odotta ainoastans Jumalata : Sillä hän on minun toiwon.

7 Hän on minun vscalluxen / minun apun ja warjeluxen / etten minä langeis.

8 Jumalas on minun autuuden / minun cun-

nian/ minun wäkewydeni callio/ minun turwaa
on Jumalasa.

9 Toiwotcat häneen aina rackat ihmiset / wu
dattacat teidän sydämen hänen eteens/ Jumala
on meidän turwam/ Sela.

10 Mutta ihmiset ei cuitengan mitän ole / ja
Sangarit myös puutuwat / he painawat wa
heimän cuin ei mitän/ niin monda cuin heitä on.

11 Älkät usealdaco wäärtyteen ja wäkiwaldaan
älkät turwateo niihin jotca ei mitän ole / josta
rickari tuletta/ niin älkät niistä lucua pitäkö.

12 Jumala on yhden sanan puhunut / sen olen
minä cahdesti cuullut / että Jumala yxinäns
wäkewä on.

13 Ja sinä HERRA olet armollinen / ja maran
jocaidzen ansions jälkeen.

63. Psalmi.

1. Davidin Psalmi/ cosca hän oli Judan cortwes.

S Jumala sinä olet minun Jumalan / war
hain minä sinua edzin/ sinua minun sielun
jano/ minun lihan hala sinua / carkiasa ja
cuiwasa maasa / joca wesitöin on.

3 Siellä minä cadzon sinua/ sinun Pyhässä/ es
tä minä näkisin sinun woimas ja cunnias.

4 Sillä sinun hywydes on parambi cuin elämäni
minun huuleni kiittäwät sinua.

5 Siellä minä mielelläni sinua cunnioitaisin
minun itäpäiwäni / ja minun käteni nostan ylös
sinun nimees.

6 Se olis minun sydämeni ilo ja riemu / cosca
minä kiittäisin sinua iloisella suulla.

7 Cosca minä wuoteseni lasten / niin minä mui
fran

Stan sinun / cosea minä herän / nijn minä puhun
sinusta.

8 Sillä sinä olet minun auttajan / ja sinun stj-
peis warion alla minä kersean.

9 Minun sielun rippu sinusa / sinun oikia kätēs
minun tufe.

10 Mutta he edziwät cadotaxens minun sielua-
ni / heidän tänty maan ala mennä.

11 Heidän pitä mieckaan langeman / ja ketuille
osari tuleman.

12 Mutta Cuningas ilodze Jumalasa / joca hä-
nen cauttans wannō se cunnioitetan: Sillä wal-
ketteliain suut pitä tukittaman.

64 Psalmi

1. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

CMuldele Jumala minun ändäni minun wa-
lituresani / warjele minun elämän sildä hir-
muiselda wiholliselda.

Peitä minua pahain cocourist / pahantekiäin
ambusta.

Jotca heidän kieleus hiowat nijneuin miecan /
jotca ambuwat heidän myrkyllisillä sanoillans
niineuin nuolilla.

Että he salaisest ambuisit hurscasta /ambu-
wat händä äkist / ilman pelgota.

He owat rohkiat pahoilla aivoiturillans / ja
puhuwat cuinga he paulat wiritäisit / ja sano-
wat: Cucca taita ne nähdä?

He ajattelewat coirutta / ja sala sen pitäwät / he
owat pahan elkiset / ja pitäwät cawalat juonet.

Mutta Jumala ambu heitä äkist / nijn että hei-
än pitä kiwistämän.

9 Heidän oma kielens pitä heitä langettaman
että jocainen cuin heidän näke/ häwäise heitä.

10 Ja caicki ihmiset jotca sen näkewät / pitä se
noman : Sen on Jumalu tehnyt / ja astaidy
man sen olewan Jumalan tegon.

11 Wanhursecat pitä Herrasa riemudzeman
ja häneen vsaldaman / ja caicki hursecat sydäme
kersecawat sijtä.

65. Psalmi.

1. Davidin Psalmi ja weisu/ edelläweisactapa.

Sinjala sinua kijtetan Zionis hiljaisudes
ja sinulle maetaan lupaus.

3 Sinä cuuldelet rucouret / sentäden tu
caicki liha sinun tygös.

4 Meidän pahat tecom meitä cöwin rascautta
wat/ waan anna sinä meille synnit anderi.

5 Nutuas on se jongas walidzet ja otat tygös
asuman cartanoisast/ hänellä on runfas vscallu
sinun huonestas ja pyhästä Templistäs.

6 Cuuldele meitä ihmellisest wanhursecandesta
Jumala meidän autundem / joca olet caickem
turwa maan pääällä/ ja caucana meresä.

7 Joca wuoret wahwistat awullas / ja on han
gittu woimalla.

8 Sinä cuin asetat meren paubinan ja häne
aldoins paubinan ja Caussain metelin.

9 Että ne hämmästyisit / jotca nijsä maan äri
asirwat/ sinun ihmeitäs / sinä iloitat caicki lijek
waiset/ amulla ja ehtona.

10 Sinä edziskelet maanja liotat sen/ ja teet se
ylön rikari/ Jumala wirta on wettä täynnäs/

nä caswatat heidän jywäns / ettäs näin maan
walmistat.

11 Sinä juotat hänen wacons / ja castat hänen
kudons / satella sinä ne pehmität / ja siunat hä-
nen laihons.

12 Sinä caunistat wuoden hywydelläs / ja si-
nun asteles tiuckuwat raswasta.

13 Corwē asuwaiset owat myds lihawat / että he
tiuckuwat / ja cuukulat owat ymbärins iloisans.

14 Laitumet owat lauma täynnäs / ja laros on
tuhkiäldä jywiä / niin että sijtä ihastutan ja lau-
letan.

66. Psalmi.

1. Davidin Psalmi ja weisu / edelläweisattapa.

S Hastucat Jumalalle caicti maa / weisat-
cat kijoost hänen nimens cunniari / ylistä-
kät händä suurest.

Sanocat Jumalalle: Euinga ihmilliset owat
sinun tyds / sinun wihollisildas pitä puuttuman
sinun suuren wäkes tähden.

Caicti maa cumartacon sinua / ja weisatcan
kijoost sinun nimelles / Sela.

Tulcat ja cadzocat Jumalan tecuja / joca niin
mellinen on hänen töisäns ihmisten lasten seas.

Hän muutta meren cuiwari / niin että jalcai-
n kändän weden ylidze / sijtä me hänesä iloid-
mme.

Hän hallidze waldans cautta ijancaictisest /
hänen silmäns cadzelewat Caussoja / eripuraiset
pidä woiman corgotta heitäns / Sela.

Kijttäkät te pacanat meidän Jumalataim / ca-
stacan hänen kijoorens äni cauwas.

9 Joca meidän sielun elättä / ja ei salli meidän jalcojam liucastella.

10 Sillä sinä Jumala olet meitä coetellut / walanut nijncuin hopia waletan.

11 Sinä weit meitä fangiuteen / ja panit euoman meidän landehilleen.

12 Sinä olet andanut ihmiset meidän päämmen päällidze mennä / me olemma tuleen ja weten tullet / mutta sinä weit meitä vlos ja wirgotit.

13 Sentähden minä menen polttouhrilla sinun huonesees / ja maxan sinulle lupauzeni.

14 Jotca minun huuleni lupaisit / ja minun suuni puhunut on minun tuscasani.

15 Lihawat polttouhrit minä teen sinulle polttouhrin tuissta oinaista / minä vhran sinulle naudat caristen cansa / Sela.

16 Tulcat / tulcat / te caicki jotca Jumalata polttouhrat / minä ilmoitan mitä hän minun sielulle on tehnyt.

17 Händä minä suullani huusin / ja ylistin kappalellani.

18 Jos minä jotakin wäärystä pidäisin syhdäni / niin ei Herra minua cuuldelis.

19 Sentähden cuuldele minua Jumala / ja otta waari minun rucouzeni änestä.

20 Kijtetty oleon Jumala joca ei hyljä minun rucoustani / eikä kännä hywyttäns pois minusta.

67. Psalmi.

1. Psalmi ja weisu edelläweisattapa candeilella.

Jumala oleon meille armollinen ja siunon oleon meitä / hän walistacon caswons aimon meidän päällem / Sela.

Etä me maan päälle tundiſim hänen tiens/ ja
caickein pacanain seas hänen autuudens.

Sinua Jumala Canſſat kiittäwät/ ſinua caice-
ki Canſſat kiittäwät.

Canſſat iloidzewat ja ihastuwat/ettäs canſſat
oikein duomidzet/ ja hallidzet canſſat maan pääl-
lä/ Sela.

Sinua Jumala Canſſat kiittäwät/ ſinua caice-
ki Canſſat kiittäwät.

Maa anda hedelmäns/ ſiunatcon meitä Ju-
mala/ meidän Jumalam.

Siunatcon meitä Jumala / ja caickei mailms
veljättön händä.

62. Psalmi.

1. Davidin Psalmi ja weisu edelläweſſattapa.

Wöſcan Jumala / että hänen wihollisens
hajotetaiſin / ja jotca händä wihawas
wapaetcan hänen edeſtäns.

Uja heitä pois niincuin ſawon ajetan pois/ niin-
cuin meden waha ſula tulen edes / niin huckuean
jumalattomat Jumalan caſwon edes.

Mutta wanhurſeat riemuitcan ja iloitecan
Jumalan edes/ ja riemuitcan ſydämestäns.

Weifateat Jumalalle / weifateat kiitoſt hä-
nen nimellens / tehtät hänelle teitä / joca hiljain
mene edes/ hänen nimens on Herra / ja iloiteat
hänen edeſtäns.

Joca on orwoin Iſä ja leſkein Duomari/ häns
on Jumala hänen pyhäſä aſumifeſans.

Jumala joca yrinäiſten anda huonen täys-
näns lapſia / joca ſangit wie blos oikialla ajalla/
ja anda eripuraiſet cuiwafa aſua.

- 8 Jumala/ coscas káwit Canssas edellä/ coscas
waelsit corwesa/ Sela.
- 9 Nijn maa wapisi ja taiwat tiucuit/ tämä
Jumalan edesä Sinais/ sen Jumalan edesä/ jo-
ca Israelin Jumala on.
- 10 Mutta nyt sinä Jumala annat armollisen sa-
ten/ ja wirgotat sinun perimises/ joca cuiwa on.
- 11 Että sinun eläimes siinä asuisit/ Jumala
nä wirgotat sinun hywydelläs radolliset.
- 12 Herra anda sanan suurella Evangelistain
jowcolla.
- 13 Sotawäen Cuningat pakenevat/ pakene-
vat ja huonen cunnia joca ryöwäyret.
- 14 Cosca te leiris oletta/ nijn se kildä cuin metise
sijwet/ jotea nijncuin hopia ja culda läickhwät.
- 15 Cosca caickiwaldias jocapaicas heidän sea-
sans Cuningat asetta/ nijn tule seijas cusa sy-
giä on.
- 16 Jumalan mäki on hedelmälinen mäki/ suuri
ja hedelmälinen mäki.
- 17 Mirti te suuret wuoret kippatte? Tämä on
Jumalan wuori/ josa hän mielisty asuman/ ja
Herra pysh siellä ijancaickisest.
- 18 Jumalan retkaita on monda tuhatta kerta
tuhat/ Herra on heisä pyhäsä Sinais.
- 19 Sinä astuit ylös korkeureen/ ja olet fangiri-
ottanut fangeuren/ sinä olet lahjoja saanut ihmi-
stä warten: Eripuraiset myös/ että Herra Ju-
mala siellä cummingin asu.
- 20 Kijtetty olcon Herra jocapäiwä/ Jumala
pane cuorman meidän päällem/ mutta hän myös
autta meitä/ Sela.

- 21 Meille on Jumala joca autta / ja HERRA
 HERRA / joca cuolemastä wapahta.
- 22 Mutta Jumala särke hänen wihollisens päät
 heidän päänlakeins cansa / jotca pysywät heidän
 synnisäns.
- 23 Euitengin sano HERRA: Minä haen muuta
 mat lihawista / meren sywydestä minä muuta
 mita haen.
- 24 Sentähden sinnen jalcas tule paineturi sinun
 wihollisēs weresä / ja sinun coiras sen nuole.
- 25 Se näki Jumala cuingas waellat / cuingas
 minun Jumalan ja cuningan Pyhästä waellat.
- 26 Iaulajat käywät edellä ja sytte leicarit pijs
 cain seas / joca trumpuja lyöwät.
- 27 Kijttäkät HERRA Jumalata seuracunnisat
 Israelin lähten tähden.
- 28 Siellä halidze heidän seasans wäähä Ben
 Jamin / Judan päämiehet jouckoimens / Zebulo
 nin päämiehet / Naphtalin päämiehet.
- 29 Sinun Jumalas on sinun waldacundas a
 settanut / wahwista sitä Jumala meisä: Sillä se
 on sinun teeos.
- 30 Sinun Templis puolesta cuin on Jerusale
 mis / pitä Cuningat sinulle lahjoja wieman.
- 31 Nuhtele peto ruogosa / härkäin laumat wa
 itkäins seas / jotca waatiwat rahan tähden / hän
 paiotta Canssat jotca mielelläns sotiwat.
- 32 Egyptin päämiehet pitä tuleman / Ethiopia
 pitä käsiäns Jumalalle ojendaman.
- 33 Te Cuningasten waldacunnat maan päälle
 weisatcat Jumalalle / weisatcat kijoost Herral
 lel Sela.

34 Se cuin äsu taiwais jocapaicas hamaste al
gusta/ cadzo/ hän anda jylinällens woiman.

35 Andacat Jumalalle woima / hänen herran
dens on Israelis/ ja hänen woimans pilwisä.

36 Jumala on ihmellinen hänen Pyhänsä/ hän
on Israelin Jumala / hän anda Canssalle wä
ja woiman/ kijtetty olcon Jumala.

69. Psalmi.

1. Davidin Psalmi cuckaisista/ edelläwessattapa.

Jumala auta minua: Sillä wedet käywi
haman minun sieluni asti.

3 Minä wajon sywään mutaan / josta
pohja ole/ minä olen tullut sywiin wesijn/ ja w
ta ypotta minun.

4 Minä wäsryn huutamisest/ minun curckun cu
wettu / minun näkyn waipu / että minä nijneau
wan Jumalata odotan.

5 Niitä on enämbi cuin minun pääsäni hiuria
jotca ilman syytä minua wihawat.

6 Jotca syhtömäst minun wiholliseni owat / ja
minua hucuttawat / owat wäkewät / niitä täyt
minun mara/ joita en minä ryöwännyt.

7 Jumala sinäpä tiedät minun tyhmydeni / ja
minun ricoreni ei ole stnulle salatut.

8 Älä salli heitä häpidän tulla minun tähteni
jotca sinua odottawat Herra Herra Zebaoth
älä anna heitä häwäistä minun tähteni / jotca
nua edziwät Israelin Jumala.

9 Sillä sinun tähtes minä pilckä kärsin / minun
caswon on täynnäs häpiätä.

10 Minä olen muucalaiseri welijlleni tullut / ja
oudoxi äitini lapsille.

- 11 Sillä sinun huones kiiwaus syö minua / ja heidän pilkkaus jotca sinua pilkkaisit / langeist minun päälleni.
- 12 Minä itkin ja paastoisin hartasta / ja minä pilcattin pääliseri.
- 13 Ja minä puin säkin päälleni / waan he sijttekin leickiä teit.
- 14 Jotca potisa istuivat / ne minusta jaarittelewat / ja juodesans he minusta weisawat.
- 15 Mutta minä Herra rucoilen sinua otollisella ajalla / Jumala sinun suuren laupiudes puolesta / cuuldele minua wagan awus cautta.
- 16 Pelasta minua logasta / etten minä wajois / että minä pelastettaisin wihollisistani / ja sywistä wesiästä.
- 17 Ettei wuo minua vpotais / ja sywydet minua lains / eikä cainwon suu suljetais minun päälleni.
- 18 Cuuldele minua Herra / sillä sinun hywydes on turwallinen / käännä sinuas minun päin / sinun suuren laupiudes tähden.
- 19 Ja älä peitä caswoas palwelialdas : Sillä minä ahdistetan / cuuldele minua nopiast.
- 20 Lähele minun sieluani / ja lunasta häändä / minun wihollisteni tähden pelasta minua.
- 21 Sinäpä tiedät minun pilkani / häpiäni ja häwäistyreni / caicki minun wiholliseni owat edesäs.
- 22 Pilka särke minun sydämeni / ja waiwa minua : Minä odotan jos jocu armahtais / ja ei ole kengän / lohduuttaja / waan en minä ketän löydä.
- 23 Ja he annoit minulle sappe syödäreni / ja etteikata juodareni / minun suurimmas janosani.

- 24 Heidän pöytäns olcon heille paulari / sekä co-
stori että langemiseri.
- 25 Tulcon heidän silmäns pimiäri / ettei he nä-
kis / ja salli heidän landens aina horjua.
- 26 Wuodata närtästyres heidän päällens / ja si-
nun hirmuinen wihas käsittäköön heitä.
- 27 Olcon heidän asumisens kylmillä / ja ei kettu-
gän olco / joca heidän majasans asuis.
- 28 Sillä he wainowat sitä jotas wönyt olet / ja
kerseawat että omaidzes pahasti haawoitat.
- 29 Salli heitä langeta synnistä syndijn / ettei he
tulis wanhurscaudes tygö.
- 30 Pyhi heitä eläwitten kirjasta / ettei he kirjoit-
tettais wanhurscasten cansa.
- 31 Mutta minä olen radollinen ja murhellinen
Jumala / sinun apus suojelcon minua.
- 32 Minä kiitän Jumalan nime weisulla / ja yllä-
skän sängen händä kiitoxella.
- 33 Se kelpa parammim Herralle cuin härkä
taicka mulli / jolla owat sarwet ja sorcat.
- 34 Radolliset näkewät sen ja iloidzewat / ja jote-
ta Jumalata edziwät / heidän sydämens pitäe
lämän.
- 35 Sillä Herralle cuule köyhiä / ja ei hän sangi-
ans cadzo yllön.
- 36 Kytäkän händä taiwat / maa ja meri / caicki
mitä niissä lijekuwat.
- 37 Sillä Jumala autta Zioni / ja racenda Ju-
danCaupungit / että siellä asutan ja ne omistetan
- 38 Ja hänen palwelians siemen ne peri / ja jote-
ta hänen nimens racastawat / asuwat niissä.

70. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläweisartapa / muistoksi.

Herra Jumala minua vapahdaman / kii-
ruta Herra minua auttaman.

3 Häwetkön ja häväistäkön / jotca minun
seluani wäijywät.

4 Ujettacon tacaperin ja tulcon häväistyxi / jot-
ca minulle paha suowat.

5 Että he jäl lens häpiään tulisit / jotca minua
pitittäwät.

6 Iloitcan ja riemuitcan sinusa caicki jotca si-
nna edziwät / ja jotca sinun auttuutas racasta-
wat / sanocan aina : Jumala olcon suurest yli-
stetty.

7 Mutta minä olen radollinen ja kbyhä / rienna
Jumala minun tygöni : Sillä sinä olet minun
auttajan ja pelastajan / minun Jumalan älä
wijwytä.

71. Psalmi.

Sinun Herra minä yscallan / älä anna mi-
nua ikänäns häwäistä.

2 Wapada minua wanhurseaudellas ja pela-
sta minua / callista corwas minun puoleeni ja
auta minua.

3 Ole minulle wahtwa turwa / johon minä aina
pakenesin / joca aina autta luwannut olet : Sillä
sinä olet minun callion ja linnan.

4 Minun Jumalan auta minua jmalattoman
kädestö / wäärän ja ylpian kädestä.

5 Sillä sinä olet minun turwan Herra Her-
ra / minun toiwon hamast minun nuorudestani.

6 Sinun minä olen luottanut hamast äitini coh-
dusta /

Dusta / siinä minun wedit vlos äitini coh dusta /
 musta on aina minun kerscauren.

7 Minä olen monelle ihmexi tullut / mutta siinä
 olet minun wahwa turwan.

8 Täytä minun suun sinun kiitorestas / ja sinun
 eunnias tas jocapäiwä.

9 Älä minua heitä pois minun wanhusedani /
 lä minua hyljä / cosca minä heicori tulen.

10 Sillä minun wiholliseni puhuvat minua
 wastan / ja jotca minun sieluani wäijywät / he
 stenäns neuwo pitawät.

11 Jasan owat: Jumala hyljä hänen: Ujacet ta
 ea ja käsittäkät händä: Sillä ei ole wapahajata.

12 Jumala älä ercane cauwas minusta / minun
 Jumalan riennä minua auttaman.

13 Häwetkön ja huckucon jotca minun sieluani
 wastan owat / häpiän ja häwäistyren ala tulcon
 jotca minulle paha suowat.

14 Mutta minä odotan aina / ja corgotan aina
 sinun kiitores.

15 Minun suun pitä ilmoittaman sinun wan
 hurscauttas / jocapäiwä sinun autuuttas / joita
 en minä woi caickia luke.

16 Minä waellan Herran Herran wäkerwy
 des / minä ylistän ainoastans sinun wanhur
 scauttas.

17 Jumala siinä olet minua nuorudestani opet
 tanut / sentähden minä julistan sinun ihmeitäs.

18 Ja minun wanhusedani ja harwaxi tuldua
 ni älä Jumala minua hyljä / siihenasti cuin mi
 nä ilmoitan sinun käsivartes lasten lapsille / ja
 sinun wäkerwydes caikille tulewaisille.

19 Ja tosin Jumala sinun wanhurscaudes on
sangen corkia/ sinä suuria teet/ Jumala cuca on
sinun wertaises?

20 Sillä sinä annat minun nähdä paljo ja suur-
ria ahdisturia/ ja wirgotat minua jällens/ ja taas
sinä haet minua ylös maan sywydestä.

21 Sinä teet minun sangen suurexi/ ja lohdu-
tat minua jällens

22 Mijn minäkin kijtän sinua Psaltarilla/ se-
nun wacuttas/ minun Jumalan: Minä wei-
san kijtost sinulle candeileilla/ sinä pyhä Israelis.

23 Minun huulen ja minun sielun/ jongas lu-
nastut/ iloidzewat ja weisawat kijtost sinulle.

24 Ja minun tielen puhu myös jocapäiwä se-
nun wanhurscaudestas/ sentähden häwetkän he
ja häpiään tulcon/ jotca minulle paha suowat.

72. Palmi.

Salomolle.

Jumala aña duomios Cuningalle/ ja wan-
hurscaudes Cuningan pojalle.

2 Että hän weis Canssas wanhurscau-
teen/ ja auttais sinun radollistas.

3 Wupret tuocan rauhan Canssalle/ ja cucku-
lat wanhurscauden.

4 Hänen pitä radollisen Canssan oikeudesa pitä-
män/ ja köyhiä auttaman/ ja särkemän pilckurit.

5 Sinua peljätän/ nijneauwän cuin Nuringo
ja Cui owat/ lapsista nijn lasten lapsijn.

6 Hän astu alas nijneuin sade nijtetylle nijtyl-
le/ nijneuin pisarat jotca maan liottawat.

7 Hänen aicanans wanhurscaus ja suurri rau-
ha cucoista/ siehenasti ettei Cuuta oleckan.

- 8 Hän hallidze merestä mereen / ja wirraستا me
ilman äriin.
- 9 Häändä heidän pitä cumartaman jotca cortwe
owat / hänen wihollisens pitä tomun nuoleman
- 10 Cuningat meren tykö ja luodoist pitä lahjo
ja candaman / Cuningat rickast Arabiast ja E
bast pitä annot tuoman.
- 11 Caicki Cuningat pitä häändä cumartaman
ja caicki pacanat pitä häändä palweleman.
- 12 Sillä hän wapahta huutawaisen köyhän / ja
radollisen / jolla ei ole auttajata.
- 13 Hän on armollinen waiwaiselle ja köyhälle
ja köyhän sielua hän autta.
- 14 Hän lunasta heidän sieluns petorest ja ylölli
sest / ja heidän werens luetan callixi hänē edesäns.
- 15 Ja hän elä / ja hänelle annetan culda rickast
Arabiasta / ja häändä alati cumarretan / jocapäi
wä kijtetan häändä.
- 16 Maasa ja wuorten cuukuloilla pitä tihkiän
tulon oleman / hänen hedelmäns pitä häälymän
niincuin Libanonin / ja sen pitä cucoistama Caw
pungeisa / uincuin ruoho maan päälle.
- 17 Hänen nimens pysy ijancaickisest / niincaw
wan cuin Uringo on / vlottu hänen nimens jal
kentulewaisille / ja he tulewat siunaturi hänen
cauttans / caicki pacanat ylistawät häändä.
- 18 Kytetty oleon Jumala / Herra Israelin Ju
mala / joca yxinäns ihmeitä teke.
- 19 Ja kijtetty olcon hänen cuuluisa nimens ijan
caickisest / ja caicki maa täytettäkön hänen cuu
miastans / Amen / Amen.

Davidin Isain pojan rucousten loppu.

73. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi.

Sotta on Jumala Israelille hyvä / niille
jotka puhtat sydämeist owat.

2 Mutta minä olin pian jalgoillani hor-
unut / minun astelleni olisit lähes liucastunet.

Sillä minä närkästyin öytkäristä / että minä
in jumalattomat menestywän.

Sillä ei he ole misän cuoleman hädäs / waan
owat wahwana / ja heidän woimans pysy
wahwana.

Ei he ole wastointäymises nijneuin muut ih-
miset / ja ei waiwata nijneuin muita ihmisiä.

Sentähden on heidän ylpeydens callis / ja hei-
än wäkiwaldans täyty hywäri työri cudzutta.

He paisuwat caswoilda nijneuin lihawa wad-
al he tekewät mitä ainoastans heille kelpa.

Taickia he cadzowat yldön / ja sijtte pahasti pu-
uwat / ja puhuwat ja laittawat ylpiäst.

Mitä he puhuwat sen täyty olla taiwasta pu-
uttu / mitä he sanowat / sen täyty maan päälle
uwata.

Sentähden noudatta heitä yhtoinen Eanssa /
coconduwat heidän tygöns nijneuin wedet.

Ja sanowat : Mitä Jumalan pidäis heitä
symän? Mitä pitäis corkiemman heistä luca
itämän?

2 Cadzo / ne owat jumalattomat / he owat on-
alliset mailmasa / ja ricastuwat.

3 Pidäiskö siis sen turhan oleman / että minun
dämen nuhdetoinna elä / ja minä pesen wiatto-
udes minun käteni?

- 14 Ja tuostitau joca päiwä / ja minun ranga-
sturen on joca amulla käsäs?
- 15 Minä olisin lähes nijn sanonut cuin hekin
mutta cadzo / nijn minä olisin duominnut caic-
sinun lapses / jotca itkänäns ollet owat.
- 16 Minä ajattelin sitä tutkia / mutta se oli mi-
nulle ylöns rascas.
- 17 Sijhenasti cuin minä menin Jumalan py-
hään / ja astaisin heidän loppuns.
- 18 Mutta sinä asetit heitä liuckalle / ja syörit hei-
tā pohjaan.
- 19 Euinga he nijn pian huckuwat / he huckuwat
ja saawat cauhian lopun.
- 20 Nijncuin uni cosca jocu herä / nijnpäs Her-
teet heidän cuwans Caupungis ylöncadzoturi.
- 21 Baan se carwastele minun sydämesäni / ja
se pistä minun munascuitani.
- 22 Että minun pitä tyhmän olemän / ja ei mitän
tietämän / ja minun täyty olla nijncuin naudan
sinun edesäs.
- 23 Cuitengin minä pysyn alati sinun tyköns
Sillä sinä pidät minun oikeasta kädestäni.
- 24 Sinä talutat minua neuwollas / ja corjat
minua wijmein cunniassa.
- 25 Cuin sinä ainoastans minulla olisit / nijn en
minä ensingän sijtte taiwasta eli maasta tottelis.
- 26 Baicka wielä minun ruumin ja sielun wa-
puiis / nijn sinä Jumala cuitengin olet aina mi-
nun sydämeni yscallus / ja winun osan.
- 27 Sillä cadzo / jotca sinusta heitäns erittäwät
ne huckuwat / sinä cadotat caicci / jotca sinua wa-
stan huorin täkewät.

Mutta se on minun ilon / että minä idzeni Jumalaa
pidän / ja panen minun toivoni Herran
Herran päälle / mainidzeman cuinga sind
teet.

74. Psalmi.

1. Assaphin Opetus.

Jumala mixis meitä ni ju ratti pois sydret?
Ja olet niin hirmuisesta vihainen sinun
laitumes lambaille.

Muista seuracundas / jongas vanhast omi-
tit / ja sinulles perimiseri lunastanut olet / Zio-
nin puorta / josas asut.

Talla heitä jalgoillas / ja sysä juuri pohjaan /
vihollinen on raiscannut caikki Pyhä.

Sinun vihollises kiljuvat sinun huoneisas /
ja asettawat epäjumalans niihin.

Kirweet näkyvät wälekywän ylhällä / nijneuin
medjäs hacataisin.

Ja hackawat rikki caikki hänen snickarin cau-
sturens / sekä keihäillä että kirweillä.

He poltawat sinun Pyhä / ja riijawat se-
n nimes asuinian pohjan asti.

He puhuwat sydämifans : Nadelcam heitä yn-
nä / he poltawat caikki Jumalan huonet maalla.

Em me näe meidän ihmeitäm / eikä sullen yri-
in Propjeta saarna / ei kengän opettaja meitä
petta.

Jumala / cuinga cauwan vihollinen häwäi-
ja wainollinen sinun nimes ratti niin pilkka?

Mixis kännät pois sinun kates? Ja oikian
kates niin ratti sinun powestas?

Mutta Jumala on vanhastg minun Cuninga-
gan

gan/joca awut caicki matcan saatta maan päälle

13 Sinä hajotat meren woimallas/ ja sinä mu-
rennat Drakein päät wesisä.

14 Sinä musersit walascalain päät/ ja annat
ne Canssalle ruari medzen corwesa.

15 Sinä cuohutat lähtet ja wirrat/ sinä cuiwat
wäkewät costet.

16 Päiwä ja yö owat sinun / sinä rakennat Au-
ringon ja tähdet määrätyn juoruns pitämän.

17 Sinä sowitit jocaidzen maan rajat/ sinä teet
suwen ja talwen.

17 Nijn muista siis että wihollinen häwäise
Herra/ ja hullu Canssa laittawat sinun nimes.

19 Älä siis anna pedolle mettises sielua / ja älä
nijn ratti vnohda sinun köyhiä eläimitäs.

20 Muista liitto: Sillä maa on jocapaicas sur-
kiasst häwitetty/ ja huonet owat täynnä wäärnyttä.

21 Älä anna huonon mennä pois häpiällä: Sil-
lä köyhät ja radolliset kiittäwät sinun nimes.

22 Nouse Jumala ja aja astias/ muista niistä hä-
wäistyriä/ jotea sinulle jocapäiwä hulluilla ta-
pattuwat.

23 Älä vnohda wihollistes parcuja / sinun wai-
mollistes meteli tule aina suuremmari.

75. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi ja weisu/ ettei hän hueku-
nut/ edelläweisattapa.

ME kiitäm sinua Jumala/ me kiitäm sinua
ja ilmoitam sinun ihmeitäs / että sinun
nimes on nijn läsnä.

3 Sillä ajallans minä oikein duomidzen.

4 Mias wapise ja caicki jotea sen päälle asuwat/

Mutta minä wahwistan lujast hänen padzans /
Sela.

Minä sanoin dyckäreille: Älkät nijn kerscatco /
jumalattomille: Älkät wallan päälle haastaco
Älkät nijn paljo haastaco teidän waldan pääl-
älkät puhuco nijn niscurist.

Nincuin ei mitän hätä olis / eikä idästä eli län-
stä / taicka wuorista jotca corwesa owat.

Sillä Jumala on Duomari / joca tämän a-
nda ja toisen ylendö.

Sillä Herran kädes on malja täynnäs / wä-
wällä wijnalla täytetty / ja siitä hän pane sisäl-
waan caickein Jumalattomain täyty juoda /
arabangin ryypätä wlos.

Mutta minä ilmoitau ijancaickisest / ja wei-
nistöst Jacobin Jumalalle.

Ja minä tahdon särkiä caiken Jumalatto-
main wallan / että wanhurscasten walda corgoi-
ttaisin.

76. Psalmi

1. Affaphin Psalmi ja w: isin candeileilla /
edelläweisattapa.

Jumala on tuttu Judaas / Israelis on hä-
nen nimens suurí.

3 Salms on hänen majans / ja Zionis
änen asuinisens.

Siellä hän särke joudzen nuolet / kilwät / mie-
n ja sodan / Sela.

Sinä olet kirckambi ja wäkewämbi / cuin ryö-
köwuoret.

Corjat pitä ryöstettämän ja nuckuman / ja caic-
kotamiehet täyty käsistäs herwoitomari tulla

7 Sinun rangaiturestas Jacobin Jumala /
neen wajo orhi ja ratas.

8 Sinä olet hirmullinen / cuca woi seiso sinun
desäs / coscas wihastut?

9 Coscas duomion annat cuulua taiwast / nij
maa wapise ja waickene.

10 Cosca Jumala nousse duomidzeman / että hän
auttais caickia radollista maan päällä / Sela.

11 Cosca ihmiset kiukuidzewat sinua wastan
nijn sinä woiat cuunian / ja cuin he wielä en
kiukuidzewat / nij sinä myös wielä olet.

12 Luwateat ja andatat teidän Herrallen Ju
malalle caicki jotca hänen ymbärilläns eletta
wiekät lahioja hirmuliselle.

13 Joca päämiehildä otta rohkeuden / ja on hir
mullinen maan Cuningaille.

77. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi Jeduthunin edestä /
edelläweisattapa.

Hinä huudan änelläni Jumalata / Ju
malata minä huudan / ja hän cuulbele
minua.

3 Minun hätä ajallani edzin minä Herra / mi
nun käten on yöllä ojettu / ja ei laeka : Sillä
minun sielun salli händäns lohduitetta.

4 Cuin minä murheisani olen / nij minä ajette
len Jumalan päälle / cuin minun sydämen on a
distures / nij minä puhun / Sela.

5 Sinä pidät minun silmäni että he walwowat
minä olen nijn woimatoim / etten minä woi pu
hua.

6 Minä ajattelen wanhoja aicoja / endisita

- 7 Minä ajettelen yöllä minun vanheletani / ja
 puhun minun sydämelleni / ja minä hengen tutki.
- 8 Heittänekö Jumala pois ijankaikkisest / ja ei
 yhten armo silleen osottane?
- 9 Vuuttuneco hänen laupiudens: Ja olleco lu-
 paarella jo loppu?
- 10 Onga Jumala vanhottanut olla armollinen?
 Ja sulkenut hänen laupiudens wihans tähden?
- Sela.
- 11 Minä sanoin: Se minua waiwa / waan yli-
 mällisen oikia käsi woi caikki muutta.
- 12 Sentähden minä muistan Herran töitä / ja
 minä ajattelen sinun endisiä ihmeitä.
- 13 Ja puhun caikista sinun töistä / ja sanon si-
 nun tegoistas.
- 14 Jumala sinun ties on pyhä / cusa on niijn wä-
 kewätä Jumalata cuin sinä olet?
- 15 Sinä olet Jumala joca ihmeitä teke / sinä o-
 sitit woimas Canssain seas.
- 16 Sinä luuastit Canssas woimallisest / Jaco-
 bin ja Josephin lapset / Sela.
- 17 Wedet näit sinun Jumala / wedet näit sinun
 ja wapisit / ja sywydet pauhaisit.
- 18 Parut pilwet caasit wettä / pilwet jylistit ja
 uolet lensit secaa.
- 19 Se jylisi taiwasa / ja sinun leimaures wäl-
 mi maan piirin päälle / maa lijkui ja wäristi sijtä
- 20 Sinun ties oli meresä / ja sinun polcus olit
 aurisa wesisä / ja ei sinun jälkiäs kengän huo-
 mainnut.
- 21 Sinä weit Canssas niincuin lammaslau-
 man / Moseren ja Aaronin cautta.

Cuile minun Caussan minun Lakin / callista
cat teidän corwan minun suuni sanoin.

2 Minä awun suuni sananlascuun / ja wanhat
tapauret mainidzen.

3 Jotca me cullet olemma ja tiedämme / ja mei
dän Jsäm meille juttelet owat.

4 Etten me sitä salais heidän lapsilwans / jotca
tulewat / julistain Herran kistorita / ja hänen
woimans ja ihmeitäs / jotca hän on tehnyt.

5 Hän säästi todisturen Jacobis / ja andoi Lain
Israelis / jonga hän kästi meidän Jsäm opetta
heidän lapsillens.

6 Että wastatulewaiset oppisit / ja lapset / jotca
wielä syndywät.

7 Quin he caswawat / että hekin myds ilmoitai
sit lapsillens.

8 Että he panisit toiwons Jumalaan / ja ei vnho
dais Jumalan tecoja / ja pidäisit hänen kästyns.

9 Ja ei tulis nijncuin heidän Jsäns / huikende
lewa ja cangia sucu / joca ei wahwistanut sydän
däns / ja heidän hengens ei rippunut vscollisest
Jumalasa.

10 Nijncuin Ephraemin lapset / harniscoituti
foudzimiehet pakinit sodan ajalla.

11 Ei he pitänet Jumalan liitto / ja ei waelda
net hänen Laisans.

12 Ja he vnhotit hänen tecons ja ihmens / jotca
hän heille osottanut oli.

13 Heidän Jsäins eteen teki hän ihmeitä Egy
ptin massa / Joan kedolla.

- 14 Hän halcais meren / ja wei heitä sen läpidzel
ja asetti weden / nijncuin muurin.
- 15 Ja hän talutti heitä ylipäiwä pilwellä / ja y-
lipötä walkialla tulella.
- 16 Hän halcais calliot corwesa / ja juotti heitä
wedellä ylhäkyllä.
- 17 Ja hän lasti ojat wuotaman calliosta / nijn-
että he sijtä wuodit cuin wirrat.
- 18 Ja wielä he sijtengin syndiä tiet händä wa-
stau / ja wihoitit corkiemman corwesa.
- 19 He kiusaisit Jumalata sydämifäns / anoden
ruoca heidän sielullens.
- 20 He puhuit Jumalata wastan / ja sanoit :
Woineco Jumala walmista pöydän corwesa ?
- 21 Eadzo / kyllä tosin hän callion löy / ja wedei
wuosit ja ojat juorit.
- 22 Mutta cuinga hän woi myös leipä anda / eli
Eanffallens liha saatta ?
- 23 Euin Heria sen cuuli / wihastui hän ja tuli sy-
tytettin Jacobis / ja julmuus tuli Israelin päälle.
- 24 Ettei he usconet Jumalan päälle / ja ei uscal-
danet hänen apuuns.
- Ja hän räski pilwille ylhäldä / ja awais tai-
wan owet.
- 25 Ja andoi sata heille Manna syövärens / ja
andoi heille taiwan leipä.
- 26 He söit Engelitten leipä / hän lähetti heille kyl-
lä ruoca rawinnori.
- 27 Hän andoi itätuulen puhalda taiwan alla /
ja hänen wäkemydelläns kehoitti etelätuulen.
- 28 Ja andoi sata nijncuin tomua / liha heille / ja
linduja nijncuin sanda meresä.

- 29 Ja sallee langeta kestelle heidän leiriäns / joca
capaicas cuin he asuit.
- 30 Nijn he söit ja rawittin / ja sait heidän himons
- 31 Cuin ei he wielä lacannet himoidzemas / ja
he wielä sijttesöit.
- 32 Tuli Jumalan wiha heidän päällens / ja tappoi
jaloimmat heidän seastans / ja parahimmat
Israelis hän maahan löi.
- 33 Mutta wielä sijttekäin caikisa näisä he syndia
teit / ja ei vsonet hänen ihmeitäns.
- 34 Sentähden andoi hän heidän cuolla / nijn ettei
he mitän saanet / ja täytyi heidän elinaicans
rangaistuna olla.
- 35 Cuin hän heitä tappoi / edzit he händä / ja he
palaisit / ja tulit warhain Jumalan tygö.
- 36 Ja muistelit että Jumala on heidän turwans / ja
Jumala se corkein heidän lunastajans.
- 37 Ja he petit hänen heidän suullans / ja walehtelit
hänelle kielilläns. Mutta heidän sydämens
ei ollut wahwa hänen puoleens / ja ei pitänet v
sollisest hänen listtoans.
- 38 Mutta hän oli armollinen / ja andoi pahat
regot anderä / ja ei hucuttanut heitä / ja hän käänsi
pois vsein wihans / ettei hän lastenut caikia
wihaans menemän.
- 39 Sillä hän muisti heidän lihaxi / tuuleri / joca
meue pois ja ei palaja.
- 40 He wihoitit hänen sängen vsein corwesa / ja
kehöitit hänen aukiasa maasa.
- 41 Ja he kiussait taas Jumalata joca capaicas /
ja härjyttelit sitä pyhä Israelis.
- 42 Ei he muistanet hänenkäittäns / sinä päitwä
nä joi

42 Hän jona hän lunasti heitä wihollisista.

43 Niinuin hän oli ihmens Egyptis tehnyt / ja hänen merckins Zoan maasa.

44 Cosca hän heidän wetens werexi muutti / ettei he ojistans tainnet juoda.

45 Cosa hän turilat heidän secaans lähetti / jota heitä söit / ja samacot cuin heitä hucutit.

46 Ja andoi heidän tulens ruohomadoille / ja heidän kylwöns etauoille.

47 Cosca hän rakehilla heidän wijnapuuns löi / ja heidän medzäsicunans jääteellä.

48 Cosca hän löi heidän carjans rakehilla / ja heidän laumans pitkäisen tulella.

49 Cosca hän hirmuises wihans lähetti heidän secaans pahat engelit / ja andoi heitä raadella / kadotta ja wahingoitta.

50 Hän päästi wihans heidän secaans / ja ei säädännyt heidän sielujans culemast / ja heidän eläimens rutolla cuoletti.

51 Cosca hän caicki esicoiset löi Egyptisä / ensimmäiset perilliset Chamim majoisa.

52 Ja lasti hänen Canssans niinuin lambat / ja wei heidän niinuin lauman corwesa.

53 Ja saatti heitä irstasta / ettei he peljännet / vaan heidän wihollisens peitti meri.

54 Ja hän wei heitä Pyhäns rajoijn / tämän lähen tygö / jonga hänen oikia kätens saanut oli.

55 Ja hän ajoi pois heidän edestans pacanat / ja ajoi heille perimisen arwalla / ja niiden majoisa andoi hän Israelin sucucunnat asua.

56 Mutta he kiusaist ja wihoitit Jumalan sen korkeimman / ja ei pitänet hänen todisturians.

57 Waan he palaisit tacaperin ja cadzoit ylsän
niincuin myös heidän Isäns/ ja ei pitänet / niin-
cuin hellinnyt joudzi.

58 Ja he wihoitit hänen medzistöilläns/ ja här-
syttelit händä epäjumalillans.

59 Ja cuin Jumala sen cuuli / niin hän närkä-
styi/ ja hyljäis cowin Israelin.

60 Niinettä hän luowui asuinfiastans Silo-
sijtä majasta jossa hän ihmisten seas asui.

61 Ja andoi heidän woiman fangiureen/ ja hei-
dän cauniudens wihollisten kästijn.

62 Ja hän hyljäis Canssans miecan ala/ ja när-
kästyi hänen perimistäns wastan.

63 Heidän miehucaisens culutti tuli / ja heidän
neidzens tändyi huolemata jäädä.

64 Heidän pappins langeisit miecalla / ja ei ole-
lutcan leste/ jotca heitä itki.

65 Ja Herra heräis niincuin jocu macawai-
nen / niincuin jocu wäkewä ramajä wijnan juo-
pumisest.

66 Ja löi wihollistans peräwierijn / ja pani ij-
ancaictisen häpiän heidän päällens.

67 Ja heitti Josephin majan pois / ja ei walim-
nut Ephraimin suucunda.

68 Waan hän walidzi Judan suucunnan/ Zio-
nin wuoren/ jota hän racasti.

69 Ja rakensi Pyhäns cortiuren/ niincuin ijant-
caictisest pysywäisen maan.

70 Ja walidzi palwelians Davidin / ja otti hän-
nen lammas huonestä.

71 Imettäwistä lambaista hali hän hänen / että
hän

hän hänen Eanffans Jacobin caidzis / ja Israe-
lin hänen perimisens.

72 Ja hän caidzi heitä caikella sydämens wa-
cudella / ja hallidzi heitä caikella ahkerudella.

79. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi.

Herra / pacanat owat pericundaas caran-
net / he owat saastuttanet sinun pyhän
Templis / ja Jerusalemistä kiwirauni-
ontehnet.

2 He annoit palwelias ruumit linnuille taiwan
alla ruari / ja sinun pyhäis lihat maan pedoille.

3 He wuodatit heidän werens nijncuin weden
Jerusalemiin ymbärille / ja en kengen haudañut.

4 Me olemma meidän läsnä asuwaisillem nau-
ruri tullet / häwäistyreri ja pilcari nijlle jotca
meidän ymbärillän owat.

5 Herra cuinga cauwan sinä nijn wihainē olet?
Ja annat sinun kijwaures nijncuin tulen pala?

6 Wuodata hirmuisudes pacanain päälle / jotca
sinua tunne / ja nijden waldacundain päälle / jot-
ca ei sinun nimes rucoile.

7 Sillä he owat Jacobin sydnet / ja hänen huo-
mens häwittänet.

8 Älä muistele meidän endistä pahoja tecojam /
armada pian meidän päällem : Sillä me olem-
ma sängen köyhäri tullet.

9 Kuta sinä meitä Jumala meidän auttajam / si-
nun nimes cunnian tähden / pelasta meitä ja an-
na meillen synnit anderi sinun nimes tähden.

10 Mixis sallit pacanain sanoa : Eusa on nyt
heidän Jumalans ? Ilmoitettacan pacanain se-

as / meidän silmäim edes sinun paltvelias werent
costo / joca tuodatettu on.

11 Uña etees tulla fangein huocauret / sinun sun-
ren käsivartes cautta / corja cuoleman lapset.

12 Ja costa meidän läsnä asuwaisillem seidze-
men kerroin heidän pilckans heidän helmaans /
jolla he sinua Herra pilcannet owat.

13 Mutta me sinun Canssas / ja sinun wehmas
lauma kijtem sinua ijancakifest / ja julistam si-
nun kijtoftas loppumata.

20. Psalmi.

2. Assaphin Psalmi culliaifesta euckaifesta /
edellämefattapa.

Cuoles Israelin paimen / joca saatat Josephin
nijn cuin lambat / ilmoita sinus joca istut
Eherubimin päälle.

3 Herätä sinun waldas / sinä cuin Ephraimint
Ben Jamin ja Manassen edes olet / ja tule mei-
dän auren.

4 Jumala lohdata meitä / ja anna sinun caswos
paista / njin me tulemma auteturi.

5 Herra Jumala Zebaoth / cuinga cauwan
wihastut Canssas rucourijn?

6 Sinä ruokit heitä khyne litten leiwällä / ja juo-
tat heität suurella mitalla täynnäns khyne littä.

7 Sinä annat caikein meidän läsnä asuwaisien
meitä kiroilla / ja meidän wihollistē meitä pilcata

8 Jumala Zebaoth lohdata meitä / ja walista si-
nun caswos / njin me auteturi tulemma.

9 Sinä toit Wijnapuun Egyptistä / ja olet pa-
canat carcottanut / ja sen istuttanut.

10 Sinä percaisit tien hänen etees / ja annoit
hänen

hänen hyvästi juurtua / niin että se täytti maan.

11 Mäet owat sen wariona peitetyt / ja hänen
opillans Jumalan Cedripuit.

12 Sinä lewitit hänen wesan haman meren a-
stii / ja hänen haarans / haman wirran tygö.

13 Miris / si sārjit hänen aitans / että sitä caic-
kiohidzekäywät repiwät.

14 Medzāsicā on sen caitwanut ylös / ja pedot o-
wat turmellet.

15 Jumala Zebaoth käännä siis sinuas / cadzo
alas taiwast ja nāe / ja edzi sitä wijnapuuta.

16 Ja pidā se kījndiānā / jonga sinun oikia kates
on istuttanut / ja jongs sinulles lujasti walin-
nut olet.

17 Cadzo siehen ja nuhtele / että polttamisesi ja
repimisesi loppu tulis.

18 Sinun kates warjelcon sen sinun oikian kates
Canssan / ja ihmiset jotcas sinulles lujasti wa-
linnut olet.

19 Niin en me sinusta luowu / suo meidän elā /
niin me sinun nimes rucoilem.

20 Herra Jumala Zebaoth lohdata meitä / ja au-
na caswos paista / niin me autetuxi tulemma.

81. Psalmi.

1. Sitchihin päälle edellämeisattapa / Assaphin.

MEisatcat iloisesi Jumalalle / joca on
meidän wäkewydem / ihastucat Jaco-
bin Jumalalle.

3 Ottacat Psalmi ja tuocat Trumbut / iloiset
laudelet ja Psaltari.

4 Soittacat Basunilla vdesa Cuusa / meidā leh-
timajam juhlapäiwänä.

5 Sillä se on tapa Israelis/ ja Jacobin Jumalan oikens.

6 Sen hän pani Josephin todistuteri/ koska he Egyptin maalda lärit/ ja oudon kielen cuullet olit.

7 Ja hän oli heidän oleans euormasta wapah-
tanut/ ja heidän kätens pääsit tiijliä tekemäst.

8 Kosca sinä tuscakas minua rucoilit/ niin minä autin sinua/ ja cuuldelin sinua/ koska tuulis-
pä tuli sinun päälles/ ja coettelin sinua rijttaweden tykönä/ Sela.

9 Cuule minun Canssan/ minä todistan sinun seakas/ Israel/ sinun pitä minua cuuleman.

10 Ettei sinun seakas muucalainen Jumala o-
lis/ ja ettes wierasta Jumalata cumarras.

11 Minä olen sinun Herras Jumalas/ joca sinun wein vlos Egyptin maalda/ lewitä sinu/
niin minä sen täytän.

12 Mutta minun Canssan ei cuullut minun ään-
däni/ ja Israel ei totellut minua.

13 Niin minä lastin heitä heidän sydämens pahuteen/ waeldaman neuwons jälkeen.

14 Jos minun Canssan cuulis minua/ ja Israel minun teisäni kätwis.

15 Niin minä pian heidän wihollisens painaisin/ ja minun käteni kääändäisin heidän wihollis-
stens päälle.

16 Ja jotea Herra wihawat/ huckan he pyrkivät händä wastan/ mutta heidän aicans olis j-
ancaieksesest pyshwä.

17 Ja minä ruockisin heitä parhailla nisuiilla/ ja rawidzisin heitä hunajalla calliosta.

82. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi.

Jumala seiso Jumalan seuracunnassa / ja
 on Duomari Jumalitten seassa.

4 Cuinga cauwan te wäärin duomidzet.
 ja Jumalattoman muoto cadzotta / Sela.

4 Tehkät oikeus köyhälle ja orwoille / ja autta-
 rat radolliset ja waiwaiset oikeudell.

5 Pelastacat ylöncadzottua ja köyhää / ja pää-
 läkät händä Jumalattoman wallasta.

6 Mutta ei he tottele eikä lucua pidä / he käywät
 laakamatta piineisä / sentähden täyty caicki maan
 perusturet caatua.

7 Minä tosin sanoin : Te oletta Jumalat / ja
 caicki corkiemman lapset.

8 Cuitengin täyty teidän cuolla nijncuin ihmi-
 stekin / ja nijncuin tyrannit huckuwat.

9 Nouse Jumala ja duomidze maa : Sillä caic-
 kipacanat owat sinun omas.

83. Psalmi.

1. Assaphin Psalmi ja weiska.

Jumala älä nijn ratti waickene / ja älä caikete
 nijn hiljainen ole / Jumala älä sitä nijn kärst

3 Sillä cadzo / sinun wihollises kiucuidzewat / ja
 otca sinua wihawat / ylendäwät pääns.

4 He pitäwät cawaloita juonia sinun Canssas
 wastan / ja pitäwät neuwo sinun salatuitas wa-
 stan.

5 Sanoden : Tulcat / häwittekäm heitä / nijn et-
 tei he ensingän Canssa oliscan / ettei Israelin ni-
 me sillä muistellais.

6 Sillä he owat pannet neuwons yhteen / ja teh-
 net lijton sinua wastan.

7 Edomerein ja Ismaeliterein majat / Moabiterein ja Hagariterein.

8 Gebaliterein / Ammoniterein ja Amalechiterein / Philisterit ja Tyron asuwaiset.

9 Assir on myöds hänen heihin liittänyt / auttoman Lothin lapsia / Sela.

10 Te niille niincuin Midianitereille / niincuin Sifferalle / niincuin Jabinille Kisonin osan tykönä.

11 Jotca mestattin Endorin tykönä / ja tulit loigari maan päälle.

12 Tee heidän pääruhtinans niincuin Dreb / ja Seeb / ja caicki heidän ylimmäisens niincuin Sebah ja Salmuna.

13 Jotca sanowat : Me omistam meillein Jumalan huonet.

14 Jumala tee heitä niincuin tuulispää / niincuin corssi tuulen edessä.

15 Niincuin culo joca medzän poltta / ja niincuin liecki joca mäet sytyttä.

16 Baino juuri niijn heitä tuulis päälles / ja hämmästyttä heitä tuiscullas.

17 Täytä heidän caswons häpiällä / että he sinun nimes edzisit.

18 Häwettön ja hämmästytkön ijancaickisest / ja häpiään tulcon ja huckucon.

19 Niijn he saawat tuta että sinun nimes on ainnoastans Herra / ja ylimmäinen caikesa maailmasa.

84. Psalmi.

1. Corahnlasten Psalmi Sitihihin päälle / edelläweisattapa.

CUinga ihauat owat sinun asuinſias Herra Zebaoth.

Minun ſielun ikäwöidze ja halaja Herran ſiecartanoihin / minun ruumin ja ſielun iloidze ikäwäſä Jumalaſa.

Sillä lindu on huonen löytännyt / ja pääſtyiſen hänen peſäns / johonga he poicans laſkewat / minittäin / ſinun Altaris Herra Zebaoth / minun Cuningan ja minun Jumalan.

Autuat owat jotca ſinun huoneiſas asuwat / eſkiittäwät ſinua ijancaickiſeſt / Sela.

Autuat owat ne ihmieſet jotca ſinun pitäwät kätkenäns / ja ſydämeſtäns waeldawat ſinun jäl-

Jotca käyiwät itcun laxon läpiidze / ja tekewät illä caiwoja / ja opettajat monella ſinun arella minieſtetan.

He ſaawat yhden woiton toiſen jälken / etkä uomataiſin oikia Jumala Zionis.

Herra Jumala Zebaoth cuuldele minun ruuren / ota Jacobin Jumala tätä corwijs / Sela.

Edzele ſijs Jumala meidän kilpem / edzo ſinun woieldus caſwoa.

Sillä xri päiwä ſinun eſiecartanoiſas on pämbi cuin tuhatta mualla / ennen minä oliſin oſentwartia minun Jumalani huoneſa / cuin cautan aſuiſin Jumalattoman majoiſa.

Sillä Herra Jumala on Auringo ja kilpiſ Herra anda armon ja cunnian / hurſeailda eſitän hywä puutu.

Herra Zebaoth / autuas on ſe ihminen / joca minun uſealda.

1. Corahn lasten Psalmi edelläweisfattapa.

Herra sinä kuin muinen olit armollinen
sinun maacunnalles / ja Jacobin fangit
lunastit.

3 Sinä kuin muinen olet andanut anderi sinun
Canffas pahat tegot / ja caicki heidän syndin
peittänyt / Sela.

4 Sinä kuin muinen lepytit caicki wihäs / ja
käänsit sinuas wihäs julmudesta.

5 Lohduta meitä Jumala meidän wapah
jam / ja käännä pois wihäs meistä.

6 Tahdocos siis ijancaickisest olla wihainen mei
dän päällem? Eli sinun wihäs pitä sucucunna
sta sucucundan?

7 Etköis meitä wirgota jälle / että Canffas
nusa iloidzis?

8 Herra osota meille armons ja auta meitä.

9 Josca minä cuulista mitä Herra Jumala
puhu / että hän rauhan lupais Canffallens ja py
hillens / ettei he hullutteen joutuis.

10 Suitengin on hänen apuns niiden tykönä joi
ca häändä pelkätät / että meidän maalla cunna
asuis.

11 Että laupius ja totuus keffenäns cohtaisit
wanhurscaus ja rauha toinen toisens suuta an
daisit.

12 Että totuus maasta wesois / ja wanhurscaus
taiwast cadzois.

13 Että myds meille Herra hywin tekis / ja mei
dän maam hedelmäns annais.

14 Että wanhurscaus sijtekin hänen edesäns py
hyis ja menestyis.

86. Psalmi.

1. Davidin Rucous.

Ullista Herra corwas ja cuusdele minua :
Sillä minä olen radollinen ja köyhä.

Kätke minun sielun : Sillä minä olen pyhä/
Luta minua minun Jumalan / sinun palwelja-
as/ joca idzeni sinun luotan.

Herra ole minulle armollinen / sillä minä
mudan ylipäiwä sinua.

Ilahuta sinun palwelias sielu/sillä sinua Her-
ra minä ikäwdidzen.

Sillä sinä Herra olet hywy ja armollinen/ja
ingen laupias caikille jotca sinua rucoilewat.

Ymmärrä Herra minun rucouren / ja ota
kaari minun rucoureni anasta.

Luscasani minä sinua rucoilem / ettäs minua
cuusdelisit / Herra / ei ole yrikän Jumalista si-
nun caltaises/ ja ei ole kengän joca nijn tehdä tai-
a cuin sinä.

Caicki pacanat jotcas tehnyt olet / pitä tule-
nan ja cumartaman sinua Herra / ja sinun ni-
mes cunnioittaman.

Ettäs nijn suuri olet ja teet ihmeitä / ja sinä
t hyrinäs Jumala.

Osota minulle Herra sinun ties/ waeldaren
nun totuudesas/kjinnitä minun sydämen siehen-
steen/ että minä sinun nimes pelkäisin.

Minä kijtän sinua Herra minun Jumalan
kifesta sydämeistäni / ja cunnioitan sinun nimes
ancalcifest.

Sillä sinun hywyndes on suuri minusa / ja si-
olet pelastanut minun sielun sywimmästä
wetistä.

14 Jumala/ corjat carcawat minua wastan/ ja
Tyrannein joucot wäijywät minun sieluani/ ja
pidä sinua silmäins edesä.

15 Mutta sinä Herra Jumala olet armollinen
ja laupias/ kärstiväinen ja sangen hywä ja waca

16 Räännä idzes minun päin / ole minulle ar
mollinen/ wahwista palweljas sinun woitwallas
ja auta piijas poica.

17 Tee mercki minun Canssani/ että minun me
nestys/ ja he sen näkisit jotca minua wihawat/ ja
häpiäisit/ että sinä Herra autat ja wahwistat
minua.

87. Psalmi.

1. Psalmi/ Corahn lasten weissu.

Hän on wahwasturustettu pyhäin wuor
sten päälle. Herra racasta Zionin portia
caikista Jacobin asuinsoista.

3 Cunnialliset asiat sinusa saarnatan/ sinä Ju
malan Caupungi/ Sela.

4 Minä annan saarnata Rahabin ja Babelin
edesä/ että he minun tundewat / cadzo / Philiste
ait Tyrit ja Ethiopiaaiset syndywät siellä.

5 Zionille pitä sanottaman : Että caickinaiset
Canssat siellä syndywät / ja että Corkein sitä ra
kenda.

6 Herra anda saarnata caickinaisilla kielillä
että myös muutamat heistä siellä syndywät/ Sela

7 Ja weisajat nijneuin tangis / caicki minun
lähteni sinusa.

88. Psalmi.

1. Psalmi/ Corahn lasten weissu / edelläweisattapa / rade
listen heikkoudesta/ Hemanin sen Ephrahtin
oppi.

Herra/ Jumala minun wapahujan/ minä huudan yössä ja päivällä sinun edessäs.

Anna minun rucouren sinun etees tulla / calta corwas minun huutoni puoleen.

Sillä minun sielun on surkiutta täynnäs / ja minun elämän on juuri liki helwettia.

Minä olen arwattu nijnen caltaiseri jotca helwettiin menewät / minä olen nijncuin se mies jolla ei yhtän apua ole.

Minä macan hyljättynä cuolluitten seas / nijnein hawoitettut jotca haudasa macawat / joita et minä sille muista / ja jotca kädestäs eroitetut owat.

Sinä olet minun painanut alemmaiseen caireen / pimeyteen ja syhyteen.

Sinun hirmuisudes ahdista minua / ja pacotamina sinun alloillas / Sela.

Sinä eroitit cauwas minun ystäwäni minun / sinä olet minun tehnyt heille cauhistureri / minä macan fangittuna / etten minä woi päästä wlos

Minun caswoni on surkia radollisuden tähden / Herra / minä rucoilen sinua joca päivä / minä hajotan kätteni sinun puolees.

Teetkös siis ihmeitä cuoluitten seasa / eli nouwateo cuollet sinua kiittäjän? Sela.

Euetellango haudoisa sinun hywyttäs? Ja sinun wacuittas cadoturesa?

Tutango sinun ihmes piniäsa? Eli sinun anhurseaudes sinä maasa josa caicki vnyhotetä?

Mutta minä huudan sinua Herra / ja minun rucouren tule warahin sinun etees.

15 Mikis Herra heität pois minun sieluni / ja peität casivos minulda?

16 Minä olen radollinen ja wäetöin / että minun nija hyljätty olen / minä kār sin sinun hirmuisuutas / että minä lähes epäilen.

17 Sinun julmudes tule minun päälleni / sinun pelcos likistä minua.

18 Ne saartawat minua joca päivä nijnein west / ja ynnä minua piirittäwät.

19 Sinä teet että minun ystāwāni ja lähinānseni / ercanewat casivas minusta / ja minun tūtawilleni olen minä pimeydes.

89. Psalmi.

1. Echanin sen Eshahitin operus.

Winä weisan Herran armoista ijancāikisest / ja hänen totudens ilmoitan suullani / sugusta sucuun.

3 Ja sanon: Ijancāikinen armo kār ylös / ja sinä pidät useollisest sinun totudes taiwasa.

4 Minä olen liiton tehnyt walittuni causa / minä olen Davidille minun palwelialleni wañonni.

5 Haman ijancāikisuteen minä saatan sinun siemenen / ja rakennan sinun isuimes sugusta sucuun / Sela.

6 Ja taiwat pitā ylistāmān Herra sinun imeitās ja totuttas / pyhäin seuracunnasa.

7 Sillä cuca taitan pilwisä werrata Herraan / Ja cuca on Herran caltainen Jumalitten kisten seas?

8 Jumala on sängen wäkewä pyhäins cocourisa / ja ihmellinen caickein nijden seas / jotta owi hänen ymbärrillāns.

Herra Jumala Zebaoth/ euea on nijneuin si-
 nai wäkewä Jumala? Ja sinun totudes on sinun
 umbärilläs.

0 Sinä wallidzet pauhawaisen meren / sinä
 wallidzet paisuwaiset allot.

1 Sinä lyöt Rahabin euoliari / sinä hajotat si-
 nun wihollises vrhollisella käsiwarrellas.

2 Taiwas ja maa on sinun / sinä olet perusta-
 nut maan piirin / ja mitä sijnä on.

3 Pohjan ja eletän olet sinä luonut / Thabor
 ja Hermon ihastuwat sinun nimees.

4 Sinulla on woimallinen käsiwarssi / wäkewä
 sinun kätes / ja corkia on sinun oikia kätes.

5 Wanhurseaus ja duomio on sinun istuimes
 wahwistus / armo ja totuus owat sinun caswos
 ides.

6 Mutuas on se Caussa joca ihastua taita / Her-
 ra heidän pitä waeldaman sinun caswos wal-
 tudesä.

7 Heidän pitä iloidzeman jocapäiwä sinun ni-
 mestäs / ja sinun wanhurseaudesäs cunniallisit
 teiman.

8 Sillä sinä olet heidän wäkewydens kerseaus /
 sinun armos cautta nostat sinä meidän sarwē.

9 Sillä Herra on meidän kilpem / ja pyhä I-
 sraelis on meidän Cuningam.

10 Silloin sinä puhuit näwyisä pyhilles / ja sa-
 soit: Minä olen Sangarin herättänyt auttamäl
 minä olen corgottanut yhden walitun canssasta.

11 Minä olen löytänyt palweliani Davidin /
 minä olen hänen woidellut pyhällä öljylläni.

22 Minun kätteni tuke händä/ ja minun käsivarseni wahwista händä.

23 Ei pidä wiholliset händä woittaman/ ja wärrät ei pidä händä sulloman.

24 Waan minä lyön hänen wihollisens hänen edestäns/ ja jotca händä wihawat tahdon minä waiwata.

25 Mutta minun totudeni ja armoni pitä hänen tykönäns oleman/ ja hänen sarwens pitä minun Niimeni nostettaman.

26 Minä asetan hänen kätens mereen/ ja hänen oikian kätens wirtoihin.

27 Näin hänen pitä minun cudzuman : Sina olet minun Isän/ minun Jumalan ja turwan joca minua autta.

28 Ja minä asetan hänen esicoiseri/caickein korkeimmapi Cuningasten seas maan päällä.

29 Minä pidän hänelle armoni tähdellä ijancaickisest/ ja minun lijttoni pitä hänelle wahwa oleman.

30 Minä annan hänelle ijancaickisen stemenen/ ja wahwistan hänen istuimens nijncawwan cuimtaiwat pysywät.

31 Mutta jos hänen lapsens minun Lakini hyljätwät/ ja ei waella minun oikeudesani.

32 Jos he minun säätyny rijwawat/ ja ei minun kystyjäni pidä.

33 Niju minä heidän syndins widzalla rangaitsen/ ja heidän pahat tecons haawoilla.

34 Mutta minun armoni en minä hänestä kääntä nä pois/ engä salli minun totudeni wilpistellä.

35 En minä riiwa liittoani/ ja mitä minun suu-
stani käänyt on/ en minä muuta.

36 Minä olen wihdoin wañonut pyhydeni caut-
ta/ en minä Davidille walhettele.

37 Hänen siemenens on olewa ijancaickisest/ ja
hänen istuimens minü edesäni nijncuin Auringo.

38 Ja nijncuin Enu/wahwistetän hän ijancaic-
kisest/ ja on wahwana nijncuin todistus pilwi-
sä/ Sela.

39 Baan nyt sinä sydret ja heität pois/ ja wi-
hastut woidellules.

40 Sinä särjet palwelias liiton/ ja tallat hänen
cuunus maahan.

41 Sinä ricot hänen muurins/ ja annat hänen
lunnans särjettä.

42 Händä raatelewat caicki ohidzekäywäiset/ ja
hän on tullut läsnä olewaisillens nauruxi.

43 Sinä corgotat hänen wihollistens oikian kää-
den/ ja ilahutat caicki hänen wainollisens.

44 Hänen mieckans woiman olet sinä myös ot-
taut pois/ ja et salli hänen woitta sodasa.

45 Sinä häwitit hänen puhtandens/ ja paiscat
hänen istuimens maahan.

46 Sinä lyhennät hänen nuorudens ajat/ ja
peität hänen häpiällä/ Sela.

47 Herra/ cuinga cauman sinä sinus nijn sa-
lat? Ja annat hirmuisudes pala nijncuin tulen?

48 Muista/ cuinga lyhyt minun elämän on/ mi-
ris tahdoit caicki ihmiset huckan luoda?

49 Tuca elä/ ja ei näe cuolemata? Joca sieluns
helwetin käästtä pelasta? Sela.

50 Herra/cusa owat sinun endiset armos? Jot-

cas Davidille wannonut olet sinun totudesas:
 51 Muista Herra palwelias pilkka / jonga mie-
 nän kannan helmasani / caickista nijn monista
 Canssoista.

52 Joilla Herra wihollises sinua pilkawat
 joilla he pilkawat sinun woideltuis jäljet.

53 Kijetty oleon Herra ijancaickifest / Amen
 Amen.

90. Psalmi.

Mosefen / Jumalan miehen / Ruuous.

Herra Jumala / sinä olet meidän turwam / si-
 gusta succuum.

2 Ennencuin wuoret olit eli maa / ja mailma
 luotin / sinä olet Jumala ijancaickifesta ijanc-
 caickiseen.

3 Sinä joca annat ihmiset cuolla / ja sanot:
 Tulcat jälleen te ihmisten lapses.

4 Sillä tuhat ajastaica owat sinun edesäs nijnc-
 uin eiläinen päiwä meni / ja nijncuin wartia
 yöllä.

5 Sinä wuodatat heitä nijncuin costen / ja owat
 nijncuin uni / nijncuin ruoho amulla / joca cohta
 lacastu.

6 Joca amulla cucoista ja nopiast cuiwa / ja ehy-
 tnona leicatan cuiwettu.

7 Sen teke sinun wihas / että me nijn hucummel
 ja sinun hirmuisudes / että me nijn ätist täälde-
 temmatan.

8 Sillä meidän pahat tecom sinä asetat etees
 meidän tundemattomat syndium walkenteen se-
 nun caswos eteen.

9 Sentähden culuwat caicki meidän päiwäm
 sinun

sinun wihaſtas / meidän wuotem loppuwat pi-
keminin cuin juttu.

10 Meidän elinaicam on feidzemen kymmendä
wuotta / taicka eninnäkiu cahderankymändä wu-
otta / ja cuin se paras on ollut / niijn on se tusca ja
työ ollut : Sillä se mene pian pois / niijn cuin me
lendäisim pois.

11 Mutta cuca uſco ſinun niijn raſcaſt wihaſtu-
wan / ja cuca pelkä ſencoltaista ſinü hirmuiſuttas

12 Opetä meitä ajatteleman / että meidän pitä
cuoleman / että me ymmärtäwäiſeri tulifiin.

13 HERRA käänä ſijs idzes taas meidän puo-
ſem / ja ole palwelioilles armollinen.

14 Täytä meitä pian armollas / niijn me riennid-
gem ja iloidzem caickina meidän elinaicanam.

15 Glahuta nyt meitä jlläens / että meitä niijn-
cauwan / waiwannut olet / että me niijncauwan
önettomutta kärſinet olem.

16 Oſeta palwelialles ſinun tecos / ja ſinun cun-
nias heidän laſſillens.

17 Ja / HERRA meidän Jumalam olcon meille
lepynen / ja auttacon meidän kättem tegot meidän
cauſan / Ja / meidän kättem tegot hän auttacon.

91. Psalmi.

Herra Oca corkiemman warjelures iſtu / ja on
Caickiwaldian warjoſa.

2 Hän ſano Herralle : Minun toitwon ja
ſinuan / minun Jumalan / johonga minä uſcallä.

3 Sillä hän pelasta minun wäijyjän paulaſta /
ja wahingoliſeſta ruttotaudista.

4 Hän kynillens ſinua wario / ja ſinun turwas
on hänen ſijpeins alla / hänen totundens on keihäs

- 5 Ett s pelkäis yön cauhistust / ja nuolia / jotca päivällä lendäwät.
- 6 Sitä rutto joca pimeisä lijku / ja sairautta cuin puolipäiwänä turmele.
- 7 Waicka tuhannan langeisit siwullas / ja kymmen tuhatta sinun oikiallas / niijn ei se sinuun satu.
- 8 Ja tostin sinä näet ilos silmilläs / ja cadzot cuinga Jumalattomalle costetan.
- 9 Sillä Herra on sinun toiwos / ja ylimmäinen on sinun turwas.
- 10 Ei sinua cohta mitän paha / ja ei yhtän waiwa pidä sinun majaas lähestymän.
- 11 Sillä hän on andanut kästyn Engeleillens sinusta / että he kättewät sinua caikisa teisäs.
- 12 Että he candawat sinua käsifäns / ettes jalcas kiiveen louckias.
- 13 Sinä käyt Lejonin ja kyykärimen päällä / ja tallat nuoren Lejonin ja Drakin.
- 14 Että hän minua halais / niijn minä hänen päästän / hän tunde minun nimeni / sentähden minä warjelen händä.
- 15 Hän rucoile minua / sentähden minä cuulden händä / hänen tykönäns olen minä tuscasa / sijtä minä hänen temman pois / ja saatan hänen cunniaan.
- 16 Minä rawidzen hänen pitkällä ijällä / ja osotan hänelle autuudeni.

92. Psalmi.

1. Psalmi Sabbathina weisattapa.

- 1 **H**Wä on Herra kiittä / ja weisata kiitost sinun nimelles sinä caickein ylimmäinen.
- 2 Amulla julista sinun armos / ja ehtona sinun totuuttas.

4 Kymmenen kielisellä ja Psaltarilla / soittain
candeleilla.

5 Sillä sinä ilahutit minua HERRA / weisaten si-
nun tegoistas / ja minä kerscan sinun kâtes töitä.

6 HERRA / cuinga sinun tecos owat niin suuret ?
Sinun ajatures owat ylöns sywät.

7 Hullu ei usco sitä / ja tompeli ei hymmarrä niistä.

8 Jumalattomat wiherjoidzewät nijncuin ruo-
ho / ja pahointekiät caicki cucoistawat / sihenasti
huin he huckuwat ijancaickisest.

9 Mutta sinä HERRA olet korkein / ja pysut ijan-
caickisest.

10 Sillä cadzo / sinun wihostises HERRA / cadzo /
sinun wihostises pitä catoman / ja caicki pahan-
tekiät pitä hajotettaman.

11 Mutta minun sarweni tule corgoteturi nijn-
cuin yrisarwisen / ja minä woidellan tuorella ö-
jyllä.

12 Ja minun silmäni näkewät ihasturens wi-
hostistani / ja minun corwani cuulewat ilons
pahoista / jotca heitäns asettawat minua wastan.

13 Wanhurskas wiherjoidze nijncuin palmu-
mu / hän caswa nijncuin Cedripun Libanonis.

14 Jotca owat istutetut HERRAN huonesä / wi-
herjoidzewät meidän Jumalain cartonoisa.

15 He weisoiwat wielä wanhudesans / hedels
mõidzewät ja tuorehtuwat.

16 Ja he julistawat että HERRA on niin hurskas /
minun turwan / ja ei ole hänesä wääräyttä.

93. Psalmi.

HERRA on Cuningas / ja jalost caunistettu /
HERRA on caunistettu ja on alcaunt walda-
cuna

cunnan niin lewiäldä cuin mailma on/ ja wami-
sti sen pysymän.

2 Sijtä ajasta pysy sinun istuimes wahwana/
sinä olet ijancaickinen.

3 Herra/ wescosket paisuwat/ wescosket pai-
suttawat pauhinans/ wescosket paisuttawat al-
bons.

4 Allot meresä owat suuret ja pauhawat hir-
muisesi/ mutta Herra on wielä wäkewämbi cor-
keures.

5 Sinun sanas on oikia oppi/ pyhitys on sinun
huones caunistus ijancaickisest.

94. Psalmi.

Herra Jumala jonga costot owat/ Jumala
jonga costot owat/ setiäst idzes näytä.

2 Corgota sinuas sinä mailman Duo-
mari/ mara coreille mitä he ansainnet owat.

3 Herra/ cuinga cauwan Jumalattomat/ Herra
cuinga cauwan Jumalattomat/ coreilewat?

4 Ja niin ylpiäst puhuwat/ ja caicki pahante-
kiät heitäns niin kerscawat?

5 Herra he polkewat alas sinun Canssas/ ja si-
nun perimistäs he waiwawat.

6 Lestet ja muucalaiset he tappawat/ ja ortwoit
he cuolettawat.

7 Ja sanowat: Ei Herra sitä näe/ ja Jacobin
Jumala ei sitä tottele.

8 Ymmärtäkät siis te hullut Canssan seas/ ja te
tyhmät/ cosea te taitawari tuletta?

9 Joca corwan on istuttanut/ eikö hän cuule? E-
li joca silmän löi/ eikö hän näe?

10 Joca pacanoita curitta/ eikö hän rangaise?
Joca

Joca ihmisille opetta mitä he tietävät.

11 Mutta Herra tietä ihmisten ajatukset / että
ne turhat ovat.

12 Mutuas on se jota sinä Herra curitat / ja o-
petat sinun Laillas.

13 Että hänellä karsimys olis cosca wastoin käy /
sihenasti cuin Jumalattomalle hautta walmi-
sietan.

14 Sillä ei Herra heitä Canssans pois / eli hyl-
jä perimistäus.

15 Sillä oikeuden pitä sittedin oikeuden ola-
man / ja caicki hurscat sydämet sitä seurawat.

16 Euca seisso minun cansani pahoja wastan ?
Euca astu minun tygöni pahointekiditä wastan ?

17 Ellei Herra minua auttais / niijn minun sie-
lun macais lähes hiljaifudes.

18 Minä sanoin : Minun jalcon on horjunut /
waan sinun armos Herra minun tukeis.

19 Minulla oli paljo surua sydämesäni / mutta
sinun lohdukses ilahutti minun sieluni.

20 Etpäs mielisty coscan tosin wahingolliseen
istuimeen / joca Lain häijyst opetta.

21 He hangizewat wanhursean sielua wastan /
ja duomidzewat wiattoman weren.

22 Mutta Herra on minun warjeluren / mi-
nun Jumalan on minun vscallureni turwa.

23 Ja hän costa heidän wäärhydens / ja hucutta
heitä heidän pahudens tähden / Herra meidän
Jumalam hucutta heitä.

95. Psalmi.

Tuocat / riennuitcam Herralle / ja iloitam
meidän autundem turwalle.

- 2 Tuleam hänen cafwons eteen kitorella / ja riemuccam hänelle lauluilla.
- 3 Sillä Herra on suuri Jumala / ja suuri kuningas caickein Jumalitten päälle.
- 4 Sillä hänen kätensä on caicki mitä maa caetta / ja wuorten cuckulat owat myöds hänen.
- 5 Sillä hänen on meri / ja hän on sen tehnyt / ja hänen kätens owat valmistanet.
- 6 Tulcat / cumartacam ja poltwillem langetcä / ja maahan lastecam Herran meidän luojam eteen.
- 7 Sillä hän on meidän Jumalam / ja me hänen elatus Canssans / ja hänen kätens lauma.
- 8 Tänäpäin / jos te cuuleta hänen äänens / niijn alkät paaduttaco sydämitän / niincuin Meribas tapahitui / niincuin Massas corwesa.
- 9 Cusa teidän Isänne minua kiusaisit / coettelit minua / ja näit myöds minun teconi.
- 10 Että minä neljäkymmendä ajastaica kärkein waiwa täldä Canssaldä / ja sanoin : Se on sencaertainen Caussa / jonga sydämet aina eryä tahtowat / ja jotca minun tietäni ei tahtonet oppia.
- 11 Joille minä wihoisani wannoin : Ettei heidän pidä minun lepooni tuleman.

96. Psalmi.

- W**eisatcat Herralle wsi / weisatcat Herralle caicki mailma.
- 2 Weisatcat Herralle ja kiittäkät hänen nimens / saarnatcat päiwä päiwäldä hänen autuutans.
- 3 Tulecat pacanain seas hänen cunnians / caickein Canssain seas hänen ihmeitäns.

Sillä Herra on suuri ja sangen kiihittäjä / ih-
mellinen kaikkein Jumalain seas.

Sillä kaikki Kanssain Jumalat ovat epäju-
malat / mutta Herra on taiwat tehnyt.

Cunna ja caunistus ovat hänen edesäns / ja hä-
nen Pyhänsäns tapahtu wahwast ja cunnialifest.

Kanssat tuocat Herralle / tutcat Herralle
cunnia ja woima.

Tuocat Herralle hänen nimens cunnia / tuo-
cat lahjoja ja tulcat hänen esihuonesens.

Cumartacat Herra pyhässä caunisturesa / pel-
ättän händä kaikki mailma.

Sanocat pacanain seas Herra Cuningari /
peca pitä waldacundans nijn lewiäldä / cuin ma-
ailma on walmistettu / että se pysy ja duomidze
Kanssan oikein.

Taiwat riemuitcan / ja maa iloitcan / meri
rauhatecan ja mitä sijnä on.

Kedot olcon iloiset / ja kaikki cuin hänen o-
wat / ja kaikki puut ihastuecan medzissä.

Herran edesä : Sillä hän tule / sillä hän tu-
le duomidzeman maata.

Hän duomidze maan piirin wanhurscaude-
sa ja Kanssat hänen totudesans.

97. Psalmi.

Herra on Cuningas / sijtä maa iloitcan /
ja olcon saaret riemuijet / nijn monda
cuin heitä on.

Pilwet ja syngyt ovat hänen ymbärilläns /
wanhurscaus ja duomis ovat hänen istuimens
wahwistus.

- 3 Tuli käy hänen edelläs / ja poltta ymbärillä
hänen wihollisens
- 4 Hänen leimaurens wälckywät maan piirini
päällä / maa näke sen ja wapise.
- 5 Wuoret sulawat nijneuin medenwaha Her-
ran edes / coco mailman haldian edes.
- 6 Taitwat julistawat Herran wanhurscautta
ja caicki Caussat näkewät hänen cunnians.
- 7 Häwettän caicki jotca cuuia palwelewat / ja
Persecawat heitäns epäjumalista / cumartacat
händä caicki jumalat.
- 8 Zion cuule sen ja iloidze / ja Judan tyttäret o-
wat riemuisans / Herra sinun hallituksestas.
- 9 Sillä sinä Herra olet ylimmäinen caikkis
maacunnis / sinä olet corgotettu caickein Jumal-
litten päälle.
- 10 Te cuin Herra racastatte / wihatcat pahat
Herra kätke pyhäins sielut / Jumalattomain kä-
sistä hän heitä pelasta.
- 11 Wanhurscalle coitta walkeus / ja ilo hurscalle
sydämille.
- 12 Wanhurscat iloiteat Herrasa / kiittäkät hä-
nen pyhydens muistori.

98. Psalmi.

Psalmi.

SEisatcat Herralle vsti weisu: Sillä hän te-
ke ihmeitä.

- 2 Hän woita oikialla kädelläs woiton / ja hä-
nen pyhällä käsivarrellans.
- 3 Herra anda tiettäwäri tehdä hänen autu-
dens / Caussolle anda hän ilmoitta wanhurscaut-
tans.

4 Hän muista armonis ja totudens Israelin huoneille / caieki mailman äret näkewät meidö
malam auttuutta.

5 Ihastucat HERRALLE caieki mailma / weisa
cat / ylistäkät ja kiittäkät.

6 Kiittäkät HERRA candeileilla / candeilella ja
Psalmilla.

7 Wasittorwilla ja Wasunilla / ihastucat HERRAN
Cuningan edesä.

8 Meri pauhatean ja caieki mitä hänesä on /
maan pijri ja jotea asuwat sen päällä.

9 Costet ihastucan / ja caieki wuoret olecan iloiset.

10 HERRAN edesä : Sillä hän tule maata duomidzeman / hän duomidze maan pijrin wanhur
scaudella / ja Canssat oikeudella.

99. Psalmi.

HERRA on Cuningas / että Canssat wapi
sewat : Hän istu Cherubimin päälle / sen
tähden lijku mailma.

1 Suuri on HERRA Zionis / ja cartia coickein
Canssain päälle.

2 Kiittäkän sinun suurta ja ihmellistä nimes /
joca pyhä on.

3 Ja tämän Cuningan waldacunnasa racaste
tan oikeutta / sinä annat hurscauden / sinä saatat
duomion ja wanhurscauden Jacobis.

4 Eorgottacat HERRA meidän Jumalätäm / ja
cumartacat hänen astinlautans juures / sillä hän
on pyhä.

5 Moses ja Aaron hänen Pappeins seas / ja Sa
muel nijden seas / joca hänen nimens rucoilewat /
he rucoilit HERRA / ja hän cuuldeli heitä.

7 Hän puhui heille pilwen padzasta he pidit hä-
nen todisturens ja kästyns / jotca hän heille andoi.

8 Herra sinä olet meidän Jumalam / sinä kuul-
delit heitä / sinä Jumala annoit heille anderi / ja
laitit heidän työns.

9 Eorgottacat Herra meidän Jumalataim / ja
cumartacat hänen pyhällä wuorellans : Sillä
Herra meidän Jumalam on pyhä.

100. Psalmi.

Rytös Psalmi.

S Hastucat Herralle caicki mailma / pal-
welcat Herra ilolla / tulcat hänen cas-
wons eteen ihasturella.

2 Tundecat että Herra on Jumala / hämbä
meidän teki / ja en me idze meitäm / hänen Eansta-
rens ja laituimens lambaiksi.

3 Mengät hänen portijns kijtorella / hänen esi-
huoneisjns weisulla / kittäkät händä ja ylistäkät
hänen nimens.

4 Sillä Herra on suloinen / ja hänen armon-
pysy ijancaiekisest / ja hänen totuudens sucucun-
nasta sucucundaan.

101. Psalmi.

Davidin Psalmi.

M Inä weisan armosta ja oikeudesta / ja sä-
non sinulle Herra kijtoren.

2 Minä käytän minuni taitawast ja toimelli-
sest niitä cohtan / jotca minun omani owat / ja
waellan yscollisest minun huonesani.

3 En menä ota paha asiata eteeni / minä wihau
wäärintekiditä / ja en salli heitä olla tykönäni.

4 Nurja sydän olcon minusta pois / en minä kä-
si paha.

Joca lähimmäistäns sala panettele/ sen minä
hicutan/ en minä kärke ylpeitä ja röyryitä.

Minun silmäni cadzowat vscollista maan
källä / että he asuisit minun tyköni / ja raa-
han hurskaita palvelioita.

Petollista ihmistä en minä pidä huonesani / ei
maheteliat menesty minun tyköni.

Barahin minä hicutan caikki Jumalatto-
mat maasta / häwittäreni caickia pahointekijä
herran Caupungista.

102. Psalmi.

1. Radollisen rucons/ cosea hän murehifans on/ ja
hänen walituxens Herran eteen wuo-
datta.

Herra cuuldele minun ruoureni/ ja anna mi-
nun parcuni tulla tykö.

Älä caswojas minulda peitä / hädäsa callista
erwas minun puoleeni/ cosea minä sinua ruoi-
ni/ niin cuuldele pian minua.

Sillä minun päiwäni owat culunet nijncuin
wuu/ ja minun luuni owat poldetut nijncuin
kälä.

Minun sydömen on lyöty ja cuiwettunut niin-
nin heinä/ niin että minä myös vnhodan minun
pääni syöda.

Minun luuni takistuwat tuscalla minun li-
haani/ itkemifest ja huocamifesta.

Minä olen aiwa nijncuin ruogonperistäjä
erwesä/ minä olen nijncuin Hyypä häwitettyi-
nä Caupungeisa.

Minä walwon ja olen nijncuin yrinäinen lin-
tu caton päällä.

9 Jocapäiwä häwäisewät minun wihollisen
minua/ ja jotca minua syljestelewät/ wannowat
minun cauttani.

10 Sillä minä syön tuhea nijncuin leipä/ ja
coitan minun juoman iteuilla.

11 Sinun vhaures ja wihas tähden/ ettäs mi-
nun nostanut olet ja paiscannut maahan.

12 Minun päiwän owat eulunet nijncuin wai-
jo/ ja minä cuiwetun nijncuin ruoho.

13 Mutta sinä Herra pysyt ijancieki isest/ ja
nun muistos sucucunnasta sucucundaan.

14 Nouse siis ja armahda Zionita/ sillä aica on
händä armahda/ ja aica on tullut.

15 Sillä sinun palwelias halajawat sitä raketa-
ta/ ja näkisit mielelläns/ että hänen kiwens ja
kalekins walmit olisit.

16 Että pacanat Herra sinun nimes pelkäisit/ ja
caieki Cuningat maan päällä sinun cunniaitas.

17 Että Herra rakenda Zionin/ ja ilmandu hä-
nen cunniasans.

18 Hän käändä idzens hyljättyiden rucousten
puoleen/ ja ei cadzo heidän rucoustans ylö.

19 Sen pitä kirjoitettaman tulewaisille sucu-
ennille/ ja se Canssa cuin luodan/ pitä kijtän
män Herra.

20 Sillä hän cadzele pyhästä corkeurestans/ ja
Herra näke taiwasta maan päälle.

21 Että hän cuule fangein huocauyet/ ja kirwot-
ta cuoleman lapset.

22 Että he saarnawat Herran nime Zionis/ ja
hänen kijtostans Jerusalemis.

Cosca Canssat coconduwat / ja waldacunnat
erra palweleman.

Hän nöyryttä tiesä minun woimani / hän lyö
ndä minun päiwäni.

Minä sandoin: Minun Jumalan älä minua
pois minun kesti ijäsäni.

Sinun wuosicautes owat ijancaickisest / se
olet maan perustanut / ja taiwat owat sinun
maalas.

Ne catowat / mutta sinä pysyt / ne caicki wan-
hewat nijneuin waate / ne muttuwat nijneuin
waate / cosca sinä heitä munteelet.

Mutta sinä pysyt nijneuin olet / ja sinun
wotes ei loppu.

Sinun palweljais lapses pysywät / ja heidän
niins sinun edesäs menestywät.

103. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Hytä Herra minun sielun / ja caicki mi-
tä minusa on / hänen pyhä nimens.

Kijtä Herra minun sielun / ja älä v-
hda mitä hywä hän minulle tehnyt on.

Joca sinulle caicki synnis anda anderi / ja pa-
nda caicki sinun riores.

Joca sinun henges päästä turmeluresta / joca
sinun cruuna armolla ja laupiudella.

Joca sinun sius ilolla täyttä / että sinun nuo-
des vdistettaisiin nijneuin Cotean.

Herra saatta caikille wanhurscanden ja duo-
ton / joca wääryttä kärsiwät.

Hän on tiens Moserelle tiettäwäri tehnyt / Jo-
selin lapsille hänen tecons.

- 8 Laupias ja armollinen on Herra / k arsiv ainen ja aiwa hywä.
- 9 Ei hän aina rijtele/ eikä wihaistu ijancaickiseen.
- 10 Ei hän meidän syndeim peräst tee meille/ eikä costa meille pahain tecoim jälken.
- 11 Sillä niijn corkia cuin taiwas on maasta/ anda hän armons l sf ndy  niijlle / jotca h anda pelkäwät.
- 12 Niijn caucana cuin itä on l nne st  / sijrst hän miestä pahat tecomme.
- 13 Niincuin Isä armahda lastans / niijn Herrakin armahda pelk w isians.
- 14 Sillä hän tietä ming caltainen teco me olemma/ hän muista meidän tomuri.
- 15 Ihminen on eläisäns niincuin ruoho / hän cucoista niincuin cuckainen kedolla.
- 16 Cosca tuuli k y sen p  llidze / niijn ei hän en ke st  / eikä hänen si ns tunne h anda ensingän.
- 17 Mutta Herran armot vlottuwt ijancaickiseen / hänen pelk w istens päälle / ja hänen wanhurscaudens lasten lapsijn.
- 18 Niiden tykönä jotca hänen l jttons pit w t ja ajattelewat hänen k stoj ns / niitä tehd rens.
- 19 Herra on walmistanut istuimens taiwas / ja hänen waldacundans hallidze caickia.
- 20 Kijttäkät Herra te hänen Engelins / te wäkewät Sangarit / jotca hänen kästyns toimitat / että hänen sanans  ni cuultaisin.
- 21 Kijttäkät Herra caicki hänen sotaw kens / te hänen palwalians / jotca teette hänen tahtons.
- 22 Kijttäkät Herra caicki hänen tyd ns / caicki hänen waldans paicoisa / kijt  minun sielun Herran.

104. Psalmi.

Sitä Herran minua sielun / Herran mi-
 nun Jumalan / sinä olet sangen cunnia-
 linē / sinä olet caunis ja jalosti puetettu.

Walkeus on sinun waattes / jollas puetettu
 et / sinä lewitāt taiwat niincuin waatten.

Sinä peitāt sen päälyren wedellä / sinä menei
 ilwisä niincuin ratasten päällä / ja kät tuulen
 pein päällä.

Sinä teet Engelis tuleri / ja sinun palwelias
 kädzewäiseri tuleri.

Sinä joca maan perustit perusturens päället
 symän ijancaickisest.

Sywydellä sinä händä peitāt niincuin waat-
 tilla / ja wedāt seisowat wuorilla.

Mutta sinun rangasturestas he pakenerwat /
 sinun jylinästäs he menewät pois.

Wuoret astuwat ylös ja larot astuwat alas
 allens / johongas heitä perustanut olet.

Määrän sinä panit / jota ei he kät ylidze / eikä
 alaja maata peittämän.

Sinä annat lähtet laroisa euohua / niin että
 edet mäkein wälidze wuotawat.

Että caicki eläimet medzäs joisit / ja että pe-
 ot janons sammutaisit.

Heidän tykönäns istuwat taiwan linnut / ja
 isertawät orilla.

Sinä liotat wuoret ylhäldä / sinä täytāt maan
 edelmällä / jonga sinä saatat.

Sinä caswatat ruohot carjalle / ja jywät ih-
 misen tarperi / tuottares leipä maasta.

Ja että wijna ihmisen sydämen ilahutta / ja
 ba.

hänen caswons caunistu öljystä / ja leipä wahtw
sta ihmisen sydämen.

16 Että Herran puut nestestä täynnä olisit / Si
banonin Cedripuit / jotca hän on istuttanut.

17 Siellä linnut pesiwät / ja Haicarot hongija
asuwat.

18 Corkiat wuoret owat medjäwohten turwa
ja kiwirauniot Caninein.

19 Sinä teet Cuun wuotta jacaman / ja Nuringo
go tietä lascuns.

20 Sinä teet pimeyden ja yö tule / silloin caic
pedot lytiwät.

21 Nuoret lejonit saalista kiljuwat / ja heidän
elatuskans Jumalalda edziwät.

22 Mutta cosca Nuringo coitta / niijn he lymy
wät ja luolisans macawat.

23 Niijn mene myös ihminen hänen tydhöns / ja
ascareillens ehtosen asti.

24 Herra cuin suuret ja monet owat sinun ka
sialas? Sinä olet caicki taitawast säätänyt / ja
maa on täynnäs sinun tawaratas.

25 Tämä meri joca niijn suuri ja lawia on / hä
nesä epälugut coikistelewat / sekä isoit että piene
eläimet.

26 Siellä habdet culsestelewat / siinä walasca
lat owat / jotcas tehnyt olet / leikidzeman hänesä.

27 Caicki odottawat sinua / ettes heille andais
ruan ajallans.

28 Coscas heille annat / niijn he cocowat / coscas
kätes awat / niijn he hywydellä rawitan.

29 Jos sinä caswos peität / niijn he hämmästy
wät

100. **W**at / coscas otat / heidän hengens pois / nijn he
 tuuwat / ja tomuri tulewat jällens.

101. **S**inä lastet sinun henges / nijn he luoduri tu-
 ewat / ja sinä ydistat maan muodou.

102. **H**erran cunnia on ijancaickinen / Herralla
 mielen noude kástalans puoleen.

103. **H**ändä, ahta maan päälle / nijn se wapiset
 hän rupe wuorijn / nijn he suidzewat.

104. **M**inä weisan Herralle minun elinaicani /
 ja kiitän minun Jumalatani nijncuwan cuin
 minä olen.

105. **J**a minun puhen kelpa hänelle / ja minä iha-
 min Herrasa.

106. **S**yndiset maalda loydetetan / ja Jumalatto-
 wat ei pidä sullen olemän / kiitä Herra minun
 situn / Halleluja.

105. Psalmi

Kijttäkät Herra / ja saarnateat hänen ni-
 mens / julistacat hänen töitäns cansoisa.

107. **W**eisateat hänestä ja kiittäkät händä /
 puhucate caikista hänen ihmeistäns.

108. **R**iemuiteat hänen pyhästä nimestäns / iloita-
 tan nijden sydämet / jotca händä edziwät.

109. **K**ysykät Herra ja hänen waimans / edzikät a-
 lati hänen caswons.

110. **W**uistacate hänen ihmellisiä töitäns / jotca hän
 tehnyt on / hänen ihmeitäns ja hänen sanans.

111. **T**e cuin oletta Abrahamin hänen palwelians
 siemen / te Jacobin hänen walittuns lapses.

112. **H**änbä ou Herra meidän Jumalam / hän
 puomidze caikesa mailnasa.

113. **H**än muista hänen listons ijancaickisest / sa-
 nans.

- nans/jonga hän on luwannut monelle tuhannelle sugulle.
- 9 Jonga hän teki Abrahamin cansa / ja sen wolan Isaachin cansa.
- 10 Ja sääsi sen Jacobille oikeuderi / ja Israelille ijanciektiseri lijtori.
- 11 Ja sanoi : Sinulle minä annan Canaanmaan / teidän perimisen arwan.
- 12 Cosca heitä wähä ja harwat olit / ja muucolaiset hänesä.
- 13 Ja he waelsit Canssasta canssaan / ja walda-cunnasta toiseen canssaan.
- 14 Ei hän sallinut yhtän ihmistä heitä wahingoitta / ja kangais Cuningattin heidän tähtens.
- 15 Älkät ruweteo minuu woideltuihin / ja älkät tehtä paha minun Prophetailleni.
- 16 Ja hän cudzu näljän maan päälle / ja wei caiken leiwän waran pois.
- 17 Hän lähetti miehen heidän eteens / Joseph orjari myntin.
- 18 He ahdistit hänen jalcaus jalcapuuhun / hänen rnumins täydyi raudois maata.
- 19 Sijhenasti että hänen sanans tuli / ja Herran puhe coetteli hänen.
- 20 Nijn lähetti Cuningas ja päästi hänen / canssain päämies käski hänen lastetta.
- 21 Ja asetti hänen huonens Herrari / ja caiken tawarans haldiari.
- 22 Opettaman pääruhtinaillens oma tahtons / ja wanhemmillens taito.
- 23 Ja Israel meni Egyptiin / ja Jacob tuli muucalaiseri Hammin maalle.

4 Ja hän andoi Eanffans sangen suurest cast
 5 ja teki heitä wäkewemmäri cuin heidän wi-
 6 sellisens.

7 Hän käänsi heidän sydämens wihaman hä-
 8 nen Eanffans / ja he tahdoit juonilla hänen pal-
 9 welians paina alas.

10 Hän lähetti Moseren hänen palwelians / ja
 11 Maronin / joga hän walidzi.

12 Ne teit hänen merckins heidän seasans / ja hä-
 13 nen ihmens Hammin maalla.

14 Hän andoi pimeydän tulla / ja sen pimeytti /
 15 ei ollet he hänen sanoillens cuulemattomat.

16 Hän muutti heidän wetäns wereri / ja cuo-
 17 tti heidän calans.

18 Heidän maans cuohutti hänestäns samma-
 19 wita / heidän Euningastens cammioisa.

20 Hän sanoi / nijn turilat ja täit tulit heidän
 21 maans äriin.

22 Hän andoi raket heille sateri / tulen liekit hei-
 23 den maallens.

24 Ja löi heidän wijnapuuns ja ficunapuuns /
 25 hän särki puut heidän maans äris.

26 Hän sanoi / nijn tulit parmat ja wapsaiset
 27 pälugut.

28 Ja he söit caicki ruohot heidän maaldans / ja
 29 söit caiken heidän maans hedelmän.

30 Ja löi caicki escoiset Egyptisä / caicki heidän
 31 usimäiset perillisens.

32 Ja hän wei heitä hopialla ja cullalla wlos / ja
 33 kollut heidän sucucunnisans yrifän sairas.

34 Egypti iloidzi heidän lähtemisestäns / sillä
 35 heidän pelcons oli tullut heidän päällens.

39 Hän lewitti pilwem werhori / ja tulen yöllä
heitä walistaman.

40 He anoit / niin andoi hän medzäkanat tulla
ja hän rawidzi heitä taiwan leiwällä.

41 Hän awais callion / niin westi wuoti sielddä
että oiat juorit cuivaan erimaahan.

42 Sillä hän muisteli hänen pyhä sanans / cuin
hän Abrahamille hänē palweliallēs puhunut oli.

43 Ja hän wei Canssans ilolla ylös / ja hänen
walittuns riemulla.

44 Ja andoi heille pacanain maan / niin että he
canssain hywydet omistit heillens.

45 Että he pidäisit hänen oikeuttans / ja hänen
lakins kätkisit / Halleluja.

106. Psalmi.

Hittäkät Herra: Sillä hän on hywä / ja
hänen laupiudens pysy ijancäickisest.

2 Euca taita puhua Herran suria töi-
tä / ja ylistä caickia hänen kijtettäpiä tecojans?

3 Nuttuat owat jotca käskyn pitäwät / ja aina
oikein tekewät.

4 Herra muista minua sen armos peräst / jon-
gas canssalles luwannut olet / osota meille apus.

5 Että me näkisim walittuides menestyren / ja i-
loidzisim että sinun Canssans menesty / ja kerscai-
sim meitäm sinun perimises cansa.

6 Me teim syndiä meidän Isäim cansa / me teim
wäärin ja olemma ollat jumalattomat.

7 Ei meidän Isäim tahtonet ymmärtä Egyptis
sinun ihmeitäs / eikä muistanet sinuu suurta lau-
piuttas / ja olet meren tyfönä tottelemattomat /
wimittäin / punaisen meren tyfönä.

9 Mutta hän autti heitä hänen nimens tähden /
nijn että hän woimans osotti.

10 Ja hän yhcäis punaista merta / njn se cuiwi /
ja wei heitä sy wyden läpidze / njncuin corwesa.

11 Ja wapahiti heitä njiden käsistä / jotca heitä
wihaisit / ja lunasti heitä wihollistens käsistä.

12 Ja wedet vpodit heidän wainollisens / njn et-
ti yriskän eläwäri jäänyt.

13 Silloin he vstoit hänen sanans / ja weisaisit
hänen kijtorens.

14 Mutta he vnhotit pian hänen hyöt työns /
ja ei odottanet hänen neuwons.

15 Ja he kiehuu himosa corwesa / ja kiuisait Ju-
malata erimaasa.

16 Mutta hän andoi heille heidän anomisens /
ja lähetti heillä kyllä / siihenasti että he ilgoitit.

17 Ja he carcaisit Mosessta wastan leirisä / Na-
ronita Herran pyhä wastan.

18 Maa aukeni ja nieli Dathanin / ja peitti A-
biramin joucon.

19 Ja tuli syttyi heidän joucoisans / ja liecki polt-
ti Jumalattomat.

20 He tēt wasican Horebis / ja cumarsit walet-
tua euwa.

21 Ja he muuttelit heidän cunnians härjän
muoton / joca yiniä syö.

22 He vnhotit Jumalan heidän wapahitajans /
joca oli njn suuria töitä tehnyt Egyptis.

23 Ihmeitä Sanmiu maalla / ja hirmuisia töi-
tä punaisesa merä.

24 Ja hän sanoi heitä hucuttawans / ellei Mo-
ses hänen walittuus sitä rangaisusta estännyt o-

lis/ kääten hänen hirmuisuttans / ettei hän ratti
heitä cadottanut.

24 Ja he cadzoit sen carstin maan ylöñ / eikä
sconet hänen sanans.

25 Ja napisit heidän majoisans / eikä ollet cun-
liaiset Herran änelle.

26 Ja hän nosti kätens heitä wastan / maahan
lyödärens heitä corwesa.

27 Ja heittärens heidän siemenens pacanain se-
caan / ja hajotarens heitä maacundijn.

28 Ja heryhdyit BaalPeorijn / ja söit cuollu-
itten epäjumalitten vhereista.

29 Ja wihoitit hänen heidän töilläns / niin jul-
mistui myös rangaistus heidän secaans.

30 Niin Pinehas astui edes / ja lepytti sen asi-
an / uijn rangaistus lackais.

31 Ja se luettin hänelle wanhurscauderi / sugu-
sta sucuun ijancaickisest.

32 Ja he wihoitit hänen riitaweden tyköñä / ja
wainwaisit Mosesta pahoin.

33 Sillä he saatoit murheliseri hänen sydä-
mens / niin että hän sanoisans eryi.

34 Eikä he hucuttanet niitä pacanrita / cuin
Herra cuitengin heille käskenyti oli.

35 Waan secoitit heitäns pacanir secaan / ja o-
pit heidän töitäns.

36 Ja palwelit heidän epäjumaliditans / ne ylly-
tit heitä pahennurijn.

37 Ja he vhrasit heidän poians ja tyttäreus
perleleille.

38 Ja wuodatit wiattoman veren / heidän poi-
cans ja tytärdeus weren / joica he vhrasit Ca-
nane

manerein epäjumalille / niin että maa weren wi-
goista turmeltin.

39 Ja hieroit heitäs omisa töisäs / ja teit huo-
ria heidän tegoisäs.

40 Niin jülmistui Herran wiha Eanssäs pääl-
le ja hän cauhistui hänen perimistäs.

41 Ja hyljäis ne pacanwitten käsijn / että ne wal-
libjit heitä / jotca heitä wihaisit.

42 Ja heidän wihollisens ahdistit heitä / ja he
painettin heidän kättens ala.

43 Hän monaist heitä pelasti / mutta he wihoi-
tit hänen neuwoillans / ja he wähenit pahain te-
coins tähden.

44 Ja hän näki heidän tuseans / cosca hän hei-
dän walituxens cuuli.

45 Ja muisti hänen lijttons / cuin hän heidän
cansäs tehnyt oli / ja catui sitä suurest laupiu-
destäs.

46 Ja andoi heidän armon löytä caickein edes /
cuin heitä fanginnet olit.

47 Mutta meitä Herra meidän Jumalam / ja co-
co meitä pacanoista / että me kiittäisim sinun py-
hä nimes / ja kehuisim sinun kiitostas.

48 Kiitetty olcon Herra Israelin Jumala /
ijancaickisudesta niin ijancaickisuten / ja sanocan
caicki Eanssa / Amen / Halleluja.

— 107. Psalmi.

Rijttäkät Herra: Sillä hän on hywä / ja hä-
nen laupiudens pysy ijancaickisest.

2 Sanocat te / jotca oletta Herran cautta lu-
uastetut / jotca hän on tuseasta wapahtanut.

3 Ja jotca hän on maacunnasta coonnut / idästä ja lännestä / pohjaisesta ja etelästä.

4 Jotca eryris waelsit corwesa umbi tietä / ja ei löytänet Caupungita asuarens.

5 Nälkäiset ja janowaiset / ja heidän sieluns waipui.

6 Ja he huusit Herra heidän tustifians / ja hän pelasti heitä heidän hädistäns.

7 Ja wei heitä oikiata tietä / että he menit asuin Caupungijn.

8 Kiittäkän he siis Herra hänen laupiudens edestä / ja hänen ihmeittens tähden / jotca hän ihmisten lasten cohtan teke.

9 Että hän rawidze janowaisen sielun / ja täyttä isowaisen sielun hywydellä.

10 Jotca istumat pimeis ja cuoleman warjos / fangitut ahdistures ja raudasa.

11 Että he olit Jumalan käskyä wastan cowa corwaiset / ja olit häwäisret ylimmäisen Lain.

12 Sentähden täyty heidän sydämens onnettomudella waiwatta / niin että he langeisit / ja ei kengän heitä auttanut.

13 Ja he huusit Herra heidän tustifians / ja hän autti heitä heidän hädistäns.

14 Ja wei heitä pimendest vlos ja cuoleman warjosta / ja särki heidän sitens.

15 Kiittäkän he siis Herra hänen laupiudens edestä / ja hänen ihmeittens tähden / jotca hän ihmisten lasten cohtan teke. (salwat.

16 Että hän särke wastipotit / ja ricko raudaiset

17 Hullut jotca rangaistin heidän ylidzefäynnifens tähden / ja heidän syndeins tähden.

- 18 Että heidän sieluns ilgotti caieki ruoca / ja
sait cuolintautins.
- 19 Ja he huusit Herra heidän tustifans / ja hän
autti heitä heidän hädistäns.
- 20 Hän lähetti sanans ja paransi heitä / ja pela-
sti heitä / ettei he cuollet.
- 21 Kijttäkän he siis Herra hänen laupiudens e-
dest / ja hänen ihmeitäns tähden / jotea hän ihmi-
sten lasten cohtan teke.
- 22 Ja vhratcan kijosvhrä / ja luetelcan hänen
tecons ilolla.
- 23 Jotca haafilla meres waeldawat / ja asians
toimittawat suurilla wessillä.
- 24 He owat tundenet Herran tegot / ja hänen
ihmeitäns sywydes.
- 25 Cuin hän sanoi / ja paisutti suuren ilman / jo-
ca allot nosti.
- 26 Niin he menit ylös taitwasta cohden / ja mo-
nit sywyten alas / että heidän sieluns ahdisturest
epäili.
- 27 Että he horjuit ja hoipertelit nijneuin juo-
punet / ja ei sillen neuwo tietänet.
- 28 Ja he huusit Herra heidän tustifans / ja hän
autti heitä heidän hädistäns.
- 29 Ja hän hillidzi cowan ilman / että allot hei-
täns asetit.
- 30 Ja he tulit iloiseri / että tyweni / ja hän wei-
heitä satamaan heidän mielens jälken.
- 31 Kijttäkän he siis Herra hänen laupiudens e-
dest / ja hänen ihmeittäns tähden / jotea hän ihmi-
sten laston cohtan teke.

- 32 Ja ylistäkän händä Caussain seuracunnassa
ja kiittäkän händä wanhimbain seas.
- 33 Joiden ojat cuiwit / lähtet wuotamaista lae
kaisit.
- 34 Ettei hedelmällinen maa mitän candanut
heidän puhudens tähden / jotca siinä asuit.
- 35 Ja se cuin cuiwa oli / sen hän taas wetiseri te
ki / ja cuiwan maan wesilähteiri.
- 36 Ja asetti sinne isowaiset / walmistaman sie
hen Caupungita / josa he asuifit.
- 37 Ja pelot kylwäifit / ja wijnapuita istutaisit
ja wuosittain hedelmän saifit.
- 38 Ja hän siunais heit / enändäihän sangen hei
täs / ja andoi heille paljo carja.
- 39 Jotca alaspainetut ja sortut olit pahoiden
jotca heitä waatinet ja waiwannet olit.
- 40 Cosca ylöncadze päämiehen päälle wuoda
tettu oli / ja caicki maa eryxis ja autiana oli.
- 41 Ja hän warjeli köyhä radollisudesta / ja enä
si hänen sucuns nijneuin lauman.
- 42 Näitä wanhurscat näkewät ja iloidzewat
ja jocainen paha suu pitä tukittaman.
- 43 Eucca on taitaua / ja näitä kätke? Nijn he
staidzewat cuinga monet hywät tegot Herra
osotta.

108. Psalmi.

1. Psalmi Davidin weisu.

- J**umala / minun sydämen on walmis / minä
weisan ja kiitän / ja myös minun cunnian.
- 3 Nouse Psaltari ja candelet / minä nousen wa
rahin.
- 4 Sinua Herra minä kiitän Caussain seas mi
nä weisan sinulle kiitost sucucunnissa.

Sillä sinun armos vlottu niin lewiäldä kuin
 raiwas ou / ja sinun totudes niin lewiäldä kuin
 pilwet käywät.

6 Eorgota sinuas Jumala taitwan ylidze / ja se
 min cunnias caiken maan ylidze.

7 Että sinun rackat ystäväs wapari tulisit / au
 koikiällä kädelläs / ja cuuldele minua.

8 Jumala puhu hänen pyhänsäns / sista minä is
 widzen / ja jaan Sicheimin / ja mittan Suchotim
 atton.

9 Gilead on minun / Manasse on myös minun /
 Ephraim on minun pääni wäkwys / Juda on
 minun päämiehen.

10 Moab on minun pesinastian / minä weny
 tin kengäni Edomin päälle / Philisterin ylidze
 minä ihastun.

11 Tuca wie minua wahwan Caupungin? Tu
 ca wie minua Edomiin?

12 Ettös Jumala sitä tee? Joca meitä heittä
 ut olet pois. Ja et mene blos Jumala meidän
 otawäkem cansa?

13 Saata meille apua tustisain: Sillä ihmi
 sen apu on turha.

14 Jumalasa me teem vrhollisia töitä / ja hän
 polke meidän wihollisem alas.

109. Psalmi.

i. Davidin Psalmi edelläweisattawa.

Jumala minun kijtoren / älä waickene: Sil
 lä he owat heidän Jumalattoiman ja pettä
 wäisen siuns awannet minua wastan / ja
 wuhit minua wastan wieckalla kielessä.

- 3 Ja he puhuvat alati myrkylisest minua vastaan / ja sotivat minua vastaan ilman syytä.
- 4 Että minä heitä vastaan / ovat he minua vastaan / mutta minä rucoilen.
- 5 He osottawat minulle paha hyvän edestä / ja viha rakauden edestä.
- 6 Useta Jumalattomat hänen päällens / ja perkele seisocan hänen oikealla kädelläns.
- 7 Joca hänen siittä sanasta opetta anda / sen elämä olcon Jumalatoim / ja hänen rucourens olcon syndi.
- 8 Olcon hänen päiväns harivat / ja hänen viikokans ottacon toimen.
- 9 Hänen lapsens olcon orvoit / ja hänen emäns lesti.
- 10 Käykän hänen lapsens culliana / ja kerjätökän ja edzikän elaturens radollisudes.
- 11 Eiicki mitä hänellä on corcorahainen ottacon / ja muucalaiset repikän hänen hywydens.
- 12 Alkön kengän hänelle hywä tehtö / eikä yrikkän armahaco hänen orwojans.
- 13 Hänen succus olcon häwitetyt / heidän nimens olcon toises polives pyhitty pois.
- 14 Hänen Isäns pahat tegot tulcon muistore Herran edes / ja hänen äitins syndi ei pidä pyhittämän pois.
- 15 Olcon ne alati Herran caswon edes / ja hukkucon heidän muistons maan pääldeä.
- 16 Ettei hänellä ensingän laupiutta ollut / waan wainois radollista ja köyhä / ja murhellista taparens.
- 17 Ja hän tapdoi kirousta saada / sen myds piti häntä

- hänelle tuleman / ei hän tahtonut siunausta / sen
 pitä myöds hänenstä cauwas ercaneman.
- 18 Ja hän puki kirouren päällens nijncuin pai-
 tans / ja se meni hänen sisällyrijns nijncuin westi
 ja hänen luhihs nijncuin öljy.
- 19 Se olcon hänellä nijncuin waate / jolla hän
 werhotan / ja nijncuin wyö / jolla hän aina id-
 gens wyöttä.
- 20 Niwa näin tapahtucon heille Herralda / jot-
 ca owat minua wastan / ja puhuwat pahoin mi-
 nun sieluani wastan.
- 21 Mutta sinä Herra / Herra ole minun can-
 sani sinun nimes tähden / sillä sinun armos on
 minun turwan / pelasta minua.
- 22 Minä olen köyhä ja radollinen / minun sydä-
 men on särjetty minusa.
- 23 Minä menen pois nijncuin wario / joca aje-
 tan pois / ja pudistetän vlos nijncuin cascet.
- 24 Minun polweni owat heicoi paastosta / ja
 minü lihan on laiha / ja ei ole ensingen lihawutta.
- 25 Ja minun täytä olla heidän pilkats / cosca
 he minun näkewät / niijn he päätäns pudistawat.
- 26 Huta minua Herra minun Jumalan / auta
 minua sinun armos perästä.
- 27 Että he tundisit sen sinun käderes / ja että si-
 nä Herra sen teet.
- 28 Cosca he sadattawat / niijn siina sinä / cosca he
 carcawat minua wastan / niijn tulcon he häpiään /
 mutta sinun palwelias iloitan.
- 29 Olcon minun wainolliseni häwäistyrellä pue-
 tetut / ja olcon häpiällens werhotut nijncuin ha-
 mella.

30 Minä kiitän suurest Herran minun suulaani
ja ylistän händä monen seas.

31 Sillä hän on köyhän oikialla kädellä / tuuttu-
mas händä niiskä jokka hänen sieluans duomidze
wat.

110. Psalmi.

Herra fanoi minun Herralleni: Istu mi-
nun oikialle kädelleni / siihenasti cuin mi-
nänä panen sinun wihollises sinun jalcais
astinlaudaxi.

2 Herra lähettä sinun waldacunnas waldicari
Zionista / wallidze sinun wihollistes seas.

3 Sinun woitostas sinun canssas mielelläns si-
mulle vhra pyhisä caunisturisa / sinun lapses syn-
nytetän sinulle nijncuin caste amuruscosta.

4 Herra on wannonut / ja ei cadu sitä / sinä olet
Pappi ijancaickisest / Melchisedechin säädyn jä-
ken.

5 Hän duomidze pacanoitten seas / hän teke suu-
ret tapot / hän muserta suurden maancundain
päät.

7 Hän juo ojasta tiellä / sentähden corgotta hän
pääns.

111. Psalmi.

Halleluja.

Minä kiitän Herra caikesta sydämeistäni
hurscasten neuvos ja seuracunnasa.

2 Suuret owat Herran tegot / joca niiskä otta
waarin / hänellä on niiskä sula riemu.

3 Mitä hän asetta se on cuonialinen ja jalo / ja
hänen wanhurscaudens pyshy ijancaickisest.

4 Hän on säätänyt ihmeittens muiston / armol-
lisen ja laupias Herra.

5 Hän anda ruan pelkääväisillens / hän muistoi
liittons ijancaickisest.

6 Hän anda ilmoitta canssallens wäkewydens
tegot / andarens heille pacanain perimisen.

7 Hänen kätens tegot omat totuus ja oikeus /
caicki hänen kästyns owat toinelliset.

8 Ne pysywät wahwana aina ja ijancaickisest /
ja tapahtuwat vscollisest ja cohtullisest.

9 Hän lähetti canssallens lunasturen / hän lupa
hänen liittons pysymän ijancaickisest / pyhä ja
hirmuinen on hänen nimens.

10 HERRAN pelco on taidon alcu / se on hywä
ymmärrys / joca seu peräst teke / hänen kiitoksen
pysy ijancaickisest.

112. Psalmi.

Halleluja.

Nutuas on se cuin pelkää HERRA / joca hä.
nen kästyjäns sangen himoidze.

2 Hänen siemenens on waldias maan
päällä / hurscasten sugut siunatan.

3 Riekaus ja runsaus on hänen huonesans / ja
hänen wanhurscaudens pysy ijancaickisest.

4 Hurscaille coitta waltuus pimeis / armollisel.
da / laupialda ja wanhurscaalda.

5 Nutuas on se cuin laupias on / ja mielelläns
laina / ja sowitta niin astians ettei hän kenengän
tee wäärnyttä.

6 Sillä hän pysy ijancaickisest / ei wanhurscas io
känäns vnhoteta.

7 Cosca rangaistus tule / niin ei hän pelkää / hänen
sydämens vscolda lujasti HERRAN päälle.

8 Hänen sydämens on wahwistettu ja ei pelkää /
R iij sihe

sihenasti cuin hän näke ilons wihollistans.
 9 Hän hajotta ja anda waiwaisten/ hänen wan-
 hurscaudens pysy ijancaickifest/ hänen sarwens
 corgotetan cuunialla.

10 Jumalatoim näke sen ja närkästy/ hän pure-
 stele hambaitans ja näändy/ sillä mitä Juma-
 lattomat halajawat/ se tyhjäksi tule.

113. Psalmi.

Halleluja.

Rijttäkät Herran/ rijttäkät te Herran palwe-
 liat/ rijttäkät Herran Nime.

2 Rijtetty olcon Herran Nimi/ nyt ja ijancaic-
 kifest.

3 Auriongon coitosta hänen lastemisens asti/ ol-
 con Herran Nimi rijtetty.

4 Herra on corkia ylidze caickein pacanain/ ja
 hänen cuñians käy nijn lewiäldä cuin taiwas on.

5 Toca on nijn cuin Herra meidän Jumalam?
 Toca nijn corkialla asu?

6 Ja cuitengin cadzo alimmaista/ taiwasa ja
 maasa.

7 Toca köyhän tomusta ylendä/ ja waiwaisen
 logasta corgotta.

8 Istuttarens händä päämiesten siwun/ ja hä-
 nen canssans päämiesten siwuun.

9 Toca hedelmättömät saatta huoneseen asumäl
 että hän riemusera lasten äitiri tule/ Halleluja.

114. Psalmi.

Ein Israel Egyptist läxi/ Jacobin huone
 muucalaisesta canssasta.

2 Nijn Juda tuli hänen pyhärens/ Israel hä-
 nen wallarens.

3 Sen meri näki ja pakeni/ Jordani palais ta-
caperin.

4 Wuoret hyppäisit nijncuin oinat/ ja cuckulat
nijncuin nuoret lambat.

5 Mikä sinun oli meri / ettäs pakenit? Ja sinä
Jordani/ ettäs palaisit tacaperin?

6 Te wuoret että te hyppäisitte nijncuin oinat/
te cuckulat nijncuin nuoret lambat?

7 Herran edesä wapisi maa/ Jacobin Jumalan
edesä. (wesilähteri.)

8 Joca calliot muutta wetisiri merixi / ja kiwen
115. Psalmi.

S meille Herra / ei meille/ waan sinun
nimelles anna cunnia / sinun armos ja
totudes tähden.

2 Mixi pacanat sanowat: Eusa on nyt heidän
Jumalans?

3 Mutta meidän Jumalam on taiwasa / mitä
ikänäns hän tahto/ sitä hän teke.

4 Waan heidän epäjumalans owat hopia ja
culda/ ihmisten käsillä tehdyt. (ei näe.)

5 Heillä on suu ja ei puhu/ heillä owat silmät ja

6 Heillä owat corwat / ja ei cuule / heillä owat
steramet ja ei he haista.

7 Heillä owat kädet ja ei rupe/ heillä owat jalat
ja ei käy/ ja ei puhu heidän curcustans.

8 Jotca niistä tekewät / he owat heidän caltais-
sens/ ja caieki jotca heihin yscaldawat.

6 Mutta Israel toiwocan Herran päälle/ hän
on heidän apuns ja kilpens.

10 Aaronin huone toiwocat Herran päälle/
hän on heidän apuns ja kilpens.

- 11 Jotca Herra pelkäävät toivocan myöds Herran päälle / hän on heidän apunis ja kilpens.
- 12 Herra muista meitä ja siuna meitä / hän siuna Israelin huonen / hän siuna Aaronin huonen.
- 13 Hän siuna ne cuin Herra pelkäävät / sekä pienet että suuret.
- 14 Herra siunateon teitä enämmiin ja enämmiin / teitä ja teidän lapsian.
- 15 Te oletta Herran sinnatut / joca taiwan ja maan on tehnyt.
- 16 Taiwas on coconans Herran / mutta maan on hän ihmisten lapsille andanut.
- 17 Tuollet ei taida siuna Herra kiittä / eikä ne jotca menewät alas hiljaisuteen.
- 18 Mutta me kiitäm Herra / hamast nyt ja ijancäicikiseen / Hallekuja.

116. Psalmi.

Sitä minä racastan / että Herra euuldelo minun rucoureni änen.

- 2 Että hän corwans callisia minun puoleeni / sentähde minä rucoilin händä elinaicanan.
- 3 Tuoleman paalat owat minun piirittänet / ja helwetin ihdisturet owat minun löytänet / minä tulini waiwaan ja tusean.
- 4 Mutta minä rucoilin Herran Nime / O Herra pelasta minun sielun.
- 5 Herra on armollinen ja oikia / ja meidän Jumalam on laupias.
- 6 Herra hän kätke yrzkertaiset / cuin minä maacaisu alla / niin hän minua auttu.
- 7 Ole nyt taas rauhas minun sielun : Sillä Herra teke hywästi siulle.

8 Sillä sinä olet minun sieluni rewäisnyyt pois
 cuolemast/ minun silmäni khyneleistä/ minun jal-
 cani combasturesta.

9 Minä waellan Herran edes/ eliwitten maasa.

10 Minä yscon/ sentähden minä puhun/ mutta
 minä sängen waiwatan.

11 Minä sanoin hämmästyresäni/ caicki ihmi-
 set owat walehteliat.

12 Euinga minä maran Herralle caicki hänen
 hywät tecons/ jotca hän minulle teki?

13 Minä otan sen autualisen calkin/ ja saarnan
 Herran Nimen.

14 Minä maran lupaueni Herralle/ caiken
 hänen canssans edesä.

15 Hänen pyhäns cuolema on callis Herran
 edesä.

16 O Herra minä olen sinun palwelias/ sinun
 piicas poica/ sinä olet minü siteni rewäisnyyt ricki.

17 Minä vhran sinulle kijoista/ ja Herran Ni-
 me saarnan.

18 Minä maran Herralle lupaueni/ caiken
 hänen canssans edesä.

19 Herran huonen esicartanoisa/ kestellä sinua
 Jerusalemi/ Halleluja.

117. Psalmi.

Rittäkät Herra caicki pacanati/ ylistä-
 kät händä caicki canssa.

2 Sillä hänen armons ja totudens on
 woimallinen meidän päällem ijancuickisest/ Hal-
 leluja.

118. Psalmi.

- H**ittakät Herra: Sillä hän on hyvä / ja hänen hywydens pysy ijancaickifest.
- 2** Sanocan Israel / hänen hywydens pysy ijancaickifest.
- 3** Sanocan Aaronin huone / hänen hywydens pysy ijancaickifest.
- 4** Sanocan caicki jotca Herra pelkäwät / hänen hywydens pysy ijancaickifest.
- 5** Tustisani minä Herra rucoilin / ja Herra cuuldeli minua / ja lohdotti minua.
- 6** Herra on minun cansani / sentähden en minä pelkä / mitä ihmiset minun tekisit.
- 7** Herra on minun cansani auttamas minua / ja minä tahdon nähdä iloni minun wihoillistani.
- 8** Parambi on uscalda Herran päälle / kuin luotta ihmisijn.
- 9** Parambi on uscalda Herran päälle / kuin luotta päämiehin.
- 10** Caicki pacanat piirittäwät minua / mutta Herran Nimeen minä heitä lyön maahan.
- 11** He piirittäwät minun joca curilda / mutta Herran Nimen minä heitä lyön maahan.
- 12** He piirittäwät minua nijncuin kimalaiset / ja he sammuwat nijncuin tuli oriantappuroisa / mutta Herran Nimen minä heitä lyön maahan.
- 13** Minua sypätän langeman / mutta Herra autta minua.
- 14** Herra on minun wäkewyden / ja minun Psalmin / ja on minun auttuden.
- 15** Ilolla weisatan voitosta wauhurscasten ma joisa / Herran oikia käsi saa woi-ton.

- 16 HErran oikia käsi on corgotettu / HErran oikia käsi saa woiton.
- 17 En minä cuole / waan elän / ja HErran tekoja ilmoitan.
- 18 Kyllä HErra minua curitta / waan ei hän minua cuolemalle anna.
- 19 Uwatcat minulle wanhurscauden portit / minun sisälle käydäreni / kijtämän HErra.
- 20 Se on HErran portti / wanhurscat sijtä käywät sisälle.
- 21 Minä kijtän sinua ettäs minua nöyrytit / ja autit minua.
- 22 Se kiwi jonga rakendajat hyljäisit / on tullut culmakiwexi.
- 23 HErralda se on tapahnut / ja on ihme meidän silmäim edesä.
- 24 Tämä on se päivä jonga HErra teke / iloittam ja riennuitcam hänenä.
- 25 O HErra auta / O HErra anna menestyä.
- 26 Kijtetty olcon se joca tule HErran Nimeen / me siunam teitä HErran huonestä.
- 27 HErra on Jumala joca meitä walista / taunistaat juhla lehdeillä / hamann Altarin sarwein asti
- 28 Sinä olet minun Jumalan / ja minä kijtän sinua / minun Jumalan / sinua minä ylistän.
- 29 Kijttäkät HErra : Sillä hän on hywä / ja hänen hywydens pysy ijancaickisest.

119. Psalmi.

Nutuat owat ne cuin wiattomasti eläwät / ja jotca HErran laisa waeldawat.

2 Nutuat owat ne jotca hänen todisturians pitämät

pitäwät / ja caikest sydämeſt händä edziwät.

3 Sillä jotca hänen teiſäns waeldawat / ei he tee mitän paha.

4 Sinä olet käſkenyt pitä wiſuſt ſiunin kystys.

5 Jofca minun elämän pidäis ſiunin oikeuttas / tähdellä todello.

6 Cosca minä ainoaſtans cadzon caickia ſiunin käſtyjäs / niin en minä tule häpiään.

7 Minä kiſtän ſiunin oikeuſta sydämeſtä / ettäs opetat minulle wanhurſcaudes oikeudet.

8 Sinun oikeuttas minä pidän / älä minua itänäns hyljä.

9 Euinga nuorucainen waelda nuhtettomast hänen teiſäns? Cosca hän idzens käyttä ſiunin ſanas jälken.

10 Minä edzin ſiunin caikeſt sydämeſtäni / älä ſalli minun eryä ſiunin käſtyiſtäs.

11 Minä pidän sydämeſäni ſiunin ſanas / etten minä rickois ſiunin waſtan.

12 Kiſtetty olco ſinä HERRA / opeta minulle ſiunin oikeuttas.

13 Minä luettelen huulillani caicki ſiunin ſuus oikeudet.

14 Minä iloidzen ſiunin todistuſes teiſä / niin kuin caickinaisesta rickaudesta.

15 Minä puhun mitäs käſkenyt olet / ja cadzelen ſiunin teitäs.

16 Minä halajan ſiunin oikeuttas / ja en wuhoda ſiunin ſanojas.

17 Tee hywäſti palwelialles / että minä eläiſin ja ſiunin ſanas pidäiſin. (laiſtas.

18 Uwa minun ſilmäni / näkemän ihmeitä ſiunin

- 19 Minä olen wieras maan päällä / älä peitä minulda kästyjäs.
- 20 Minun sielun on muserrettu ricki itkäwöidje misest / alati sinun oikeudes jälkeen.
- 21 Sinä rangaiset corjat / kirotut owat ne cuin sinun kästyistäs poickewat.
- 22 Käännä minusta pois pilkka ja ylönkadze. Sillä minä pidän sinun todistures.
- 23 Istuwat myös päämiehet ja puhuwat minua wastan / mutta sinun palvelias puhu sinun oikeudestas.
- 24 Sinun todisturias minä halajan / ne owat minun neuwonandajani.
- 25 Minun sielun tomusa maca / wirgota minua sinun sanas jälkeen.
- 26 Minä luen minun tietäni ja sinä cuuldelet minua / opeta minulle sinun oikeudes.
- 27 Neuwo minulle sinun kästyis tie / nijn minä puhun sinun ihmeistäs.
- 28 Nijn minä suren / että sydän sulsa minusaf wahwista minua sinun sanas jälkeen.
- 29 Käännä minusta pois wäärä tie / ja suo minulle sinun lakis.
- 30 Totuden tien minä olen walinnut / sinun oikeudes olen minä asettanut eteeni.
- 31 Minä ripun sinun todisturias / Herra älä sallii minua häpiään tulla.
- 32 Coscas minun sydämeni wahwistat / nijn minä juoren sinun kästyis tietä myöden.
- 33 Opeta minulle Herra sinun oikeudes tie / että minä sen loppun asti kätkisin.

- 34 Anna minulle ymmärrys / kätkeären sinun lakias / ja pitären sitä coco sydämesäni.
- 35 Wie minua sinun käskyis polgulle : Sillä niijhin minä halajan.
- 36 Callista minun sydämen sinun todisturees / ja ei ahneuden puoleen.
- 37 Käännä minun silmäni pois cadzelemast turha opetusta / waan wirgota minua sinun tiehes.
- 38 Anna palvelias lujasti sinun käskys pitä sinun sanas tähden / että minä sinua pelkäisin.
- 39 Käännä minusta pois se pilkka / jota minä pelkän / sillä sinun oikeudes owat suloiset.
- 40 Cadzo / minä pyydän sinun käskyjäs / wirgota minua sinun wanhurscaudellas.
- 41 Hexra / anna armos minulle tapahtua / sinun apus / sinun sanas jälken.
- 42 Että minä woisin wastata minun pilkkaitan : Sillä minä luotan idzeni sinun sanaas.
- 43 Älä suingan ota totuden sana pois minun suustani / sillä minä toiwon sinun oikeuttas.
- 44 Minä pidän alati sinun lakis / aina ja ijaucaickisest.
- 45 Ja minä waellan ilosa / sillä minä edzin sinun käskyjäs.
- 46 Minä puhu sinun todisturistas Cuningasten edesä / ja en häpe.
- 47 Ja minä halajan sinun käskyjäs / joita minä racastan.
- 48 Ja nostan käsiäni sinun käskyihis / joita minä racastan / ja puhun sinun oikeudestas.
- 49 Muista sinun sanas palvelialles / jota sinä aunoit minun toivo.

- 50 Se on minun turwan minun waiwasani/
sillä sinun sanas wirgotta minun.
- 51 Corjat irwittelwät minua sängen/ en minä
sentähden sinun laistas poicke.
- 52 Herra/ cuin minä ajattelen/ cuinga sinä ma-
ilman algusta duominnut olet/ niin minä lohdu-
tetan.
- 53 Minä sytyn Jumalattomain tähden / jotca
sinun lakis hyljätwät.
- 54 Sinun oikeudes owat minun weisuni / mi-
nun waelluxeni huonesi.
- 55 Herra / minä ajattelen yöllä sinun Nimesi/
ja pidän sinun lakis.
- 56 Se olis minun täwaran/ että minä sinun kä-
stys pidäisin.
- 57 Minä olen sanonut : Herra / se on minun
perimiseni/ että minä pidän sinun ties.
- 58 Minä rucoilen sinun caswos edes täydest sy-
dämeesi/ ole minulle armollinen sinun sanas jälke.
- 59 Minä tutkin minun tietäni/ ja käännän mi-
nun jalcani sinun todistustes puoleen.
- 60 Minä riennen ja en wijwoy / sinun kästyhjäs
pitämän.
- 61 Jumalattomain kicuri raatele minua / mut-
ta en minä ynöhda sinun lakias.
- 62 Puoli yöstä minä nousen sinua kijtämän / si-
nun wanhurscaudes oikeuden tähden.
- 63 Minä olen heidän puolellans jotca sinua pel-
kätwät/ ja sinun kästyhjäs pitätwät.
- 64 Herra / maa on täynnäs sinun hywyttäs/
oppeta minulle sinun oikeuttas.

- 65 Hyvästi sinä teet Herra sinun palvelias
 cohtan/ sinun sans jälken.
- 66 Opetä minulle hywiä tapoja / ja tahto: Sil-
 lä minä vscön sinun kästys.
- 67 Ennencuin minä nöyrytetin / eryin minä/
 mutta nyt minä pidän sinun sanas.
- 68 Sinä olet hyvä ja runsas/ opeta minulle se-
 min oikeuttas.
- 69 Corjat ajattelewat walhen minun päässeen/
 mutta minä pidän täydest sydämeft sinun kästys.
- 70 Heidän sydämens on paru nijncuin raswat
 mutta minä halajan sinun lakias.
- 71 Se kelpa minulle ettäs minun nöyrytit / että
 minä sinun oikeuttas oppisin.
- 72 Sinun suus laki on minulle otollisempi eum
 monda tuhatta cappaletta culda ja hopiata.
- 73 Sinun kätes owat minun tehnet ja walmi-
 stanet / anna minulle ymmärryst oppiäteni se-
 nun kästysäs.
- 74 Jotca sinua pelkäwät/ ne minun näkewät ja
 iloidzewat/ sillä minä toiwon sinun sanaas.
- 75 Herra minä tiedän sinun duomios oikeari/
 ja sinä olet minua vscollisest nöyryttänyt.
- 76 Olcon siis sinun armos minun lohduituxen/
 nijncuins palvelialles luwannut olet.
- 77 Anna minulle sinun laupiudes tapahtua/ et-
 tä minä eläisin: Sillä minä halajan sinun lakias.
- 78 Josca corjat häpiään tulisit / jotca minua
 painawat alas walhellans / mutta minä puhun
 sinun kästysistäs.
- 79 Josca ne tulisit minun tygöni / jotca sinua
 pelkäwät/ ja sinun todistures tundewat.

- 80 Olcon minun sydämen toimellinen sinun oikeudenas/ etten minä häväistäis.
- 81 Minun sielun itkäwöidze sinun auttuuttas/ minä toiwon sinun sanas päälle.
- 82 Minun silmäni hiweldyiwät sinun sanas jälken/ ja sanowat? Coscas minua lohduitat?
- 83 Sillä minä olen nijneuin nahea sawus/ en minä vnohda sinun oikeuttas.
- 84 Euinga cauwan sinun palwelias odotta? Coscas dnomidzet minun wainojani?
- 85 Corjat minulle cuoppia caiwawat/ jotca ei ole sinun lais perästä.
- 86 Caicki sinun kästys owat sula totuus/ ne walhella minna waiwawat/ auta minua.
- 87 He olisit juuri lähes minun maan päälle hucuttanet/ mutta en minä sinun kästijäs hyljäänyt.
- 88 Wirgota minua sinun armollas/ että minä pidäisin suus todisturet.
- 89 Herra sinun sanas pysy ijancäickisest/ nijn lewiälädä cuin taiwas on.
- 90 Sinun totudes pysy sugu sta sucuun/ sinä perustit maan/ ja se pysy.
- 91 Se pysy jocabäiwä sinun sanas jälken: Sillä caicki täyty sinua palwella.
- 92 Ellei sinun lakis olis ollut minun lohduituren/ nijn minä olisin radollisudesani hucunut.
- 93 En minä itkänäns vnohda sinun kästijäs/ sillä niillä sinä minua lohduitat.
- 94 Sinun minä olen/ autta minua: Sillä minä edzin sinun kästijäs.
- 95 Jumalattomat minua wartioidzewat hucuttas

cuttarens / mutta sinun todistuksestas minä otan
waarin.

96 Caikista cappaleista minä olen lopun näh-
nyt / mutta sinun kästys pysywät.

97 Euinga minä racastan sinun lakias? Joca-
päiwä minä sijtä puhun.

98 Sinä teit minun taitawammari kästhylläs
cuiu minun wiholliseni owat: Sillä se on mi-
nuu ijancaickinen tawaran.

99 Minä olen oppenembi cuiu caicki minun o-
pettajani: Sillä sinun todistukses owat minun
puheni.

100 Enämmän minä hymmarrän cuiu wanhem-
mat: Sillä minä pidän sinun kästhyjäs.

101 Minä wäldän jalcani caikista pahojsta tei-
stä / että minä sinun sanas pidäisin.

102 En minä poicke sinun oikeudestas: Sillä si-
nä opetat minua.

103 Sinun sanas owat minun suulleni ma-
kiammat cuiu hunaja.

104 Sinun sanas teke minun hymmärtäwäiseri /
sentähden minä wihan caickia wääriä teitä.

105 Sinun sanas on minun jalcaini kyntilä /
ja walkeus minun teilläni.

106 Minä wannon ja pidän / että minä sinun
wanhurscaudes oikeudet pitä tahdon.

107 Minä olen sangen waiwattu / Herra wii-
gota minua sinun sanas perästä.

108 Olcon sinulle Herra otolliset minun suuni
mieliset vhrät / ja opeta minulle sinun oikeudes.

109 Minä kannan alati minun sielunani minun
käsiäni / ja en vnohyda sinun lakias.

110 Jumalattomat wirittäwät minulle paulat/
mutta en minä ery sinun käskyistä.

111 Sinun todistures owat minun ijancaieki-
set perimiseni : Sillä he owat minun sydämenä
riemut.

112 Minä callistan minun sydämeni / tekemän
sinun oikeudes jälken / aina ja ijancaieki-
sest.

113 Minä wihan wiekkaista hengejä / ja raa-
stan sinun lakias.

114 Sinä olet minun wariseluxen ja kilpen / mi-
nätowon sinun sanas päälle.

115 Poikecat minusta te pahanelkiset / minä
pidän minun Jumalani käskyt.

116 Tuke minua sanallas / että minä eläistä / ja
älä anna minun toiwoni wilpistettä.

117 Bahwista minua / että minä auteturi tuli-
sin / niin minä halajan alati sinun oikeuttas.

118 Sinä tallat alas caieki jotca sinun oikeude-
stas horjuwat : Sillä heidän wietellyrens on su-
la walhe.

119 Sinä heität pois caieki jumalattamat maan
pääldeä niincuin logan / sentähden minä raa-
stain sinun todisturias.

120 Minä pelkän sinua / niin että minun ihoi
wäriise / ja wapisen sinun duomiotas.

121 Minä otan waarin oikeudesta ja wanhur-
scaudesta / älä minua hyljä niille / jotca minulle
wäkiwalda tekewät.

122 Wasra palwelias edestä ja lohuta händä /
ettei corjat tekis minulle wäkiwalda.

123 Minun silmäni hiweldywät sinun autun-
des perän / ja sinun wanhurscaudes sanan jälken.

- 124 Toimita sinun palvelias causa sinun armonos perästä/ ja opeta minulle sinun oikeuttas.
- 125 Sinun palvelias minä olen/ anna minulle ymmärryset / että minä tundisin sinun todistures.
- 126 Jopa aica on että Herra siehen jotakin totkis/ he ovat sinun lakis särkenet.
- 127 Sentähden minä racastan sinun kästhyäs/ enä cuin culda/ ja parasta culda.
- 128 Sentähden minä pidän wisust caickia sinun kästhyäs/ minä wihan caickia wääriä teitä.
- 129 Ihmelliset ovat sinun todistures / sentähden minun sielun ne pitä.
- 130 Tuin sinun sanas julistetan/ niin se ilahuteta/ ja anda yrrikerraisille ymmärryren.
- 131 Minä atwan suuni ja huocan/ sillä minä halajan sinun kästhyäs.
- 132 Käännä sinuas minun puoleeni ja ole minulle armollinen / nijncuins olet nijlle tottunut tekemän/ jotca sinun nimes racastawat.
- 133 Anna minun käymiseni olla wahwana sanasas/ ja älä anna wäkiwallan minua wallita.
- 134 Tunasta minua ihmisten wäkiwallasta/ niin minä pidän sinun kästhyäs.
- 135 Balista sinun caswos palvelias päälle/ ja opeta minulle oikeudes.
- 136 Minun silmäni wettä wuotawat / ettei sinun kästhyäs pidetä.
- 137 Herra sinä olet wanhurscas / ja sinun sanas on oikia.
- 138 Sinä olet wanhurscades todisturet/ ja totuden wisust kästhenyt.
- 139 Minä olen lähes surmareni kijwannut / et

ta minun viholliseni ovat sinun sanas vnohta-
net.

140 Sinun puhes on sangen coeteldu / ja sinun
palwelias sen rackana pitä.

141 Minä olen halpa ja ylöncadzottu / mutta en
minä vnohda sinun kästyjäs.

142 Sinun wanhurscaudes on ijancaickinen
wanhurscaus / ja sinun lakis on totuus.

143 Ahdistus ja tusca ovat minuun sattunet /
mutta minä halajan sinun kästyjäs.

144 Sinun wanhurscaudes todisturet ovat
ijancaickiset / anna minulle ymmärrys / niin mi-
nä elän.

145 Minä huudan coco sydämeistäni / cuuldele
Herra minua / että minä sinun oikeudes pidäisin.

146 Sinua minä huudan / autta minua / että mi-
nä sinun todistures pidäisin.

147 Warahin minä ennätän ja huudan / sinun
sanas päälle minä toiwon.

148 Warahin minä walwon / että minä puhui-
sin sinun sanoistas.

149 Cuuldele minun änen sinun armos perästä
Herra / wirgota minua sinun oikeudes jälken.

150 Minun pahanelkiset wainolliseni sarawat
päälleni / ja ovat caucana sinun laistas.

151 Herra / sinä olet läsnä / ja sinun kästys o-
vat sula totuus.

152 Mutta minä sen aica tiesin / että sinä olet si-
nun todistures ijancaickisest perustanut.

153 Cadzo minun radollisuttani / ja pelasta mi-
nua / autta minua / sillä embä minä vnohda sinun
lakis.

- 154 Toimita minun syyn ja päästä minua/wirgota minua sinun sanas cautta.
- 155 Nautuus on caucana Jumalattomista/sillä ei he tottele sinun oikeuttas.
- 156 Herra/ sinun laupiudes on suuri/ wirgota minua sinun oikeudes perästä.
- 157 Minun wainojani ja wiholliseri owat monda/ mutta en minä poicke sinun todisturistas.
- 158 Minä näen ylöncazjojat / ja se teke minulle paha/ ettei he sinun sanas pidä.
- 159 Cadzo/minä racastan sinun kästyjäs/ Herra wirgota minua sinun armos perästä.
- 160 Sinun sanas on algusta totuus ollut/ caieki sinun wanhurscandes oikeudet pysywät ijancaictisest.
- 161 Päämiehet wainowat minua ilman syytä/ ja minun sydämen pelkä sinun sanojas.
- 162 Minä iloidzen sinun puhestas/ nijneuin joku sais suuren saalin.
- 163 Walhetta minä wihan ja cauhistun/ mutta sinun lakias minä racastan.
- 164 Seidzemest päiwäs minä kistän sinua sinun wanhurscandes oikeuden tähden.
- 165 Suuri rauha on nijllä/ jotca sinun lakias rastawat/ ja ei he horju.
- 166 Herra minä odotan sinun autuuttas/ ja teen sinun kästys perästä.
- 167 Minun sielun pitä sinun todistures/ ja racasta nijtä sängen.
- 168 Minä pidän sinun kästyjäs ja todisturias: Sillä caieki minun tieni owat edesäs.
- 169 Herra/ anna minun candeni tulla sinun es

tees/anna minulle ymäärystä sinun sanas jälkeen.

170 Anna minun rucoureni tulla sinun etees/ pelasta minua sinun sanas jälkeen.

171 Minun huoleni kiittäwät / coseas minulle opetat sinun oikeudes.

172 Minun kielen puhu sinun sanastas: Sillä caiki sinun kästys owat oikeiat.

173 Olcon sinun kätes minulle arvollinen: Sil- lä minä olen walinnut sinun kästys.

174 Herra/ minä ikäwöidzen sinun autuuttas/ ja halajan sinun lakias.

175 Anna minun sieluni elä/ että hän sinua kiit- täis/ ja sinun oikeudes auttacon minua.

176 Minä olen nijncuin exyvä ja cadotettu lammas/ edzi sinun palwelias: Sillä en minä v- nohda sinun kästysjäs.

120. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Chuoris.

Hinä hruudan Herra minun tustifani/ ja hän cuuldele minua.

2 Herra pelasta minun sielun waleh- telewista suiista/ ja wääristä kielistä.

3 Mitä wäärä kieli taita sinulle tehdä? Ja mi- tä se taita toimitta?

4 Se on nijncuin wäkewän teräwät nuolet/ nijncuin tuli catawisa.

5 Voi minua/ että minä olen muucalainen Me- sechin seas / minun täytä asua Redarin majain seas.

6 Se tule minun sielulleni ikäwäxi / asuwa nij- den tykönä/ jotca rauha wihawat.

7 Minä pidän rauhan/mutta cuin minä puhun/ nijn he sodan nostawat.

121. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Thuoris.

Minä nostan silmäni mäkin päin / joista
minulle apu tule.

2 Minun apun tule Herra / joca
tairwan ja maan tehnyt on.

3 Ei hän salli sinun jalcas horjua / eikä se maca
joca sinua kätke.

4 Cadzo / Israelin wartia / ei hän maca eli torcu.

5 Herra kätkeön sinua / Herra on sinun war-
jos / sinun oikialla kädellä.

6 Ettei Uringo sinua poldais päiwällä / eikä
cuu yöllä.

7 Herra kätkeön sinua caikista pahoista / hän
kätkeön sinun sielus.

8 Herra kätkeön sinun ylös käymises ja sisälle-
käymises / hamast nyt ja ijancaictiseen.

122. Psalmi.

1. Davidin weisu korkeimmas Thuoris.

Minä iloidzen niistä cuin minulle sanotut o-
wat / että me menem Herran huoneseen.

2 Ja että meidän jalcam pitä seisoman / sinun
porteisas Jerusaleim.

3 Jerusaleim on rakettu caupungixi / johonga on
tuleminen cocon.

4 Että sucucunnat astuisit sinne ylös / nimittäin /
Herran sucucunda / saarnaman Israelin cans-
salle / ja kiittäjän Herran nime.

5 Sillä siellä owat istuimet raketut duomittal
Davidin huonen istuimet.

6 Toiwottaecat Jerusaleimille onne / he menesty-
kön jotea sinua racastawat.

7 Rauha oleon sinun muureis sisällä / ja onni sinun huoneis.

8 Minun weljeini ja ystäväini tähden / minä toivotan sinulle rauha.

9 Meidän Herran Jumalan huonen tähden / edzin minä sinun parastas.

123. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Ehuoris.

Minä nostan silmäni sinun tygös / joca a sut taiwaisa.

2 Cadzo / cuin palweljain silmät cadzowat heidän isändäins käsijn.

3 Cuin pijsain silmät cadzowat heidän emändäins käsijn.

4 Nijn meidän silmäm cadzowat meidän Herran Jumalatom / siehenasti että hän meille armolliseri tule.

5 Ole meille armollinen Herra / ole meille armollinen : Sillä me olem sängen täytetyt ysdn cadzesta.

6 Sängen täynnäs on meidän sielum ylpeitten pilcasta / ja coreitten yldncadzesta.

124. Psalmi.

1. Davidin weisu korkeimmas Ehuoris.

Elei Herra olis meidän cansam / nijn sano can Israel.

2 Ellei Herra olis meidän cansam / cosca ihmiset carcawat meitä wastan.

3 Nijn he nielistet meidän eläwäldä / cosca heidän wihans julmistu meidän päällem.

4 Nijn west meitä vpotais / costet käwisti meidän sielum ylidze.

5 Kistetty oleon Herra / ettei hän meitä anna
raateiuxeri heidän hambaillens.

6 Meidän sielum päästi niincuin lindumiehen
paulasta. Paula on särjetty / ja me olemma pää-
stetyt.

7 Meidän apum on Herran nimesä / joca tai-
wan ja maan tehnyt on.

125. Psalmi.

1. Weisu corkiemmas Chuoris.

Etsca Herran päälle vscaldawat / ei he lan-
ge / waan pysywät ijancaickisest niincuin
Zionin wuori.

2 Jerusalemin ymbäri owat wuoret / ja Her-
ra on hänen canssans ymbärillä / hamast nyt ja
ijancaickiseen.

3 Sillä Jumalattomain waldicka ei ptdä pysy-
män wanhurscasten joucon päälle / ettei wanhur-
scat ojennais kásiäns wäärysteen.

4 Herra tee tywästi / hywille ja hurscaille sy-
dämille.

5 Mutta jotca poickewat wäärin teihins / niitd
Jumala aja pois pahantekiän canssa / mutta
rauha oleon Israelille.

126. Psalmi.

1. Weisu corkiemmas Chuoris.

Etsca Herra päästä Zionin fangit / niijn me
olemma niincuin vnda näkewäiset.

2 Silloin meidän suum naurulla täytetän / ja
meidän kielem on täynnäs riemua / silloin sano-
tan pacanoisa : Herra on suuria heidän coh-
tans tehnyt.

3 Herra on suuria tehnyt meidän cohdam. Sil-
lä me olemma iloiset.

4 Herra käännä meidän sängiurem / nijneuin
wirrat eteläs cuiwannut olet.

5 Jotca kynneleillä kylwäwät / ne ilolla niittä-
wät.

6 He menevät ja itkäwät / ja wiewät vlos cal-
lin siemenen / ja tulewat riemulla / ja tuowat hei-
dän lyhtens.

127. Psalmi.

1. Salomon weisu cortiemmas Ehuoris.

Sis ei Herra huonetta rakenna / nijn he
huckan työtä tekewät / jotca sitä rakenda-
wat.

2 Jos ei Herra caupungita warjele / nijn war-
tiat huckan walwawat.

3 Se on turha että te warhain nouset ja hiljan
maata menet / ja suurella työllä elaturen walmi-
sette : Sillä hän anda ystäwillens heidän maa-
tesans.

4 Eadzo / lapses owat Herran lahja / ja ruumin
hedelmä on ando.

5 Quin nuolet wäkewän kädesä / nijn owat nuo-
rucaiset.

6 Autuas on se jonga wijni on niittä täynnäs /
ei ne häwäistä / cosca heille wihollistens cansa por-
tissa tekemist on.

128. Psalmi.

1. Weisu cortiemmas Ehuoris.

Autuas on se cuin Herra pelkä / ja hänen teil-
läns waelda.

2 Sinä elätät sinua kättes töistä / autuas sinä o-
let / ja sinulle käy hywästi.

3 Sinun emändäs on nijneuin hedelmälinen
wija

wijnapuun / sinun huones louckaita ymbäri sinun
lapses nijncuin öljyn wesat / sinun pöytäns ymbä-
rillä. (pelkä.

4 Cadzos / näin se mies siunatan / joca Herra

5 Herra siuna sinua Zionista / ettäs näet Jeru-
salemmin onnen / caickena sinun elinaicanas.

6 Ja saat nähdä sinun lastes lapses / ja rauhan
Israelis.

129. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Ehuoris.

Sewat usein minua ahdistanet hamast
minun nuorudestani / sanocan Israel.

2 He owat usein minua ahdistanet ha-
mast minun nuorudestani / mutta ei he minua
woittanet.

3 Kyndäjät owat minun selkäni päällä kyndä-
net / ja wacons pitkäri wetänet.

4 Herra joca wanhurskas on / on Jumalatto-
main köydet catcoinut.

5 Josca he häpiään tulisit ja käändyisit tacape-
rin / caicki jotca Zionita wihawat.

6 Josca he olisit nijncuin ruohot cattoin päällä /
jotca ennen cuiwettuwat cuin he rewäistän ylös.

7 Joista niittäjä ei kättäns täytä / eikä lyhten si-
toja syljäns.

8 Eikä yrikä ohidzekäypä sano : Olcon Her-
ran siunaus teidän päällen / me sinuam teitä
Herran Nimeen.

130. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Ehuoris.

Swydestä minä huudan sinua Herra.

2 Herra cuule minun änen / waarin otta-
can

can sinun eorwas minun rucoupeni änestä.

3 Jos sinä Herra soimat syndiä? Herra cuca sijs pyssy?

4 Sillä sinun tykönä on anderiamamus / että sinua peljätäisin.

5 Minä odotan Herra / minun sielun odotta / ja minä toiwon hänen sanans päälle.

6 Minun sielun wartoidze Herra / huomen wartasta toisen huomen wartian asti.

7 Israel toiwocan Herran päälle: Sillä Herralla on armo / ja runsas lunastus hänellä.

8 Ja hän lunasta Israelin caikista hänen synneistans.

131. Psalmi.

1. Davidin weisu corkeimmas Chuois.

Herra / ei mituun sydämen ole coria / eikä minü silmäni ole ylpiä / engä waella suurisa astoisa / jotea minulle työlät owat.

2 Cosca en minä minun sieluani asettanut ja waikittanut / niin minun sielun tuli wieroitetus / niin cuin lapsi äitistans wieroitetan.

3 Israel toiwocan Herran päälle hamast nyt ja ijancaickiseen.

132. Psalmi.

1. Weisu corkeimmas Chuois.

Mista Herra Davidita / ja caicke hänen waiwans.

2 Joca Herralle wannoi / ja lupias lupurens Jacobin wäkewälle.

3 En minä mene minun huoneni majaan / engä wuoteseni pane maata.

4 En minä anna silmäini ynda saada / engä silmälahtaini torckua.

- 5 Sijhenasti cuin minä löydän stan Herralle/
Jacobin wäkewän asumiseri.
- 6 Kadzo/ me cuulimma hānestä Ephratas / me
olemme sen löyynet medzän kedoisä.
- 7 Me tahdomma hänen asuinstoins mennä / ja
cumarta hänen jalcains astinlaudan edes.
- 8 Nouse Herra sinun lepoos/ sinä ja sinun wä-
kewydes Arcki.
- 9 Anna sinun Pappis puke heitāns wanhur-
scaudella/ ja sinun pyhās riemuitcan.
- 10 Allā ota pos sinun woidellus hallitust / sinun
palwelias Davidin tähden.
- 11 Herra on wannonut Davidille totisen wa-
lan/ ja ei hän sijtä wilpistele/ sinun runnis hedel-
mästä minä istutan sinun istuimelles.
- 12 Jos sinun lapses minun lijttoni pitāwāt ja
minun todistureni/ jotca minä heille opetan/ nijn
heidän lapsens myds sinun istuimellas istuwat
ijancaictifest.
- 13 Sillä Herra on Zionin walinut / ja halaja
siellä asua.
- 14 Tämä on minun lepon ijancaictifest/ täsä mi-
nä tahdon asua : Sillä se minulle kelpa.
- 15 Minä sinun heidän elaturens/ ja hänen köy-
hillens kyllä annan leipä.
- 16 Hänen Pappins minä puetan autiuidella/
ja hänen pyhāns pitā riemuidzenan.
- 17 Siellä miuā annan puhjeta Davidin sar-
wen/ minä walmistin kyntilāni woideltulleni.
- 18 Hänen wihollisens minä häpiällä puetan/
mutta hänen päällens cucoista hänen crumms.

133. Psalmi.

1. Davidin weisu korkeimmas Thuoris.

Cuozos / cuinga hywä ja suloinen se on / että
weljet sowinnos kestenäns äsumat.

2 Nijncuin se callis woide / joca Aaronin pä-
stäwuota coco hänen partaans / joca wuota hä-
nen waatteisijns.

3 Nijncuin neste / joca Hermonist tule alas Zio-
nin wuorelle: Sillä siellä lupa Herra sunau-
ren / ja elämän alati ja ijancuictisest.

134. Psalmi.

1. Weisu korkeimmas Thuoris.

Cuozo / kiittäkät Herra caicki Herran pal-
weliat / jotca yöllä seisotta Herran huonesä.

2 Mostacat käten pyhä pain / ja kiittäkät Herra.

3 Herra sunatcon sinua Zionista / joca taiwan
ja maan tehnyton.

135. Psalmi.

Halleluja.

Kiittäkät Herran Nime / kiittäkät Herran
Palweliat.

2 Te cuin seisotta Herran huonesä / meidän Ju-
malam esihuoneisa.

3 Kiittäkät Herra / sillä Herra on hywä / ja
weisatcat kiitost hänen nimellens: Sillä se on
suloinen.

4 Sillä Herra on idzellens walinnut Jaco-
bin / Israelin hänen omarens.

5 Minä tiedän että Herra on suuri / ja meidän
Jumalam caickein Jamalain seas.

6 Caicki mitä Herra tahto / niin hän teke / tai-
was / maas / meres ja caickes sywydes.

7 Joca pilwet nosta maan äristä / joca pitkäisen
tulen ja sateu teke / joca tuulet salaisista paicoi-
sta anda puhalda.

8 Joca esicoiset Egyptis löi / sekä ihmisisä että
carjasta.

9 Ja andoi merckins ja ihmens tulla Egyptin ke-
skelle / Pharaolle ja caikille hänen palvelioillens.

10 Joca palion canssa löi / ja tappoi wälewät
Cuningat.

11 Sihonin Amorrerein cuningan / ja Oggin
Basanin cuningan / ja caicki Canaan walda-
cunnat.

12 Ja andoi heidän maans perimiseri / Israe-
lille hänen canssans perimiseri.

13 Herra sinun Nimes pysy ijancaickifest / si-
nun muistos pysy Herra loppumata.

14 Sillä Herra duomidze hänen canssans / ja
on palvelioillens armollinen.

15 Wacanain epäjumalat owat hopia ja culdat
ihmisten käsillä tehdyt.

16 Heillä on suu / ja ei mitän puhu heillä owat
silmat / ja ei mitän näe.

17 Heillä owat corwat / ja ei mitän cuule / eikä
ole henge ensingän heidän suusans.

18 Jotca niitä tekewät / he owat heidän caltai-
sens / ja caicki jotca heihin yscaldawat.

19 Israelin huone kiittäkän Herra / te Naronin
huonestä / kiittäkät Herra.

20 Te lewin huonestä kiittäkät Herra / te cuin
Herra pelkätte / kiittäkät Herra.

21 Kiitetty olcon Herra Zionista / joca Jerusa-
lemis asu / Halleluja.

136. Psalmi.

Kijttäkät Herran / sillä hän on hywä / ja hänen hywydens pysy ijancaickisest.

2 Kijttäkät caickein jumalain Jumalasta / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

3 Kijttäkät caickein herrain Herran : Sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

4 Joca yxinäns suuret ihmet teke / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

5 Joca taiwat toimellisest on tehnyt / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

6 Joca maan on lewittänyt weden päälle / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

7 Joca suuret walkeudet on tehnyt / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

8 Aurinon päiwä hallidzeman / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

9 Tuin ja tähdet yötä hallidzeman / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

10 Joca Egyptin escoiset löi / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

11 Ja sielä wei Israelin wlos / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

12 Wäkewällä kädellä ja oietulla käsiwarrella / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

13 Joca punaisen meren jacoï cahita / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

14 Ja andoi Israelin kändä / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

15 Joca Pharaon sotawäkinens punaiseen merteen vpotti / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.

- 16 Joca canssans wei corwen läpidze / sillä hä-
 aien hywydens pysy ijancaickisest.
- 17 Joca suuret cuningat löi / sillä hänen hywy-
 dens pysy ijancaickisest.
- 18 Ja tappoi wäkewät cuningat / sillä hänen hy-
 wydens pysy ijancaickisest.
- 19 Sihonin Amorrerein cuningan / sillä hänen
 hywydens pysy ijancaickisest.
- 20 Ja Oggin Basanin cuningan / sillä hänen
 hywydens pysy ijancaickisest.
- 21 Ja andoi heidän maans perimisexi / sillä hä-
 nen hywydens pysy ijancaickisest.
- 22 Perimisexi palweliallens Israelille / sillä hä-
 nen hywydens pysy ijancaickisest.
- 23 Hän muisti meitä / koska me olimma painetut
 alas / sillä hänen hywydens pysy ijancaickisest.
- 24 Ja lunasti meitä wihollisistam / sillä hänen
 hywydens pysy ijancaickisest.
- 25 Joca anda aikelle lihalle ruan / sillä hänen
 hywydens pysy ijancaickisest.
- 26 Kijttäkät taiwan Jumalata / sillä hänen hy-
 wydens pysy ijancaickisest.

137. Psalmi.

- A**belin wirtain tykönä me istuimme ja
 itkimme / koska me Zionin muistimme.
- 2 Meidän candelem meripustim pajui-
 hin / jotca siellä olit.
- 3 Siellä he kästti meidän weisata / jotca meitä
 fangina pidit / ja iloita meidän itcusam : Wei-
 satcat meille Zionin weisu.
- 4 Euinga me weisaisim Hexran weisun wie-
 ralla mgalla ?

- 5 Jos minä vnhodan sinua Jerusalemi / niin ol-
con minun oikia käten vnohdettu.
- 6 Tarttucon minun kielen suuni lekeen / ellen mi-
nä sinua muista / ellen minä tee Jerusalemita mi-
nun yllimmäisxi iloxeni.
- 7 Herra muista Edomin lapsia Jerusalemita
päivänä / jotca sanovat : Raadelcat / raadelcat
caicki haman hänen perusturens asti.
- 8 Sinä hävitetty tytär Babel / autuas on se jo-
ca sinulle costa / niincuin sinä meille tehnyt olet.
- 9 Autuas on se joca sinun piscuiset lapses ottat /
ja paisca kiviju.

138. Psalmi.

1. Davidin.

- Q**inä kijtän sinua coco sydämeistäni / Jumä-
litten edes minä sinulle kijtost weisan.
- 2 Minä cumarran sinun pyhän Templis puo-
leen / ja kijtän sinun Nimes / sinun hywydes ja
wacuudes tähden / sillä sinä teit sinun Nimes
cunnialisxi caickein päälle / sinun sanallas.
- 3 Cosca minä sinua rucailen niin cuuldele mi-
nua ja anna minun sielulleni suuri wäkewys.
- 4 Herra / sinua kijtätwät caicki cuningat maan
päällä / että he cuulewat sinun suus sanoja.
- 5 Ja weisawat Herran teillä / että Herran
cunnia on suuri.
- 6 Sillä Herra on corkia / ja cadzele nöyriä / ja
ylpiät tunde cauca.
- 7 Jos minä waellaisin ahdistureni kestellä / niins
wirgotat minua / ja lähetät kätes minun wiholli-
steni wihan päälle / ja autat oikialla kädelläs.
- 8 Herra teke sijhen lopun minun tähteni / Her-

ra sinun hytydes on ijancaickinen / älä sinun kästallashyljä.

139. Psalmi.

1. Davidin Psalmi edelläwellsattapa.

Herra sinä tutkit minua / ja tuuet minun.

Herra sinä istun eli nousen / niin sinä sen tiedät / sinä ymmärrät taamba minun ajatuksen.

4 Etkä minä käyn eli macan / niin sinä olet minun ymbärrilläni / ja näet caicki minun tieni.

3 Sillä cadzo / ei ole sanacan minun kieleni päällä / joita et sinä Herra caickia tiedä.

5 Sinä toimitat / mitä minä ennen eli sijtte teen / ja pidät sinun kätes minun päälläni.

6 Sencaltainen tieto on minulle ylönn ihmellinen ja ylönn corkia / en minä woisi sitä käsittää.

7 Euhunga minä menen sinun hengestäs ? Ja euhunga minä sinun caswoftas patenen ?

8 Jos minä astuisin taiwaseen / niin sinä siellä olet / jos minä wuotanni helwetis rakeñaisin / cadzo / sinä myöds siellä olet.

9 Jos minä ottaisin amuruseon sijwet / ja asuisin meren ärisä :

10 Nijn sinun kätes euitengin siñe weis minua / ja sinun oikia kätes pidäis minun.

11 Jos minä sanoisin : Pimeys peitäkönn minua / niin myöds yönn täyty olla walkeuden minun ymbärrilläni.

12 Sillä ei pimeys ole sinun tykönnäs pimeys / ja yö walista nincuin päiwä / pimeys on nijncuin walkeus.

13 Sinun woimatas owat minun munaseuwa / sinä pestit minun äitimi cobdusa.

14 Minä kiitän sinua sen edestä / etkö minä ihmellisesti tehty olen / ihmelliset ovat sinun tecos / ja sen minun sielun kyllä tietä.

15 Ei minun luuni ollet sinulda salatut / cosca minä siinä salaises tehty olin / cosca minä olin luotu alhalla maasa.

16 Sinun filmäs näit minun / cosca en minä vielä walmistettu ollut / ja caicki päiwät sinun kirjaas olit kirjoitetut / jotca vielä oleman pitii / joista ei yxikän silloin vielä tullut ollut.

17 Mutta cuinga callit ovat minun edessä Jumala sinun ajatures ? Cuinga suuri on heidän lucuns.

18 Jos minä heitä lukisin / niin he sanda vsiammat olisit / cosca minä herän / olen minä vielä tyköns.

19 Jumala joscas tappaisit Jumalattomat / ja wericoirat minusta poikkeisit.

20 Sillä he puhuwat sinusta häpiällisesti / ja sinun wihollises corgottawat heitäns ilman syhtä.

21 Herra / minä tosin wihan niitä / jotca sinua wihawat / ja minä narkästyn heistä / jotca carcauwat sinua wastan.

22 Täydestä todesta minä heitä wihan / sentähden ovat he minulle wiholliset.

23 Tutki minua Jumala ja coetele minun sydämen / kiusa minua ja ymäärä cuinga minä ajatelen.

24 Ja cadzos / jos minä pahall tiellä lienen / niin saata minua ijancaickiselle tielle.

140. Psalmi.

a. Davidin Psalmi edelläweisattapa.

M iij

Her

Herra // pelasta minua pahoista ihmisistä /
 warjele minua wääristä miehistä.

3 Jotca paha ajattelewat sydämisen /
 ja jocapäiwä sotaan hangidzewat.

4 He hiowat kieldäns nineuin kärke / kynthär-
 men myrcky on heidän kielenä alla / Sela.

5 Warjele minua Herra Jumalattomain kää-
 sistä / warjele minua wääristä ihmisistä / jotca a-
 jattelewat minun kähmiseni cükistä.

6 Corjat asettawat paulat minun eteeni / ja we-
 nytätwät nuorat wercori minun eteeni / ja wirit-
 telewät tiein wieres minua warten / Sela.

7 Mutta minä sanon Herralle: Sinä olet mi-
 nun Jumalan / Herra ymmärrä minun rucou-
 reni äni.

8 Herra / Herra minun wäkewä apun / sinä
 warjelet minun pääni sodan aicana.

9 Herra älä salli Jumalattomalle hänen himo-
 ans / älä wahwista hänen paha tahtoans / ettei
 hän ylpennyis / Sela.

10 Pahas / josta wiholliseni neuwo pitäwät /
 langetcon heidän pääns päälle.

11 Hän warista heidän päällens liemauret / hän
 lyö heitä tulella alas sywähän maahan / ettei he
 itkänäns nouse.

12 Pahan suun ei pidä menestymän maan pääl-
 lä / häijy wäärä ihminen carcotetan ja cükistetän.

13 Sillä minä tiedän / että Herra radollisen a-
 stian / ja köyhän oikeuden toimitta.

14 Wanhurscat kiittäwät sinun Nimes / ja wa-
 gat / psyywät sinun caswos edes.

141. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Herra/ minä huudan sinua/ riennä sinuas
minun puoleen/ ota corwijs minun änen/
cosca minä sinua rucoilen.

2 Kelwatcon minun rucouren sinun odesäs nijne
cuin sawuuhri/ minun kätteni ylöns nijn
euhri.

3 Herra kätke minun suun/ ja warjele minun
huulen.

4 Älä callista minun sydändäni mihingän pa-
huteen/ pitämän Jumalatoinda meno pahoin-
tekiän cansa/ etten minä söis niistä jotca heille
telpawat.

5 Banhurscas lyötkän minua ystäväillisesi/ ja
laittacan minua/ se teke minun aiwa hywä/ nijne
cuin Balsam minun pääni päällä: Sillä minä
rucoilen alati/ ettei he minua wahingoibzis.

6 Heidän opettajans sysättäkön kiween/ nijne
sijte cuullan minun opeturen suloiseri.

7 Heidän luun owat hajotetut haman helwet-
tiin/ nijne cuin joca maan repis ja caiwais.

8 Sillä sinua Herra/ Herra minun silmäni
cadzotwat/ minä yscallan sinun/ älä minun sie-
luani hyljä.

9 Warjele minua sijtä paulasta/ jonga he ase-
tit eteeni/ ja pahointekiän ansasta.

10 Jumalattomat langewat toinen toisens can-
sa omijn werckoihins/ mutta minä aiwa pääsen.

142. Psalmi.

1. Davidin oppi/ rucoelda/ cosca hän luolas oli.

M iij

Minä

Minä pargun Herran tygö minun änelä
läni / ja rucoilen Herra minun huudolä
läni.

3 Minä wuodatan minun puheni hänen ede
säns / ja ofotan hänelle minun hätäni.

4 Cosca minun hengen on ahdistures / nijn sinä
corjat minua he asettawat paulat minun eteeni /
tielleni jota minä waellan.

5 Cadzele oikialle kädellä ja näe / siellä ei yräkän
tahdo minua tuta / en minä taida paeta / ei totte
le kengän minun sieluani.

6 Herra sinua minä huudan / ja sanan: Sinä o
let minun toiwon ja minun ofan eläwittä maalla.

7 Ota waari minun rucourestani / sillä minua
wainwatan sängen / pelasta minua wainollisista
ni: Sillä he owat minua wäkewämmät.

8 Wie minun sielun fangeudesta wos / kijtän
män sinun Nimes / wanhursecat coconduwat mi
nun tygöni / coscas minulle hywästä teet.

143. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Herra cuuldele minun rucouren / ymmäc
rä minun anomisen sinun totudes täh
den / cuuldele minua sinun wanhursecan
des tähden.

2 Ja älä kät duomiosse palwellas cansa / sillä ei
yräkän eläwä ole waca sinun edesäs.

3 Sillä wihollinen waino minun sieluani / ja hys
minun elämäni rietki maahan asti / hän pane mi
nun pimeyteen / nijneuin cuollet mailmasa.

4 Ja minun hengen on minusa ahdistettu / ni
nun sydämen on minusa culutettu.

5 Minä muistelen endistä aicoja / minä puhun
caikista sinun töistä / ja sanalen sinä kástaloistas.

6 Minä lewitän kätteni sinun puolees / minun
sielun jano sinua / nijncuin carkia maa / Sela.

7 Herra culdele minua nopiast / minun hengen
cato / älä casivos minulda kätke / etten minä nij-
den caltaiferi tulis / jotca hautaan menewät.

8 Suo minua warahin cuulla sinun armojas :
Sillä sinuun minä toiwon / ilmoita minulle tie /
jota minä käyn : Sillä minä ikäwöidzen sinua.

9 Pelasta minua Herra minun wihollisistani /
sinun tygös minä pakenen.

10 Opetta minua tekemän sinun suosios jälkeen :
Sillä sinä olet minun Jumalan / sinun hywä
henges wiefän minun tassaista tietä.

01 Herra wirgota minua sinun Nimes täh-
den / wie minun sielun hädästä wlos sinun oikeu-
des tähden.

02 Ja teloita minun wiholliseni sinun hywy-
des tähden / ja cadota caicki jotca minun sielua-
ni ahdistawat : Sillä minä olen sinun palwelias.

144. Psalmi.

Davidin Psalmi.

Ristetty olcon Herra minun turwan / jo-
ca minun kätteni opetta sotiman / ja mi-
nun sormeni tappeleman.

2 Minun laupiuden ja minun linnan / minun
warjeluren minun wapahujan / minun kilpen /
johon minä wscallan / joca minun caussani alané
waati.

3 Herra / mikä ihminen on ettäs händä näin

corjat? Eli ihmisen poica / ettäs hänestä niijä o-
tat waarin?

4 On sijttekin ihminen tyhjän werta / hänen ai-
eans cato niijneuin wario.

5 Herra callista taiwas ja astu alas / rupe wuo-
rihin että he suidzisit.

6 Anna liemauret iste ja hajota heitä / ambua
sinun nuolias ja cauhytuta heitä.

7 Lähetä kätes ylhäldä ja kirwota minua / ja pe-
lasta minua suurista wesiistä / ja muucalaisten la-
sten kädestä.

8 Joiden opetus on keltwotoin / ja heidän työns
wäärät.

9 Jumala / minä weisan sinulle wden wirren / mi-
nä soitan sinulle kymmenen kielisellä Psaltarilla

10 Sinä joca Cuningalle woiton annat / ja wa-
padat Davidin sinun palwelias / häijyn murha-
miecasta.

11 Päästä myös minua ja pelasta minua muu-
calaiisten / lasten kädestä / joiden opetus on keltwo-
toin / ja heidän työns wäärä.

12 Että meidän pojat caswaisit nuorudellans
niijneuin wesat / ja meidän tyttäret / niijneuin
Templin caunistetut seinät / ja cuin corjat huo-
net.

13 Meidän aittam olcon täynnä / jotca runsat
elaturet andaisit / toinen toisens perästä / että mei-
dän lambam poikisit tuhannen / ja sata tuhat-
ta / meidän kylisäm.

14 Että meidän härkäm olisit wahwat tydhön /
ettei yhtän wahingota / eikä walitusta / elicannet-
tä olis meidän catuillam.

15 Mutuas on se canssa jolle niin k̄ay / waan au-
tuas on se canssa / jonga Herra Jumalana on.

145. Psalmi.

Davidin k̄ytös.

Minä ylistän sinua minun Jumalan / se-
nä kuningas / ja k̄ytän sinun Nimes ai-
na ja ijancaickisest.

2 Jecap̄aiwā minä cunnioitan sinua / ja julistan
sinun Nimes aina ja ijancaickisest.

3 Suuri on Herra ja sängen cunniallinen / ja
hinen suurudens on sanomatoim.

4 Lasten lapset pitā sinun t̄oytās ylistāmān / ja
sinun woimastas puhuman.

5 Minä puhun sinun cunnialisesta cunniude-
s / ja sinun ihmeistās.

6 Että puhutaisin sinun cunnialisesta tegoistās /
ja että sinun herrautas mainitaisin.

7 Että sinun suuri hywydes ylistettäisin / ja se-
nin waahurscaudes k̄ytettäisin.

8 Armollinen ja laupias on Herra / hidas wi-
han ja sängen hywā.

9 Suloinen on Herra caickille / ja armahta
caickia hänen tecojans.

10 Kijttäkän sinua Herra caicki sinun tecos / ja
sinun pyhās kijttäkän sinua.

11 Julistacan sinun waldacundas cunniata / ja
puhucan sinun woimastas.

12 Että sinun woimas tulis ihmisten lapsille
tiettäwäri / ja sinun waldacundas suuri cun-
niallinen wäki.

13 Sinun waldacundas on ijancaickinen wal-
dacunda / ja sinun herraudes pysy ilman loputa.

- 14 Herra tuke caickia caatuwaisia / ja nosti
caickia sulloittuita.
- 15 Caickein silmät wartioidzewat sinua / ja sinä
annat heille ruan ajallans.
- 16 Sinä awat kätös / ja täytät caicki cuin elä-
wät suosiollass.
- 17 Banhurskas on Herra caikisa hänen tei-
fäns / ja pyhä caikisa toisäns.
- 18 Läsniä on Herra caickia jotca häändä rucoile-
wat / caickia jotca totudesa häändä rucoilewat.
- 19 Hän teke mitä Jumalata pelkäwäiset halat-
jawat / ja ruule heidän parcuns / ja auta heitä.
- 20 Herra warjele caickia jotca häändä racasta-
wat / ja hucutta caicki Jumalattomat.
- 21 Minun suuni pitä puhuman Herran kijo-
ren / ja caicki liha cunnioittacan hänen pyhä Ni-
mens / aina ja ijancaickisest.

146. Psalmi.

Halleluja.

Rytä Herra minun sielun / minä kistän
Herra / nijncanwan cuin minä elän / ja
minun Jumalalleni kijo-
ren weisan /
nijncanwan cuin minä täällä olen.

2 Ätkät uscaldaco päämiehijn / ihmiset he owat
ei he woi mitän autta.

3 Sillä ihmisen hengi pitä ercaneman / ja hänen
täyty maari tulla jälleens / silloin owat caicki hä-
nen aiwoitupens hucas.

4 Autuas on se jonga apu Jacobin Jumala on
jonga toivo Herras hänen Jumalassas on.

5 Joca taiwan / maan / meren / ja caicki jotca ni-
jä owat / tehnyt on / joca uscon pitä ijancaickisest.

Joca oikeuden saatta niille cuin wäkiwalda kär-
 wät/ joca isowaiset rawidze.

Herra kirwotta fangitut / Herra walaise
 kiat.

Herra nosta cukiistetut / Herra racasta wan-
 burscaita.

Herra warjele wierat ja orwoit / holho lesti-
 jän Jumalattomain tien hajotta.

Herra on cuningas ijancaickisest/ sinun Ju-
 malas Zion ilman loppumata/ Halleluja.

147. Psalmi.

Rijttäkät Herra/ sillä meidän Jumala-
 tam kiittä on callis asia / se kiitos on su-
 loinen ja caunis.

Herra rakenda Jerusalemin/ ja coco hajote-
 tut Israelitit.

Hän paranda muretut sydämet / ja sito hei-
 den kipuns.

Hän luke tähdet / ja cudzu heitä caickia nimel-
 lous.

Suuri on meidän Herran / ja mittamatoim-
 inen woimans / ja se on käsittämätöin / cuinga
 hän hallidze.

Herra oijenda radolliset/ ja Jumalattomat
 maahan paisca.

Buoroin weisatcat Herralle kiitos sanalla/
 ja weisatcat meidän Herralle candeella.

Joca taiwan pilwillä peittä / ja anda saten
 maan päälle/ joca ruohot wuorilla caswatta.

Joca eläinden anda heidän ruocans/ ja Caar-
 en pojille/ jotca händä rucoilewat.

10 Ei hän racasta wäkewitä hewoisita / eikä hänelle kelpa miehen sääriluut.

11 Herralle kelpa ne jotca händä pelkätwät / ja jotca hänen laupiuteens vscaldawat.

12 Olistä Jerusaleem Herra / kiitä Zion sinun Jumalatas.

13 Sillä hän wahwista sinun porttis salwatija stuna sinusa sinun lapses.

14 Hän saatta rauhan sinun ärijs / ja rawidye sinua parahilla nisuiilla.

15 Hän lähettä pnhens maan päälle / hänen sanans nopiasti juore.

16 Hän anda lumen nijncuin willan / hän ha jotta härmän nijcuin tuhwan.

17 Hän heittä rakens nijncuin palat / cuca hänen packaisens edes kestä?

18 Hän sano / nijn se sula / hän anda tuulens puhalda / nijn se suojene.

19 Hän ilmoitta Jacobille hänen sanans / ja Israelille hänen tapans ja oikeudens.

20 Ei hän näin tehnyt kellingän pacanalle / eikä he tiedä hänen oikeuttans / Halleluja.

148. Psalmi.

Halleluja.

Rijttäkät te taiwat Herra / kijttäkät händä corkendes.

2 Kijttäkät händä caicki hänen Engelins / kijttäkät händä caicki hänen sotawäkens.

3 Kijttäkät händä auringo ja Cuu / kijttäkät händä caicki firekat tähdet.

4 Kijttäkät händä joca paicas te taiwasten taiwat / ja wedet jotca taiwasten päällä owat.

- 5 Heidän pitä Herran Nime kijtämän: Sillä
hän käste/ niin se luoduri tule.
- 6 Hän pitä ne aina ja ijancaickisest/ hän asetta
heitä/ ettei heidän toisin käymän pidäis.
- 7 Kijtätät Herran maan päällä/ te walascalat
ja caicki sywydet.
- 8 Tuli/ raket/ lumi ja sumu/ ja tulis pää/ jotea
hänen sanans toimittawat/
- 9 Vuoret ja caicki cukulat/ hedelmälliset puut
ja caicki Cedrit.
- 10 Pedot ja caicki eläimet/ madot ja siwilliset
linnut.
- 11 Te Cuningat maan päällä ja caicki canssat/
päämiehet ja caicki duomarit maan päällä.
- 12 Nuorucaiset ja neidzet/ wanhat nuortē cansa.
- 13 Pitä kijtämän Herran Nime: Sille ainoa
hänen Nimens on corkia/ jonga kijos niin cau-
was vluttu/ cuin taiwas ja maa.
- 14 Joca hänen canssas sarwen corgotta/ caicki
hänen pyhäns kijtätät/ Israelin lapset/ canssa
joca händä palwele/ Halleluja.

149. Psalmi.

Halleluja.

- 1 Eisateat Herralle vfi weisu/ pyhain seura-
cunnan pitä händä kijtämän.
- 2 Iloitcan Israel hänen tetiäsäns/ Zionin lapa-
set ihastucon cuningastans.
- 3 Heidän pitä dangis hänen nimens kijtämän/
trumbailla ja candeileilla pitä heidän soittaman.
- 4 Sillä Herran racasta hänen canssans/ hän
kutta siwiätä ja radollista jalosti.

5 Pyhäät pitä ilodzeman ja ylistämän / ja kiittä
män heidän wuoteisäns.

6 Heidän suuns pitä Jumalata ylistämän / ja
cariteräiset miecat heidän käsians /

7 Costaman pacanoille / ja rangaisemä caussoja.

8 Heidän cuningaitans sitoman cableisijn / ja
heidän jalombians rautacableisija.

9 Ja tekemän heille kirjoitetun oikeuden / ja tä
mä cunnia pitä caikille hänen pyhillens olemän /
Halleluja.

150. Psalmi.

Halleluja.

Rijttäkät Herra hänen pyhäns / kiittäkät
händä hänen wäkewydens wahwudes.

2 Rijttäkät ändä hänen jalombain tecoins tähy
den / kiittäkät ändä ylönpaidisen jaloudens tähy
den.

3 Rijttäkät ändä Basunilla / kiittäkät ändä
Psaltarilla ja candeileilla.

4 Rijttäkät ändä Trumbuilla ja dangilla / kiit
täkät ändä harpun kielillä ja huiluilla.

5 Rijttäkät ändä kilisewillä culcuissilla / kiittä
kät ändä cunnisewilla Cymbaleilla.

6 Caicki joilla hengi on / kiittäkät Herra / Halle
luja.

Psaltarin loppu

Jesus Syrachin

Kirja.

Ensimmäinen Luku.

Uicki wiissaus on Herralda Jumalalda / ja pysy hänen tykönsä ijancaickisest.

2 Cuca on ennen ajatellut / cuingaga paljo sanda meresä / cuingamonda pisarata sates / ja cuingamonda mailman päiwä oleman piti? Cuca on ennen mitannut / cuingacorkia taiwas / cuingawara maal / ja cuingasywä meri oleman piti?

3 Ja cuca on Jumalalle opettanut / mitä hänen tekemän piti?

4 Sillä hänen wiissaudens on ennen caickia.

5 Jumalan / sen caickein corkeimman / sana on wiissauden caiwö?

6 Ja ijancaickinen käsky / on hänen lähtens.

7 Cuca taidais muutoin tietä / cuingaihuusen wiissauden ja toimen pitä käsittämän?

8 Yri on caickein corkein / caickein luoja / Caicki waldias / wäkwä kuningas ja sangen hirmuinen / joca istu istuimellans / hallidzewa Jumala.

9 Hän on pyhän Hengens kautta ilmoittanut hänen / hän on caicki cappalet ennen tutkinut / tietänyt ja mitannut.

10 Ja on wuodattanut wiissauden caickein tekoins päälle / ja caiten lihan päälle / hänen armous perästä / ja anda sen niille / jotea häändä rakastawat.

11 Herran pelco on cunnia ja ylistys/ riemu ja
caunis cruunu.

12 Herran pelco ilahutta sydämen / ja teke rie-
mun ja ilon ijancaickisest.

13 Joca Herra pelkä / hänelle käy hywin wijs-
meisä hädäsä / ja hän saa lopulla suunauren.

14 Racasta Jumalata on caickein caunin wijs-
saus: Ja joca hänen näke / se racasta händä:

15 Sillä hän näke / cuinga suuria ihmeitä hän
teke.

16 Herran pelco on wijsauden alcu / joca on v-
scollisten sydämen pohjas / ja asu ainoastans wa-
littuin waimoin tykönä: Ja hän löytän ainoas-
tans wanhurseasten ja vscollisten tykönä.

17 Herran pelco on vikia Jumalan palwelus.

18 Joca sydämet warjele / ja teke hywäxi / ja au-
da ilon ja riemun.

19 Joca Herra pelkä / hänelle käy hywin / ja co-
sca hän lohduitusta tarwidze / niin hän tule suu-
naturi.

20 Peljätä Jumalata on wijsaus / joca teke rie-
kari / ja tuo myötäns caicke hywyttä.

21 Hän täyttä coco huonen lahjallans / ja caicke
paicat tawaroillans.

22 Herran pelco on wijsauden cruunun / ja au-
da rickalle rauhan ja terweyden.

23 Tämä wijsaus teke ihmiset oikein toimellis-
seri:

24 Ja joca hänesä wahwast rippu kijnmi / hän
autta händä cunnialla.

25 Sillä Herran pelco on wijsauden juuri:

26 Ja hänen orans cucoista ijancaickisest.

- 27 HERRAN pelco otta synnit pois:
- 28 Sillä se joca on ilman pelgota / ei hän kelpa Jumalalle / ja hänen ylpeyden maahan cutista hänen.
- 29 Mutta siwiä odotta sitä aica / cuin händä lohdutais.
- 30 Sillä waicka hänen astans on sorttu ajari / niin cuitengin kijtätävät toimelliset hänen wijsauttans.
- 31 Jumalan sana on Jumalattomalle cauhitus:
- 32 Sillä se on wijsanden tawara / joca häneldeä kietetty on.
- 33 Minun poican / jos sinä tahdot wijsari tulla / niin ope kästysanat / ja Jumala anda sinulle wijsauden.
- 34 Sillä Herran pelco on oikia wijsaus / curitus / usco ja karsimys kelpa Jumalalle.
- 35 Cadzo / ettei sinun Jumalan pelcos ole vlcocullaisus / ja älä palwele händä petolisella sydänellä.
- 36 Älä edzi kijtost ihmisten tykdnä vlcocullaisest:
- 37 Ja cadzo mitä sinä puhut / vscot ja aigoit / ja holsä idzes / ettes langeis ja häpiään tulis.
- 38 Ja Herra ilmoitta sinun pahudes / ja maahan cutista sinun julkisest / ihmisten nähden. Ettes ole palwellut oikias Jumalan pelgos / ja sinun sydämes on ollut petollinen.

2. Lucu.

Diean / jos sinä tahdot olla Jumalan palwelija / niin walmista sinuas kiusaureen.

- 2 Pysy wahwana ja kârssi / ja älä ole nopia seuraman / jos sinua sittä haucutellan.
- 3 Pidä sinuas Jumalan tygö / ja älä poikke / ettäs wahwistuisit.
- 4 Kârssi caickia cuin sinun päälles tule / ja ole kârswäinen caikesa murhesa.
- 5 Sillä niincuin culda tulen cautta: Nijn myös ne jotca Jumalalle kelpawat / murhen tulen cautta coetellan.
- 6 Luota idzes Jumalaa / niijn hän autta sinua oljenna ties ja toivo hänen päällens.
- 7 Te jotca Herra pelkätte / luottacat idzen häneen: Sillä ei hän puntu teildä.
- 8 Te jotca Herra pelkätte / toiwocat häneldä hywä / niijn te löydätte armon ja lohduksen.
- 9 Te jotca Herra pelkätte / odottacat hänen armons:
- 10 Ja älkät poiketc / ettet te hukuis.
- 11 Cadjelcat wanhoja / cuca on coscan häpiään tullut / joca on toiwonut hänen päällens?
- 12 Cucca on coscan hyljätty / joca Jumalan pelgos on pysynyt? Eli cuca on coscan häneldä hyljätty / joca händä on rucoillut?
- 13 Sillä Herra on armollinen ja laupias / hän anda synnit anderi / ja autta hädäsä.
- 14 Woi niistä / jotca Jumalasta epäilewät / ja ei pysy wahwana: Woi sitä Jumalatoinda / joca idzous sinne ja tänne käändä.
- 15 Woi niistä epäuscoisita / ettei he usco / sentähden ei pidä heidän myös wajeluri tuleman.
- 16 Woi niistä jotca ei ole pysyväiset:

17 Tuinga heidän silloin käy / koska Herra on
heitä edziwä.

18 Jotca Herra pelkäwät / ne uscowat hänen
sanans / ja jotca händä racastawat / ne pitäwät
hänen kästyns.

19 Jotca Herra pelkäwät / he tekewät mitä hä-
nelle on otollinen / ja jotca händä racastawat / ne
pitäwät lain oikein.

20 Jotca Herra pelkäwät / ne ojentawat sydä-
mens / ja nöyryttäwät idzens hänen eteens / ja
sanowat :

21 Me tahdomme paraimmin langeta Herran
kästyn / kuin ihmisten kästyn : Sillä hänen laupiu-
dens on niin suuri / kuin hän idzekin on.

3. Lucu.

Nekä lapset cuulcat minua teidän Isän.

2 Ja eläkät näin / että teille hywin käwis.

3 Sillä Herra tahto / että lapset Isäns
cunnioittawat / ja mitä äiti käste lapsille / sitä hän
tahto pidettä.

4 Joca Isäns cunnioitta hänen syndiäns ei Ju-
malalla rangaise :

5 Ja joca äitiäns cunnioita / se coco idzellens hy-
wintawaran.

6 Joca Isäns cunnioita / se saa ilon lapsistans :
Ja koska hän rucoile / niin hän tule cuulduri.

7 Joca Isäns cunnioitta / se saa cauman elä :

8 Ja joca Herran tähden on cuuliainen / hän loh-
dutta äitins.

9 Joca Herra pelkä / se cunnioita myös Isäns /
ja palwele wanhembitans / ja pitä heitä Herra-
mans.

- 9 Cunnioita Isäs ja äitiäs työllä / puhella ja
kärsimisellä :
- 10 Ettö heidän siunaus tulus sinun päälles :
- 11 Sillä Isän siunaus rakenda lapsille huonetta
mutta äitin kirous ne cutista.
- 12 Älä naura Isäs syndiä ; Sillä ei sinun ole
sijtä cunniata.
- 13 Cunnioitta Isä on sinun oma cunnias / ja
cadzo ylön äitiä / on sinun oma häpiäs.
- 14 Kacas lapsi corja Isäs vanhalla ijällänsä /
ja älä saata händä murhelliseri nijneauwan cuin
hän elä.
- 15 Kärsi händä / jos hän tule lapsilliseri / ja älä
cadzo händä ylön / waicka sinä olet jalombi.
- 16 Sillä se hywä cuin wanhemmille tehdän / ei
itänäns vuboteta : Ja jos sinä olet syndinen / niij
sinulle cuitengin hywin tapahtu.
- 17 Sinua pitä tuseas muistettaman / ja sinun
syndis pitä hukuman nijneuin jää auringon
paistesa.
- 18 Joca Isäns hyljä / hän pitä häwäistämän / ja
se joca äitiäs murhelliseri saatta / hän on kirottu
Herralpa.
- 19 Kacas lapsi / pysy mielelläs alammaisessa
säädyssä / se on parembi cuin caicci / jota mailma
pnytä.
- 20 Jota sinä olet corkiambi / sitä enämbi nöyryy
tä sinuas / niijn on Herrra sinulle armias :
- 21 Sillä Herrra on caickein korkein / joca tekee
suuria töitä nöyryin cautta.
- 22 Älä pnydä corkemba wirca / ja älä ajattele
siidze sinun woimas :

- 23 Mutta mitä Jumala on sinulle käskenyt / o-
ta siitä waari.
- 24 Sillä ei se hyödytä sinua / jos sinä sitä pyy-
dät / jota ei sinun ole käsketty.
- 25 Joca sinun wircaas ei sowi / älä siitä tottele:
Sillä sinä on enä käsketty / cuins taidat toimitta.
- 26 Sencaltainen mieli on monda pettänyt / ja
heidän ylpeyden on heitä cukiستانut.
- 27 Sillä se joca mielelläns anda idzeus wa-
raan / hän hucku stjänä:
- 28 Ja ylöuannetun ihmisen käy lopulla pahoin.
- 29 Ulpia ihminen teke idzellsens paljon paha / ja
saatta yhden murhen toisen perän:
- 30 Sillä corja sydän / ei tee mitän hywä / ja ei
matean saata muuta kuin paha.

4. Lucu.

Simellinen ihminen oppi mielelläns Ju-
malan sana / ja se joca wijsautta racastal
hän cuuldele mielelläns.

- 32 Nijneuin wesi tulen sammutta / nijn myöds-
ando pyhki synnit.
- 33 Ulimmäinen costaja on sen muistawa / ja
warjele hänen wahingosta.
- 1 Racas lapsi / älä köyhä hätäytä / ja älä ole co-
wa tarwidzewalle.
- 2 Älä isowaissta cadzo ylöu / ja älä tee murheli-
seri tarwidzepa hänen waiwaisudesans.
- 3 Murhellista sydändä älä tee enä murheli-
seri / ja älä wijwytä lahja köyhäldä.
- 4 Älä cadzo wihelijäisen rucousta ylöu / ja älä
täännä caswos pois köyhän puolesta.

- 5 Älä käännä pois silmiäs tarwidzewalda / ettei hän sinun tähtes walitais.
- 6 Sillä se joca hänen tehnyt on / cuule hänen rucourens / cosca hän murhellisella sydämellä sinun tähtes walitta.
- 7 Älä ole riihtainen oikeuden edes / ja pidä Duomari cunniasa.
- 8 Cuule köyhä mielelläs / ja wasta händä suloi fest ja siwiäst.
- 9 Jolle wäkiwalda tehdän / niijn auta händä sitä däl / joca hänelle teke wääryttä: Ja älä hämmästy / cosca sinun pitä duomidzeman.
- 10 Ole isättömille Isä / ja heidän äitillens niijn cuin perhen isändä.
- 11 Niijn sinä olet niijn cuin caickein korkeimman poica / ja hän on sinua racastawa enä enin sinun oma äitis.
- 12 Wiisaus ylöndä lapsens / ja corgotta ne / jote ca händä edziwät.
- 13 Joca händä racasta / se elämätä racasta: Ja joca händä ahkerast edzi / hän on saapa suuren ilon.
- 14 Joca hänes idzens wahwana pitä / hän on saapa suuren cunnian: Ja mitä hän aicoi / sen Herra anda menestwä.
- 15 Joca Jumalan sana cunnioitta / se teke oikean Jumalan palveluren: Ja joca sitä racasta / händä myös Herra racasta.
- 16 Joca wiisautta cuule / hän taita muitalin ihmisiä opetta / ja joca pitä hänen puoldans / hän saa asua lewos.

- 17 Joca on wilpitöin / se saa hänen / ja hänen
jälkentulewaisens pitä menestymän.
- 18 Ja jos hän ensin idzens toistin käyttä händä
wasian:
- 19 Ja teke hänelle waiwan ja ahdisturen / ja
coettele händä widzallans / ja tutki curiturellans /
siehenasti cuin hän löytä hänen wilpittömäri.
- 20 Nijn hän tule jälleens hänen tygöns / oikialla
tiellä:
- 21 Ja ilahutta händä / ja ilmoitta hänelle saa-
staisudens.
- 22 Mutta jos hänes löytän wilpi / njn hän hyl-
jä hänen ja hänen täyty huckua.
- 23 Kacas lapsi ota ajasta waari / ja wältä wä-
nä asioita.
- 24 Älä häpe tunnusta henges edestä sitä cuin oi-
kein on.
- 25 Sillä ihminen taita njn häwetä / että hän
sen cansa syndiä teke: Ja ihminen taita myös
njn häwetä / että hänen sijtä armo ja cunnia on.
- 26 Älä anna yhdengän sinuas kehoitta wahin-
goon / eli peljättä sinuas cadotureen.
- 27 Mutta tunnusta rohkiast / se cuin oikein on /
cofca sinun Canssa auttaman pitä:
- 28 Sillä tunnusturen cautta totuus ja oikeus
ilmei tule.
- 30 Älä häpe tunnustaisas / jos sinä rickonut o-
let / ja älä sodi wirta wasian.
- 31 Älä tyhmiä palwele hänen, astiasans / ja älä
cadzo hänen jalouttans.
- 32 Mutta wasta totuden puolest cuoleman a-
stii / njn Herra Jumala on sotiwa sinun edestäs.

33 Älä ole niincuin ne jotca paljon supawat
ja cuitengin ei saa mitän aicoin.

34 Älä ole lejoni sinun huonesas / ja julma per-
hettäs wastan.

35 Ei sinun kätes pidä oleman aina awoi otta-
man / ja piwottu andaman.

8

5. Lucu.

Alä luota idzes rick' autees : Ja älä ajat-
tele : Minulla on kyllä.

2 Älä seura oma ylpeyttäs / waictas
jotakin taidat matcan saatta : Ja älä tee mitäs
tahdot.

3 Älä ajattele idzelläs : Euca sen minulda kiel-
dä : Sillä Herra se ylimmäinen costaja / on sen
costawa.

4 Älä ajattele : Jo minä olen ennengin syndiä
tehnyt / ja ei minulle mitän paha tapahunut :
Sillä Herra on tosin kärsiwäinen / mutta ei hän
pidä sinua rangaisemata.

5 Älä ole surutoin / jos sinun syndis on vielä
rangaisemata / ja tahdot aing sentähden syndiä
tehdä.

6 Älä ajattele : Jumala on ylö'n laupias / ei hän
rangaise minua / minä teen syndiä niin paljo kuin
minä tahdon.

7 Hän taita niin pian olla wihainen kuin ar-
mollinengin / ja hänen wihans ei laeta Jumal-
lattomista.

8 Sentähden älä wijwyttele sinuas käändämässä
Herran rygö / ja älä lyctä yhdestä päivästä toi-
seen :

9 Sillä hänen vihans tule nopiast / ja costa st-
nulle ja cadotta sinun.

10 Älä luota sinuas wdärään caluhun : Sillä
ei se auta sinua / koska kiusauret tulewat.

11 Älä anna sinuas ymbärins wietellä kaicki-
naisilda tuulilda / älä myöds jocaista tietä seura-
nijnuin huikendelewaisat sydämet tekewät.

12 Mutta ole wahwa sanoisas / ja pysy yhdesä
puhesa.

13 Ole walmis cuuleman ja wastaman mitä oi-
kein on / ja älä hoputa.

14 Jos sinä astian ymmärrät / niin neuwo lä-
himnäistäs : Jos et / niin ole äneti.

15 Sillä puhe saatta cunnian / ja pahe myöds
saatta häpiän : Ja oma kieli ihmisen langetta.

16 Älä ole panettelia / älä myöds wäijy kielessäs.

17 Waras on häpiäinen / mutta panettelia on
paljo pahempi.

18 Älä mitän pidä halpana / joes se olis wähy
eli paljo.

19 Älä ole sencaltainen / ettäs ystäväs pädllen
wihastut : Sillä panetteliat tulewat wijmeiin
häpiään.

e

6. Lucu.

Alä idziäs ylön wijsasna pidä joca mie-
stä nuhteleman :

3 Ettei sinun lähtes surcastu / ja si-
nun hedelmäs turwella / ettäs wijmeiin tulet niin-
cuin cuirwa puu :

4 Sillä sencaltainen myrkyllinen ihminen wa-
hingoitta idzens / ja tule wihamiesten pilcari.

5 Mut:

5 Mutta se joca caieki asiat parhain toimittal
hän saa idzellens monda ystäwätä: Ja se joca a-
sian parhain päin puhu / hänestä muut jäl lens
hywin puhuwat.

6 Pidä idzes joca miehen cansa ystäwälisesi/
mutta useo tustin yri tuhannesta.

7 Älä useo yhtäkän ystäwätä / jolles ole händä
coetellut hädäsä.

8 Sillä monda on ystäwätä nijneautwan cuin
heidän sijtä hywä on / mutta ei he pysy wahwana
hädäsä.

9 Moni on ystäwä / ja tule pian wihamieheri/
ja jos hän tiedäis murhan sinun cansas / kyllä
hän sanois.

10 Muutawat owat myös pöytäystäwät / jot-
ca ei myös pysy hädäsä.

11 Cosca sinun käy hywin / nijn hän on sinun
cumpanis / ja elä sinun huonesas / nijneuin hän
siellä cotomies olis:

12 Mutta jos sinun käy pahoin / nijn hän on se-
nua wastan / ja ei händä myös custan löytä

13 Eroita sinus wihamiehistä ja carta sinuas
ystäwildäs.

14 Bscollinen ystäwä on wahwa turwa / jolla
se on / hänellä on suuri tawara.

15 Bscollinen ystäwä ei taita marettia paljolla
calulla ja rahalla.

16 Bscollinen ystäwä on elämän turwa : Joca
Zumalata pelkä / hän saa sencaltaisen ystäwän.

17 Joca Zumalata pelkä / hänellä on menestys
ystäwän cansa / ja nijneuin hän idze on / nijn on
myös hänen ystäwäs.

- 18 Racas lapsi / anna opetta sinulles wijsautta
 morudesta / niin sinusta tule wijsas mies.
- 19 Suostu häneen / niincuin kyndäjä eli kylwä-
 jä ja odota hänen hywiä hedelmitäns.
- 20 Wähä aica pitä sinun hänen tähtens työtä
 ja waiwa kärstämä / mutta juuri pian saat sinä
 nautita hänen hedelmitäns.
- 21 Tarwas on hän niille / jotca ei ole händä coet-
 telt / ja idzewaldainen ei pysy hänen tyköns :
- 22 Sillä se on hänelle cowa cuetostiwä / ja hän
 kättä sen pian pois tyköns.
- 23 Moni kerseca idzens wijsaudest / mutta wähan
 tää tietä.
- 24 Racas lapsi cuule minun oppiani / ja älä
 udyo yldn minun neuwoni.
- 25 Anna jalcas hänen cahleifins / ja caulas hä-
 nen ikens ala.
- 26 Callista oleas ja canna händä / ja älä ole hä-
 nen siteitäns wastan.
- 27 Pidä sinuas hänen tygöns caikest sydämeist /
 ja pysy caikella woimalla hänen teilläns.
- 28 Kysy händä ja edzi händä / ja niin sinä löydät
 hänen : Ja coseas hänen saanut olet / niin älä pa-
 ta händä pois tyköns :
- 29 Sillä sinä olet lopulla saapa lohduksen hä-
 meitä / ja sinun murhes on iloxi käändyvä.
- 30 Hänen cahlens pitä oleman sinulle wahwa
 turwa / ja hänen ikens caunis pucu.
- 31 Hänellä on cullainen Cruunu ja Purpu-
 rainen Hiippa.
- 32 Sen pugun pitä sinunp ukeman ylläs / ja sen
 caunin Cruunun pitä sinun päähäs paneman.

33 Kacás lapsi/ jos sinä tottelet / niijn sinä tulet
wijsari: Ja jos sinä panet sydämees/niijn sinä tu-
let toimelliseri.

34 Jos sinä mielelläs cuulet / niijn saat hänen :
Ja jos sinä corwas callistat/ niijn tulet wijsari.

35 Ole mielelläs wanhain tykönä / ja cusa wij-
sas mies on/ niijn ole hänen seurasans.

36 Cuule mielelläs Jumalan sana/ ja ota wa-
ri wijsauden sananlaseuista.

37 Cusas näet toimiellisen miehen / niijn riennä
sinuas hänen tyköns / ja kây jocapaicas vlos ja
sisälle hänen cansans.

38 Tutki aina Jumalan kästhyjä / ja muista hä-
nen sanans : Se teke sinun sydämes täydelliseri/
ja anda sinulle wijsauden jotas anot.

e

7. Lucu.

Alä tee paha / niijn ei myös sinulle paha
tapahdu.

2 Wäitä wäärhyttä/niijn ei sinulle wa-
hingota tapahdu.

3 Älä kylwä wäärhyden peldo / niijn et sinä sijtä
seidzemen kertaisest jällens nijtä.

4 Älä tunge sinuas mihingän wircan Juma-
lan edes/ ja älä pyhdä Cuningalda walda.

5 Älä Jumalan edes ole olewanans ylön hywä
siehen: Älä myös Cuningan nähden ole olewa-
nans ylön wijsas siehen.

6 Älä pyhdä Duomarin wirca : Sillä sinä tai-
dat sen woimallas tehdä oikiari/ cuin wäärä on.
Taita tapahtua/ ettäs pelkät corkiata / ja annat
oikeuden häpiällä poljetta.

7 Älä capinoidze caupungis / älä myös ripu kijn-
 8 ni nhteisefä canssa.

9 Ettei cabtalainen syhy tule sinun päälles : Sillä
 10 ei kengän pääse rangaisemata.

11 Älä myös ajattele : Jumala otta sentähden
 12 minun vhrini otolliseri : Ja cosca minä vhran
 13 Jumalalle sille caickein korkeimmalle / niin hän
 14 otta sen otolliseri.

15 Coscas rucoilet / niin älä epäile / älä myös
 16 ole hidas almuu andaman.

17 Älä häwäise murhellista : Sillä hyri on joca
 18 kiita aleta ja yletä.

19 Älä walhetta ajattele ystävätäs eli weljes
 20 vastan.

21 Älä totuta sinuas walhesen : Sillä se on wa-
 22 ngolinen tapa.

23 Älä ole suupaltti wanhain cuulden.

24 Ja coscas rucoilet / niin älä paljo puhu.

25 Jos sinä työläst elatures saat peldos wilje-
 26 misest / niin älä sitä pane pahares : Sillä Ju-
 27 mala on sen niin säätänyt.

28 Älä luota sinuas siihen / että se joucko on sinu-
 29 ni jonga cansa sinä paha teet :

30 Mutta muista ettei rangaisustus ole caucana
 31 sinusta.

32 Sentähden nöhytä idzes sydämeest : Sillä
 33 mi ja mato on cossto Jumalattomille.

34 Älä hyljä ystävätäs calun tähden / ja sinun
 35 scollista weljes parhan cullan tähden.

36 Älä eroita sinuas toimellisesta ja hywästä
 37 naimosta : Sillä hän on callimbi culda.

22 Vscollista orja ja hywän tahtoista työn tekiätä älä pidä pahoin.

23 Racasta hywä oria / ja jos hän wapari tulla taita / niijn älä estä häändä.

24 Jos sinull on carja / niijn holho heitä / ja jos he owat sinulle tarpelliset / niijn pidä heitä.

25 Jos sinulla on lapsia / niijn curita heitä / ja notkista heidän caulans nuorudest.

26 Jos sinulla on tyttäritä / niijn holho heidän ruumistans / ja älä salli heille idzewallaisutta.

27 Maita tyttäres / niijn olet suuren työn tehnyt / ja anna häändä toimelliselle miehelle.

28 Jos sinulla on waimo / joca sinua racasta / niijn älä anna sinuas hänestä käätä pois / ja älä vscowihansuopa.

29 Cunnioita Jsäs caikest sydämeest / ja älä vnhota / cuinga rascas sinä olet ollut äitilles.

30 Muista että sinä olet heistä syndynyt / ja mitä sinä taidat heille siitä tehtä / cuin he sinulle tehnet owat.

31 Pelkä Herra caikesta sydämeestäs / ja cunnioita hänen Pappins.

32 Racasta häändä caikesta woimastas joca sinun tehnyt on / ja älä hyljä hänen palweliatans.

Lyhykäisest.

33 Pelkä Herra ja cunnioita Pappia / ja anna heille heidän ofans / niincuin sinulle käsketty on.

34 Esicoisista ja syndiuhrista / ja ylönnösuhrista / ja caikista jotea vhriri pyhitetän / ja caikista esicoisista.

35 Djenna köyhälle kätös / ettäs runsaasti siuna-
turi tulisit.

36 Ja sinun hywä työs tekis sinun otolliseri
caickein eläwäin ihmisten edes. Ja osota myös
hywät työs cuolluitten päälle.

37 Lohduta itkewäistä / ja murhedi murhettiwai-
sten cansa.

38 Älä wäsy sairaita tutcamast: Sillä sentäh-
den sinä racastetan.

39 Mitä sinä ikänäns teet / niin ajattele loppua /
ja niin et sinä coscan syndiä tee.

e

8. LUCU.

Rijtele woimallisen cansa / ettes lan-
ge hänen kätöens.

2 Älä rijtele rickan cansa / ettei hän tu-
le sinulle rascari.

3 Sillä moni anda idzens lahjoja rahalla: Ja
lahjat käändäwät cuningastengin sydämet.

4 Älä rijtele rijtaisen cansa / ettes candais pui-
ta hänen walkiallens.

5 Älä tee leickiä taitamattoman cansa / ettei hän
häwäisis sinun sucuas.

6 Älä sen syndiä soima / joca hänens paranda:
Mutta muista että me caicki wielä nyt olemma
wiilliset.

7 Älä cadzo wanhutta ylöñ: Sillä me aiwoim-
ma myös wanhaxi tula.

8 Älä iloidze wihollises cuolemast / waan muis-
ta / että meidän pitä myös caickein cuoleman.

9 Älä cadzo ylöñ mitä wijsat puhuwat / mutta
osata sinuas heidän sananlascuus jälken:

- 10 Sillä sinä taidat heildä jotain oppia/ ja cuing
ga sinun ihmisten seas oleman pitä.
- 11 Älä ajattele että sinä olet taitawambi war-
hoja : Sillä he owat myös oppenet heidän is-
stän :
- 12 Ja sinä taidat heistä oppia / cuinga sinun pi-
tä wastaman/ cosca tarwitan.
- 13 Älä wiritä Jumalattoman walkiata / ettes
myös siinä poldetais.
- 14 Älä härshyttele pilckajata ettei hän sinun sa-
nojas kääändäis.
- 15 Älä laina woimallisemmille sinua / mutta
jos sinä lainat heille/ niijn pidä se cadotettuna.
- 16 Älä taca ylön woimas/ jos sinä sen teet/ niijn
ajattele marawas.
- 17 Älä riijtele Duomarita wastan : Sillä hän
sano duomion niincuin hän tahto.
- 18 Älä waella ylön annetun causa / ettei hän
saata sinua wahingoon.
- 19 Sillä hän teke mitä hän tahto/ ja hänen hullu-
dens tähden pitä sinun wahingota kårsimän.
- 20 Älä riijtele wihaisen causa älä myös mene ko-
dolle yrinäns hänen cansans : Sillä hän wuo-
datta weren/ ja ei hän sitä minän pidä : Cosca ei
myös sinulla ole apua/ niijn tappa hän sinun.
- 21 Älä pidä hullun causa neuwo : Sillä ei hän
pane sitä sydämeens.
- 22 Älä tee wieran nähden/ mitäs salata tahdosi
sit : Sillä et sinä tiedä mitä sijnä seura.
- 23 Älä jocamiehelle sydändäs ilmoita/ taita ta-
pabtua/ että sinua pahoin kijtetan.

9. Lucu.

Eä kirjwoittele sinun hywä emändätäs:
Sillä sencaltainen kirjwaus ei saata
mitän hywä.

2 Älä anna waimon sinun päälles walda / ettei
hän tule sinun Herrares.

3 Wältä porto / ettes tule hänen paulaans.

4 Älä harjoita sinuas laulajan tygö / ettei hän
käsitä sinua liehacoidzemisellans.

5 Älä cadzele pijcoja / ettes heihin syttyis.

6 Älä ryhdy porttoihin / ettes omaistas pääsis.

7 Älä curkistele sinne ja tänne caupungis / ja ä-
lä juore joca louckasen.

8 Käännä pois caswos caunista waimosta / ja ä-
lä cadzo muiden waimoin cauneutta.

9 Sillä caunit waimot owat monda hulluxi
tehnet:

10 Ja paha himo sytty nijncuin tuli.

11 Älä istu toisen miehen emännän tykönä:

12 Älä myös hala händä.

13 Älä pidä pito hänen cansans / ettei sinun sy-
dämes suostuis häneen / ja ettei sinun mieles wil-
litä.

14 Älä cadzo wanha ystävätä yldn: Sillä et si-
nä tiedä cuingas paljon sijtä woitat.

15 Vsi ystävä on nijncuin vsi wijna / anna hä-
nen wanheta / nijn hän sinulle hywin maista.

16 Älä tottele Jumalatoinda hänen suuresa
cunniasans: Sillä et sinä tiedä hänen onneus
loppua.

17 Älä mielisty Jumalattomain aiwoituxijn:
Sillä ei he tule coscan hywäxi / ei helwettingän a-

18 Wältä / sitä jolla on woima tappa / niin ei sinun tarwita pelkämän / että hän sinun tappa.

19 Jos sinun täyty olla hänen cansans / niin älä loucka sinuas / ettei hän ottais sinun henges / coscas wähimmän sitä ajattelet.

20 Tiedä / että waellat paulain kestellä / ja käyt yllhällä corkiain tutcainden päällä.

21 Opi caikella wireydellä tundeman lähimäistä: Ja jos sinä neuwo tarwidzet / niin edzi sitä wijsailda ihmislä.

22 Ja kysele toimellisilda / ja toimita caickias Jumalan sanan jälkeen.

23 Ole hywänläisten ihmisten seurasa / ja ole iloinen: Mutta cuitengin Jumalan pelgosa.

10. Lucu.

Nä tekiäns kijtä / ja toimellista päämie-
stä hänen työns.

25 Se on waarallinen hallituswira / cosca joca pyytä paljon puhua: Ja se joca nopsa on puhuman / hän tule häpiään.

1 Toimellinen haldia on yrwaacainen / ja cusa wijsas esiwalda on / siellä caickisoweliast toimitetan.

2 Niincuin haldia on / niin owat myös hänen käskyläisens.

3 Niincuin raadimiehet owat / niin owat myös caupungin asuwaiset. Taitamatoim cuningas turmele maan ja canssan / mutta cosca päämiehet owat toimelliset / silloin caupungi on hywin.

4 Hallitus wirea maan päällä on Jumalan kädesä / joca hänelle toisnans anda kelwollisen haldian.

5 Jos

5 Jos haldia menesty / se on Jumalan kädestä /
hän anda myös hänelle jalon Eanglerin.

6 Älä ylönpaldisest caickia tyhyttä costa / ja älä
pyydä wihas sammutta / cosca sinun pitä ran-
gaiseman.

7 Jumala ja ihmiset wihaawat ylpeitä / sillä he
tekwät wäärin molembita wastan.

8 Wäkiwallan / wäärysten ja ahneuden tähden
sijtän waldacuanan hallitus canssasia canssaan.

9 Mitäs coreilet sinä waiwainen tuhca ja mul-
da:

10 Joca et cuitengan luitän muuta ole kuin il-
kiä loca eläisäs.

11 Ja waieka Läkärit sawwan heitäns sijtä wai-
wawat:

12 Niin se cuitengin siehen loppu : Tänäpäin
cuningas / huomena cuollut.

13 Ja cosca ihminen on cuollut / niin hänen sydä-
mät madot ja toucat.

14 Sijtä tule caicki ylpeys : Cosca ihminen luo-
pu Jumalast / ja hänen sydämens käändy pois
hänen suojustans.

15 Ylpeys yllyttä caickiin synneihin / jolla hän
on se monda cauhistusta saatta.

16 Sentähden on Herra andannt aina ylpey-
den tulla häpiään / ja on sen wijmeiseldä curista-
nut.

17 Jumala on yspiät päämiehet istuimelda cu-
listanut / ja corgottanut nöyrät.

18 Jumala on häwittänyt tyhmäin pacanain
luuret / ja on siehen siaan istuttanut nöyrät.

19 Jumala on pahanain maan ylisalaisin kääntänyt / ja peräti häwittänyt.

20 Hän onandanut heidän cuiwettua ja häwittä / ja on pyhkinyt pois heidän nimens maan pääldä.

21 Että ihmiset owat ylpiät ja julmat / ei se ole luotu Jumalalda.

22 Mutta joca pelkä Jumalata / hän pysy cunnialla wahwana.

23 Mutta joca Jumalan käskyn ricko / se tule häpiään:

24 Jotca Jumalata pelkävät / ne pitävät haldians cunnias / sentähden warjele hän heitä.

25 Ei nyrikän ricas eikä köyhä / ei suuri eikä pieni / pidä munsta kerscaman kuin sijtä että hän pelkä Jumalata.

26 Ei se kelpa mitän että ihminen toimellista köyhäylönceä: Ja Jumalatoinda ricassta cunnioitta.

27 Päämiehet / Herrat ja haldiat owat suures cunnias / mutta ei he ole nijn suuret kuin se joca Jumalata pelkä.

28 Wiisasta palweliata tänty Herran palwella / ja toimellinen Herra ei murise sitä.

29 Älä tee wirasas oman pääs perän / älä ylspeile cosca sinua tarwitan.

30 Se on parempi että ihminen otta waarin ascaristans / joilla hän idzens autta : Quin se että hän paljon aicoi / ja tule sen cautta kerjä järä.

31 Poican / ole rohkea wastoinkäymises / ja luota idzes wircaas.

32 Sillä se joca epäile wirastans / cuca tahto

händä autta: Ja cuca tahto händä cunnias pitä?
Joca oman wirrans häwäise.

33 Köyhä cunnioitetan wijsaudens tähden / ja
ricas tawarans tähden.

34 Mutta jos wijsaus on ylistettävä köyhäsi/
cuinga paljo enemmän rickasa? Ja mitä rickan
pahoin sopi / se sopi köyhän paljo paremmin.

1 Halwan miehen wijsaus saatta hänen cun-
niaan / ja istutta hänen päämiehen siwuun.

2 Ei sinun pidä ketän kiittämän jaloudens täh-
den / eikä ketän cadzoman ylöu huonoudens täh-
den:

3 Sillä mettiäinen on pieni lindu / ja anda cui-
rengin caickein makeimman hedelmän.

4 Älä coreile waatettes tähden / ja älä ole ylpiä
sinun cunniasas: Sillä Herra on toisäns ih-
mellinē / ja ei kengän tiedä / mitä hän tehdä tahto.

5 Monen cuningan ja tyrannin täyty istua
maahan / ja cruunu on pandu sen päähän / jota
ei ajatella taittu.

6 Monda suurta Herra on langennut / ja jalot
cuningat ovat muiden käsijn joutunet.

7 Älä ketän duomidze ennen cuins asian tiedät /
tutki ensin ja rangaise sijte.

8 Älä duomidze ennen cuins asian cuullut olet /
anna cauffan ensin puhua.

9 Älä secoita idzes toisen miehen asioihin / ja älä
istu wääräs duomios.

II. LUCU.

Bican / älä anna idzes moneen asiaan: Sil-
lä jos sinä otat moninaista etees / niijn et sinä
D iiii sijtä

siitä paljon woita. Jos sinä vielä cowin pyydät
sitä / niin et sinä cuitengan saa : Ja waikka cu-
hunga sinä sinus käännät / niin et sinä sieldä cui-
tengan pääse.

11 Moni pyrki ja pyytä rickantta // mutta ei hän
muuta saa / cuin wijwyttä sillä idzens.

12 Mutta moni taas hiljarens olestele / joca ai-
na on tarwidzewainen / ja on myös heikko ja köy-
hä.

13 Häändä cadzo Jumala armollisest / ja autta
häändä wihelijäisydest / ja saatta hänen cunniahan /
nijn että moni häändä ihmettele.

14 Caicki tule Jumalalda / onni ja onnettomus /
elämä ja cuolema / köyhys ja rickaus.

15 Hywille anda Jumala pysyväiset rickaudet.

16 Ja mitä hän aicoi / niin se aina menesty.

17 Moni on saita ja säästä / ja tule sen cautta
rickari :

18 Tuule kylä idzellens cocowan / ja sano :

19 Nyt minä tahdon elä hywin / syöä ja juoda
minun tawarastani.

20 Ja ei hän tiedä / että hetki on tullut / jona hä-
nen pitä caicki muille jättämän / ja cuoleman.

21 Pysy Jumalan sanas / ja harjoita idzes si-
nä / ja pysy wirasas.

22 Älä tottele cuinga Jumalattomat calua pyy-
täwät / turwa sinä Jumalan / ja pysy wirasas :

23 Sillä Herra anda huokiasti köyhän rica-
stua.

24 Jumala siuna hywäin tawaran / ja cosea ai-
ca tule / niin he äkist costuwat.

- 15 Älä sano: Mitä se autta minua/ ja mitä mi-
nun sijtä on?
- 16 Älä sano: Minulla on kyllä/ cuinga minul-
la taita jotakin puutua?
- 17 Cosca sinulle myöden käy/ niijn ajattele/ että
sinulle taita myös pahoin käydä.
- 18 Ja cosca sinulle pahoin käy/ niijn ajattele/ et-
tä sinulle taita myös hywin käydä: Sillä Her-
ra taita joca idzelle costa cuolemas nijncuin an-
saittu on.
- 19 Paha hetki teke/ että ihminen caiten ilons
vähöttä/ ja cosca ihminen cuole niijn hän saa tie-
tä cuinga hän on elänyt.
- 20 Sentähden ei sinun pidä ketän ennen loppua
vittämän: Millinen hän on ollut/ se löytän hä-
nen jäänyttens tykönä.

e

12. LUCU.

- M**ä joca miestä ota huoneses: Sillä ma-
ailma on täynnäs wieckautta ja petosta.
- 32 Petollinen sydän on nijncuin hau-
cattelia hindu satimes/ ja wartioidze sitä cuinga
hän taidais sinun otta kijuni.
- 33 Sillä se hyvä cuin hää näke/ sen hän kääändä
pahemmari/ ja sitä cuin caikein paras on/ hän
enimmäin laitta.
- 34 Ripinästä tule suuri tuli/ ja Jumalatoim ei
laktea ennen cuin hän werta wuodatta.
- 35 Wältä sencaltaista pahanjuonista/ ei ole
heillä hyvä sydämes/ ettei he saata sinulle ijäistä
häpiätä.
- 36 Jos sinä otat muucalaisen sinun tygös/ niijn
hän

hän teke sinun rauhattomaksi / ja carcotta sinun omaisudestas pois.

1 Jos sinä tahdot hywä tehdä / niin cadzo kenelles teet / ja sinä saat kijtoren.

2 Tee hywä hywälle / joca sinulle runsast maroktan jällens / jos ei häneldä / niin cuitengin totisesi. **Hexralda.**

3 Mutta pahanjuonisten / jotea ei hywän työn edesta kijtä / ei pidä hywin käymän.

4 Anna Jumaliseske / ja älä Jumalatoinda armahda.

5 Tee hywä wainaiselle / mutta älä Jumalatomalle anna mitän.

6 Pidä idze leipäs / ja älä anna hänelle / ettei hän sijtä wihastu ja talla sinua alans : Hän teke sinulle niin paljon paha / kuin sinäkin olet hänelle hywä tehnyt.

7 Sillä caickein corkein wiha Jumalatoinda / ja tahto hänen rangaista.

8 Cosca muutamille hywin käy / niin ei he taida ystawatä oikein tuta : Mutta cosca pahoin käy / niin ei wihansuopa taida idzens salata.

9 Sillä cosca hywin käy / niin wihansuopa cadetti sitä : Mutta jos pahoin käy / niin ystawat myös siuttuwat.

10 Älä wihamiestas itkänäs usco : Sillä niincuin rauta taita jällens ruostua / niin ei hän myös lacka pahudestans.

11 Jos hän wielä cumarta ja lyykistä / niin cadzo cuitengin ja pidä waaris. Jos sinä hänen kircastat niincuin speilin / niin hän cuitengin ruostu jällens.

12 Älä ota häändä sinun tygös / ettei hän sinua
 pois / ja astu sialles. Älä häändä wieres istu-
 ta / ettei hän rupe sinun istuindas puytamän / ja
 sinä muistat wijmein minun sanani ja cadut.

13 Niincuin cosca mato pane rupiata / ei häändä
 hengän armahda. Niincuin myös cosca jocu pe-
 tein cansa seura pitä / ja nijldä rewitän : Juuri
 niijn myös sille kây / joca suostu Jumalattoma-
 han / ja tahra idzens hänen syndijns.

14 Kyllä hän hetken pysy sinun tykönäs / mutta
 jos sinä combastut / niijn ei hän odota sinua.

15 Bihamies anda hywiö sanoja / ja walitta si-
 nuu / ja on olewanans sinun ystäväs / taita myös
 itkeä :

16 Mutta sydämesäns ajattele hän sinun hau-
 taan langetta / ja jos hän saa tilan / niijn ei hän
 taida tulla rawituri sinun werestäs.

17 Jos jocu tahto wahingoitta sinua / niijn on
 hänen esimäinen.

18 Hän on tahtowanans autta sinua / ja cui-
 tengin sinun salaisest lyckä maahan : Hän wään-
 dä pääatäns ja naura salaisest / pitittä sinua ja
 suutans ammottele.

13. Lucu.

Soca terwaan rupe / hän saastutta idzens /
 ja joca anda idzens ylpiäin seuraan / hän
 oppi ylpiäri.

2 Älä anna idziäs woimallisen ja rickan seu-
 raan : Sillä silloin sinä otat raskan cuorman
 päälles.

3 Mitä on sawiastia wastipadan tykönä? Sil-
 lä jos

lää jos he louckawat toinen toistans / niijn hän rie-
kaudi.

4 Kicas teke wääryttä ja öykä sitä / mutta kōn-
hän tänty kärsiä / ja päälisex kiittä.

5 Niincawwan cuin hänen on sinusta hywä
niijn hän tahto sinua / mutta cosca et sinä enäm-
biwoi / niijn hän hyljä sinun.

6 Niincawwan cuin sinulla on jotakin / niijn hän
nautidze sinua cansas : Mutta jos sinä häwiät /
niijn ei hän sitä tottele.

7 Cosca hän sinua tarwidze / niijn hän taita kyl-
lä suositella sinua ja naura sinulle / lupa sinulle
paljon / anda hywiä sanoja / ja sano : Tarwidzet-
cos mitän?

8 Ja cudzu sinun petollisest sydämešt wieraxens /
cahdesti eli colmast / niincawwan cuin hän saa
sinun omas sinulda pois.

9 Mutta wijmeiseldä häwäise hän sinun.

10 Ja jos hän näke sinun hätäs / niijn hän laste
sinun menemän ja wäändeles päätäns.

11 Ota sentähden waari / ettei sinun yrikertaisi-
des petä sinua / ja saatta sinun wahingon.

12 Jos woimallinen tahto wetä sinua tygöns /
niijn kiellä / ja hän wetä sitä enämmin.

13 Älä tunge sinuas hänen tygöns / ettes ajetais
pois : Älä myös sinuas ylön camvos sijrä / että
sinua tarpen aicana nautita saadaisin.

14 Älä kiellä / jos hän sinun jotakin käste : Mut-
ta älä luota idziäs häneen / waicka hän on ystä-
wälinen sinun cansas :

15 Sillä hän coettele sinua / ja tutki sinua suloi-
fella käyttämifelläns.

- 6 Cosca hän sinulle wiha stu/nijn ei hän enä pi-
 7 stäwälistä puhetta :
- 8 Eikä tee leickiä rangasturella ja fangiurella.
 9 Ota sentähden waari / ja cadzo hywin etees :
- 10 Eillä sinä elät suuresa waarasa.
 11 Jocainen eläin racasta wertaistans :
- 12 Nijn myös jocainen ihminen pitä wertai-
 13 stä tygö pitämän.
- 14 Seon juuri nijn / euin susti menis laimasten
 15 kkon/cosca Jumalatoim tule hywäin seuraan.
 16 Nijncuin Hyena anda idzens coiran seu-
 17 ran : Nijn teke ricas köyhän cansa.
- 18 Nijncuin Jesou syö williasin medzäs : Nijn
 19 myös rickat syöwät köyhiä.
- 20 Nijncuin ylpiä suuttu halpaan : Nijn myös
 21 ricas suuttu köyhän.
- 22 Cosca ricas lange /nijn hänen ystäväs aut-
 23 wat händä ylös : Mutta cosca köyhä lange / lye-
 24 wät hänen ystäväs händä peräst.
- 25 Cosca ricas teke wäärin / nijn on monda hän-
 26 tä auttamas / ja cosca hän puhu wäärin / nijn se
 27 annetan olla nijncuin oikein olis.
- 28 Mutta jos köyhä osa tehdä wäärin / nijn se
 29 annitan ylönn tarcast / ja waicka hän wielä wij-
 30 stä puhuis / nijn ei se cuitengan lyödä sians.
- 31 Cosca ricas puhu /nijn caicki waickenewat ja
 32 argottawat hänenpuhens taiwasen asti.
- 33 Mutta jos köyhä puhu / nijn he sanowat : Cu-
 34 ta tämä on? Ja jos hän jotakin horjahta / uijn hä-
 35 nelle pahoin cestetan.
- 36 Rickans on tosin hywä / cosca se ilman synni-
 37 tää nau

tä nautitan / mutta Jumalattoman köyhys opetta hänen paljon paha puhuman.

31 Mitä ihmisen sydämes on / se nähdän hänen silmistäns / oleon se paha eli hywä.

32 Jos hywä on hänen mielestäns / niin hän kadu suloisest:

33. Mutta jolla on paha sydämes / niin ei hänellä ole lepo.

1 Nutuas on se / joca ei anna paha neuwo / ja ei hänellä ole paha tundo siitä.

2 Nutuas on se / jolla ei ole paha tundo / ja ei hänen toiwons ole turha.

14. Lucu.

Säidan ei söwi rickan olla / ja miäi calu ja raha olis säidalle?

4 Joca paljon coco / ja ei tee idzellens siitä hywä / hän coco muille / ja muut pitää sen tuhlanan.

5 Joca ei tee idzellens hywä / cuingast hän taito muille hywä tehdä: Ei hänen ole ikänäns ilo calustans.

6 Ei ole yhtäkän pahembata eian se on / cosca ei ihminen suo idzellens hywä / ja se on oikia rangastus hänen pahudens tähden.

7 Jos hän jotakin hywä teke / niin ei hän ymmärrä sitä / ja hän tule wijmeiin sentähden kirvixi.

8 Se on paha ihminen / joca ei tahdo / että ihmisten hywä tehdä / mutta kiändä caswons pois / ja ei armahda ketän.

9 Ei ahne ihminen ikänäns tydy osallens / eikä taida ahneuden tähden menestyä.

10 Ei säitä tahdo mielelläns / että ihminen söis / ja
ette hänē paha / että hänē ruoca andaman pitä.

11 Poican / tee omastas idzelles hywä / ja anna
herralles vñri nijn paljo kuin hänen tule.

12 Muista ettei cuolema wijwyttelo / ja siñä kyl-
li tiedät / mikä listto sinulla on cuoleman cansa.

13 Tee ystävilles hywä ennen loppuas / ja an-
na kōyhälle waras jälken.

14 Älä vnohda kōyhiä cosea sinulla on iloinen
siivä / nijn sinulle myös ilo tapahdu jotas ha-
vajat.

15 Sinun tähty cuitengin waiwalloisen hites
sinulle jättä / ja sinun töns perillisille anda.

16 Anna mielelläs / nijn sinulle myös annetani
pyhitö sinun sielus :

17 Sillä cosea siñä cuollut olet / nijn on se caicki
pois culutettu.

18 Caicki liha culu pois nijncuin waate / sillä se
on wanho tijtto : Sinun pitä cuoleman

19 Nijncuin se tapahdu wiherjäisen lehden can-
sa caunisa puusa / muutamats putowats pois /
muutamats caswawats jällens : Nijn myös se ta-
pahdu ihmisten cansa / muutamats cuolewats ja
muutamats syndywats jällens.

20 Caicki turmellut cappalet saamat lopun.

21 Ja ne jotca nijsä owat / he myös hukuwat
ennä.

15. Lucas.

Altuas on se joca aina Jumalan sana
racasta / ja sitä selittä ja opetta.

2 Tutki sitä sydämesäns ja oppi oi-
kein

kein ymmärtämän / ja edzi enämmiin ja enämmiin
wijsausta :

24 Ja riendä idzens hänen jälkens // ehkä cubun-
ga hän mene / curkistele ackunasans ja cuudel-
owens edes.

25 Pyytä maja lähes hänen huonettans / ja a-
setta majans hänen seinäns tygö.

26 Joca hänelle on hywä asuinſia / hän pane lap-
sens hänen suojaans / ja pysy hänen orains alla.

27 Sen alla hän warjellan palawudelta / ja
siellä on hänellä caunis asuinſia.

1 Ei sitä tee yrityän paidzi cuin Herra pelkä / ja
joca idzens pitä Jumalan sanasa / se löytä hänen.

2 Ja hän cohta händä nijncuin äiti / ja otta hä-
nen westan nijncuin nuoren morsiamen.

3 Hän ratwidze hänen ymmärryren leiwällä / ja
anda wijsauden wettä juoda.

4 Sijtä hän wahwistu / että hän taita wahwa-
na olla. Hän pitä idzens hänen tygöns / ettei hän
tule häptään.

5 Hän ylöndä hänen lähimmäisens ylidze / ja a-
wa hänen suuns seuracuunasa.

6 Hän eruuua hänen ilolla ja riemulla / ja lah-
joitta hänen ijancaickisella nimellä.

7 Mutta ei tompeleit löydä händä / ja ei Juma-
lattomat saa nähdä händä :

8 Sillä hän on ylpeistä caucana / ja ei ulcoculla-
tut tiedä mitän hänestä.

9 Ei Jumalatoim taida oikein opetta : Sillä ei
se tule Jumalalta.

10 Diktas opis tarwitan wijsaus / ja Jumala
anda siehen armon.

11 Ei sinun pidä sanoman: Jos minä olen opet-
 nut wäärin/ niin sen on Jumala tehnyt: Sil-
 lä jota hän wiha/ sitä ei pidäis sinun tekemän.

12 Ei sinun pidä sanoman: Jos minä olen opet-
 tanut wäärin/ niin hän on minun pettänyt: Sil-
 lä ei hän tarwidze Jumalatoinda.

13 Sillä Herra wiha caicke epäjumalan pal-
 velusta/ ja se joca händä pelkä/ hän wälttä sitä.

14 Hän loi ihmisen algusta/ ja andoi hänelle eh-
 den:

15 Jos sinä tahdot / niin pidä käskyt / ja tee hy-
 vä / ja vscallures sitä kuin hänelle kelpa.

16 Hän pavi tulen ja weden sinun etees / Ota
 Ambis tahdot.

17 Ihmisen edes on elämä ja cuolema/cumman
 tahto/ se hänelle annetan.

18 Sillä Jumalan wiissaus on suuri / hän on
 äärimäinen ja näke caicke.

19 Ja hänen silmäns cadzowat händä pelkääwäi-
 täns / hän tietä kyllä mikä oikein on tehty / ja mi-
 se cocullaisus on.

20 Ei hän käske yhdenگان olla Jumalattoman/
 kukaan kenengan lupa syndiä tehdä.

16. LUCU.

Elä iloidze / että sinulla on monda hilli-
 mä dinda lasta / ja älä luota idzes sie-
 hen / että sinulla on monda lasta / jos ei
 pelkä Jumalata.

21 Älä sinuas luota heihin / älä myds vscalla hei-
 n waraans.

22 Parambi on yri hywä lapsi / kuin tuhannen
 Jumalatoinda.

- 4 Parembi on cuolla lapsitoiuna / cuin hänellä
olis Jumalattomia lapsia.
- 5 Hywänlainen mies taita caupungita aittaa
mutta waicka monda olis Jumalatoinda / niin
he cujtengin hänen häwittäwät.
- 6 Sijtä olen minä elinaicauani paljon nähnyt
ja wielä enämmän cullut.
- 7 Tuli poltti caiken Jumalattoman juocon / ja
wiha sattui Jumalattomihin.
- 8 Ei hän säästänyt niistä wanhoja hijstä / jotta
hucuit wäkewydesäns.
- 9 Ei hän niistäkän säästänyt / joiden tykönä Lotin
muucalainen oli / mutta cadotti heitä heidän sy-
dämens coreuden tähden.
- 10 Ja häwitti caiken sen maacunnan armotto-
masti / jonga he synneilläns täyttänet olit: Niin
hän myös hucutti cuusi sata tuhatta / että he olit
cowacorwaiset.
- 11 Cuinga hän siis pidais cowacorwaisen ran-
gaisemata?
- 12 Hän on tosin laupias / mutta hän on myös
julma. Hän leppy kyllä / mutta hän rangais-
ty myös cauhiasti. Niin suuri cuin hänen laupiu-
dens on / niin suuri on myös hänen rangais-
tensä / ja hän duomidze jocaidzen ansions jälken.
- 13 Jumalattoman ei pidä wäärtydens / can-
pääsemän rangaisemata / ja hywän toiwto ei pi-
dä turha oleman.
- 14 Jocainen hywä työ pitää staus löytämän /
cullekin pitää tapahduman ansions jälken.
- 15 Älä sano: Ei Herra cadjele minua / cuca
hy minua taitwaisa?

16 Ei hän muista minua niin suures joucos/
mitä minä olen suuren mailman suhten?

17 Sillä cadzo / taiwas / meri ja maa wapise-
vat / wuoret ja larot wärisewät / cosca hän edy-
heitä:

18 Eiköstä siis hänen pidäis näkemän sinun sy-
dändäs?

19 Mutta mitä hän tehdä tahto / sitä ei yrrikä-
näe / ja tuulda / joca on hänen kädesäns / ei näe y-
rrikän ihminen.

20 Hän taita paljon tehdä / jota ei kengän näe:
Ja cuca taita puhua ja kärkeä / cosca hän duo-
ndye? Mutta sencaltainen waatimus on cau-
hana silmäin edestä.

21 Cosca tyhmä ihminen sen cuule / niin hän cui-
ngin pysy hulludesäns ja erhetysesäns.

17. Lucu.

UDican / cuule minua / opi wiisautta / ja
tottele minun sanani täydellä todella.

24 Minä tahdon anda sinulle totiset
win / ja neuwon sinua selkiäst.

25 Jumala on algusta hywin asettanut hänen
häns / ja on andanut heille joca idzelle oman
häns.

26 Hän pitää heitä ijäti sencaltaisesa järjestyresä:
Että he aina wircans toimittawat / ja ei yri-
nä toistans.

27 Mutta owat aina hänen käskyllens euuliais

28 Vielä sitte on hän myös cadzonut maan
kulle / ja on sen hywydelläns täyttänyt.

30 Ja täytti maan eläimillä / jotca maarijäl-
lens tulewat.

1 Jumala loi ihmisen maasta / ja teki hänen jäl-
lens maari.

2 Ja määräis heille heidän elinaicans:

3 Ja loi heidän molemmat / ja andoi luondons
cummallengin / ja teki heitä omari cuwaxens.

4 Hän andoi heitä caiten lihan peljätä / ja että
heidän piti hallidzeman caickia eläimitä ja lin-
duja.

5 Hän andoi heille järjen / puhen / silmät / cor-
wat / ymmärryren ja tunnon:

6 Ja osotti heille sekä pahan että hywän.

7 Hän cadzoi heidän puoleens erinomaisest mui-
den eläinden suhten.

8 Osottaxens heille hänen sunren Majestetins.

9 Hän opetti heitä / ja andoi heille elämän Lain.

10 Hän teki heidän cansans ijancaickisen liiton /
ja ilmoitti oikeudens.

11 He näit silmilläns hänen Majestetins / ja
cuulit hänen julkisen änen corwillans.

12 Ja hän sanoi heille: Carttacat caicke wä-
ryttä / ja hän andoi myös jocaidzelle käskyn lä-
himmäisestäns.

13 Heidän menons on jocapaicas hänen ede-
fäns / ja ei ole mitän salattu.

14 Jocaidzen maacundaan asetti hän haldian:

15 Mutta idze on hän Israelin Herrra.

16 Caicki heidän tecons owat julki häneu ede-
fäns nijncuin Nuringo / ja hänen silmäns näke-
wät lackamat caickein heidän menons.

17 Caicki heidän pahudens on ilinei hänen ede-
fäns

läns/ ja caicki heidän syndins owat julki hänen e-
desäns.

18 Hän kätke ihmistē hywät työt nijncuin sinet-
ti formuren/ ja hywät tegot nijncuin silmäterän.

19 Wijmeiseldä heräjä hän/ ja costa joca idzen
pään päälle/ nijncuin hän on ansainnut.

20 Mutta jotca parandawat idzens/ ne anda
hän tulla armoihin/ ja niistä jotca wäsynet owat/
lohdutta hän/ ettei he epäilis.

21 Nijn käännä siis nyt sinuas HERRAN tygö
ja hyljä syndinen elämas:

22 Kucouile HERRA ja laeka pahaska.

23 Pidä sinuas seu korkeimman tygö/eriä wää-
tydest:

24 Ja wiha epäjumalan palwelust totudella.

25 Tuca tahto sitä korkeinda kiittä helwetis:
Sillä eläwät taitawat ainoastans kiittä.

26 Tuoslet jotca ei sillen ole/ ei taida kiittä.

27 Sentähden kiittä HERRA nijncauwan cuins
lät ja terwenä olet.

18. LUCU.

Suinga suuri on HERRAN laupius/ hän
on caikille armollinē/ jotca idzens kää-
däwät hänen tygöns:

19 Sillä mitä taita ihmienen olla/ ettei hän ole
tuolematoin?

20 Mikä on kirckambi auringota/ jonga cuiten-
gin täyty huckua. Ja mitä liha ja weri ajattele/
se on paha.

21 Hän näke mittamattoman taiwan corkendē/
mutta caicki ihmiset owat tuhca ja mulda.

- 1 Mutta se joca elä ijancaickisest/caicki cuin hän teke/ se on täydellinen. Herrra on yrinäns wanhurseas/ ei taida kengän puhua hänen töitäns.
- 2 Euca woi käsittä hänen suuret ihmens?
- 3 Euca taita mitata hänen suuren woimans?
- 4 Euca taita luetella hänen suuren laupiudens?
- 5 Ei ihminen taida sitä wähetä eikä enätä/ ja hänen suuria ihmeitäns ei taida hän käsittä.
- 6 Mutta ihminen/ cosca hän parhans tehnyt on/ niijn on se tuskia aljeitu/ ja cosca hän luule sen päättänens/ silloin se wielä paljon puuttu:
- 7 Sillä mikä on ihminen? Mihinä hän kelpa? Mitä hän taita autta eli wahingoitta?
- 8 Jos hän cauwan elä/ niijn hän elä sata ajastai ca: Niincuin pisara wettä on coco merta wastan/ ja niincuin sannan hiucka on caicke sanda wastan: Niijn harwat owat hänen wuotens ijancaickisuden suhten.
- 9 Seurähden kärke Jumala heitä/ ja wuodatta laupiudens heidän päällens.
- 10 Hän näke kyllä ja tietä/ cuinga he caicki owat cuoleman omat:
- 11 Sillä hän armahda heitä sitä runsammin.
- 12 Ihmisen laupius vlotu ainoastans lähimmäisellens/ mutta Jumalan laupius käy caiken mailman ylidze.
- 13 Hän curitta ja rangaise/ hän opetta ja caidze/ niincuin paimen laumans.
- 14 Hän armahda caickia niitä jotca idzens opetta andawat/ ja ahterast cuulewat Jumalä sana.
- 15 Poican/ coscas jongun hywä teet/ niijn älä

murise / ja coscas jotakin annat / niijn älä tee hän-
tä murhelliseri cowilla sanoilla.

16 Easte palawuden jähdyttä / niijn myös hywä
sana on parempi kuin lahja / ja yri sana on toisti-
mans parempi kuin suuri lahja.

17 Toimellinen anda ne molemmat :

18 Mutta tyhjä soima toista häwyttömästi / ja
ylönmielinen lahja ei ole otollinen.

19 Ope ensin idze ennen cuins muita opetat.

20 Auta ensin idziäs / ennen cuins muita autat.

21 Nuhtele ensin idziäs / ennen cuins muita
huomidzet / niijn sinä löydät armon cosca muita
rangaistat.

22 Älä wijwytä catumustas siihen asti cuins
sairari tulet / mutta paranna sinus coscas wielä
syndiä tehdä taidat. Älä wijwytä hywäri tulla /
ja älä wijwytä catumustas cuoleman asti.

23 Jos sinä tahdot Jumalata palwella / niijn
tee see wilpittömästi / ettes kiusais Jumalata.

24 Muista sitä wiha / kuin lopulla pitää tule-
man / ja costo / kuin lopulla pitää tuleman.

25 Sillä cosca ihminen rawittu on / niijn mu-
stacan että hän jällens isoa / ja cosca ihminen ri-
cos on / niijn ajatelcan että hän jällens köyhäri
tulla taita.

26 Sillä ehtona taita toisin olla kuin amulla o-
li / ja caieki nämät ätisi Jumalan edes tapah-
wat.

27 Wiisas ihminen pitää näisä caikisa waarins /
ja wälttä syndiä / cosca hän wielä syndiä tehdä
taita.

28 Joca toimellinen on / hän otta fencaltaison

wijsaudē tygōns / ja joca sen saa / hān kijtā hānda.
 29 Joca sen opin oifein oppenut ou / hān taita
 wisust idzens kāyttā / ja puhua parannuxeri.

e

19. Lucu.

M Lā seura paha himos / mutta kääñä pois
 sinun tahtos.

31 Sillä jos sinä seurat paha himos /
 nijn sinä saatat idzes wihamiestes pilcari.

32 Älä ole tuhhlaja / älä myös harjoita sinuas
 tuhhlaman / ettes tulis kerjääri.

33 Ja cosca ei sinulla ole sillen raha cuctaros /
 nijn sinun tähty caswolle lainari otta.

1 Suomari työmies ei ricastu / ja se joca ei wa-
 hātān kärke / hān enāmmiñ ja enāmmiñ hāwiä.

2 Wijna ja waimot tekewāt wijsat miehet hul-
 luri / ja ne jotea portoin cansa yhtyttā pitāwāt /
 tulewat mielipuoliri.

3 Coi ja mato on heidān palckans / ja he cuitwet-
 tuwat / muille julkiseri opiri.

4 Joca picaisest yseo / hān on kōytkäinen / ja cosca
 hān anda hānens wietellä / nijn hān wahingoit-
 ta idzens.

5 Joca coirudestans iloidze / hān tule yldnead
 zoturi / mutta joca wiha felwoittomia panetteli-
 tā / hān warjele idzens wahingost.

6 Jos sinä jotakin paha cuilet / nijn älä sanosti-
 tā: Sillä wait olla ei wahingoidze ketān.

7 Ei sinun pidā sanoman ystāwälle / eikä wiha-
 miehelle.

8 Älä myös ilmoita sitā / jos sinä sen taidat teh-
 dā ilman pahata omata tunnota.

9 Sillä kyllä sinua cuullellan ja otetan kaari
 sinun puhesta / ja cuitengin sinua sentähden wi-
 hatan.

10 Jos sinä olet jotakin cuullut / niin anna sen
 tuolla sinuas / niin sinulla on lewollinen sydän /
 ja et sinä sentähden cahtia pacahdu.

11 Mutta tyhmiä tahto sen cansa vlos / nijneuin
 lästiaicainengin lapsi tahto vlos.

12 Cosca tyhmiä sanangin cuule / niin se on nijn-
 nuoli istuis kijuni hänen reidesäns.

13 Jumoita tätä lähimmäiselles / mitämär / et-
 tei hän ole sencaista puhunut / mutta jos hän
 sen sanonut / ettei hän sitä enä tee.

14 Puhu sitä ystäwälles : Sillä kyllä paljo ih-
 misten päälle walehdellan.

15 Älä siis vsko caickia mitäs cuulet.

16 Toisinaan pääse ihmisedä sana tapatur-
 nast / jonga hän toisin ymmärtä : Sillä cuca on
 joca ei toisinaansean sanoisans ery.

17 Puhu sitä lähimmäiselles ennen cuins rihte-
 hänen cansans / ja muista Jumalan käskyt.

18 Sillä Jumalan pelco teke ihmisen idzens
 aikis asiois wisust käyttämän / ja Jumalan kä-
 sypetta caicki asiat toimellisest tekemän.

19 Cavalus ei ole wiisans / ja Jumalattomain
 tos ei ole toimellisuus :

20 Mutta on pahus ja epäjumalan palwelus /
 on caicki hullus ja tyhmys.

21 Parempi on wäähä ymmärrys Jumalan pel-
 cön / kuin suuri ymmärrys Jumalan ylönca-
 cansa.

22 Moni on teräwä ymmärryrestä / ja on cuitengin pahanjuoninen / ja taita wäätä asian cun-
ga hän tahto.

23 Hän callista pääns / ja cadzo tuimasti / ja on cuitengin caikki petos.

24 Hän laske silmäns alas / ja euuldele corwils-
lans / ja jos et sinä ota waari / niijn hän sinu pettä.

25 Ja jos hän on hiecko sinua wahingoittaman /
ei hän cuitengan tottele sitä / jos hän tilans näke-
kyllä se hänestä nähdän. Ja se joca on toimelli-
nen / hawaidze hänen käyttämisens : Sillä hänen
waattens / nauruns ja käymisens ilmoittawat
hänen.

20. Lucu.

S Hminen nuhtelee usein lähimmäistans so-
pimattomalla ajalla / ja tekis wijsammin
jos hän olis wait.

2 Parempi on julki nuhdela / kuin sala wihata
ja jollei se kelpa / niijn se tule hänelle hywäri.

3 Joca wäkiwalda teke oikeuden edesä :

4 Hän on niincuin se huonen wartia :

5 Joca sen ueidzen häwäise jota hänen piti war-
jeleman.

6 Muutammat owat äneti / ettei he taida edestans
wastata.

7 Muuttamat owat wait / ja wartioidzewat
aicans.

8 Wijsas on siehenasti äneti kuin hän aicane
näke / mutta rohkia tyhmiä ei taida odotta aicane.

9 Joca simpalti on / hän suntutta ihmiset idzens
ja joca paljon walda otta idzellens / händä wihata

10 Monelle käy pahas ašias myöden / mutta se
 tapattu hänelle wahingori.

11 Moni anda vsein / ja ei hän siitä hyödy mut-
 ta siitä vastan / moni myös anda / joca hänelle tu-
 leparhaxi.

12 Joca paljo coreile / hän saa siitä wahingon /
 mutta joca idzens alenda / hän yletän.

13 Moni ensin osta halwasti / mutta siitte mara-
 sencallist.

14 Bišsas teke lahjans otolliseri suloisella sa-
 malla / mutta mitä tyhmät andawat / sen he idze-
 kätewät kelwyttomaxi.

15 Ei tyhmän lahja tule paljon sinun hywäres-
 sillä yhdellä silmällä hän anda / mutta seidze-
 mällä hän cadzo mitä hänen siitä jällens saaman
 pitää.

16 Hän anda wäbän ja sano paljon andanens /
 ja huuta siitä nijncuin wijnanlastia.

17 Tänäpäin hän laina ja huomen tahto jällens /
 näimät owat ne ihmiset / joita ei woida karsia.

18 Tyhmä walitta? Ei yräkän ole minulle vscol-
 linen / ei kengän kiitä minua hywästä työstä / ja
 joca minun leipäni syöwät / ei puhu minusta
 hywin.

19 O cuinga vsein ja monelda hän häwäistän.

20 Sencaltainen puhe teke hänelle pahembata /
 kuin jos hän putois ales corkiasta huonesta.

21 Juuri nijn tapattu paholle / jotca wijmei-
 n kiist langeman pitää

22 Häpemättömällä ihmisellä on suuri suu / hän
 puhu ajattelemata caicki cuin hänen mieleens

23 Joutu.

22 **W**aikka tyhmä jotakin hywä puhuis / ei se
 cuitengan kelpa: Sillä ei hän sitä puhu oikialla
 ajalla.

23 **K**öyhys estä monda paha tekemästä / siinä on
 hänelle se woitto / ettei hänellä ole paha tundo.

24 **M**oni teke paha / että hän pidäis cunnians
 ja teke sitä Jumalattoman ihmisen tähden.

25 **M**oni palwele toista wääräs astias / ja saata
 ta nijn hänen wihamieherens.

26 **W**alhe on suuri häpiä ihmiselle ja se löytän
 enimmästä pahain ihmisten tykönä.

27 **E**i waras ole nijn paha kuin walehtelia /
 mutta wiimeiseldä he wahingoon tulewat.

28 **W**alhe on ihmisille häpiäinen / ja ei hän tu-
 le ikänäns cunniaan.

29 **W**issas mies cunnioitta idzens wijsalla pu-
 hellans / ja toimellisest miehest päämiehet paljon
 pitawät.

30 **J**oca peldons hywin rakenda / hän täyttä sal-
 wons / ja joca idzens pitä päämiehen tygö / nijn
 että hän heille kelpa / ja hän taita paljo paha estä.

31 **U**ndimet ja lahjat sowaisewat wijsat / ja po-
 newat suidzet heidän suuhuns / ettei he taida ran-
 gaista.

32 **W**issas mies joca ei pyydä autta / ja kätketty
 tawara / mihingä ne molemmat kelpawat.

33 **P**arempi ou että tyhmä kätke idzens kuin
 wijsas.

21. LUCU.

WDican / jos sinä olet syndiä tehnyt nijn lacketta /
 ja rucoile / että ennen tehty sinulle annetain
 sin anderi.

10 Vakene syndiä nijncuin kärmettä : Sillä jos
 11 äinätulet händä lähes / niin hän pistä sinua.

Hänen hambans owat nijncuin Lejonin ham-
 12 bat / ja tappawat ihmisen.

Jocainen syndi on nijncuin teräwä miekka /
 13 ja teke sencaltaisen haawan / jota ei kengän pa-
 14 tasta taida.

Joca wäkiwalda ja wääräyttä teke / se tule wijo-
 15 sein kerjääjäri / ja se joca on ynstiä / hän tule wijo-
 16 meiseldä pois huonestans ja taloistans :

Sillä cosca radollinen huuta / niin Jumala
 17 tule / ja costo tule nopiast.

Joca ei salli neuwo idzens / hän on jo parhal-
 18 ans Jumalattoman tiellä.

Joca Jumalata pelkä / hän talitta idzens / mut-
 19 ta joca niscuri on / sen Jumala taamba uäke / ja
 20 kaitawa hawaidze hänen huokuwan.

Joca huonens rakenda toisen miehen rahallat
 21 in coco kiwiä haudarens.

Jumalattomain joucko on nijncuin rohti-
 22 set / jotca tulella pitä poldettaman.

Jumalattomat käywät tosin tasaisista tietäl
 23 nga loppu on helwetin sywyys.

Joca Jumalan käskyt pitäl / ei hän seura o-
 24 ma päätäns.

25 Peljätä yritotifest Jumalata on wiissaus.

26 Eusa ei järke ole / ei siellä oteta oppia wastan.

27 Muutammat ewat kyllä toimellisest / mutta he
 28 watecan saattawat sen cansa paljon paha.

29 Wiisan miehen oppi wuota nijncuin wirtal
 30 nijncuin eläwä lähde.

- 17 Tyhmäin sydän on nijneuin wuotawa astia
ja ei taida pitä oppia.
- 18 Cosca toimellinen cuule hywän opin / nijn
hän kijtät sitä / ja lewittele händä. Mutta jos tyh-
mä sen cuule / nijn ei se kelpa hänelle / ja hän heit-
tät sen taansa.
- 19 Tyhmän puhe paina nijneuin taacka tiere
päällä / mutta cosca wiissas puhu / se on suloinen
cuulla.
- 20 Neuwon pitämises otta mies waarin wiissan
puhesta / ja mitä hän neuwo / se on seisowainen.
- 21 Tyhmän puhe on nijneuin caatunut huone /
ja taitamattomä neuwo ei tiedä kengän mitän.
- 22 Cosca jocu tahto neuwo tyhmä /
- 23 Nijn hän asetta idzens nijneuin jocu tahdois
fito hänen kätens ja jalcans.
- 24 Mutta wiissas luke sen hänellens cullaiseri
cauusturi / ja rannerengari hänen oikias käd-
fäns.
- 25 Tyhmä juore rohkiast toisen huonesen / mut-
ta toimellinen pitä suuren eroituren.
- 26 Tyhmä curkistele rohkiast toisen ackunast
mutta toimellinen seisowlona.
- 27 Tyhmä cuuldele owen tacana / mutta toime-
linen pitä sen häpiänä.
- 28 Paljopuhuwaiset sanowat paljon sitä cuin
ei sowi asiaan / mutta wiissat puñidzewat sanansa
culda waagalla.
- 29 Tyhmäin sydän on suusa / mutta wiissasten
suu on sydämes.
- 30 Tyhmä naura corkiast / mutta wiissas naura
coktullisest.

1 Cosca Jumalatoim kiroile sitä paha / silloin
hän kiroile idziäns.

2 Corwan cuiscuttelia wahingo idze idzens / ja
ti kengän pidä händä mielelläns tykönäns.

22. LUCS.

Wisca ihminen on nijncuin kiwi joca loas
maca :

2 Joca otta ylös hänen / nijn sen pitä
sitten kätens pyhkimän.

3 Häwytöin poica on Isällens häpiäri.

4 Toimellinen tytär kyllä naidan / mutta pahan
kawainen tytär annetan olla / ja hän saatta Is
äns murhelliseri.

5 Joca ylöns rohkia on / hän on sekä Isällens et
tä miehellens häpiäri / ja heildä molemmilda
vihatan.

6 Puhe joca sopimattoman aican puhutan / on
nijncuin harpun suito murhelliselle.

7 Dikiällä ajalla pitä ihmistä curitettaman ja
opetettaman / mutta joca tyhmä opetta / se tahto
sijttä ricotun eruusin cappalda / ja teke nijncuin
se joca jongun rascast vnest herättä.

8 Joca tyhmä puhuttele / hän puhu macawan
causa :

9 Mutta cosca se on loppunut / nijn hän kysyt
mitä se on?

10 Tuolutta itketän / ettei hänellä enä ole wal
tutta :

11 Mutta tyhmä pitä sinun itkemän / ettei hä
nellä ole ymmärrystä.

12 Ei ihmisen pidä ylönn paljo cuoluita itkemään
sillä he owat lepoon tulleet. Mutta tyhmän elä-
mä on pahempi kuin cuolema.

13 Seidzemän päivä cuollutta itketän / mutta
tyhmä Jumalatoinda coco hänen elinaicans.

14 Älä tyhmän cansa paljon puhu / älä myös
le taitamattoman seuras.

15 Wältä händä ettes tulis tuscaan hänen can-
sans / ja tahratuxi hänen saastaisudestans.

16 Patene händä / nijs olet rauhas / ja et tule
ahdistukseen ja hätään hänen tyhmydens tähden.

17 Mitä on rascambi Blyijyä? Ja cuinga pitä
ihmisen cudzman tyhmä muuxi kuin Blyijyxi?

18 Kewempi on canda sanda / suola ja rautal
kuin taitamatoinda ihmistä.

19 Nijsuoin huone / joca toisen huonen cansa
on wahwast sidottu yhten / ei tuulispääldä cuti-
steta:

20 Nijs on myös se sydän joca astians hywin
tietä / ei hän pelkä yhtäkän peljätystä.

21 Nijsuoin caunist calkilla siwuttu tasainen
seinä / ei pysy sates caunisua : Eli aita corkella
wuorella / tuulen edessä:

22 Nijs myös tyhmän sydämen huono aiwoi-
tus / ei ole seisowainen peljätystä wastan.

23 Jos ihminen silmäns painottele / nijs siittä
kyhnelet wuotawat.

24 Jos ihminen osa toista sydämeen / nijs se il-
moitta hänen aiwoituxens.

25 Joca lastetta linduin secaa / hän peljättä
heidän pois : Ja joca ystäwätäns häwäise / hän
ricko ystäwyden.

Waielas wedäisit mieckas ystävätäs wa-
 / et sinä cuitengan sen cansa nijn pahoin tes
 min häwäistyrellä.

Sillä sinä taidat jällens kyllä tulla ystävä-
 / cosca et sinä pakene händä / mutta puhut hä-
 nen cansans : Sillä caicki asiat taitan kyllä so-
 witta paidzi häwäistystä / ylöncadzetta / salaisu-
 us ilmoitusta ja pahoja juonia / näillä ystäwys-
 tten pois.

Ole yscollinen ystävälles hänen köyhde-
 / nensä / ettäs hänen cansans iloidzisit / cosca hänen
 onnin käy.

Ole wahwa hänen cansans cosca hänelle pa-
 / hin käy / että sinäkin nautidzisit hänen onnens
 wäres.

Sawu ja tomu käy edellä cusa tuli pala tah-
 / ta. Nijn myös häwäistyrestä tule weren wuoda-
 / tta.

Älä häpe wastata ystäwäs edest / älä myös
 / hindä pakene.

Jos sinulle jotakin paha hänelä tapahtu-
 / ta sen cunle / sewältä myös händä.

23. LUCU.

Losca minä taitaisin panna lucun suuni es-
 / teen / ja paina wahwan sinetin huuldeni
 päälle / etten minö sen cautta langeis / ja
 / minun kieleni wahingoitais minua.

Herra Jsa Jumala / ja minun elämäni Her-
 / ä / älä anna minun joutua pilkkaitten käskelle-
 / ä / älä anna minua heidän seasans turmielä.

Josca minä taidaisin hillitä minun ajatuks-
 / ta

ni suidzilla / ja curitta minun sydämeni Jumalan sanalla : Ja eteen minä säästäis minuani
 Jos minulda jotakin puuttuis.

3 Etten minä syndiä tekis / ja tulis suureen erhe-
 tyreen / ja tekis paljon paha / jolla minun tähtyis
 langeta wihamiesteni edessä / ja olla heidän nau-
 runans.

4 Herra Isä Jumala / ja minun elämäni Her-
 ra / warjele minua häpyttömistä silmistä :

5 Ja käännä minusta pois kaikki pahat himot
 älä salli minun tulla tuhlaajari ja saastaiseri :

6 Ja warjele minua häpymättömästä sydäimestä.

7 Racket lapset / oppecat suunnne pitämän kii-
 ni : Sillä joca suuns pitä kinnui / ei se exy sanoisa.

8 Niinuin Jumalattomat pilkajat ja ynstät
 sen kautta langewat.

9 Älä harjoita suutas wannoman / ja lausuman
 turhan Jumalan Nime :

10 Sillä niinuin palwelia / joca usein widza-
 la piestän / ei ole ilman wandeita :

11 Niin ei myös se taida olla synnistä puhdas /
 joca usein wannoo / ja Jumalan Nime turhan
 lausu.

12 Joca usein wannoo / hän usein syndiä teke / ja
 ei rangastus pda hänen huonestans luopuman.

13 Jos hän wannoo ja ei ymmärrä sitä / niin hän
 cuitengin syndiä teke :

14 Jos hän sen ymmärtä ja cadzo ylösn / niin hän
 syndiä teke carikertaisest.

15 Mutta jos hän turhan wannoo / nija ei hän
 cuitengan ole ilman synnitä / ja hänen huone-
 stans pitä cöwin rangastaman.

8 Se on myös cuolettawainen kirjoilemus / jo-
 9 Jumala Jacobin huoetta warjelcon: Ja Ju-
 10 maliset jencaltaista tyllä wältawät / eikä tahra
 11 yzens siinä synnissä.

12 Älä harjoita suutas kewiästi wannoman:
 13 Sillä se tule pahasta aiwoituksesta.

14 Älä ynöhda Jsäs ja ätis oppia / niins olet
 15 Herrain seas istuwa / eikä sinua pidä ynhotetta-
 16 man.

17 Ettes harjannuis tyhmyteen / ja soisit wis-
 18 seiseldä / ettes syndynnykän olis / ja siinä kivot syn-
 19 nän päiwäs.

20 Joca idzens harjoitta panetteleman / ei hän
 21 aranna idzens caickena elinaicanans.

22 Toistamisen syndiä tehdä on ylönpaljon:
 23 Sillä colmannella kerralla tule rangaistus.

24 Joca haureudesta on syytynyt / hän on niin-
 25 in pala wa tuli / eikä lacka siehenasti cuin hän
 26 idzens poltta.

27 Hecumalisella ihmisellä ei ole lepo hänen ruu-
 28 misans / siehenasti cuin hän tulen syyttää.

29 Hecumalisen ihmisen on caicki ruoca makial
 30 ettei lacka ennen cuin hän himons täyttä.

31 Mies joca awios kästyns ricko / ja ajattele id-
 32 lläns: Euca minun näke?

33 Pimeys on minun ymbärilläni / ja seinät
 34 kerhottawat minui / niin ettei kengän näe minua.

35 Ketä minun pidäis carttaman / se corkein ei
 36 ottele minun syndiäni.

37 Tämä wälttä ainoastans ihmisten silmät / ja
 38 ihmista Herran silmiä paljo kirckammaru au-
 39

ringota/ joca näke caicki mitä ihmiset tekewät/ ja
cadzo salaisingijn louckaisihin.

29 Hän tietä caicki cappolet ennen cuin ne luoduri tulewat / nin cuin sijttekin cosca he luodut wat.

30 Se mies pitä julkisest caupungis rangaisman:

31 Ja pitä otettaman kijnni/ cosca hän wähiinmän eteens cadzo.

32 Juuri nijn pitä myös sille waimolle tapahmä/ joca miehens hylkä/ ja saa toisesta perillisen.

33 Ensist on hän cowacorwainen Jumalan käskylle: Ja teke myös syndiä miestäns mastan / ja saa nijn huorudestans lapsen.

34 Nämät pitä eroitettaman seuracunnasta/ ja hänen lapsens pitä sen maraman.

35 Ei hänen lapsens pidä juurtuman / eiki hänen orans pidä hedelmätä candaman.

36 Hän jättä kiroton muiston jälkensä / ja hänen häpiäns ei pidä itkänäns pyhittämän pois. Sijtä oppewat jälkentulewaiset / ettei mitän ole parambata / cuin peljätä Jumalata / ja ei ole mitän mañiamba / cuin otta waari Jumalan käskystä.

24. Lucu.

M Jisus kiittä idziäns / ja öyckä händäns canssan seas.

2 Hän saarna Jumalan seuracunnas / ja ylistä idziäns waldacunnasans / ja sano:

3 Minä olen Jumalan sana / ja lijeun ymbäri caicke maata nijneuin pilwi.

4 Minun asuinstant on ylhällä corkeudes.

- 5 Minun istuimen on pilwisä.
- 6 Minä olen yxinäns joca paicas:
- 7 Nijn awaralda cuin taiwas on:
- 8 Ja njin sywälda/ cuin sywyden perustus on.
- 9 Joca paicas meresä.
- 10 Joca paicas maan päällä / caickein canssain
seas/ ja caickein pacanain seas.
- 11 Näiden caickein tykönä olen minä edziinyt
asuinsia/ löytäreni stani johongun paiekan.
- 12 Silloin kästi minna caickein luoja/ ja se joca
minun luonut on / säästi minulle asuinsian / ja sa-
moi:
- 13 Jacobis pitä sinun asuman / ja Israel pitä
sinun perindös oleman.
- 14 Ennen mailma / algusta olen minä luotu/ ja
pyhyn ijancaickifest/ ja olen majasa palwellut hä-
nen edesäns/ ja olen sijtä saanut Zionis wahwan
paican.
- 15 Ja hän pani minun pyhään caupnngijn/ Je-
rusalemi hallidzeman.
- 16 Minä olen juurtunut cunnioitetus canssas/
joca Jumalan perindö on.
- 17 Minä olen corkiari caswanut / nijneuin Ce-
tripuu Libanonis / ja nijneuin Cypressi Hermo-
nin wuorella.
- 18 Minä olen caswanut nijneuin Palmupuu
wirran tykönä / ja nijneuin ruusun wesat / jotea
Jerihosa caswawat.
- 19 Nijneuin cannis dljypuu lafialla kedolla.
- 20 Minä olen caswanut nijneuin wahder / mi-
nä annoin idzestäni suloisen hajan nijneuin Ca-
neli

- neli ja callit yrtit / ja nijneuin paras Mirrham.
- 21 Nijneuin Galbaan ja Onich ja Mirrham
ja nijneuin pyhä sawu Templis.
- 22 Minä ojenfin minun orani nijneuin tammii
ja minun orani olit caunit ja suloiset.
- 23 Minä annoin makian hajun minustani nij
neuin wijnapuu:
- 24 Ja minun cuckaifeni cannoit!
- 25 Joca wuosi ruusan hedelmän.
- 26 Tulcat tänne minun tygöni caieki jotea mi
nua anotta:
- 27 Ja rawiteat teitän minun hedelmästäni.
- 28 Minun saarnani on makiambi hunajata:
- 29 Ja minun lahjani owat makiammat cuin
mesileipä.
- 30 Joca minusta syö / hän enämmiin iso minua.
Ja joca minusta juo / hän jano enämmiin minua.
- 31 Joca cuule minua / ei hän tule häpiään: Ja
joca seura minua / hänen pitä nuhtetoinna ole
man.
- 32 Caieki nämät owat liston kirja / joca caiekein
corkeinman Jumalan cansa tehtyon.
- 33 Nimittäin laki / jonga Moses Jacobin hu
nelle tawarari andanut on.
- 34 Josta wijsans on wuotanut / nijneuin Pifo
nin wirta / cosca hän suuri on.
- 35 Ja nijneuin Tigris / cosca hän kewäillä cuoba.
- 36 Sijtä on ymmärrys wuotanut / nijneuin
Euphrates / cosca hän suuri on: Ja nijneuin
Jordani elonaicana.
- 37 Sijtä curitus on tullut nijneuin kyntilä / ja
nijneuin Niluren wirta syryllä.

38 Ei ole yhtään ollut joca hänen peräti oppenut
 on/ ei tule myöds yrifän itkänäns / joca hänen täy-
 dellifefi tutkia taita.

39 Sillä hänen mielenf on rickambi merta ;

40 Ja hänen fanans fywynyttä fyweimmät.

41 Minusta wuota monda oja frydimaihini/
 niincuin finne wettä johdatettaifin.

42 Sillä minä caftan minun frydimaani / ja
 juotan minun niittäjäni.

43 Siellä minun ojani suureri wirreri tulewat:

44 Ja minun wirtani isoixi mereri.

45 Sillä minun oppin walifta niijn awaralda
 cuin amun walkeus/ ja taamba paifta :

46 Ja minun oppin wuodatta Prophetian / jo-
 ca on ijancaickifefi pufyiwä.

47 Siellä te näettä/etten minä ainoaftans idzel-
 leni työtä tee/ wuutta myöds kaikille jotca wiffaut-
 taanowat.

25. Lucu.

Colme on caunifta cappalda/ jotca Jumalal-
 le ja ihmifille kelpawat.

2 Cosca weljeret owat yrimielifet / kylänmiehet
 raeastawat toinen toiftans / ja mies ja waimo
 häftenäns hywin fopiwat.

3 Colme cappalda minä fydämeftäni wihan / ja
 heidän menons faatta minulle mielicarwänden :

4 Cosca köyhä on coria/ ja ricas mielelläns wal-
 hettele/ ja wanha on tyhinä ja huorintekinä.

5 Jos et finä coco nuorna ollefas / mitäs tahdot
 löytä wanhalla ijälläns.

6 O cuinga caunis fe on / cosca harmapäät wij-
 fat owat/ ja wanhat taitawat/

7 Ja Herrat toimelliset ja ymmärtäväiset.

8 Se on wanhain cunnia / että he paljon coetelut ovat / ja se on heille cunniari / että he Jumalata pelkivät.

9 Yhderätä cappalda minä sydämesäni pidän corkiast ylistettäwänä / ja kymmenettä minä suulani kiertän:

10 Ihmistä jolla on ilo lapsistans: Joca niijcauwan elä / että hän näke wihamiehens olewan maahan hōdyt.

11 Mutuas on se jolla on toimeellinen waimo / joca ei puhellans ketän wahingoidze / jonga ei sitä pidä palweleman / joca ei siehen ole mahdollinen.

12 Mutuas on se / jolla on yscollinen ystäwä.

13 Mutuas on se joca on taitawa / ja joca silloin opetta cosca händä mielelläns cuullan.

14 O cuinga suuri se on joca wiissas on:

15 Mutta joca Jumalata pelkä / ei händä ylembändä ole kengän:

16 Sillä Jumalan pelco woitta caicki:

17 Joca hänen wahwast omista / keneengä taidan minä hänen werrata.

18 Ei yrikän kipu ole niin suuri kuin sydämen murhe.

19 Ei yhdengän cawalus woita waimoin cawalutta.

20 Ei yhdengän wäijyminen woita wihamiehen wäijymistä.

21 Ei yrikän costo ole pahempi wihamiehen costo.

22 Ei yrikän pää ole niin cawala kuin kārmen pää:

pää: Ei yhdengän wiha ole niin catkera kuin
waimon wiha.

23 Ennen minä asuisin Lejonein ja Drakein kät-
stellä/ kuin pahan waimon cansa.

24 Cosca hän wihastu / niin hän muutta hab-
mons/ ja tule rymäxi kuin säcki.

25 Hänen miehellens on häpiä hänestä / ja cosca
hänelle sitä soimatan / niin se teke hänen sydä-
mens kipiäxi.

26 Caicki wieckaus on wähä waimoin wieckau-
den suhten / hänelle tapahduon niincuin Juma-
lattomallengin tapahdu.

27 Suupaaltti waimo siwiällä miehellä:

28 On niincuin sandainen tie ylöspäin wanhal-
lemiehelle.

29 Älä hänen cauneudens anna sinuas pettä/ ä-
lä myös sentähden himoidze händä.

30 Jos waimo saatta miehen rickari / niin ei sij-
tä seura muuta kuin riija/ tora/ ylöncadze ja suu-
ri pilkka.

31 Paha waimo saatta murhellisen sydämen/
surkian cadzannon ja sydämen ahdisturen.

32 Waimo/ josta ei miehen ilo ole / se suututta
hänen caickijn cappaleihin.

33 Syndi on tullut waimosta/ ja sentähden täy-
ty meidän caickein cuolla.

34 Niincuin ihmisen ei pidä andaman wedelle
sua / niin ei pidä myös miehen salliman waimolle
hänen tahtons.

35 Jos ei hän tahdo olla sinun mieläs myöden/
niin eroita händä sinustas.

Mitua on se mies / jolla on toimellinen
waimo / sitä hän cari sen werta elä.

2 Hywä taloin waimo on miehellen
ilori / ja teke hänen elämäns lewolliseri.

3 Toimellinen waimo on callis lahja / ja anne-
tan sille joca pelkä Jumalata.

4 Joco hän on ricas eli köyhä / nijn hän on cui-
tengin hänelle lohduituxeri / ja aina händä ilahutu-
ta.

5 Colme on hirmuista cappaletta / ja neljäs on
caubia :

6 Petos / capina / wiattoman weren wuodatus.

7 Jotca caicki owat pahemmat cuolemata.

8 Mutta se on sydämen murhe / cosca luulia wai-
mo toisen cansa rijtele / ja häwäise händä jocad-
zen cuulden.

9 Cosca miehellä on paha waimo / nijn he owat
nijneuin sopimatoim pari härkiä / jotca ynnä we-
tämän pitä :

10 Joca sen saa / hän saa Scorpionin.

11 Juoppoi waimo on suuri rangaistus / sillä ei
hän taida peittä häpiätäns.

12 Wortto tutan häwyttömästä cadzannostans
ja filmistäns.

13 Jos ei tyttäres ole häweliäs / nijn pidä hän-
dä curituxes / ettei hän paha tekis / cosa hänelle ti-
la annetan.

14 Coscas ymmärrät hänen yläu rohkiast cadzo-
wan ymbärillens / nijn ota waari : Ja jos et sinä
sitä tee / ja hän siite teke sinua wastan / nijn ei si-
nun sitä tarwita ihmettelemän.

15 Nijneuin matcustawainen joca jano / atwa
suuns/ ja juo wettä cusa lähin on/ ja istu cusa hän
kannon löytä / ja otta mitä hän saada taita.

16 Suloinen waimo ilahuttamiehens/ ja cosca
hän pitä häuens toimellisest / niijn hän wirgotta
hänen sydämens.

17 Waimo joca taita wait olla / on Jumalan
lahja :

18 Ja hywin opetettu waimo ei taita marettu.

19 Ei ole mitän rackambata maan päällä/ kuin
häweliäs waimo :

20 Ja ei ole mitän callimbata kuin puhdas wai-
mo.

21 Nijneuin auringo/ cosca hän on nosnut/ eai-
nista Herran corkian taitwan : Nijn myös hy-
wän tawainen waimo caunista huonens.

22 Caunis waimo / joca hywä on / on nijneuin
kircas lampu pyhäsä kyntiläjalas.

23 Nriwacainen waimo / on nijneuin cullaiset
padzat hopia jalcain päällä.

27. Lucu.

C Ari saattawat minulle mielicartwauden / ja
colmas wihoitta minun :

25 Cosca wahwa sotamies wijmeiseldä kdyhyt-
tä kārssi / ja wijsat Neuwonandajat wijmeiseldä
radzetan ylöu :

26 Ja joca oikiast uscost luopu wäärään uscon :
Sen on Jumala duominnut miecan ala.

27 Cauppamies wälttä työläst wäärysten / ja
myyjä synnin :

1 Sillä rahan tähden teke moni wäärysttä / ja
jotca

jotca rickari tulla tahtowat/ käändäwät pois sil-
mäns.

2 Nijneuin waaja cahden kiwen wälille tunge-
tan muurin:

3 Nijn myös syнди tunge ostajan ja myyjän
wälille:

4 Jos ei hän idzens pidä ahkerast Herran peh-
gos/ nijn hänen huonens pian cukištetan.

5 Cosca ihminen seulo / nijn caunat jääwät:
Nijn myös mitä ihminen aicoi tehdä / nijn sie-
hen aina jotakin saastaista tarttu.

6 Nijneuin pädzi coettele vdet padat/ nijn myös
murhe coettele ihmisen mielen.

7 Hedelmistä tundu / cuinga puu on cadzottu:
Nijn myös puhesta hymmäretän millinen sy-
dän on.

8 Ei sinun pidä ketän kiittäjän ennen cuins hä-
nen cuullut olet: Sillä mies tutan puhestans.

9 Jos sinä oikeutta seurat / nijn hänen saatuu-
tat/ ja puet hänen päälles nijneuin caunin hamē.

10 Linnut lähistelewät wertaištans: Nijn myös
totuus pitä idzens sen tygö joca händä cuule.

11 Nijneuin lejon wartioidze saalista: Nijn
myös syнди wijmein otta kinni pahantekiän.

12 Jumalinen puhu aina terwellistä / mutta
tyhmä muuttu nijneuin cuu.

13 Coscas taitamattomain seas olet / nijn ota
waari mitä aica saldi: Mutta ole wijfasten seas
rohke.

14 Tyhmäin puhe on ylön nurja/ ja heidän nau-
run on aiwa syнди/ ja cuitenginjhe sitä ailacoide-
zewat.

15 Eusa ihminen cuule paljon wannottawan/
 sillä hänen carwans nouse / ja heidän rihtans
 saatta ihmiset corwans tukidzeman.

16 Cosca ylpiät rijtelewät / siitä seura weren
 wuodatus / ja se on nurja cuulla / cosca he toi-
 stans häwäisewät.

17 Joca salaisuden ilmoitta / se cadotta vscou/
 tika saa siitä vscollist ystāwātā.

18 Widā ystāwās silmäis edes / ja ole hänelle v-
 scollinen.

19 Mutta jos sinä ilmoitat hänen salaisudens/
 niin et sinä saa händä jälle.

20 Jolda ystāwā tule pois / hänen on siitä nijs
 paljon paha / kuin sille jonga wihamies pääse.

21 Niincuin linnun päästāt kädestās : Niin
 on myös se / coscas pääset ystāwāstās / niin et si-
 nä saa händä jälle.

22 Ei sinun tarwita juoreman hänen perāns/
 hän on taambana / ja on hypännyt pois niincuin
 medzācuris wercosta.

23 Haawa taitan sito / ja ylpiät sanat taitan
 witta?

24 Mutta joca salaisuden ilmoitta / ei hänestä
 sitte mitän ole.

25 Joca silmäiste / hänellä on paha sydāmes / ja
 anna kääntä pois idzens.

26 Sinun edesās taita hän kyllä makias pu-
 hua / ja lupa wahwast mitās anot / mutta taca-
 na puhu hän toisella tawalla / ja kääntä sinun
 anas.

27 En minä taida mitän niin pahoin kārsta
 kuin sitä / ja ei Herracan händä kārsti.

Sotca kiven heittä cortialle / se puto hänen
omaan päähän / ja joca jongun salaisesti
pistä / hän haavoitta idzens.

29 Joca haudan caiwa / hän puto idze siehen:

30 Joca paulan wirittä toisen eteen / hän kietoi
idzens. Joca toista tahto wahingoitta / niijn se tu-
le tietämät hänen oman caulans päälle.

31 Ulpiät pilkkawat ja häwäisewät / mutta co-
sto wartiodze heitä niincuin Sejon.

32 Jotca iloidzewat cosca hywille pahoin käy /
he fangitan paulalla / ja sydämen murhe calwa
heidän ennen cuin he cuolewat.

33 Wiha ja julmus on cauhia / jotca Jumalato-
tomalla molemmat owat.

1 Joca idze costa / hänelle Herrra jällens costa /
ja hän pitä myös hänen syndins hänelle.

2 Anna anderi lähimmäiselles mitä hän on rie-
konut sinua wastan / ja rucoile sijte / niijn sinun
syndis annetan sinulle anderi.

3 Ihminen wiha toista / ja edzi armo Herralda.

4 Hän on armotoin wertaiskans wastan / ja taht-
to rucoilla syndeins tähden.

5 Ei hän ole ilman lihata ja weretä / ja pitä wi-
ha. Euea tahto silloin anda hänelle anderi hänen
syndins?

6 Muistuttele loppua / ja pane pois wiha / joca
cuoleman ja cadoturen edzi.

7 Ja pysy kästysanoisa.

8 Muista kästyt / ja hyljä sinun vheauxes lähim-
mäistäs wastan.

- 9 Muista korkeimman liitto/ ja anna ricos an-
deri.
- 10 Bältä riitta/ niin monda syndi jää tacaperia:
11 Sillä wihainen ihminen saatta capinan/ ja
Jumalatoim sytyttä secannuren hywäingin ystä-
mäin wälille: Ja hytyttä ne toinen toistans wa-
stain/ joilla hywä rauha on.
- 12 Cosca paljo puita on/ silloin tuli enäne/ ja
cosca ihmiset oljat owat/ niin wiha tule suurem-
mari. Ja jos ihmiset owat riekat/ niin wiha tule
sita wäkewemmäri: Ja jos riitta cauman pysyl
niin se sitä enämmän pala.
- 13 Olla walmis riitelemän/ sytyttä tulen/ ja ol-
la nopia capinaan/ se wuodatta werta.
- 14 Jos sinä kipinätä puhallat/ niin se tule suu-
teri liekixi: Mutta jos sinä sytjet kipinän päälle/
niin se sammu/ ja niin ne molemmat taitawat
sinun suustas tulla.
- 15 Corwancuiscutteliat ja wäärät wieckat suut
owat kirotut: Sillä he saattawat riidan niiden
wälille/ joilla on hywä rauha.
- 16 Paha kieli teke monda ihmistä eripuraiseri/
ja änge heitä yhdestä maasta niin toiseen.
- 17 Hän cutista wahwat caupungit/ ja särke
waldacunnat.
- 18 Paha kieli aja pois jalot waimot/ ja tyhjäre
te heitä sijtä josta heidän waiwa ja työtä on ol-
lut.
- 19 Joca händä cuule/ ei hänellä ole ikänäns lepo:
20 Eikä saa cusan olla rauhas.
- 21 Ruosca teke wandet/ mutta paha kieli särke
mut/ ja caicki tyynni.

22 Monda on langennut miecan terän cautta/
mutta ei ikänäns niin vsia / cuin pahain kielden
cautta.

23 Hywin sille tapahtu / joca on pohoilta kielil-
dä warieldu / ja ei niildä waiwata / eikä tändy
canda heidän ijestäns / ei myös ole sidottu heidän
cahleisins.

24 Sillä hänen ikens on rautainen / ja hänen
cahlens owat waktesta.

25 Hänen kipuns on catterambi cuolemata / jo
pahempi helwettiä.

26 Mutta Jumalista ei woi hän polke alas / ja
ei sen pidä hänen tulesans palaman.

27 Joca Herran hyljä / hänen pitä siehen lan-
geman ja palamon / jota ei pidä saimutettaman.
Sen pitä hänen päällens hyöcköämän nijncuin
Lejon / ja turmeleman hänen nijncuin Wardi.

28 Sinä aitat sinun tawaras orjantappuroil-
la / miexs paremmin tee owe ja telke sinis eteen?

29 Sinä punnidzet hopias ja culdas / miexs
myös sanojas culda waagalla punnidze?

30 Ota waari ettes seu cautta hor jahda / ja lan-
ge wihamiestes käsijn / jotca sinua waijyiwät.

29. Lucu.

Soca lähimmäisillens laina / hän teke lau-
piuden työn / ja jolla tawarata on / hänen
tule se tehdä.

1 Laina lähimmäisilles cosca hän tarwidze / ja
anna sinä lähimmäiselles jällens määrätyllä
jalla.

3 Pidä mitäs puhunut olet / ja älä ole petollis-

hänen cansans / nijns aina saat sinun tarpes.
 Moni luule sen löytyxi / jonga hän lainari ot-
 ta / ja teke sen murhellisxi / joca händä on autta-

Hän anda kätens suuta / häneldä lainan ottai-
 sens / ja puhu nöyräst lähimmäisens rahan täh-
 den:

Mutta cosca hänen pidäis maraman jällens /
 niin hän wijwyttelä ja walitta suurest:

Mica on callis : Ja waicta hän wielä wois /
 niin hän anda tydläst puolen jällens / ja luke sen
 hänelle woitorin.

Jos ei hän woi / niin hän teke hänen tyhjäri ra-
 stans :

Silloin on se idzellens ostanut wihamiehen
 rahallans / ja hän mara hänelle kirourella ja hä-
 wäistyrellä / ja anda hänelle kijtoresta / pilkka-
 nat.

Moni laina ylönmielen / ei pahast ajaturest /
 mutta hän pelkä tyhjäri jääwäns oma stans.

Kärsti cuitengin lähimmäistäs hädäsä / ja tee
 myös se armo / ettäs annat hänelle aica.

Muta köyhä kästyn tähden / ja älä anna hänen
 tykö lähte tyhjänä hänen hädäsäns.

Ole mielelläs rahas paidzi weljes ja lähim-
 mäises tähden / ja älä kätke heitä kiwein ala / cusa
 he huckanduwat.

Coco idzelles tawarata ylimmäisen kästyn
 jälken / se on sinulle parempi kuin cülda.

Pane almus erinomaiseen paictan / joca si-
 nua on wahingosta auttawa.

16 Ja on sotiva sinun puolestas sinun wiha
miehiäs wastan/ paremmin kuin kilpi ja keihäs.

17 Hywän tahtoinen mies taca lähimmäisensä

18 Mutta häpimätöin ihminen jättä hänen.

19 Älä vnohda tacausmiehes hywä työtä / sillä
hän on pannut idzens sinun edestäs.

20 Jumalatoimie tacausmiehes wahingoon

22 Ja kijtämätöin anda wapahajans istua
wahingos.

21 Tacaus on monda ricasta ihmistä häwitän-
nyt/ ja on heitä heittänyt sinne ja tänne/ uijuenin
allot meresä.

23 Se on ajanut pois jalot miehet / joiden täy-
ty wieralla maalla cultiana käydä.

24 Jos Jumalatoimie on taannut / ja juonittelo
sijtä päästärens/ cuitengin ei hänen pidä rangai-
stusta wälttämän.

25 Nuta lähimmäistäs woimas perästä/ ja cad-
zo/ ettes idze sentähden tule wahingoon.

26 Sijnä on kyllä tähän elämän / että ihmisellä
on wettä ja leipä/ waattet ja huone/ joilla hän tar-
pens peittä taita.

27 Parempi on köyhän elo lautacaton alla / jo-
ea oma on / kuin herculinen pöytä muucalaisen
seasa.

28 Tydy siehen mitä sinulla on wäähä eli paljo.
Sillä se on häpiäläinen elämä / käydä huones-
huonesen.

29 Eusa jocu on muucalainen / ei hän siellä to-
di suutans awata.

30 Hänen täyty heitä tygöns päästä / ja anda
heidän juoda cansans/ ja ei saa yhtän kijtosta.

31 Hänen täyty myös cuulla catkerat sanat :

32 Nimitäin/sinä muicalainen/pakene ja wal-
mista pöytä :

33 Anna minun syöä cansas/mitä sinulla on.

34 Jtem : Mene tästä vlos / minä olen saanut
cunnialisemman wieran/ minun weljen tule mi-
nan tygöni.

35 Sencaltaiset owat toimelliselle miehelle työ-
lä / että hänen asuinstan tähden niitä sanoja cun-
niaman pitää : Ja että hänelle soimatan sitä kuin
hänelle lainattu oli.

30. Lucu.

Luca lastans racasta / hän pitää hänen aina
curituren alla / että hän sijte saa ilon hä-
neestä.

1 Joca lapsens pitää pelgon alla / hän saa ilon
häneestä / eikä tarwita hänen tähtens tuttawains
tykönä häwetä.

2 Cosca joca peicans curitta / hän teke wihamie-
hens murhelliseri / ja iloitta ystäwäns :

3 Sillä jos hänen Isäns cuole / niin se on niin-
cun ei hän oliscan cuollut : Sillä hän on calwai-
sens jätkens jättänyt.

4 Cosca hän eli / niin hän näki riemuns / ja ilo o-
li häneestä.

5 Cosca hän cuoli / niin ei hänen tarwittu mu-
rehtiman : Sillä hän jätti jätkens wasturen wi-
hamiehäns wastan / ja sen joca ystäwän mielen
jällens nouta taita.

6 Mutta joca lapsillens pehme on / hän walitta
sen wandeita : Ja niin ysein kuin se itke / niin hän
peljästy,

8 Turittamatoin lapsi tule niin caugiari kuin hillimätöin hewoinen.

9 Ole pehme pojalles/ niin sinun täyty edespään peljätä händä/ liehacodze hänen cansans/ niin hän sinun wijmein saatta murhelliseri.

10 Älä tee seickiä hänen cansans/ ettei sinun syyte pidä hänen cansans murhettiman/ ja niin sinun täyty wijmein hänen tähtens hambaitas kiristä.

11 Älä anna hänen walda nuorella ijälläns/ ja älä wasta hänen tyhmydens edest.

12 Cumarra hänen cansans nuorna/ ja lyö händä seltän wähänä/ ettei hän tulis sinulle niscuri xi ja tottelemattomari.

13 Opetta lastas ja älä anna hänen joutilasua käydä/ ettes tulis häpiään hänen tähtens.

14 Parempi on jongun olla köyhänä/ raidisua ja terwenä/ kuin rickana ja kipiänä.

15 Olla raidisua ja terwenä on parempi culdai ja raidis ruumis on parempi kuin paljo calua.

16 Ei mitän rickaus ole werrattapa raitisen ruumisen/ ja ei yrökän ilo ole sydämelisen ilon wertainen.

17 Tuolema on parempi kuin kiwuloinen elämä ja alanomainen sairaus.

18 Se on nijneuin hywä hercku/ sen suun edes joca ei woi syödä/ ja nijneuin se ruoca/ joca enol luen handalle panna.

19 Sillä/ mitäst vñri on tarpellinen epäjumalalle? Joca ei taida syödä eikä haista?

20 Niin se on myös rickalle/ jonga Jumala sairaxi teke.

21 Kyllä hän näke sen silmilläns ja huoca sitä/
ja on niincuin cuohittu / joca neidzen ohes maca
ja huoca.

22 Älä tee idzelles murhettä / älä myöds waiwa
sinuas omilla ajaturillas :

23 Sillä iloinen sydän on ihmisen elämä / ja hä-
nen ilons on hänen pitkä itäns.

24 Tee idzelles hywä ja wahwista sydändäs / ja
murhe cauwas tytös :

25 Sillä murhe tappa monda ihmistä / ja ei kel-
ta mihingän.

26 Riiwaus ja wiha lyhendä elämän / ja murhe
teke ihmisen ennen aicans wanhari.

27 Iloiselle sydämelle maistawat caicki hywin
mitä hän syö.

31. Lucu.

Mälwo rickautta / syö ruumin / ja siitä
murhettä / ei anna maata.

2 Cosca jocu maca ja murhetti / niijn
hän aina herä / niincuin suuri sairaustin aina he-
rättä.

3 Se on ricas / joca aina työtä teke ja raha co-
co / ja wälistä lacka ja nautidze niistä.

4 Mutta se on köyhä / joca työtä teke ja ei mitän
menesty / ja waicka hän wielä lacka / niijn on hän
tuitengin waiwainen.

5 Joca raha racasta / ei hän ole synnitöin / ja jo-
ta catowaissta edzi / hänen täyty ynnä huckua.

6 Moni rahan tähden tule wahingoon / ja sen
cautta turmellan oman silmäins nähden.

7 Jotca hänelle vhrawat / ne hän cutista maa-
han / ja taitamattomat hän otta kijnui.

8 Mutuas on se ricas joca nyhtettomari löytän / ja ei edzi raha.

9 Tuca se on / ja me tahdomma kijtā händä: Sillä hän teke wätewitā töitä hänen canssans seas.

Joca täsä costelluri ja yriwacaiseri löytän / händä syystä ylistetän.

11 Hän taisi kyllä paha tehdä / ja ei cuitengan tehnyt: Hän taisi wahingoitta / ja ei wahingoittamurcan / sentähden pysy hänen tawarans / ja pyhät yliwät hänen almuans.

12 Coscas istut rickan pöydän tykönä / niyu älä suutas ammottele.

13 Älä myös ajattele / kyllä täsä syömist on.

14 Mutta muista paha filmä saidari (sillä mikä on tiwimbi cuin sencaltainen filmä.)

15 Joca itke cosca hän näke jongun ottawan.

16 Älä rupe caickijn cuins näet:

17 Älä myös siehen rupe joca hänen edesäns fatis on.

18 Ajattele idzelläs / mitä sinun lähimmäises miehelläns eli ylömmielen hywänä pitä / ja käytä idzes toimellisest caikis cappaleis.

19 Syö niincuin ihminen mitä etees pandu ou / älä myös ylönn paljon syö / ettei ihmiset sinulle wi hastuis.

20 Lacta ensin cunnian tähden syömästä / älä ole myös syömäs tythymätöin / ettes woittais wiha.

21 Coscas istut monen kestellä / niyn älä ensin ota.

22 Hywän tapainen ihminen tyty wähängin / sentähden ei hän tarwidze nicutta wuotesans.

23 Ja cosca wadza cohtullisest rawitan / silloin ihmie

Minen suloisest lewäjä/ ja taita warahin annul-
la nosti ja olla iloinen.

24 Mutta tytymätöin syömäri maca lewotto-
masti/ ja hänellä on wäänne ja wadzan tauti.

25 Jos sinä olet ylönn paljon syönyt/ nijn nouse
ja mene ja pane lewätä.

32. LUCI.

LDican/ cuule minua/ ja älä cadzo minua
ylönn / ettei minun sanani wijmein sinul-
le jälleus palajais.

27 Ota jotakin tehäres / ettei tauti tulis sinun
piälles.

28 Andiasta miestä kiittäwät ihmiset / ja sano-
wat: Hän on cunnialinen mies / ja sencaltainen
puhe on hywä kiitos.

29 Mutta tylhstä ja nältäisestä puhu coco cau-
pungi pahoin/ ja sen hän oikein sano.

30 Älä ole wijnan juomari : Sillä wijna tur-
melemonda ihmistä.

31 Ahjo coettele juoterun randan / nijn coettele
myös wijna ylönnannetut sydämet / cosca ne juo-
ris otwat.

32 Wijna wirwotta ihmisen runnin / jos sitä
cohtullisest juodan :

33 Ja mikä elämä se on/ cusa ei wijna ole?

34 Wijna on sitä warten luotu/ että sen pitää ih-
mistä iloittaman.

35 Wijna / tarperi juotu / iloitta ihmisen run-
nin ja sielun.

36 Mutta jos sitä paljon juodan.

37 Nijn se tuo paljon paha myötäns.

38 Juopumms teke hullun wielä hullummari;

39 Mijnettä hän haasta ja vhea:

40 Siehenasti cuin hän loucaton / lyödän ja haavoitetan.

41 Älä muhtele lähimäistäs juowuris / älä myöds pilkka händä iloisans.

42 Älä anna hänen paha sana / älä myöds cohta händä cowalla puhella.

1 Mutta pidä idzes heidän caltaisnans / ja aseta idzes nijncuin hekin / nijn sinä istut oikein.

2 Ja anna siehen mitö sinun tule / jos sinä tahdot sijnä cansa istua.

3 Että he olisit iloiset sinun cansas / nijn sinä saat cunnian / ja cudzutan taitawari ja hywin eläneri mieheri.

4 Wanhimman pitä puhuman : Sillä se tule hänen tehdä / nijncuin sen joca coetellut on.

5 Älä estä soittaita :

6 Jos myöds wirsiä weisatan / nijn älä secoita idzes nijden secaa / mutta säästä wijsandes toiseri ajari.

7 Nijncuin Rubijn walista caunisa cullasa / nijn myöds weisu caunista pidon.

8 Nijncuin Smaragdi on caunisa cullasa ihana

9 Nijn myöds wirret owat hywän wijnan tykönä.

10 Puhucan nuorucainen ferran eli cari / cosca nijn tarwitan :

11 Ja cosca hänelle kysytän / nijn hänen pitä wastaman lyhykäisest :

12 Ja hänen pitä pitämän idzens nijncuin se joca ei paljon tiedäis / ja paremmiin wait olemän.

13 Ei hänen pidä idzens Herrain wartaisna pitämän / ja cosca wanha puhu / ei idzens secoitaman hänen puhesens.

14 Bekoisella on suuri tulen leimaos myötä: Häweljäihsy teke suuren mielisuosion.

15 Nouse pöyden tykö aicanans / ja älä ole wijsmeinen.

16 Mutta mene nopiast cotias / iloidze siellä ja tee mitäs tahdot. Cuitengin ettes mitän paha tee / ja pullicoidze fenelleugän suuta.

17 Mutta kiitä händä caickein nijden edest / joca sinun luonut ja hywydelläns rawinnut on.

33. Luca.

Euca Herra pelkä / hän anda idziäns mielläns opetta / ja joca aicanans idzens sen tygö sowitta / hän löytä armon.

19 Joca kysy Jumalan sana / hän on sen runsast saapa: Mutta joca ei sitä täydest todest ajattele / hän pahene siitä.

20 Joca Herra pelkä / hän osa oikian opin / ja saatta wanhurscauden walistaman nijneuin hynttilän.

21 Ei Jumalatoim anna idziäns curitta / ja tietä cuitengin autta idziäns toisen elämällä hänen aiwoituresans.

22 Ei toimellinen mies cadzo ylönn hywä neuwo:

23 Mutta ylönnannettu ja ylspiä ei pelkä / waieka hän on tehnyt mitä hän on tahtonut.

24 Älä tee mitän neuwota / nijn et sinä cadu siitä sijtte cuin se tehty on.

25 Älä káy sitá tietá jolla siná langet/ kaitta nijsá joissas idzes kiwijn louckat.

26 Älä siehen idzes luota/ että tie on tasainen/ sjacawahda omia lapsias.

27 Ehtä mitä siná teet/ niijn turwa Jumalaan caikesta sydämeštäs : Sillä se on pitä Jumalan kästijä.

28 Joca usco Jumalan sanan/ hän pitä kästysanat/ ja joca Herraan luotta/ ei häneldä pidä mitän puuttuman.

1 Joca Herran pelkä/ ei hänen tapahdu mitän päha : Mutta cosca hän kiussattu on/ niijn hänen pitä jällens wapahdeturi tuleman.

2 Wiissas mies ei wiha Jumalan sana/ mutta oleocullattu häälhy niincuin haari suures ilmas merellä.

3 Nimmärtäwäinen ihminen pitä idzens Jumalan sanasa/ ja Jumalan sana on hänelle wahwa niincuin kircas puhe.

4 Tutki asia ja puhu sitte sittä/ anna idzes ensin hytwiin opetetta/ niins wastata taidat.

5 Tyhmän sydän on niincuin waunnum ratas/ ja heidän ajaturens juore ymbärins niincuin rattan pyödra.

6 Niincuin suodanhaldia hirni jocaista tamma wastan : Niijn myöds oleocullattu rippu joadzes pilekajas/ ja sano :

7 Mixi pitä yri päiwä oleman kyhemai toista? Sillä auringo káy jocapäiwä wuosicaunna yhtäläifest.

8 Herran wiissans on ne niijn eroittanut/ ja hän

Hän on niin asettanut vuoden ajat ja pyhä päivät.

9 Hän on muutamit valinnut ja pyhittänyt niiden päivän suhteen.

10 Niinuin caikki ihmiset ovat maasta / ja Adam on mullasta luotu.

11 Ja Herrä on cuitengin eroittanut heitä hänen sanomattomast wijsaudestans / ja on asettanut moninaiset tawat heidän seasans.

12 Muutamit on hän siunannut / corgottanut ja pyhittänyt / ja palwellukseens cudzunut : Mutta muutamit on hän kiroonut / alendanut ja heittänyt pois heidän säädystäns :

13 Sillä he ovat hänen kädesäns niinuin satwi walmistajans kädesä / hän teke caikki hänen työns niinuin hän tahto.

14 Tuuri niin ovat myös ihmiset hänen kädesäns / joca heidän tehnyt on / ja hän anda jocoidelle niinuin hänelle näky hywäri.

15 Niin on myös hywä asetettu paha wastan / ja elämä cuolemata wastan / ja Jumalinen Jumalatoinda wastan. Cadzo näin sen ylimmäisen töitä / niin on cari asetettu cahta wastan / ja priyhtä wastan.

16 Minä olen jälkinnä herännyt / niinuin se joca syrillä jälis poime.

17 Ja Jumala andoi minulle siunauksen / että minä olen myös täyttänyt minun wiinacuurnani / niinuin tähdellä syrillä.

18 Cadzocat / etten minä ole idzelleni työtä tehnyt / mutta caikille niille / jotca oppia tahtowat.

- 19 Tuuleat minua te suuret Herrat / ja te can-
 fan haldiat pangat sitä sydämeen.
- 20 Älä anna poicas / emändäs / weljes ja ystä-
 wäs wallita sinuas nijncauwan cuins elät / älä
 myös anna tawaratas kenengän haldun / ettes
 cadu sitä / ja sinun täyty sentähden heitä rucoilla.
- 21 Nijncauwan cuins elät nijn älä anna idziäs
 yhdengän ihmisen haldun.
- 22 Se on parempi että sinun lapses tarwidze-
 wat sinua / kuin se että sinun pitä heidän käsijns
 cadzeleman.
- 23 Ole idze sinun tawaras haldia / älä myös an-
 na otetta pois sinun cunniatas.
- 24 Cosca sinun loppus tule / ja sinun pitä tääl-
 dä eriamän / nijn jaa silloin sinun perindös.
- 25 Äsin tule saada hänen elons / ruosca ja cuor-
 ma : Nijn myös palwelian hänen leipäns / ran-
 gaisturens ja työns.
- 26 Pidä palwelias työnsä / nijns saat hänelä le-
 won : Mutta jos sinä annat hänen käydä jouti-
 lasna / nijn hän tule ylpiäri.
- 27 Jjes ja ohjat notkistawat caulan / ja pahan
 palwelian haawat ja widzauret.
- 28 Äjä händä tyhön ettei hän käy joutilasnä /
 käydä joutilasnä opetta paljon paha.
- 29 Pane aina työ hänen eteens / se kuin palwe-
 lialle sopi / jofei hän cuule sinua / nijn pane händä
 jalcapuuhun.
- 30 Älä cuitengan kellingän ylöns paljo pane /
 mutta pidä cohtuus caikis astois.
- 31 Jos sinulla on palwelia / nijn pidä hänestä
 waari nijncuin idze sinustas : Sillä se joca hänen

jotakin teke / se wäijy sinun henges ja elämätäs.
 Jos sinulla on palwelia / niijn anna händä pidet-
 tä niijn cuin sinä idze olisit : Sillä sinä tarwidzet
 händä niijn cuin oma henges. Jos sinä pidät hä-
 nen pahana / niijn että hän carca sinun tykö / cu-
 lhas tahdot händä edziä?

34. Lucu.

SYhmät ihmiset pettävät idzens hullulla
 toiwolla / ja hullut luottawat idzens hou-
 drauxijn.

1 Joca vnia tottele / hän rupe warjoon / ja edzi
 tuulda ottarens kirjnni.

2 Ei vnet ole muuta cuin cuwat ilman olendota.

3 Joca saastainen on / cunga se taita puhdas ol-
 la? ja joca petos on / cuinga taita se tosi olla?

4 Oma arwo ja selitys ja vnet ei ole mitän / ja
 ne saattawat cuitengin rascat ajaturet.

5 Ja jos ei se tuleksen korkeimman ilmoitusest /
 niijn älä sijtä pidä mitän :

6 Sillä vnet pettävät monda ihmistä / ja se puut-
 tu niijldä / jotca siehen rakendawat.

7 Ei siehen tarwita walhetta / että ihmisen pitä
 Jumalan källyt pitämän / ja Jumalan sanas on
 tyllä / cosca ihminen oikein opetta tähto.

8 Hywin harjoitettu mies hymmärtä paljon / ja
 hywin coeteldu mies taita puhua wijsaudest.

9 Mutta joca ei ole mitän harjoitettu / se wä-
 hän hymmärtä.

10 Ja willidzewäiset henget saattawat paljon
 paha.

11 Cosca minä wielä exyris olin / taisin minä
 myös

myös pahon oppia / ja olin niin oppenut / etten
minä taitanut caikia sanoa.

13 Ja tulin sentähden usein cuolemä waaraan/
siehenasti cuin minä siitä wapähdettin.

14 Nyt minä näen / että Jumalisilla on oikia
hengi:

15 Sillä heidän toiwons on hänen tygöns / jo-
ca auta taita.

16 Joca Herra pelkä / ei hänen tarwita häm-
mästymän eli wäpifeman : Sillä hän on hänen
toiwons.

17 Autuas on joca Herra pelkä : Mihinä hän
usealda / ja mikä on hänen lohduurens?

18 Herran silmät cadzowat niiden päälle / jot-
ca händä racastawat.

19 Hän on woimallinen turwa / suuri wäke-
wys / warjo palawutta wastan / pilwi cuuma
puolipäiwä wastan.

20 Barjelus combastusta wastan / apu lange-
musta wastan : Joca sydämen iloitta / castwot i-
hastutta / anda myös terweyden / elämän ja siu-
nauren.

35. Lucu.

Doca wäärin saatua calua vhra / sen vhti
on saastainen :

22 Ja sencaltainen Jumalattomain hä-
wäistys ei niillän muoto kelpa Jumalalle.

23 Jumalattomain lahjat / ei kelpa ensingän
sille korkeimmalle / ja synnit ei tule sowiteturi vhy-
rein paljoudella.

24 Joca vhra köyhän tawarasta / hän tete niin-
euin se joca pojan teurasta Isän silmäin nähden.

25 Ei köyhällä ole mitän muuta kuin vähäinen
leipä/joka sen otta häneldä pois/hän on murhaja.

26 Joka toiselta otta pois hänen elaturens/hän
tappa lähimmäisens.

27 Joka ei anna työn tekiälle hänen palkkans/
hän on tappaja.

28 Cosca joku rakenda ja jälleens ricko maahan/
mitä hänen siitä muuta on kuin työtä?

29 Cosca joku rucoile ja jälleens kiroile / euinga
Herra cuule hänen rucourens?

30 Joka idzens pese cosca hän cuollueseu sattui-
mut on / ja tule ja rupe hänen jälleens : Mitä hä-
nen pesons autta händä?

31 Juuri niin on se ihminen / joka syndeins täh-
den paasto / ja aina jälleens syndiä teke / kenen pi-
däis hänen rucourens cunleman / ja mitä hänen
paastons händä autta?

1 Pitä Jumalan käskyt / se on ricas vñri:

2 Corkiana pitä Jumalan käskyt / se vñri autta
hyvin.

3 Joka Jumalata kiittä / se on oikia sambylä-
vñri.

4 Joka laupiutta harjoitta / hän teke oikian kii-
tosuhrin.

5 Hyljätä syndiä / on Jumalan palvelus / joka
Herralle kelpa: Ja lacata paha tekemäst / on oi-
kia sòwindouhri.

6 Mutta ei sinun pidä sentähden hänen eteens
vñjänä tuleman:

7 Sillä sencaaltaista pitä myös meidän tekemään
Herran käskyn tähden.

8 Banhurscan vñri teke Altarin rickari / ja hänen suidzuttamisens on matia sen korkeimman edesä.

9 Banhurscan vñri on otellinen / ja ei händä pidä itänäns vñhodettaman.

10 Anna Jumalalle cunnia iloisella mielellä / ja sinun esicoises ilman puuttumureta.

11 Mitäs annat nijn anna mielelläs / ja pyhitä sinun kymmenexes iloisest.

12 Anna sille korkeimmalle nijncuin hän sinulle andanut on / ja mitäs voit / nijn anna se iloisella mielellä:

13 Sillä Herra / joca mara jälleens / on sen sinulle marawa seidzemen kertaisest.

14 Älä wähennä sinun lahjas : Sillä ei se ole kiittollinen.

15 Älä edzi oma parastas / cosca sinuu pitä pñraman : Sillä Herra on costaja / joca ei cadzommuoto.

16 Hän autta köyhä / ja ei cadzo kenengän muoto / joca myös cuule sen sortun rucouren.

17 Ei hän cadzo ylön orwoin rucousta / eikä lasten walitusta.

18 Lasten kynnelet tosin wuotawat sasupäihin.

19 Mutta ne huutawat ylöspäin sitä wastan cuin heitä wuodattanut on.

20 Joca Jumalata mielelläns palwele / hän on otollinen : Ja hänen rucourens vlottu hamann pilwihin.

21 Wihelijäisen rucous tunge idzens pilwein läpizä / siehenasti cuin hän tule eteen / eikä lacka ennen cuin se korkein cadzo sitä.

22 Ja Herra on oikein duomidzewa ja rangai-
sewa/ eikä wijwy/ eli karsi wijwytystä.

23 Siehenasti cuin hän ricko armottomain lan-
det/ ja costä seucaltaisille ihmisille/ ja cadotta
caicki/ jotcaowat händä wastan/ ja cutista maa-
han pahan tekiän woiman.

24 Ja anda jocaidzelle heidän töidens jälkeen/ ja
mara heille nijncuin he ansainnet owat.

25 Ja costä hänen canssans puolesta/ ja ilahut-
ta heitä laupiudellans.

26 Nijncuin sade on poudalla tarpellinen/ nijn
myös laupius tule hädäs oikian aican.

36. Lücü.

Herra caickiwaldias Jumala / armahda
meitä.

2 Ja cadzo tänne ja peljätä caicki canssat.
Nosta kätes muucalaisten päälle/että he sinun
woimas näkisit:

3 Nijncuins heidän nähtens meidän seasam py-
hitetän: Nijn näytä myös idzes cunnialiseri hei-
dän päällens meidän wähdem.

4 Että he tundisit nijncuin me tunniemmiä.

5 Ettei yhtän muuta Jumalata ole cuin sinä
Herra.

6 Tee vdet ihmiset ja tuunnustähdet.

7 Osota kätes ia oikia käsiwartes cunnialisest:
Herätä wiha ja wuodata julmus.

8 Lemmia pois wastanseisowa / miiserra wiha-
mies ja riennä.

9 Ja muista sinun walas / että ihmiset ylistäi-
t sinin ihimellistä työtäs.

11 Tulen wiha culuttacon ne/ jotca suruttomast
elawät/ ja ne huectucon/ jotca sinun canssalles pa-
ha tekewät.

12 Särje päämiesten pää/ jotca meidän wiha-
miehem owat ja sanowat: Me olema yxinäns.

13 Eoco caicki Jacobin sucucunnat/ ja aña hei-
dän olla sinun pericundanas nijneuin algustakin

14 Armahda sinun canssas/ jolla sinusta Niini-
on/ ja Israeli/ jonga sinä cudzut sinun esicoise-
res.

15 Armahda Jerusalemin caupungita/ josa si-
nun pyhä on/ ja josas asut.

16 Rakenna taas Zion/ että sinun sanas siellä
saarnataisin/ ja cunnias tulis canssan seas suu-
teri.

17 Osota sinus heille/ jotca algusta sinun omas
ollet owat/ ja täytä ne ennustuxet/ jotca sinun ni-
mes ilmoitetut owat.

18 Costa nijlle jotca sinua odottawat/ että sinus
Prophetas totiferi löyttäsän.

19 Euule Herra nijden rucois jotca sinua ru-
coilewat/ Aaronin stinauren jälken sinun can-
sas ylidze/ että caicki jotca asuwat maan päällä/
tundisit sinun olewan Herran ijancaickisen Ju-
malan.

37. Luceu.

Wadza otta caickinaista ruoca tygöns/ cuiten-
gin on yxi ruoca parembi cuin toinen.

21 Nijneuin kieli maista kypsen/ nijn myds toi-
mellinen sydän ymmärtä petolliset sanat.

22 Wiccas ihminen taita toisen saatta wahin-
goon!

goon / mutta joca hywin coeteldu on / hää taita
otta waarin idjestäns.

23. Caicki äitit racastawat poikiaus / euitengin
on tytär toisinans parembi kuin poica.

24. Caunis waimo iloitta miehens / ja ei miehelle
ole mitän rackambata.

25. Jos hän on myös ystävälinen ja hywä / niijn
ei löytä sen miehen werta.

26. Jolla emändä on / sen hywys enäne / ja hänellä
on vscollinen apu ja tuki / johon hän taita id
zens nojata.

27. Cusa ei ole aita ymbärillä / siinä calu hajote-
tan / ja cusa ei emändätä ole / siellä perhen isändä
epätiedos käwele.

28. Niincuin ei ihminen vscu ryöwäritä / joca
yhdestä caupungista toiseen juore / eikä sitä mie-
stä vscota / jolla ei pesä ole / mutta täyty siehen
mennä cusa pimeys hänen käsittä.

1. Jocainen ystävä tosin sano : Minä olen myös
ystävä / mutta muutamat owat ainoastans ni-
mellä ystävät.

2. Cosca ystävät toinen toisens causa wihastu-
wat / niijn wiha pysy haman cuoleman asti.

3. Woi custa siis se pahuus tule / että coco mail-
ma on petosta täynnäs.

4. Cosca ystäwälle hywin käy / ilsidzewat he hä-
nen causans / mutta cosca hänelle pahoin käy / tu-
lewat he hänen wihamieherens.

5. He murhettiwat hänen causans wadzän täh-
den / mutta cosca hätä tule / turwawat he kilpeens.

6. Älä vnhota ystäwätäs iloissas.

7. Ja muista händä coscas racastut.

- 8 Jocainen neuwonandaja tahto anda neuwo/
mutta miutammat neuwowat omari hywärens.
- 9 Ota sentähden waari neuwonandaista / ajat-
tele ensin jos se hywä on : Sillä mitämar / hän
ajatteli neuworens idzellens parhaxi / ja anda si-
nun coetella / ja sano :
- 10 Sinä olet oikiassa tiellä / ja hän on cuitengin
sinua wastan / ja cadzo cuinga se menesty.
- 11 Älä neuwo sen cansa pidä / jolla paha ajatus
on sinua wastan / ja älä ota niistä neuwo / jotta
sinua cadehtiwat.
- 12 Nisjcuins waimolle kysyisit : Cuinga sinun
pidäis ystävälisest oleman häneu rihtasfaren
cansa ? Eli pelcurille : Cuinga sinun pitä sot-
man ? Eli caupamiehelle : Cuinga callixi hän
tahto arwata rihtas hänen caluans wastan ?
- 13 Taicka ostajalle : Cuinga callista sinun o-
mas andaman pidäis ? Eli tiwijlle : Cuinga hy-
wä pidäis tehtämän ?
- 14 Eli armottomalle : Cuinga armahdettaman
pitä ? Eli laiscalle rascasta työstä : Eli päämie-
helle jolla ei asuinista ole : Cuinga ei pidä mendä-
män pois työstä ? Eli laiscalle palwelialle / mo-
nesta ascaresta.
- 15 Älä näidän ihmistē cansa neuwo pidä / mut-
ta pidä idzes jocapaicas jumalisten ihmistē tygö
cusas taidat / sillä he pitäwät Jumalan käftyn.
- 16 Jotca sillä mielellä owat cuin sinäkin / ja kår-
siwät sinun cansas / jos sinä osat horjahta.
- 17 Nijū pysh heidän neuwosans : Sillä et sinä
löyda vscollisemba neuwo.
- 18 Ja sencaltainen taita vsein paremmin näh-

dä astian / cuin seidzemän wartiata jotca wartioidzewat.

19 Cuitengin caikisa näisä rucoile sitä caickein corkeinda auttaman sinun työtäs / ja ettei hän sinulda annais mitän puuttua.

20 Ennen cuins jotakin algat / nijn kysese / ja ennen cuins jotakin teet / nijn ota neuwo :

21 Sillä jos jotakin otta aljetan / nijn siehen tuleyri näistä neljästä : Hywä eli paha / elämä eli cuolema / jotca caicki kieli aina hillidze.

22 Moni ou sowelias muita neuwoman / mutta idzellens on hän keliwotoin.

23 Moni tahto wijsast neuwo / ja ei cuitengan ihminen cuule händä mielelläns / joca tule kerjääjäri :

24 Sillä ei hänellä ole Herralda armo siehen / ja ei hänesä ole wijsautta.

25 Moni on wijsas oman harjoituyrens cautta / ja saatta neuwollans hyödytyren / ja osa oikein.

26 Wijsas mies taita opetta wäkens / tuotta hyödytyren neuwollans ja osa oikein.

27 Wijsas mies corkiast cunnioitetan / ja caicki jotca hänen näkewät / ne ylistawät händä.

28 Jocaidzella on hänen määrätty elinaicans / mutta Israelin aica on määrätöin.

29 Wijsas on canssans edes suures cannias / ja hänen nimens pysy ijancaickifest.

38. Lucu.

BDican / coettele mitä ruumilles terwellinen on / ja cadzo / mikä ei hänelle ole terwellinen / älä hänen sitä anna.

- 31 Sillä ei caickinainen sowi jocamiehelle / ei jocamies woi caickinaista.
- 32 Älä täytä idzes ylöñ täyten caickinaisilla hercullisilla ruilla / ja älä syö ylöñ ahnesti.
- 33 Sillä ylöñsyömys teke ihmisen kipiäri ja tykymätöin syömäri saa taudin.
- 34 Moni on idzens cuoliari syönyt / mutta joca cohtuden pitä / hän sitä enämmän elä.
- 1 Cunnioita Parandajata cohtullisest / että saisit hänen hädän aicana :
- 2 Sillä Herra on luonut hänen / ja parannus tule sildä corkeimmalda / ja Cuningat cunnioittawat händä.
- 3 Parandajan taito corgotta hänen / ja teke hänen suurexi päämiesten ja herrain tykönä.
- 4 Herra anda ruohot caswa maasta / ja toimelinen ei cadzo niitä ylöñ.
- 5 Carwas wesi tuli puusta makiari / että sen woima piti tuttaman.
- 6 Hän on sencaltaisen taidon andanut ihmiselle / että hänen piti ylistetyxi tuleman hänen ihmellisäs töisäns.
- 7 Sen causa hän paranda ja aja pois kiwun / ja Apotechari teke siitä woiten.
- 8 Lohyväisest / caickia Jumalan töitä ei taida ihmisen luetella / joca caicke hywä anda maan päälle.
- 9 Poican / coscas sairas olet / nijn älä cadzo näitä ylöñ / mutta rucoile Herra / nijn hän teke sinun terweri.
- 10 Lacka syndiä tekemäst / ja tee kätes nuhtetto-

mari / ja puhdistä sydämes caikista pahoista töistä.

11 Ohra makiata sawua ja sãmbylõitã ajatus-
uhri / ja anna lihawa uhri / nijncuin sinun pi-
dãis pois tããldã.

12 Sijtte salli Parandaja tulla tygõs : Sillã
Herra on hänen luonut : Ja älä päästã håndã
pois tykõs / ettãs cuitengin tarwidzet håndã.

13 Sillã hetki taita tulla / ettã sairãs ainoa-
stans hänen cauttans tule auteturi.

14 Cosca he rucoilewat Herra ettã hän paran-
nais / ja saisit terweydens / cauwan elãrens.

15 Joca luojans edes syndiã teke / hänen täyty
tulla Parandajan käsijn.

16 Poican / cosca jocu cuole / nijn itke håndã / ja
walita nijncuin se joca suuren surun on saanut /
ja kããri hänen ruumins cohtullisest / ja anna hä-
nen cunnialisest tulla hautan.

17 Sinun pitã catkerast itkemãn / ja sydämes
murhelliaen oleman / ja walitusitcua pitãman /
senjãlken cuin hän on ollut / wãhimmãrigin yri
päiwã eli cari / ettei sinua paneteldais.

18 Ja ota jãssens lohdutus / ettes murhella tãh-
tetãis : Sillã murhesta tule cuolema / ja sydä-
men ahdistus teke woimattomari.

19 Murhe ja kõnyhys saattawat sydämen walit-
taman ylidze määran kiusaures.

20 Älä päästã murhetta sydämes / mutta estã
håndã tykõs.

21 Ujattele loppua ja älä unhotã sitã :

22 Sillã ei sieldã ole palajawata / eikã se auto
håndã mitãn / mutta sinã teet idzelles wahingon.

23 Muista / nijncuin hän on euollut / nijn pitä myöds sinungin cuoleman: Eilen piti minun / tä näpänä sinun.

24 Sijtte cosca euollut rauhas maca / nijn lacka myöds sinäkin händä ajattelemast / ja lohdata sinuas hänen tähtens / että hänen hengens on täälä dā nijn wieroitettu.

39. LUCU.

S Dnga pitä Namatusta opettaman / ei se saa muuta työtä tehdä / ja cosca pitä opetet taman / nijn ei silloin pidä muuta tekemistä oleman.

26 Cuinga se taita opista waaria otta jonga pitä kyndämän / ja joca härkiä mielelläns ruoscal la aja / ja muuta sencaltaista työtä teke / eikā tiedä muusta cuin härjistä puhua?

27 Hänen pitä ajatteleman cuinga hän pellou rakenda / ja hänen tänty hiljain ja warahin lehmia ruockia.

28 Juuri nijn myöds rakendajat ja puusepät / jotca yötä ja päivä työtä tekewät ja cuwia leikkawat / ja nijn ahkeroidzewat heitäns moninai sta työtä tekemän. Heidän pitä ajatteleman että se tulis oikein tehdyri / ja warahin ja hiljain sijtä ahkeroidzeman / että se tulis tehdyri.

29 Nijn myöds seppä / hänen pitä oleman alais mens tykönä / ja ottaman waarin pajastans / hän tule woimattomari liekistä / ja teke työtä idzens wäsyriin ahjon tykönä.

30 Wasara lukidze hänen corwans:

31 Hän ahkeroidze sijtä / cuinga hän työns taidais oikein tehdä / ja pitä ajatteleman cuinga hän

sen saa walmixi / ja warahin ja hiljain ahkeroidze sijtä / cuinga hän sen taidais hywin lopetta.

32 Nijn myös sawen walmistaja : Hänen pitä työstäns ottawan waarin / jalgoillans pitä hänen pyöriä kääntämän / ja pitä aina tekemän työns murhella / ja hänellä on hänen määrätty päiwätyöns.

33 Hänen pitä käsiwarrellans sawesta astian walmistaman / ja täyty cumarta idzens jalcains tygö wäsyxiin.

34 Hänen pitä ajatteleman / cuinga hän sen hywin siliäri siwu sisäldä / ja pitä warahin ja hiljain käwäisemän pädzin.

35 Caicki nämät turwawat wircaans / ja jokinainen ahkeroidze että hän taidais työns tehdä.

36 Ei niistä saada olla paidzi caupungis.

37 Mutta ei heitä taita cubungan lähettä / ei heille taita myös walda annetta / ja ei he taida hallita yhteistä canssa.

38 Ei heillä ole ymmärryst opettaman Ramatust / eikä saarnaman oikeutta ja wanhurscautta.

39 Ei he taida luke sananlascuja / mutta heidän täyty otta waari ajallisesta elaturesta / eikä edemmä ajattele cuin he työlläns woitta taitawat.

1 Mutta joca pyytä sen korkeimman Lakia opettaman / hänen pitä edzimän caickein wanhain wijsauden / ja tutkiman eunnusturia.

2 Hänen pitä cadzeleman jaloin miesten tecoja / ja ottaman waarin mitä ne selittäwät ja opettawat.

3 Hänen pitä oppiman hengelliset sananlascut / ja harjoitteleman idzens sywisä puheisa.

4 Hän taita palwella Päämiehiä / ja olla Herrain seas / hän tietä idzens käyttä wieralla maalla:

5 Sillä hän on coettellut mitä ihmisten seas kelpa ja ei kelpa.

6 Ja ajattele / cuinga hänen pitä warahin nousteman Herra edzimän / joca hänen luonut on / ja rucoileman sen korkeimman edesä.

7 Hän awa suuns rohkiast / ja rucoile taikentanssan syndein tähden.

8 Ja cosca Herra lepytetty on / niijn hän anda hänelle runsast wijsauden hengen:

9 Että hän taita anda wijsasta neuwo / ja opetta woimalla.

10 Sentähden kijtät hän Herra rucouresant / ja Herra anda armon että hänen neuwons ja oppins menesty.

11 Jonga hän ensin ajattele idzelläns / ja sano sijtte neuwons ja oppins vlos / ja wahwista sen pyhällä kirjoitureilla.

12 Ja moni ihmettele hänen wijsauttans / jonga ei ikänäns pidä hukuman.

13 Ei händä coscan vnohdeta / mutta hänen neuwons pysy ijancaickifest.

14 Mitä hän on opettaanut / pitä wastakin saarnattaman / ja seuracumän pitä händä ylistämän.

15 Niijn camwan cuin hän elä / niijn hänellä on suurembi nimi cuin tuhañella muilla / joca myöds hänellä hänen kuolemanskin jälken pysy.

40. Luca.

Nolla on wielä jotakin sanomist: Sillä minä olen niincuin täysi cum.

17 Tuuleat minua te pyhät lapses / ja caswacat
nijneuin istutetut cuetaiset juorewan ojan reu-
nalla.

18 Ja andacat makia haju teistan nijneuin py-
hä sawu.

19 Tucoistacat nijneuin walmut ja hywällä
hajateat / weisateat kijoswirttä ja kijtätät Her-
ra caikis hänen toisäns / ylistätät hänen nimens
caunist.

20 Kijtätät händä ja ylistätät weisamisella ja
helisemisellä / ja sanocat näin kijos.

21 Caicki Herran tegot owat sängen hywät / ja
mitä hän käste / se tapahdu oikialla ajalla / ja ei
kengän rohke sanoa : Mihinä tämä ? Sillä he
tulewat ajallans toiwotettuna.

22 Nijneuin silloin cosca wesi seiso hänen käd-
styständs nijneuin muurit / ja wedet seisoit hänen
sanans jälken / nijneuin he olisit ollet suljetut :

23 Sillä mitä hän kästylländs toimitta / se on
suloinen / ja ei ihminen rohke walitta että jotakin
hänen awustans puuttu.

24 Caicki ihmisten työt owat hänen edesänds / ja
ei hänen silmäins edestä ole mitän salattu.

25 Hän näke caicki cappalet mailman algusta /
haman mailman loppun asti / ja ei hänen edesänds
ole yhtäkän cappalda utta.

26 Ei ihmisen pidä sanoman : Mihinä tämä ?
Sillä hän on luonut jocaidzen / nijsu että ne jo-
hongun kelpawat.

27 Sillä hänen sunaurens wuota nijneuin wir-
ra / ja tuoreutta maan nijneuin juorewa wesi.

28 Sitä wastan / hänen wihans sattu paeanoi-
hin / niincuin silloin cosca hän anda wetisen
maan cuiwua.

29 Hänen työns owat pyhäin edes oikiat / mut-
ta Jumalattomat louckawat idzens niihin.

30 Caicki cuin algusta luotu on / se on hywille
hywä / mutta Jumalattomille on se wahingolinä.

31 Ihminen tarwidze elämääns / wettä / walke-
ta / rauta / suola / jauho / hunajata / riesca / wijna /
öljyä ja waatteita.

32 Caicki nämät tulewat hywille hywäxi / ja
Jumalattomille wahingoxi.

33 Tuulet owat myöds puolittain luodut costo-
xi / ja heidän puhalluxellans tekewät he wahin-
gota.

34 Ja cosca rangaistus pitä tuleman niijn owat
he julmat / ja täyttäwät heidän luojans wihan.

35 Tuli / raket / nälkä / cuolema / caicki nämät o-
wat luodut costaman.

36 Medzän pedot / Scorpionit / kärmet ja mie-
kä / owat myöds luodut costoxi / wahingoittaman
Jumalattomia.

37 Ne tekewät ilolla hänen kästyns / ja owat
walmit cunga hän heitä tarwidze maan päällä /
ja cosca hetki tule / niijn ei ne ole joutilat.

38 Tämä on se josta minä rupeisin ja ajattelin
kirjoitta / nimittäin / että caicki Herran tegot o-
wat hywät :

39 Ja cuikin on ajallans tarpellinen / niijn ettei
ihmisen tarwita sanoman :

40 Ei ne caicki ole hywät : Sillä jocainen on a-
jallans callis.

41 Sentähden pitä ihmisen kijtämän ja ylistä-
män Herran Nime sydämellä/ ja suulla.

1 Biheljäinen ja surkia meno on caickein ihmi-
sten elämällä/ hamast äitin cohdusta / niyu siehen
asti cuin he jällens maahan haudatan:

2 Joca on meidän caickein äitim / täällä on ai-
na murhe/ pelco ja wijmein cuolema odottamine:

3 Nijn sen cuin suures cunnias istu / cuin hal-
wimmangin maan päällä:

4 Nijn sen joca silctiä ja Erumua canda / cuin
fengin joca rohtimihin on puetettu.

5 Täällä on aina wiha / kijwaus / tusca / sota ja
cuoleman waara / rijta ja tora. Ja cosca ihmi-
nen yöllä lewä ja maca wuotesans / niyu tulewat
monet ajatuxet eteen.

6 Ja waicka hän wähän lepo saa / niyu ei se cui-
tengan mitän ole: Sillä hän peljätetän vnisans/
nijncuin hän wihamiehet näkis.

7 Ja cosca hän heräjä / ja näke hänens surutto-
mari/ niyu se on hänelle nijncuin sille joca sodasta
on pääsnyt/ ja ihmettele ettei siellä hätä ollut.

8 Sencaltaista tapahtu caikelle lihalle / sekä ih-
misille että eläimille/ mutta Jumalattomille seido-
jemän ferta euä.

8 Murha / weri / rijta / miecka/ wahingo/ nälkä/
hucka ja waiwa / caicki nämät owat aseretut Ju-
malattomia wastan:

10 Sillä weden paisuimus piti myös heidän täh-
tens tuleman.

41. Lucu.

Cuicki cuin maasta tule / pitä maari jällens
tuleman / niyu cuin caicki wedet mereen /äl-
cenis juoxewat.

- 12 Caicki lahjat ja wäärin saatu calu pitä huk-
kuman/ mutta totuus pysy ijancaickisest.
- 13 Jumalattomain calu rauke tyhjän ja cuin
nijncuin oja/ ja nijncuin vkoinen satest lacka.
- 14 He owat iloiset nijncuwan cuin he lahjoja
ottawat / mutta wijmeiseldä pitä heidän cuiten-
gin hukkuman.
- 15 Jumalattomain jälkentulewaisten ei pidä
wesoiman/ ja wäärintekiän juuri pitä seisoman
paljalla carilla.
- 16 Ja waicka hän wielä seisois jotakin sywäs
ja weden tykönä/ niin hänen pitä cuitengin hä-
witettämän/ ennen cuin hän kypsyy.
- 17 Mutta hywin tehdä on nijncuin stunattu
krydimaa / ja laupius pysy ijancaickisest.
- 18 Joca idzens työlläns elättä ja tyty siehen
hänellä on lewollinen elämä / se on löytä parhan
tawaran.
- 19 Lapsta synnyttä ja Caupungita parata/ saat-
ta isäisen muiston/ mutta cunnialinen waimo on
enämbi cuin nämät molemmat.
- 20 Wina ja candelet iloittawat sydämen / mut-
ta wissaus on suloisempi niistä molembita.
- 21 Pillit ja harput cuuluwat hywin / mutta y-
stävällinen puhe on niistä parempi.
- 22 Sinun silmäs cadzowat mielelläns sitä cuin
otollinen ja caunis on/ mutta wiherjäinen kylwä
on parempi niistä.
- 23 Ystävä tule ystäväs tygö tuseas / mutta
mies ja waimo paljo enämmin.
- 24 Welit autta weljens hädäs / mutta laupius
autta paljo enämmin.

- 25 Cusda ja hopia tukewat miehen / mutta hy-
wä neuwo paljo enämmiin.
- 26 Raha ja riista rohwaifewat / mutta Herran pelco paljo enämmiin.
- 27 Ei Herran pelgolda mitän puutu / eikä se tarwidze yhdengän miehen apua.
- 28 Herran pelco on suunnattu krydimaa / ja ei ole mitän niin caunista kuin se on.
- 29 Poican / älä pyydä kerjätä / parempi on euola kuin kerjätä.
- 30 Joca idzens luotta toisen pöytän / ei hän ajattele idziäns elättä cunnialisest : Sillä hänen tähtö tehdä syndiä toisen miehen ruan tähden.
- 31 Mutta toimellinen mies cawahda sitä.
- 32 Kerjäys maista häpemättömän suulle hywin / mutta se tule wijmein hänelle pahaksi.
- 1 O cuolema cuinga catkera sinä olet / cosca ihminen sinua ajattele / jolla on hywät päwät ja paljon calua / ja elä ilman suruta / Ja jolle caikkä asiat hywin käywät / ja woi wielä syödä.
- 3 O cuolema kuin hywin sinä teet tarwidzewal-
le / joca heikko ja wanha on :
- 4 Ja caikesa murhesa elä / eikä ole parembata toiwottapa eli odotettawa.
- 5 Älä pelkä cuolemata / johdata mielees että tämä on näin asetettu Herralda caikesle lihalle / se-
kä niille jotca sinun edelläs ollet owat / että niille jotca sinun jälkes tuleman pitä.
- 6 Mitäs olet Jumalan tahto wastan / jocos elät kymmenen / sata eli tuhannen ajastaica :
- 8 Sillä ei cuolemas kysytä / cuinga caurwan ihminen elänyt on.

Sumalattomain lapses/ ja jotca idzens Ju
malattomain seuran andawat / tulewa
cauhisturexi.

9 Sumalattomain lasten perindöcalu pitä huc
kuman/ ja heidän jälkentulewaisens pitä oleman
ylöncadzotut.

10 Lasten täyty walitta Sumalatoinda Jsa.
Sillä he owat hänen tähtens ylöncadzotut.

11 Voi teitä te Sumalaitomat / jotca hyljätte
sen korkeimman Lain :

12 Joca te elätte eli cuoletta / niijn te oletta kiro
tut.

13 Niijneuin caieki cuin on määsta / tule jälle
maari : Niijn tulewat myöds jumalattomat ki
rouresta cadotureen.

14 Ihmisen kärsimys oleon täällä niijneautoan
cuin hän elä / mutta Sumalattomain nimi pitä
pyhittämän pois/ joca ei mitän kelpa.

15 Cadzo ettäs pidät hywän nimen joca wah
wembana pysy cuin tuhänen cullaista tawarata.

16 Oleon elämä niijn hywä cuin hän on / cuiten
gin se pysy wähan aica / mutta hywä nimi pysy
ijaneaicisest.

17 Poicani/ cosca teille hywin käy / niijn cadzo
cat/ ja pysykät Jumalan pelgosa.

18 Mäxi te häpette minun sanojani?

19 Ihminen häpe silloin vsein/cosca ei hänen pi
däis häpemän / ja mielisty vsein siehen cuin ei hä
nen pidäis mielistymän.

20 Häwetkän Jsa ja äiti huorudest / Päämie
ja Herra walhest :
Duc

21 Duomari ja neuwonandaja wääryst / ja yhteinen canssa cowacorwaisudest.

22 Lähimmäinen ja ystävä wahingota teke mäst / ja kylänmies warcaudest.

23 Häpe ettäs käsiwarrellas macat pöydällä leiwän päällä.

24 Häpe / ettes kestä lucua lastemas / ja ettes kija täcosca sinua terwetedän.

25 Häpe / ettäs porttoja cadzot / ja ettäs käännäs caswos pois sugustas.

26 Häpe / ettäs muntat periinnön ja huomenkahsjan / ja ettäs himoidzet toisen emändätä.

27 Häpe sinuas himoitares toisen pijsa / ja seissoares hänen wuotens tykönä.

28 Häpe / ettäs soimat ystäwätäs / ja cosca sinä hänelle jotakin annat / niijn älä sitä soima hänelle.

29 Häpe sanoa caickia mitäs cuullut olet / ja ilmoittaa salaista ja yscottua puhetta. Niijn sinä oiskein häpet ja tulet racasteturi ja ylistetyri caikkilä ihmisildä.

1 Mutta älä näiden tähden ensingän häpe / älä myös tee kenengän tähden wäärin.

2 Nimittäin : Jumalan Laista ja sen korkeimman listosta / pitä Jumalista oikeudes.

3 Olla yscollinen lähimmäiselle cumpanillens : Anda succulaisten saada perindöns.

4 Ahkeroita pitämän oikiata mitta ja waacot tytyä jocos woitat paljon eli wähan.

5 Oikein tehtä ajallisen calun ostamises ja myymises : Opetta lapsia ahkerast : Lyöä pahoja pahwelioita.

6 Kätke hywin omas pahalda waimolda: Caicki hywin lukita/ cusa paljon ottamist on.

7 Mitä heille on andaminen / caicki luke ja punnita: Caicki ando ja otto kirjoitta.

8 Neuwo taitamattomia ja pöyhöjä ja peräti wanhoja ihmistä / ettei he nuorten cansa riistelis: Näin sinä tulet soweljari ihmisen / ja joca mieheltä kistetyri.

9 Naittamaton tytär saatta Isäns paljon waiwomaa / ja murhe hänestä / otta paljon vnda häneltä pois. Cosca hän nuori on / että hän wanhenis / eli cosca hän miehen saa / ettei se olis hänelle tyly: Eli cosca hän vielä neidzy on / mahtais häwäistyri ja Isäns huones rascari tulla.

10 Eli cosca hän miehens tykönä on / ettei hän pidä idzens cunnialifest / eli ettei hän saa lasta hänen cansans.

11 Jos ei sinun tyttäres ole häweljäs / niijn ole cowa hänen cansans / ettei hän tee sinua wihamiehen pilkari / ja coco caupungi saa sinusta puhumist / ja sinun pitä joca idzelda häpiän cuuleman / ja joca miehen edes häpemän.

12 Älä cadzele ymbärins caunita ihmistä / ja älä mielelläs ole waimowäen seas:

13 Sillä niincuin waatteista tule coi / niijn myds paljon paha tule waimoista.

14 Sewollisempi on asua pahan miehen cansa / kuin silittewän waimon / joca idzens naurupi ja pilcari saatta.

43. Lucu.

Hinä ylistän Herran töitä / ja pyhästä Raamattua

matusta niistä ilmoitan / niincuin minä niistä lu-
kenut olen.

16 Nuringo walista caiken mailman / jonga
walkeus on caikein kirckain.

17 Ei se ole wielä nytkän annettu pyhille Her-
ralda / että he caicki hänen ihmens sanoa taita-
wat: Sillä caickiwaldias Herra on tehnyt hei-
tä niin suurexi / ja caicki cappalet owat ylöñ suu-
ret ylistettä niincuin kyllä fopis.

18 Hän tutki yrinäns sywyden ja ihmisten sydä-
met / ja tietä mitä he ajattelewat: Sillä Herra
tietä caicki cappalet / ja näke millä ajalla cuki-
pitä tapahduman.

19 Hän ilmoitta mitä tapahdunut on / ja mitä
tapahduma on.

20 Ja ilmoitta mitä salattu on / hän ymmärtä
caiken salaisuden / ja ei yrikän asia ole hänellä
peitetty.

21 Hän osotta suuren wijsaudens caunise / ja
hän pysy ijancaickisest ijancaickiseen.

22 Ei ihminen taida tehdä händä suuremmari
eikä wähemmäri / ei hän myös tarwidze yhtäkän
neuwo.

23 O cuinga iloiset owat caicki hänen työnsä /
waicka ihminen työlästä taita aiwastans lipinän
sijtä ymmärtä.

24 He eläwät caicki / ja niin myös ijancaickisest
pysywät: Ja mihingä hän heitä tarwidze / niin
he owat hänelle cuuliaiset.

25 Caikis paicois owat cari cahda wastan / ja
yri yhtä wastan.

26 Ja mitä hän teke / niin ei sijtä / mitän puutu /

ja hän on asettanut joca idzen / cubunga se tarpel-
linen oleman pitä.

1 Ja cuca suuttu cadzomast hänen jalouttans?
Ihminen näke hänen jaloudens siinä suuresa cor-
keudesa / siinä selkiäs perustures / ja caunis tai-
wahas.

2 Cosca auringo nousse / niijn hän ilmoitta päi-
twän / joca yri on sen korkeimman ihmellinen työ.

3 Puoliwäiwäst cuiva hän maan / ja cuca woi-
olla hänen palawudesans?

4 Hän on palawambi cuin monda päidziä / ja
poltta wnoret / ja hohhta palawutta tyköns / ja an-
da niijn kirckan paisten idzestäns / että se silmät
hitäise.

5 Se on suuri Herra joca hänen tehnyt on / ja
on kästtenyt hänen niijn nopiast juosta.

6 Ja Eunn pitä caikes mailmas ajallans pai-
staman / ja eroittaman cuucaudet / ja jacaman
wuoden.

7 Eunn jälken luke ihminen juhlapäiwät / hän
on walkeus joca wähehe ja caswa jällens.

8 Hän teke Cuucauden / caswa ja muutta idzens
ihmellifest.

9 Hän walista caiken taiwan sotawäen ylhällä
wahwudes / ja kirckat tähdet caunistawat tai-
wan.

10 Niijn on Herra corkeudes kästtenyt heidän
mailma walista.

11 Jumalan sanan cautta pitäwät he heidän
säätyns / ja ei wäsy walwomast.

12 Cadzo taiwan caarta / ja kiittä händä / joca
sen tehnyt ou: Sillä hän on sangen caunis.

- 13 Hän on tehnyt taiwan caunist ymmyrjäise-
xi/caiken ymbärins.
- 14 Ja sen korkeimman käsi on wenyttänyt hä-
nen.
- 15 Hänen sanans cautta sata paljo lunda / ja
hän anda ihmellisest tulen leihmahta secaisin /
nijnettä taiwas awa idzens.
- 16 Ja pilwet häälywät nijncuin linnut lendä-
wät.
- 17 Hän teke woimallans pilwet paruri / nijn et-
tä raket siellä satawat. Hänen Ukoisens jylinä
peljättä maan / että wuoretkin hänen edesäns wä-
risewät.
- 18 Hänen tahdostans puhalda etelätuuli ja
pohjatuuli.
- 19 Ja nijncuin linnut lendäwät / nijn käändä-
wät myös tuulet idzens / ja puhaldawat lunda
cocon / nijn että hän aja cocon / ja se puto alas
nijncuin heinäsirot.
- 20 Hän on nijn walkia että hän häikäise silmät /
ja sydämen täyty ihmetellä sencaltaista camala-
tasadetta.
- 21 Hän wuodatta härmän maan päälle nijn-
cuin suolan / ja cosca se kylmetty / nijn siitä tule
jää / nijncuin teroitettut puicot.
- 22 Ja cosca kylinä pohjatuuli puhalda / nijn we-
si tule jääxi.
- 23 Cusa wettä on / siellä se puhalda / ja puke we-
den päällens / nijncuin haarniscan.
- 24 Hän turmele wuoret ja poltta corwet / ja
cuwa caickinaisen wiherjäisen nijncuin tuli. Si-
tä

tä wastan autta syngiä pilwi / ja caste wirwotta
caicki jällens poudan jälkeu.

25 Hänen sanallans estä hän meren pysymän
siasans ettei se edemminä pääse / ja hän on pannut
luodot siehen.

26 Jotca merellä waeldawat / ne juttelewat sen
waaroista / ja me jotca sitä cuulemma / ihmette-
lemme.

27 Siellä owat camalat ihmet / moninaiset e-
läimet ja walascalat / jonga läpidzen täyty ih-
misten purjehtia.

28 Lyhykäisest / hänen sanallans pysyivät caicki
cappalet:

29 Ja jos me vielä paljongin sanoisimme / niin
en me cuitengan ferkiä caickijn lyhykäisestäkän.

30 Hän on caicki tyynni. Ja waicka me vielä
caickia corkiast cunnioitam / mitäst se on? Hän
on vielä sijtengin paljo corkiambi kuin caicki hä-
nen työns.

31 HERRA on sanamattomast suuri / ja hänen
woimans on ihnellinen.

32 Kijttäkät ja cunnioittacat HERRA teidän
woimanne perästä:

33 Hän on sijtekin corkiambi.

34 Ylistäkät händä caikesta woimasta ja älkät
lacateo / et te cuitengan sinne ferkiä.

35 Cuca on hänen nähnyt / että hän hänestä sa-
nois?

36 Cuca taita händä niin corkiast ylistä kuin
hän on? Me näemme ainoastans wähimmän hä-
nen töistäns: Sillä paljo ihnellisemmät owat
meil-

meillä vielä peitettyt. Sillä kaikki on Herran tehnyt / jotea hän antaa Jumalisten tietä.

44. LUCU.

Rijttäkäm cunni alista miehiä ja meidän J. siäm / yhtä toisens jälkeen.

2 Monda cunnialista työtä on Herran tehnyt heidän cansans algusta / hänen suurella woimalans.

3 He owat waldacundans hywin hallinnet / ja jaloja töitä tehet.

4 He owat wiisast neuwonet / ja ennustanet.

5 He owat maacundia ja canssoja hallinnet neuwolla ja Namatun ymmärryellä.

6 He owat lauluja opettanet / ja hengellisiä weisuja ajatellet. He owat ollet rickat / ja heillä on ollut paljon tawarata / ja owat rauhasa hallinnet nijncanwan cuin he täällä olit.

7 Näin owat he kaikki aicanans ollet kijtettävät / ja nijncanwan he elit suures cunnias pidetyt.

8 Ja jätit cunnialisen nimen.

9 Mutta muilla ei ole yhtän kijtosta / jotea owat huckunet / nijncuin ei he ensingän olis elänet / nijnyhdös heidän lapsens heidän jälkens.

10 Mutta pyhille ihmisille / joiden wanhurskaus ei vnohdeta / on hywä perindö jäänyt / ynnä heidän lastens cansa.

11 Heidän jälkentulewaisens pysyit kijtös / ja heidän tähtens owat heidän lastens lapses pysyhet ijancaickisest.

12 Ja heidän kijtorens ei plidä huckuman.

13 He owat rauhas handatut / mutta heidän nimens elä ijancaickisest.

Caus.

- 14 Canffa puhu heidän wijsaudestans:
- 15 Ja seuracunda ilmoitta heidän kijtorens.
- 16 Enoch kelpais Herralle/ ja otettin pois: Et
tā hän olis mailmalle neuwo catumireen.
- 17 Noah löyttin myhtettomari / ja hän löysi wi-
han aicana armon.
- 18 Ja tallella pidettin maan päällä cofea we-
denpaisumus tuli.
- 19 Hän sai lijton mailman puolest / ettei yrifän
liha pidä sullen weden paisumisella huckuman.
- 20 Abraham corkiaft cunnioitettu monen caus-
fan Jsä/ jolla ei ole werta cunniasa.
- 21 Hän piti sen korkeimman Lain / ja Jumala
teki hänen caussans lijton/ jonga hän asetti hänen
lihaans: Ja hän löyttin silloin vscolliseri cofea
hän kiufattin.
- 22 Sentähden lupais Jumala hänelle walalla/
että hänen siemenens cautta piti caicki pacanat
siunattaman / ja hänen piti nijncuin tuhca maa-
sa enättämän.
- 23 Ja hänen siemenens corgotettaman nijn-
cuin tähdet / ja olemän perilliset yhdestä merestä
nijntoiseen / ja wirrasta haman maliman ären
asti.
- 24 Ja se siunaus caickein ihmisten päälle:
- 25 Ja hän wahwisti lijton Jsachin causa / hä-
nen Jsäns Abrahamin tähden / ja andoi sen tul-
la ja pysyä Jacobis. Hänen siunais hän armol-
lisest / andoi hänelle perinnön / eroitti hänen or-
sans / ja jacoï hänen cahtentoistakymmenen su-
seuracundaan.

45. LUCU.

Hän andoi hänestä tulla pyhän miehen
 Moseren / joca caikelle mailmalle racas
 ja otollinen oli / ja jolle sekä Jumala et-
 tä ihmiset armeliat olit / jonga nimi corkiaft cum-
 noitetan.

2 Hän dännioitti hän nijneuin pyhiäkin Iffäl
 ja corgotti hänen suurest / nijn että wihamiesten
 tähdyni händä peljätä :

3 Ja andoi hänen tehdä monda ihmettä sanoil-
 la. Hän teki hänen cunnialiseri Cuningasten e-
 des / ja andoi hänelle kästyn canffastans / ja ofot-
 ti hänelle jaloudens.

4 Hän walidzi hänen pyhään säätyyn / hänen v-
 scons ja siweydens tähden / ja walidzi hänen cai-
 tist ihmisist.

5 Hän andoi hänen euulla oman äuens / ja otti
 hänen syngiään pilween.

6 Hän andoi hänelle läsnä ollesans kästysanat /
 nimittäin / elämän ja wijsauden Lain / että hänen
 piti opettaman Jacabile hänen listons ja Iffrae-
 lille hänen oikeudens.

7 Hän corgotti Maronin hänen weljens myds
 Lewin sucucunnasta / hänen caltaisens.

8 Hän teki ijancaiktisen liston hänen cansans /
 ja andoi hänelle pappiuden canffan seas.

9 Hän waatetti hänen cunnialisest ja caunist / ja
 puetti jalon hamen hänen päällens / ja caunisti
 hänen caickinaisilla caunistuxilla.

10 Hän walmisti hänelle callin käädyn / hän pu-
 ti alaisen waatten hänen päällens / sen pittän ha-
 men ja päälis hamen.

11 Ja ripusti monda cullaista culcuista ja na-
sta hänen päällens / aina ymbäriins / helisemän
cosca hän käwi vlos ja sisälle.

12 Ja se helinä piti cuuluman Pyhään / jolla
piti Jumalan edes hänen canssans muistutetta-
man. Ja pyhän haiman / cullalla / kellaisella sil-
killä ja purpuralla neulotuu / wätikiilwen rinnal-
le / walkeuden ja oikeuden.

13 Taitawast omnellun calleilla kiwillä / joi-
hin eahdentoistakymmenen Israelin sucucufian
nimet caiwetut olit / ja kiwein wuolialda cul-
daan soitellut / että heitä Jumalan edes piti mui-
stettaman.

14 Culdaladi lakis / johon pyhys cawwettu oli /
joca caicki oli caunis / callis ja ihanainen.

15 Jongacaltaista ei ennen ole nähty.

16 Si sitä saanut kengän panna päällens / mut-
ta ainoastans hänen poicans ja hänen poicans
pojat ijancaickisen asti.

17 Hänen vhrins tehtin eahdesti jocapäiwä:

18 Moses täytti hänen kätens / ja woiteli hänen
pyhällä öljyllä.

19 Hänen cansans tehtin lijtto / että hän ja hä-
nen poicans piti händä palweleman ijancaicki-
sest / niincawwan cuin taiman päiwät olit / piti
Papit oleman siunamas hänen canssans hänen
nimens.

20 Hän walidzi hänen caikista eläwistä / ruo-
cauhria ja sawuuhria vhraman He xralle ma-
fiari hajuri ja muistori canssa sowittaman.

21 Hän haldun andoi hänen sanans wiran / o-
petta

petta Jacobille hänen todisturens/ ja hänen Sailerans Israeli walista.

22 Muut asetit tosin idzens händä wastan / ja cadetit händä corwes / nimittäin / jotca Dathanin ja Abiramin cansa olit / ja kiucuidzewa Eorahn joucko.

23 Mutta Herrä näki sen / ja ei se kelwaanut hänelle / ja he nieltin julmas wihas.

24 Hän andoi nähdä heisä cauhian ihmien / ja söiheitä tulellans.

25 Hän cunnioitti myös twielä Aaronin / ja andoi hänelle perinnön / nimittäin / hän jacoi hänelle caicki esicoiset : Caickein muiden suhten lähetti hän härelle caickein ensin leipä kyllä :

26 Sillä heidän piti syömän Herran vhrin / jonga hän hänelle ja hänen siemenellens andoi.

27 Mutta ei heillä pitänyt osa maasa olemän / eikä perindötä ottaman canssan seas / mutta Herran idze oli heidän osans ja perindöns.

28 Pinehas Eleazarin poica oli colmas tässä cunnias / hänellä oli kiiwaus Jumalan pelgosa.

29 Ja cosea canssa pois langeis / oli hän vscollinen / wahwa ja rohkia / ja sowitti Israelin.

30 Sentähden annettin hänelle rauhan liitto / hallidzeman pyhä ja canssa / joca myös piti ynnä hänen siemenens cansa pitämän papillisen cunnian ijancaickisest.

31 Niincuin liitto tehtin Davidin cansa Judan sucucunnasta / että hänen pojistans piti ainoastans xri Cuningari tuleman.

32 Nijn myös Aaron ja hänen siemenens / piti ole-

oleman sen perilliset / opettamas meille wiisaut-
ta ja hallidzemas hänen canssans oikein : Ettei
heidän säätyns ja cunnians olis hukunut / mut-
ta pysynyt heillö ijancaickisest.

46. Lucu.

Jesus Nave oli vlias sodas / ja Propbeta
Moserén jälken / joca (oman nimens pe-
rän) sai suuren voitton Jumalan walit-
tuin edes.

2 Ja he costit wihamiehilleus / jotca noustt hei-
tä wastan / että Israël olis saanut perimisens.

3 Hän sai cunnian cosca hän ojensi kätens / ja
weti mieckans caupungeita wastan.

4 Tuca on ennen nijn miehullinen ollut ? Hän
otti fangiri Herran wiholliset ; Hänen tähtens
seisoi auringo :

5 Ja yri päiwä oli nijn pitkä cuin cari.

6 Hän rucoili sitä corkeinda ja wäkewinda / co-
sca hän wihollisens ahdisti caikelda curilda / ja se
suuri Herra cuuli hänen rucourens.

7 Ja andoi suuret kiwiraket langeta wihollisten
päälle / ja tappoi ne yppiniscaiset meñesäns alas.

8 Ja pacanat hawaidzit mitkä sotaaset näillä
olit / ja että Herra idze oli läsnä sodas / ja ajoi
jalosa taaca.

9 Ja Moserén aicana teki hän myös Caleph
Jephunnen pojalle hywän työn / cosca he olit
joucko wastan / ja estit canssa syndiä tekemäst / ja
asetit wahingolisen capinan.

10 Sentähden wapahdettin ainwaastans cari
niistä ciudesta sadasta tuhannesta miehestä / jot-
ca canf.

10. Eä canſſan johdatit perindöös / ſiehen maahan
joſa rieſca ja hunajata cuohu.

11. Ja Herra piti Calephiu wäſäns hamas
wanhuten aſti / menemän wuorelle maacunnas /
jenga ſiemen myös piti perinnön :

12. Että caickein Iſraelin laſten piti näkemän /
tunga hywä on cuulla Herra.

13. Ja Duomarit jocainen nimeldäns / jotea ei
eikä jumalita palwellut / eikä Herras ta luopunet /
myös yllitetän.

14. Heidän luuns wielä nytkin wiherjoidzewät /
kaſa he macawat :

15. Ja heidän nimens yllitetän heidän lapſſians /
jotea ſen perinet owat.

16. Ja Samuel Herran Propheeta / joca hän : n
Jumalaldans racaſtettin : Hän ojenſi walda
tunnan / ja woiteli Päämiehet hänen canſſans.

17. Hän duomidzi canſſa Herran Lain jälken /
ja Herra cadzoi jälleus Jacobin puoleen.

18. Ja löyttin wagari ja uſcolliferi Propheetarit
että ihmifet ymmärſit hänen olewan eunusturee
ſans totifen.

19. Hän rucoili ſitä wäkewätä Herra / coſca hän
wihoſſiſians joca haaralda ahdiſti / ja uhras
muoria earidzoita.

20. Ja Herra jylifi alas taiwaſta / ja andoi
cuulla idzens ſuureſa tuuleſa :

21. Iſi Tyriu päämiehet / ja Philifierin herrat.

22. Ja hänen loppuns edellä eſien cuolematans /
tunnuſti hän Herran ja hänen woideltnus edes /
että hän yhdeldäkän ihmifeldä ollut raha otta
nut /

nut/ ei yhtän kengäkän / niin ettei yrikän ihmienen
tainnut händä laitta.

23 Ja cosea hän pois nuckunut oli / ennusti hän
ja ilmoitti Cuningalle loppuns / ja andoi idzens
cuulla maalla / ja awisti Jumalattoman cans-
san huckuwan.

47. Lucu.

Sitte ennusti Davidin aicana Nathan:
2 Ja David oli Israelin lapsist walit-
tu/ ja nijneuin lihawa vñri Jumalalle o-
mistettu.

3 Hän oli Eejonein cansa nijneuin wohlain / ja
Carhuin cansa/ nijneuin caridzain.

4 Nuorella ijälläns tappoi hän Sangarin / ja
otti pois häpiän canssastans.

5 Hän nosti kätens ja paiscais lingolla / ja löi
maahan ylpiän Goljathin:

6 Sillä hän rucoili Herra sitä korkeinda / hän
wahwisti kätens lyömän sitä wäkewätä sotamie-
stä/ ja corgotti niin canssans sarwen.

7 Hän andoi händä ylistä kymmenen tuhannen
edestä / ja cunnioitti Jumalan stunauxella / että
hän sai Cuningan Crunnun.

8 Hän löi wiholliset jocapaicas / ja löi maahan
wastanseisojans Philisterit / ja musersi ricki hei-
dän sarwens/ nijneuin se wielä tänäpäñ rickim-
ferretti on.

9 Jocaidzesta työstä kijtti hän pyhä / sitä korke-
inda cauneilla weisuilla.

10 Hän weisais caikest sydämeest / ja racasti sitä
joca hänen tehnyt oli.

- 11 Hän asetti laulajat Altarin tykö / ja andoi heidän weisata hänen suloisia weisujans.
- 12 Hän asetti cunnialisest pidettä pyhäpäiwöt / että coco ajastajas pidäis caunnist wuoden ajat muistettaman Herran Nimen kistoxella / weisaten amulla pyhäis.
- 13 Herra andoi hänen syndins anderi / ja corogotti hänen sarwens ijancuicisest: Ja teki liiton hänen cansans / epä waldacunda ja Cuningalinen istuin Israelis piti hänellä pysymän.
- 14 Hänen jälkens tuli hänen wiisas poicans Salomo Cuningari / jolle Isä oli saattanut lewon / hallidzeman rauhas:
- 15 Sillä Jumala oli caieki asettanut ymbäriöllä / että hän olis rakendanut hänen nimellens huonen / ja ojendanut Pyhän / pysymän ijancuicisest.
- 16 O cuinga hywin sinä olet oppenut nuorella iällä / ja sinä olit täynnäs ymmärrystä / niuain wesi joca maan peittä.
- 17 Ja sinä olet caieki täyttänyt sanan lascuilla ja opetuxilla / ja sinun nimes cuulu caucana luodis / ja sinun rauhas tähden racastettin sinua / ja paljon sinusta pidettin.
- 18 Caieki maacuuat ihmettelit sinun weisujas / sananlascujas / wertaurias ja selityriäs.
- 19 Ja kistit Herra / joca Israelin Jumalari adzutan.
- 20 Sinä saatit culda niin paljon kuin tina / ja hopiata niin paljon kuin Blyhyä.
- 21 Sinun sydämes suostui waimoihin / ja sinä

annoit eryttä sinus/ ja annoit wirhen tulla cum
nias.

22 Sinä teit että sinun lapses hyljättin / ja wi
ha sattui sinun jälkentulewaisijs / sinun tyhmy
des rangaištuxeri.

23 Cosca waldacunda hajotettin / ja Ephraimis
epäjumalalinen waldacunda tuli.

24 Mutta ei Herra palainnut laupiudestans /
eikä muuttanut luvattua työtäns / ei myöds perä
ti cadottanut walittuins jälkentulewita / eikä
hyljännyt racastajans siemendä.

25 Mutta tallella piti jotakin Jacobin canssa
sta / ja juuren Davista.

29 Ja Salomo nuckui Isäins cansa :

27 Ja jätti siemenestäns Roboamin / taitamat
toman miehen / canssa hallidzeman :

28 Jolla ei ymmärrystä ollut / joca mielelläns
saatti canssan luopuman.

29 Ja Jerobeam Nebathin poica / joca Israelin
wei epäjumalan palweluxeen / ja saatti Ephrai
min syndiä tekemän.

30 Joiden synnit olit monet / että he wijmein
jettin pois maaldans.

31 Sillä he sääsit caickinaiset epäjumalan pal
weluxet / siehenasti että costo tuli heidän päällens.

48. Lucu.

Sinä Propheta Elia tuli edes nijneuin tuli
ja hänen sanans paloi nijneuin tulisoitto.
2 Hän andoi heille cowat wuodet tulla
ja wähensti ycitä kijwaupesans :

3 Sillä hän sulki Heran sanalla taitwan / ja
andoi colmasti tulen tulla alas.

4 O cuinga cuuluisa sinä olet Elia sinun tun-
nustähdeilläs / cuca on nijn cuuluisa cuin sinä o-
let?

5 Sen korkeimman sanalla olet sinä herättänyt
cuolluen / ja toit hänen haudasta jälleens.

6 Sinä kukistit ylpiät Cuningat wuoteistans /
ja hucutit heitä.

7 Sinä cuulit Sinain wuorella tulewaisen
rangaisturen / ja coston Horebilla.

8 Sinä ennustit Cuningaille / jotca piti rangai-
seman / ja asetit sinun jälkes Prophetat.

9 Sinä otettin pois tuules tulisilla rattailta ja
bewoifilla.

10 Sinä lähettettin rangaiseman ajallans / ja a-
settaman wiha ennencuin hirmuisus tuli. Kään-
näman Isän sydämet lasten tygö / ja saattaman
Jacobin sugulle oikein menon.

11 Mutuat owat ne jotca sinun näkewät / ja si-
nun ystäwydes tähden cunnioiteturi tulit: Siel-
läme saamme oikein elämän.

12 Cosca Elia oli pois tuules / tuli hänen hen-
gens Elisan päälle runsast.

13 Ei hän peljännyt aicanans yhtän päämie-
säl ei myöds kengän händä woittanut.

14 Ei hän andanut idziäns waatia / ja cosca hän
cuollut oli / nijn hänen ruumins wielä sijte
ennusti.

15 Hän teki eläisäns tunnus tähtiä / ja cuolluna
ihmeitä.

16 Ei cuitengan nämät caicki auttanet caiffan
parannukseen ja lackaman heidän synneistans /
mutta he ajettiin vlos omasta maastans / ja hajo-
tettiin caickijn maacundiijn ymbärins.

17 Cuitengin jäi piscainen joucko / ja päämies
Davidin huonesen / joiden seas muutamat teit se-
tä cuin Jumalalle kelpais.

18 Mutta muutamat teit syndiä fangen rascasti.

19 Jehiskia wahwisti caupungis / ja johdatti sine
ne weden : Hän andoi caiwa collioita ja tehdä
caiwoja.

20 Hänen ajallans meni Sanherib ylös / ja lä-
hetti Nabaseren / joca nosti kätens Zionita wa-
stan / ja ohcais sitä suurella ylpeydellä.

21 Silloin wärisi heidän sydämens ja kätens /
ja he surcuttelit heitans nijneuin waimo lapsen
kiwusa.

22 He rucoilit sitä laupiaista Herra / ja nostit
kätens hänen tygöns.

23 Ja se pyhä taiwast cuuli nopiast heidän ru-
courens / ja pelasti heitä Jesaian kautta.

24 Hän löi Assyrialaiisten sotajoucon / ja hänen
Engelins hucutti heidän.

25 Sillä Jehiskia teki sitä cuin Herralle kel-
pais / ja pysyi Isäns Davidin tiellä / nija cuin
Jesaja hänen opettanut oli / joca oli suuri ja to-
tinen Propheta hänen ennusturisans.

26 Sillä ajalla käwi auringo tacaperin / ja hän
pidensi Cuningan ijän.

27 Hän ennusti riekalla hengellä / mitä wijmei-
seidä tapahtuwa oli / ja andoi murhellisille Zio-
ni

his lohduksen / jolla he heittäns ijankaikkisesti pi-
ti lohduttaman.

28 Hän ilmoitti tulevaiset ja salaiset asiat / en-
nencuin ne tapahtuit.

49 Luceu.

Sofian nimi on niincuin jalo sawu Apote-
chist:

2 Joca on makia suus niincuin humaja:
Ja niincuin candelen soitto wijna juotais.

3 Häuellä oli suuri lahja kääntä caussa / ja pans-
na pois epäjumalan cauhistusta.

4 Hän piti sydämens HERRAN tygö / ja ojent-
jällens oikean Jumalan palweluxen / koska ma-
cunda oli täynnäs epäjumalan palwelusta.

5 Caikki kuningat / paidzi Davidita / Jehiskia-
ta ja Josiata owat rickonet:

6 Sillä he hyljäsit sen korkeimman Lain.

7 Senjälken sait Judan kuningat lopun: Sil-
lä heidän tändyi waldacundans anda muille / ja
heidän cunnians muicalaiselle caussalle..

8 Jotca poldit walitun pyhän caupungin / ja
teit hänen cujans autiari.

9 Niincuin Jeremia oli ennustanut / jota he pa-
hoin waiwaisit / joca äitins cobdus Prophetaxä
walittu oli / hämittämän / särkemän ja cufitta-
man / nijn myöds rakendamän ja jällens istutta-
man.

10 Hesekiel näki HERRAN cunnian nöys / jonga
hän näytti hänelle Cherubimin rattais.

11 Hän eunusti wihollisia wastan / ja ilmoitti
lohdutuxen niille jotca teit oikeuden.

12 Ja kahdentoistakymmenen Prophetan luut
 wielä nyt wiherjoidzewät cusa he maawat: Sil-
 lä he owat lohduktanet Jacobi / ja luwannet wa-
 pauden / johon heidän lujast idzens luottamä piti.
 13 Euinga me ylistäm Sornbabelita? Joca oli
 nijncuin formus oikias kades.

14 Ja Jesusta Josefechin poica / jotca aicanans
 Templin rakensit / ja Heralle pyhän huonen
 jälless teit / ijancaickiseri cunniari pysymän.

15 Ja Nehemiat pitä aina kijtettämän / joca
 meille kukistetut muurit jälless rakensi / ja sioitti
 portit ja teljet / ja rakensi meidän huonen jälless.

16 Ei ole maan päälle yhtän luotu Enochin
 wertaiseri / joca on otettu pois maasta.

17 Ei Josephingan / joca weljeins herra oli / ja
 hänen canssans holhoja / jonga luut wietin cotia
 jälless. Seth ja Sem olit suures cunnias canss-
 san seas.

18 Mutta Adam on cunnioitettu caickein elä-
 witten seas / joca caickein ensin Jumalalda luot-
 tin.

50. Lucu.

Simon Onian poica ylimmäinen Pappi /
 joca aicanans rakensi käytävät huonen
 ympärille / ja teetti sinne padzat.

2 Ja corgotti perusturen cari sen werta yle-
 mäs / ja walmisti ympärins käytävän Templin
 päälle.

3 Hänen aicanans olit lähtet soennet / jotca hän
 wastellawarusti.

4 Hän murhetti canssans wahingota / ja wah-
 wisti caupungin wihoollista westan.

5 Hän teki cunnialisen työn/ joca andoi canssan
tulla jällens oikiaan järjestyreen.

6 Cosca hän tuli estripun eteen/ niin hän walisti
cuin cointähti pilwē läpidze / niincuin täysi cuu.

7 Niincuin auringo paista sen korkeimman Tem-
plin päälle / ja niincuin taiwan caari on hänen
cauneudesans.

8 Niincuin caunis cuckainen kewäillä / ja niin-
cuin cuckaiset weden reumalla / niincuin pyhän
sawun puu kewäillä.

9 Niincuin sytytetty pyhä sawu astiasans :

10 Niincuin cullainen astia / caickinaisilla cal-
leilla kiwillä caunistettu.

11 Niincuin hedelmälinen öljupuu / ja niincuin
cypressipuu.

12 Cosca hän puki päällens sen caunin pitkän
hamen / ja coco pugun / ja tuli pyhän Altarin ty-
gö / silloin caunisti hän caiken pyhän.

13 Mutta cosca hän otti vhrin cappalet Papy-
pein käsistä / ja seisoi tulen tykönä joca Altarilla
palo.

14 Silloin seisoi hänen weljens hänen ymbä-
rilläns / niincuin istutettu Cedripuu Libanonis /
ja piiritit hänen niincuin palmupuun orat.

15 Ja caicki Aaronin pojat heidän cunniasans /
ja Herran vhrin olit heidän käsissans coco Isra-
elin sucucunnan edes.

16 Ja hän päätti wircans Altarin edes / ja teki
niin sille korkeimmalle ja caickiwaldialle caunin
vhrin.

17 Hän ojensi kätens juomavhrin cansa / ja vhr-

rais punaista wijna / ja wuodatti Altarin poh-
jaan makiari hajuri sille korkeimmalle / joca on
caickein kuningas.

18 Silloin huusit Aaronin pojat corkiast / ja
puhalsit wastitorwiju ja teit suuren huminan/
heitä muistetta sen korkeimman edes.

19 Silloin caicki canssa langeis äkist maahan
coswoillens / ja rucoili Herrra caickiwaldiasta
heidän korkeinda Jumalata.

20 Ja weisajat kiitit händä Psalmeilla / että se
cajahi coco huones sijtä suloisesta änestä.

21 Ja canssa rucoili Jumalata sitä korkeinda/
oleman armollisen / siehenasti cuin Jumalan pal-
welus leppui / ja he wircans päättänet olit.

22 Cosca hän jälleis meni alas / ni ja hän ojensi
kätens coco Israelin seuracunnalle ja andoi heil-
le suullans Herran sunauren / ja toiwotti heille
terwenden hänen nimens.

24 Taas rucoilit he jälleis / ja otit wastan su-
nauren sildä korkeimmalda / ja sanoit :

24 Kiittäkät nyt caicki Jumalata / joca suuria
teitä teke caikis paicois / joca meitä eläwitä war-
jele hamast äitin cohdusta / ja teke meille caicki
hywä.

25 Hän andaeon meille iloisen sydämen / ja lai-
natcon rauhan jocapaicas Israelis meidän eli-
naicanam.

26 Ja että hänen armonis aina pysyis meidän
tykönäm / ja wapahdais meitä / ni jacaunwan cuin
me eläm.

27 Cahjalaista wäke wihau minä sydämeistäni /

ja colmanalle olen minä niin julma / etten minä ole kellengän nijncuin heille :

28 Samaritereille / Philistereille / ja sille hulle wäelle Sichemis.

29 Tämän opin ja wiissauden on tähän kirjan kirjoittanut Jesus Syrachin poica Jerusalemist / ja on wuodattanut sydämeštän tähän opeturē.

30 Nutuas on se joca idzens tähän harjoitta / ja se joca tämän pane sydämeens / hän tule wiissari.

31 Ja jos hän sen jälken teke / niin hän on caic-kijn kelwollinen : Sillä Herran walkeus johdotta händä.

Jesus Syrachin pojan Rucous.

W Inä kijtän sinua Herra Cuningas / ja ylistän sinua Jumala minun wapahajani.

2 Minä kijtän sinun nimes / ettäs minun warjehuren ja apun olet / ja olet lunastanut minun ruumin cadoturesta.

3 Sen wieckan kielen paulasta / ja niistä jotca walhella lijekuwat.

4 Ja olet auttanut minua wihollista wastan / ja wapahanut minua sinun suuren ja corkiast ylistettävän laupiudes jälken :

5 Niiden kiljunasta / jotca minun niellä tahdoit niiden kädestä / jotca minun hengeni perän seisoit / ja suuresta murhesta / josa minä macaisin.

6 Tulisista kekälistä jotca minun olit piirittänet : Keskeldä tulda / etten minä siinä palanut.

7 Sywästä helwettiin juowasta / petollisista panettelioista / walhettelioista Cuningan edes ja wäärästä duomioista.

8 Minä olin sängen läsnä cuolemata / ja minun elämän tahdoi wajota helwettijn.

9 Minä olin piiritetty / ja ei kengän auttanut minua.

10 Minä edzein ihmisildä apua / ja en löytänyt.

11 Silloin minä ajattelin sinü laupiuttas Herran / ja cuinga sinä aina auttanut olet.

12 Sillä sinö autat caiekia ništä jotea sinua odottawat / ja pelastat heitä pacanain käsistä.

13 Minä rucoilin Jumalata heidän julmuuttans wastan / ja rucoilin lunastusta cuolemaasta.

14 Ja aurihuusin Herran minun Isäni ja halidziatani / ettei hän hyljäis minua tuscasa / cosca ne cowat sydämeštä puckailit / ja ei minulla yhtän apua ollut.

15 Minä kijtän sinun nimes lackamat / ja ylistän ja kijtän sinua.

16 Sillä minun rucouren tuli cuulduxi / ja sinä olet auttanut minua cadoturest ja caikest pahast.

17 Sentähden tahdon minä kijtä ja ylistä sinua Herran / ja cunnioitta sinun nimes.

18 Cosca minä wielä nuori olin / ennencuin minä tulini wietelhyri / edzein minä wiissautta julki fest minun rucourellani.

19 Templis tucoilin minä sijtä / ja tahdon edziä hamann loppuni asti.

20 Minun sydämen iloidzi häneštä / nijncuin silloin cosca wijnamarjat kypshiwät. Minä käwin oikiata tietä hänen tygöns / ja edzein händä jonourudesta.

21 Minä edzein händä / ja otin hänen wastan.

22 Silloin opin minä hywin ja euänfin minua-
ni wahwast hänen cauttans.

23 Sentähden minä kijtän händä / joca minulle
andoi wijsauden.

24 Minä aigoin tehdä sen jälkeen / ja ahkeroita
hywä / ja en tullut sittä häpidän.

25 Minä pyysin sitä sydämeistäni / ja ahkeroid-
jin tekemän sen jälkeen.

26 Minä nostin käteni taivaseen päin.

27 Silloin walaistin minun sieluni wijsaude-
sta / että minä tunsin hulludeni.

28 Minä pyysin händä wacuudella / hän ja mi-
nä olimma yri sydän aigusta / ja minä löysin hä-
nen puhtana.

29 Sentähden en minä tule hyljättyri: Minun
sydämen ikäwöidze händä / ja minä sain hywän
tawaran.

30 Herra on andanut minulle hänen cauttans
uden kielem / jolla minä händä kijtän.

31 Lahestykät tänne minun tygöni / te jotca ette
mitän coetellet ole:

32 Ja tulcat minun Schouluni / jos teildä jo-
tain puuttu / niijn te taidatte täällä oppia: Sillä
te oletta tosin suuresti janowaiset.

33 Minä olen awainnut suuni ja olen opetta-
nut / ajateleat nyt händä saada rahata.

34 Ja andacat teidän niscan hänen ikens ala ja
andacat opetta teitän.

35 Nyt löytän hän sängen lästä: Cadzocat mi-
nua: Minulla on wäähä aica ollut waiwa ja työ-
tä ja olen löytänyt cuitengin suuren lohduituren.

36 Ottacat oppi / niñcuin suuri hopiatawara /
ja kätkekät händä niñcuin suurta culdalajää.

37 Jloiteat Jumalan laupiudest / ja älkät hä-
wetkö hänen kijtorestans.

38 Tehkät mltä teille on kästetty / niñcauwan
cuiin teillä aica on / niñ hän teille ajallans hy-
win maya.

Jesus Syrachin posan Kirjan loppu.

Jeremian Walituswirret.

Ensimmäinen Luku.

Kinga se Caupungi niñ autiana
on / joca täynnäs Caussa oli? Hän
on niñcuin leski. Joca ylimmäi-
nen oli pacanain seas / ja wallan
päättä oli maacunnisa / seu täyty
mtt weron alaisna olla.

2 Oli yötö hän itke / niñ että kyynelet postilda
wuotawat / ei hänen ystäwistäns kengän händä
lohduta. Waan caicki hänen lähimäisens cadzo-
wat hänē ylöw / ja owat hänē wiholliserens tullet.

3 Juda on fangittu radollisudes ja rascas orju-
des / hän asu pacanain seas / ja ei löyde lepo / caic-
ki hänen wihollisens pahasti menewät hänen can-
sans.

4 Zionin tiet owat autiat / ettei kengän jublille
tule / caicki hänen porttins owat autiana / hänen
Pappins huocawat / ja hänen neidzens surkiast
cadzowat / ja hän idze on murheisans.

5 Hänen wihollisens woitti / hänen wihollisi-
lens käy hywäst / sillä Herra on hänen surkiudel-

Ja tähtänyt / hänen pahain tekaons pasjouden
tähden / ja hänen lapsens owat fangina mennet
pois wihollisten edellä.

6 Ja caicki caunistus on Zionin tyttärildä läh-
tenyt pois / hänen päämiehens owat nijncuin ne
jäärät jotca ei laiduinda löydä / ja woimatoimua
kämät edes waatian eteen.

7 Jerusalemin muista täällä ajalla / cuinga radol-
linen ja hyljätty hän on / ja cuinga paljo hän
wanhast hywä pitänyt on / että caicki hänen cans-
sans wihollisen alla on / ja ei kengän heitä autal
hänen wihollisens näkewät heidän ilons hänes /
ja naurawat hänen lepons.

8 Jerusalemin on syndiä tehnyt / sentähden täyty
hänen olla nijncuin saastainen waimo / caicki jot-
ca händä cunuiotit / cadzowat hänen ylö / että
he hänen häpiäns näkewät / mutta hän huoca ja
lange maahan.

9 Hänen saastaisudens tarttu kizuni hänen lie-
pessens / ei hän olis luullut / että hänelle näin pi-
däis wijmein käymän / hän on tosin ylö hirmui-
sesta cukiitettu maahan / ja ei kengän sijtekän ole
joca händä lohduuta / Herra cadzo minun radol-
lisattani / sillä wihollinen suurest kersca.

10 Wihollinen on pannut kätens caickein hänen
callisten caluins päälle / sillä hänen täyty cadzo
pääldä / että pacanat hänen pyhyteens käwit / joi-
sta sinä kieldänyt olet / ettei heidän pitänyt stunn
seuracundaas tuleman.

11 Caicki hänen canssans huocawat leipä keriä-
ten / he annoit parhat cappelens ruast / että he sie-
luns

luns wirgotaisit / Herra / cadzo siis / ja nâe / cuin-
ga minä olen halwari tullut.

12 Teille caikille minä sanon / jotca tästä käynte
ohidze / cadzocat siis ja nähtât / jos jocu kipu on /
nijncuin minun kipuun / joca minua nijn syö / sillä
Herra täytti minun surulla / hänen hirmuisen
wihaus päiwänä.

13 Torkeudesta hän lähetti tulen minun luhini /
ja andoi sen woimallisen olla niissä / minun jalca-
ni eteen wiritti hän wercon / ja sysäis minun ta-
caperin / hän on tehnyt minun autiari / että mi-
nun yli päiwä täyty murehtia.

14 Minun rascat syudini owat herännet hänen
rangaisturens cautta / ja ynnä caicki tullet mi-
nun caulani päälle / nijn että caicki minun wä-
ken minus hucku / nijn Herra on minulle tehnyt /
etten minä woi sillen nostaa ylös.

15 Herra on talannut caicki wäkewät alas /
cuin minulla olit / hän on andanut minusta juh-
lan euulutta / minun nuoria miehiäni cadotta-
man / Herra andoi neidzen / Judan tyttären wij-
nacuopas polke.

16 Sentähden minä nijn itken / ja molemmat
minun silmäni wettä wuotawat / että lohduuttaja /
joca minun sieluani pidäis wirgottaman / on mi-
nusta caucana / minun lapseni owat pois / sillä
wihollinen on woittanut.

17 Cuin Zion kätens ojenda / nijn ei kengän ole
joca händä lohduutta / Herra on käskenyt Jaco-
bist / että ne jotca hänen ymbärilläns owat hänen
wihollisens olisit / sillä Jerusalemi pitä heidän
seasans nijncuin saastainen waimo oleman.

18 Wanhursecas on Herra : Sillä minä olen hänen suullens tottelemato in ollut / cuulcat caic-
ki canssat / ja cadzocat minun kipuani / minun
heidzeni ja nourucaiseni owat fangiuteen meñet.

19 Minä cudzuin ystävänäni awureni / mutta he
owat minun wietellet / minun Pappini ja wan-
himmat Caupungisa owat näändynet / sillä he
terjät wät leipä / hengens wirgottarens.

20 Herra / cadzos / cuinga minä olen ahdistu-
res / että se caicki minun sisällystani kiwistele / mi-
nun sydämen tykyttä minun riumisani : Sillä
minä olen täynens murhetta : Ülcona miecka / ja
huonesu cuolema on minun lesteri tehnyt.

21 Kyllä se cuulu / että minä huocan / ja ei cui-
tengan minulla ole lohduuttaja / caicki minun wi-
holliseni cuulewat minun onnettomudeni / ja sij-
täriemuidzewat / sinä sen teet. Nijn anna siis se
käiwä tulla / jongas cuulluttanut olet / että heil-
en käwis / cuin minullengin.

22 Anna caicki heidän pahudens tulla sinun e-
tes / ja tee heille / nijncuins minullengin teit cai-
kin minun pahain tecoini tähden : Sillä minun
huocauxen on suuri / ja minun sydämen on mur-
heisans.

2. Lucu.

Cuinga Herra on wihoisans Zionin tyttä-
ren piimittänyt ? Hän on Israelin cunnian
kättänyt taiwasta maan päälle. Ei hän ole mui-
stannut astinlautans hänen wihapäiwänans ?

Herra on armottomast cadottanut caicki Ja-
cobin asumiset. Hän on hirmuisudesans Judan
tyttären scangit särkenyt / ja lyönyt heitä maa-
han,

han. Hän on riiswauut / sekä wadacundans /
 tē päc miehens.

3 Hän on Israelin wäkewyden hänen hirmuises wihasans särkenyt. Hän on oikian kätens wetännyt tacaperin / cosca wihollinen tuli / ja on Jacobis tulen sytyttännyt / joca culutta caicki ymbärins.

4 Hän on soudzens jännittänyt / nijncuin wihollinen / hänen oikian kätens on hän wiennyt / nijncuin wainollinen / ja on tappanut caicki mitä suloinen oli nähdä / ja hänen wihans nijncuin tulens wuodattanut / Zionin tyttären majaan.

5 Herra on nijncuin wihollinen / hän on Israelin raadellut / hän on caicki hänen huonens raadellut / ja on hänen seankins turmellut. Hän on Judan tyttärille paljo walitust ja murehta tehnyt.

6 Ja hän hajotti hänen majans / nijncuin kroydimaan / ja hänen asumisens turmeli / Herra on andanut uohta Zionis sekä juhlat että Sabbathit / ja on andanut hänen hirmuises wihasans / sekä Cuningat että Papat häwäistä.

7 Herra on heittänyt hänen Altarins pois / ja hänen pyhydens aldixi andanut / ja hän on hyljännyt hänen huonens muurit wihollisen käsijn uijn että he owat Herran huonesu huutaneet / nijncuin juhalla.

8 Herra ajatteli hajottarens Zionin tyttären muurit / hän on nuoran wetännyt sen ylidze / ja eple kädändännyt kastiäns pois / siehenasti että hän sen hucutais / torni seisso surkiass / ja muuri on cuttettuna.

9 Hänen porttins owat wajotetut maahan/hän on särkenyt hänen salpans ja tyhjäri tehnyt / hänen Tuningans ja päämiehens owat pacanain seas/ josa ei he Lakia saa cuulla / eikä heidän Prophetans näkyä Herralda löydä.

10 Zionin tyttären wanhiimat macawat maan päällä / ja owat äneti / he heittäwät tubca pöäns päälle / ja owat puettanet idzens säctijn! Jerusalemin neidzet käywät alla pöin.

11 Nijn olen minä itkennyt / että minun silmönit puhkewat / nijn että minun sisällyreni kiwistelet minun maran on wuodatettu maan päälle / minun canssani tyttären tähden / cosca imewäiset ja piseniset caupungin catuilla näännyit.

12 Cosca he sanoit äitillens : Eufä on leipä ja wijna ? Cosca he caupungin catuilla näännyit / nijncuin surman haawoitettut / ja annoit hengens ylön heidän äitins sylijn.

13 Ah sinä Jerusalemin tytör / keneen minä wertautan sinun / eli minäkä minä sinä pidän? Sinä neidzy Zionin tytör / wihingö minä sinua wertautan / jolla minä sinua lohduitaisin ? Sillä sinun wihingos on suurri nijncuin meri / cuca taita sinua paranda ?

14 Sinun Prophetas owat sinulle saarnannet turhutta / ja hulluja näkyjä / ja ei sinun pähoja trojas sinulle ilmoittanet / jolla he olisit sinun fangiundes estä tainnet / waan owat sinulle saarnannet turhia saarnoja / joilla he saarnasit sinun wlosnaastas.

15 Caicki ohidzetäywäiset paucuttawat kōstians sinun tōhtes / ja wiheltelewät sinua / ja pudistelewät

wat päättäns Jerusalemin tyttäreille. Tämäkö se
 Caupungi on/ josta sanotan: Se on caickein ja-
 loin/ josta coco maacunda iloidze?

16 Caickein wiholliset ammottelewat suutans
 sinua wastan/ wilistäwät sinua/ ja kiristäwät
 hambaitans/ ja sanowat: Me olemma hänen hu-
 cuttauet/ tämä on se päivä/ jota me halaisim/ me
 saimme sen/ me olemma nijn caurwan elänet.

17 Se Herra on tehnyt nijneuin hän oli aja-
 tellut/ hän on täyttänyt sanans/ jonga hän aica
 ennen kästännyt oli/ hän on armottomat hucutta-
 nut/ hän on ilauttanut wihollises sinust/ ja sinun
 wainollistes wallan corgottanut.

18 Heidän sydämens huuta Herran tygö/ O si-
 nä Zionin tyttären muuri/ anna päiwällä ja yö-
 lä khynelet wuota/ nijneuin ojan/ älä myös laeta
 älkön myös sinun silmäis munat.

19 Nouse yöllä ja huuda/ wuodata sinun syda-
 mes ensimäises walwos Herran eteen/ nijneuin
 wettä/ nostä kätes hänen puoleens/ sinun pisui-
 stes sieluin tähden/ jotca näjästä näändynet o-
 wat/ jocaidzen catur nurkisa.

20 Herra näe ja cadzo/ jongas nijn turmellut
 olet/ pitäkö myös wainotkin hänen ruumins he-
 delmät syömän/ ne nuorimmat lapsucaisetkin/
 tusca ja waaran pituet? Pitäkö Prophetat ja
 Papi/ Herran pyhäns nijn tapeturi tuleman.

21 Catuilla maasa olit nuoret ja wanhat/ mi-
 nun neidzeni ja nuorucaiseni owat miecan caut-
 ta langennet/ sinä olet tappanut sinun wihapäi-
 wänäns/ sinä olet armottomast teurastanut.

22 Sinä olet minun wiholliseni ymbäristölä
 cudzunut/ nijncuin juhlapäiwänä / nijn ettei ken-
 gän Heran wihan päiwänä ole pyysnyt eikä
 jäänyt : Sillä jotca minä caswatim ja ruokein/
 ne minun wihollisen on mestannut.

3. Lucii.

1 Inä olen se mies/ jonga wiheljäisyttä näh-
 dä täyty hänē hirmuisudens widzan cautta
 2 Hän johdatti minua ja wei pimeyteen ja ei
 walkiuteen.

3 Hän on kätens kääändänyt minua wastan / ja
 toimitta toisin aina minun cansani.

4 Hän on tehnyt minun lihani ja minun näh-
 cani wanhari/ ja minun luuni musertanut.

5 Hän rakensi minua wastan/ ja sapella ja wai-
 walla hän minua kääri.

6 Hän on minun pannut pimeyteen / nijncuin
 aica cuollet.

7 Hän on minun muurannut sisälle/ etten minä
 pääse wlos/ ja minua cowaan jalcapuuhū pañut.

8 Ja waicka minä pargun ja huudan / nijn hän
 corwans tukidze minun rucourestani.

9 Hän on muurannut minun tieni kijnni wuo-
 jon kiwillä/ ja minun polcuni sulkenut.

10 Hän on wäijynyt minua / nijncuin carhu/
 nijncuin Lejoni salaudes.

11 Hän on minun andanut tielä eryä / hän on
 minua repinyt säpäleiri/ ja turhari tehnyt.

12 Hän on joudzens jännittänyt / ja asetti mi-
 nin nuolella tarcoitetta.

13 Hän ailibuis minun wunascuuhini hänen
 wihastais.

- 14 Minä olen caikeu minun ranssani nauru/ ja heidän jocabäiwäinen wirtens.
- 15 Hän on haikindella minun rawinnut/ ja coiruoholla juowuttanut.
- 16 Hän on minun hambani säpäleixi musertanut/ hän kieritti minun tuhgasä.
- 17 Minun sielun on ajettu pois rauhasta/ minun täyty hywän vnohta.
- 18 Minä sanoin: Minun woiman ja minun toiwon Herran päälle on pois.
- 19 Muista siis/ cuinga minä niin radollinen ja hyljätty/ coiruoholla ja sapella juotettu olen.
- 20 Sinä cuitengin sitä ajattelet:
- 21 Sillä minun sielun sano sitä/ minä panen sydämeni/ sentähden minä vielä nyt toiwon.
- 22 Herran laupiudesta se on/ etten me ratti hukkunut/ ei hänen laupiudens vielä loppunut:
- 23 Baan joca huomen se on vsi/ ja sinun vscollisudes on suuri.
- 24 Herra on minun osan sano minun sielun/ sentähden tahdon minä häneen toivo.
- 25 Sillä Herra on hywä niille/ jotca häneen toiwovat/ ja niille sieluille/ jotca händä kysywät.
- 26 Hywä on olla kärsiwäisnä/ ja Herralda apua toivo.
- 27 Hywä on ihmiselle/ ijestä canda nuorudesans.
- 28 Että hän istu yrinäns/ on wait/ cosca jotta fin hänen päällens tule.
- 29 Ja pane suuns tomuhun/ ja odotta toivo.
- 30 Ja anda kyöbö postillens/ ja paljo pilcka kärsi.
- 31 Sillä ei Herra syörä pois ijancäikkisest/ waan hän saatta murheliseri.

32 Ja taas armahta hänen suurest laupiude-
kans.

33 Sillä ei hän sydämeistäns ihmisiä curita / ei-
hä murheseen saata.

34 Niinuin hän tahdois radolliset maan pääl-
lä anda paina ratti alas.

35 Ja heidän syyns anda Jumalan edes wää-
rinä olla.

36 Ja heitä wäärin duomita / niinuin ei Her-
ra sitä näkiskän.

37 Euca tohti siis sano : Sencaltaiset tapahtu-
vat ilman Herran käskytä?

38 Ja ettei hywä eli paha tule hänen käskyns
cautta?

39 Miki siis ihmiset nurisewat heidän eläisäns?
Jocainen nuriscan hänen syndejäns wastan.

40 Tutkistelcam ja edzikäm meidän menom ja
alaitkam Herran tygö.

41 Nestacam meidän sydämem ja kättem tai-
pasen päin / Jumalan tygö.

42 Me / me olemma syndiä tehnet / ja cowacor-
raitset ollet / sentähden sinä oikein teit / ettes sää-
säntkän.

43 Waan sinä olet wihalla meitä pimittänyt /
wainonnut / ja armottomast surmannut.

44 Sinä werhotit idzes pilwillä / ettei rucous
häsiint sen läpidze.

45 Sinä olet meitä loaxi ja saastaisudexi cans-
tan seas tehnyt.

46 Caicki meidän wihollisem owat suutans am-
mottanet meitä wastan.

- 47 Me painetan alas ja rangaistan / pelgolla ja ahdisturella.
- 48 Minun silmäni wuotawat westojia / minun canssani tyttären surkiuden tähden.
- 49 Minun silmäni wuotawat / ja ei taida lacata.
- 50 Sillä ei he asetut / siehenasti että Herra cadzo taiwast alas ja näke.
- 51 Minun silmäni culutta minulda elämäni / minun caupungini tytärten tähden.
- 52 Minun wiholliseni owat minun ajanet / niincuin linnun ilman syhtä.
- 53 He owat minun elämäni cuoppau salwanet / ja heittänet tiwen minun päälleni.
- 54 He owat myös minun pääni wedellä walanet / niin minä sandin: Nyt minä ratki hucas olē.
- 55 Mutta minä huudin sinun Nimes / Herral alhalda cuopasta.
- 56 Ja sinä cuulit minun äneni / Älä sinun corwias kätke minun huocaurestani ja huudostani.
- 57 Lähenē / cosea minä sinua huudan / ja sano: Älä pelkä.
- 58 Katcaise sinä Herra minun sieluni astal / ja lunasta minun hengen.
- 59 Herra cadzo / cuinga minun nija wäärystä tehjän / ja auta minua minun oikeuteni.
- 60 Sinä näet caicki heidän costons / ja caicki heidän ajaturens minusta.
- 61 Herra / sinä cuulet heidän pilekans / ja caicki heidän ajaturens minua wastan.
- 62 Minun wainollisteneni huulet ja heidän neuwons minua wastan yli päiwä.

- 63 Cadzo sijs / cosca he maata paneswat eli nou-
sewat / nijn he minusta wirsiä laulawat.
- 64 Costa heille Herra nijncuin he ansainnet
owat.
- 65 Anna heidän sydämens wapista / ja sinun ki-
roustas tuta.
- 66 Baino heitä hirmuisudella / ja hucuta heitä
Herran taiwan alda.

4. Lucu.

Cuinga on culda nijn mustennut? Ja jalo
culda nijn muuttunut? Ja pyhän kiwet owat
joca catulla hajotetut.

2 Zionin kempit pojat / cullan werrari luetut /
cuinga ne owat sawiastian caltaiseri arwatut /
jotea sawenwalaja teke.

3 Drakit taridzewat nisät pojillens / ja imettä-
wät heitä / mutta minun canssani tyttären tänty
armotoin imewäisille olla / nijncuin yöckdi cor-
wesa.

4 Imewäisten kieli tartui suun lakeen janon
tähden / ne nuoret lapsucaiset anowat leipä / ja ei
ole ketän / joca heille sitä iaca.

5 Jotea muinen soit hercullisest / he owat catul-
la näändynet / jotea muinen olit silkillä waate-
tetut / heidän tänty nyt loasa maata.

6 Minun canssan tyttären syndi on suurembi /
cuin Sodomian syndi / joca äkistä cukištettin / ja
ei yriskän käsi siehen ruwennut.

7 Hänen Nazarenis olit puhtammat kuin lu-
mi / ja walkemmat kuin riesca / heidän ihons oli
punaisembi kuin Coralli / heidän cadzandons oli
nijncuin Saphir.

8 Musta nyt on heidän ihons nijn musteent syn-
geydest / ettei he catuilla tuta taita / heidän nah-
cans rippu heidän luisans / se cuiwettui nijncuin
puu.

9 Miecassa tapetuille oli parembi / kuin nijsle/
jotca nälkään cuolit / jotca näändymän ja hukku-
man piti näljästä.

10 Laupiaimmat waimot täyty omia lapsians
keittä ruarens / minū canssani tyttären surkiudes.

11 HERRA on hänen hirmuisudens täyttänyt/
hän on wuodattanut hänen julman wihans / hän
on Zionis tulen sytyttnyt / joca myöds hänen pe-
rusturens polttanut on.

12 Ei Cuningat maan päällä sitä olis vsconet/
eikä caicki ihmiset maan päällä / että wainollisen
ja wihollisen piti tuleman Jerusalemin portisi-
sille.

13 Mutta se on hänen Prophetains syndein täh-
den / ja heidän Pappeins pahain tecoin tähden/
jotca siellä wanhurscasten weren wuodatit.

14 He käwit sinne ja tänne catuilla / nijncuin
fokiat / ja olit werellä rywetetyt / ja ei tainnet hei-
dän waatteisins ruweta.

15 Waan huusit heitä / wälttäkät saastaiset/
wälttäkät / wälttäkät / älkät mihingän ruwetco:
Sillä he wältit heitä / ja pakenit heitä / nijn että
myöds pacanain seas sanottin : Ei he cauwan sie-
lä pysy.

16 Sentähden on Herran wiha heitä hajotta-
nut / ja ei sillen cadzo heidän päällens / ettei he
Pappia cuñioittanet / eikä wanhoja armahtanet.

17 Cuitengin meidän silmän curkistelit tyhjän
arun

awun jälken / siehenasti että he wäshyt: Cosca me
odotiina sitä canssa / joca ei meitä autta woinut.

18 He wäijywät meitä / niin etten me rohke mei-
dän catuillam käydä / silloin myös meidän lop-
pum tuli / meidän päiwäm culuit / meidän lop-
pum on tullut.

19 Meidän wainojam olit nopiamat cuin Cot-
cat taiwan alla / wuorilla he myös meitä wai-
noisit / ja corwesa he meitä wartioidzit.

20 Herran woideltu / joca meidän turwam oli /
on sangittu heidän werckoihins / cosca he meitä
hajotit / johon me turnaisim / että me hänen war-
jons alla eläisim pacanain seas.

21 Jloidze ja riemuidze sinä Edomin tytär / jo-
ta asut Bzin maalla: Sillä sen calkin pitä myös
sinulle tuleman / ja sinun pitä myös juopuman
ja alasti tuleman.

22 Mutta sinun pahoilla tegoillas on loppu / si-
nä Zionin tytär / ei hän sillen anna sinua wiedä
pois / mutta sinun pahat tecos / Edomin tytär / pi-
tä hänen edzimän / ja sinun syndis ilmoittaman.

5. Lucu.

Wista Herrra / cuinga meille tapahtui / cad-
zo / ja näe meidän ylön cadzettam.

1 Meidän perimyrem on nuucalaisten osari
tullut / ja meidän huonem olconaissten.

2 Meidän äitim owat niincuin leffet.

3 Wettä / joca meidän omam oli / me joimme ra-
hallam / omat halgot me ostim hinnalla.

4 Saulallam me waiwa färseim / ja ehtä me jo
wäshynet olimme / ei cuitengan meille lepo añettu.

6 Meidän piti Egyptin ja Assyrian ala meitä
täm andaman / että me sittekin leipä meidän ra-
winnorem saistimme.

7 Meidän Isäm owat syndiä tehnet / ja ei sillen
ole kāsīs / ja meidän pitä heidän pahoja tecojans
nautidzeman.

8 Oriat meitä wallidzewat / ja ei ole kengän / jo-
ca meitä heidän kāsistāns pelasta.

9 Meidän pitä hakeman meidän leipäm hengen
pacolla / miecan edes corwesa.

10 Meidän ihom on poldettu nijneuin pädzies-
sen hirmuisen näljän tähden.

11 He owat waimot Zionis raiscannet / ja neid-
zet Judau caupungeisa.

12 Ruhtinat he owat hirttānet / ja wanhimbi-
ta ei he cunnioittānet.

13 Nuorucaiset piti jauhaman / ja piscuiset pui-
ta candaisans piti combastuman.

14 Wanhat puutuit porteišta / ja nuorucaiset
ei sillen candeletta soita.

15 Meidän sydämēm riennu loppui / meidän
dangim on käändynyt murheri.

16 Meidän päästäm on crunnu pudonnut / wot-
meitä / että me nijn olemma syndiä tehnet!

17 Sentähden on inyös meidän sydämēm mu-
rehisans / ja meidän silmām owat piminnet.

18 Zionin wuoren tähden / että se nijn härwitet-
ty on / että ketut hänes juorendelewat.

19 Mutta sinä HERRA / joca ijancaickifest olet
ja sinun istuimes ijästä ikän.

20 Mikis meidän nijn vnohdat? Ja nijn cau-
wan meitä peräti hyljät?

21 Palauta Herra meitä jällens sinun tygösi
että me taas palajaisimme / vdistä meidän päi-
wäm nijneuin he algusta olit.

22 Sillä sinä olet meitä heittänyt pois / ja sinä
olet sangan suurest wihaastunut meidän päällem.

Jeremian Malitusvirten loppu.

Tobian Kirja.

1. Luku.

Tsi yri mies nimeldä Tobia / Naphthalin
sugusta / yhdestä ylimmäisen Galilean
caupungista / ylembänä Asserita tien
wieres wasemalle kädelle merta cohden.

2 Se myös fangixi wietin Salmanasserin As-
syrin kuningan aicana. Ja waikka hän niin
muicalaisten seas fangina oli / ei hän cuitengan
Jumalan sanasta luopunut.

3 Ja caikki mitä hänellä oli / jaoi hän weljillens
ja tuttawillens / jotea hänē cansans fangina olit.
Ja ehtä hän nuorin mies oli Naphthalin sugu-
sta / ei cuitengan hän idzens lapsillisest kättänyt.

5 Ja cosea muutoin jocainen palweli cullaisita
wascoita / jotea Zerobeam Israelin kuningas
oli tehdä andanut / wältti hän cuitengin sitä cau-
histusta.

6 Ja piti idzens Templijn ja Jerusalemin Ju-
malan palwelukseen / ja palweli siellä Herra / ja
rucoili Israelin Jumalata / andoi myös hänen
esicoisens ja kymmenereus aiwa vscollisest.

7 Niin että hän aina colmandena tuoña / muu-

calaisillen / Eeskillen ja orwoillen heidän kymmenerens andoi.

8 Ne hän piti nuorudestans Herran lain jälkeen.

9 Cosca hän nyt caswanut oli / otti hän waimon Naphthalin sugusta Hannan nimeldä / ja sijitti yhden pojan / jonka hän myös Tobiaxi nimitti.

10 Ja opetti hänen nuorudest Jumalan sanas / Jumalata pelkämän ja syudiä wälttämän.

11 Ja cosca hän caiken sucuns / waimons ja lapsens causa wietin pois fangein seas Niniven kaupungijn.

12 Ja jocainen söi pacanain vhrista ja ruasta / wältti hän ja ei saastuttanut idzens seucaltaisella rualla.

13 Ja että hän coco sydämeästans Herra pelkäis / andoi Jumala hänen armon Salmanaasserin Assyrian kuningas edes.

14 Että hän andoi hänelle luwan käydäzens cubnga hän tahdoi / ja toimitta mitä hänellä tekemistä oli.

15 Niin hän meni caikein tygö / jotca fangina olit / ja lohduutti heitä Jumalan sanalla.

16 Ja hän tuli Medinin kaupungijn Ragereen / ja hänen myötäns oli kymmenen leiwistä hopiata / jotca kuningas hänelle andanut oli.

17 Ja cosca hän muinen Israelitain seas nähti yhden / Gabel nimeldä hänen sugustans / joca sängen köyhä oli / andoi hän hänelle sen rahan / ja otti kirjoituksen häneldä.

18 Sijtte pitkän ajan perästä / Salmanaasserin cuoleman jälkeen / cosca hänen poicans Sennabe

rib hänen jälkensä hallidzi / joca Israelin lasten
wihamies oli.

19 Käwi Tobia jocabäiwä caickein Israelitain
tykönä / ja lohduutti heitä / ja jacoï idzecullengin
hänen hywydestäns woimans jälkeen.

20 Isowaisia hän ruockei / alastomia hän waa-
tetti / tapetuita ja cuolleita hän hautais.

21 Mutta kuningas Sennaherib oli paennut
Judeast / cosca Jumala hänen lyönyt oli / hänen
pilkkamisens tähden. Cosca hän palais / oli hän
kuicuisans / ja andoi paljo Israelin lapsia tap-
pa / nijden ruumit toimitti Tobia hautaan.

22 Mutta cosca kuningas sen tietä sai / käski hän
hänen tapetta / ja otti häneldä caiken hänen ta-
warans.

23 Waan Tobia pakeni waimons ja poicans
cansa / ja piti idzens sala hywäin ystäwäins ty-
könä.

24 Waan wijden päiwän perästä wijdettäkym-
mendä tapettin kuningas omilda pojildans.

25 Ja Tobia tuli jälleens cotians / ja caicki hä-
nen tawarans annettin hänelle jälleens.

2. Lucu.

SEnjälken Herran juhlapäiwänä / cosca
Tobia huonesans cuuluisan wieraspidon
walmistanut oli.

2 Sanoi hän pojalleus : Miene ja cudzu ne ju-
maliset meidän sugustam meidän cansam rualle.

3 Ja cosca hän palais / sanoi hän Isällens To-
bialle : Oxi Israelita on cuolluna catulla.

4 Nijn nousi Tobia cohta pöydän tykö / ennen
cniin

cuin hän söi / ja meni sen cuolluen ruumin tygö /
ja otti sen / ja candoi hänen sala huonesens / että
hän sen sala hautais yöllä.

5 Ja koska hän ruumin sala kätkenyt oli / söy hän
leipäns murheisans.

6 Ja ajatteli sitä sana cuin Herra Amos Pro-
phetan kautta puhunut oli. Teidän juhlapäi-
wän pitä murhepäiwixi tuleman.

7 Ja meni yöllä ja hautais sen cuolluen :

8 Mutta hänen ystäwäns nuhtelit häändä / ja sa-
noit : Asten käski kuningas sinun tapetta sen a-
sian tähden / ja sinä olet siitä siehen siitä pääsnyt /
ja cuitengin hautat cuolleita.

9 Mutta Tobia pelkäis Jumalata enemmän
cuin kuningasta / ja candoi salaisest cocon ne ta-
petut / ja piti sala huonesans / ja yöllä hän hau-
tais heidän.

10 Mutta se tapahtui yhtenä päivänä / koska
hän cotia tuli cuolleita hautamast / ja oli wäsy-
ris / ja nojais seinurelle / ja nukkui.

11 Sondi päästyinen pesästäns / se putois pa-
lawana hänen silmijs / josta hän tuli sokiari.

12 Mutta sen caltaisen waiwan andoi Jumala
tulla hänen päällens / että jälkentulewaiset oppi-
sit kärkein : Niin cuin pyhästä Hiobista.

13 Ja että hän nuorudestans Jumalata peljän-
nyt / ja hänen käskyns pitänyt oli / ei hän wiha-
stunut eikä napisnut Jumalata wastan / että hän
oli andanut hänen sokiari tulla :

14 Waan pysyi lujana Jumalan pelgos / ja ki-
tti Jumalata caiken elinaicans.

15 Ja niin cuin kuningat pyhä Hiobi nauvoit.

16 Nijn myöds Tobiat nauroit hänen ystävänsä /
ja sanoit : Eusa nyt sinun vscallures on / jonga
nähdän sinä sinü almuissas andanut / ja nijn cuol-
luta handannut olet?

17 Ja Tobia nuhteli heitä / ja sanoit : Alkät sa-
noco nijn :

18 Sillä me olem pyhäin lapses / ja odotam elä-
mätä / jonga Jumala anda nijsle / jotca vscos
rahtwana ja lujana pysywät hänen edesäns.

19 Mutta Hanna hänen emändäns teki wiriästä
työtä käsilläns / ja ruokey hänen kehrämisellä.

20 Mutta se tapahui / että hän nuoren wuohen
toi cotiä.

21 Ja costca hänen miehens Tobia cuuli sen mää-
tywän / sanoit hän : Cadzocat / ettei se warastettu
ole / andacat handä isännällens jällens : Sillä ei
meidän sowi syöda warastetusta calusta / eikä sie-
hen ryhtyä.

22 Siitä puhesta wihahtui hänen emändäns /
wastais ja sanoit : Tästä nähdän / että sinun vscal-
lures ei ole mitän / ja sinun almuissas owat huc-
kinet.

23 Sencaltaisilla ja muilla sanoilla / soimais
hän hänelle hänen wiheissäsyttäns.

3. Lucu.

Silloin huocais Tobia rascast / ja rupeis
itkemän / ja rucoileman / ja sanoit :

2 Herra sinä olet hursecas / ja caicki si-
nun työs owat oikiat ja sula hywyns ja vscollisuus

3 Ja nyt minun Herran ole minulle armolli-
nen / ja älä costa minun syndiäni / älä muistele
minun eikä minun Isäini pahoja tevoja.

4 Sillä en me sinun kästyhjäs pitänet / niin me myös olem annetut meidän vihollisillem / että he meitä ryöstäwät / fangina pitäwät ja tappawat / ja olem häwäistyneeri / naururi ja pilcari tullet muncalaisille / cubungas meidän hajottanut olet.

5 Ja nyt Herra / hirmuiset owat sinun duomios / etten me sinun kästyhjäs pitänet ole / engä oikein sinun edesäs waeldanet.

6 Ach Herra osota minulle armo / ja corja minun hengen rauhas : Sillä minä tähdoisin paremmiin cuolla / kuin elä.

7 Ja se tapahui sinä päivänä / että Sara Raguelin tytär Mederein caupungist Rageresi myös pahoin häwäistin ja soimattin hänen Isäns piicalda.

8 Se oli annettu seidzemelle miehelle toinen toisens jälkeen / ja yri paha hengi Usinodi nimeldä / oli heidän caicki tappanut / cohta kuin he wuotesen tulit hänen tygöns.

9 Sentähden soimais händä hänen Isäns piical ja sanoi: Jumala tehkön / etten me ikänäns sinusta näkis yhtäkön poica / eli tytärtä maan päällä / sinä miestes murhaja.

10 Tähdotcos minungin tappa / niincuin sinä ne seidzemen miestä tappanut olet?

Niiden sanain tähden meni hän camarijn huonon päälle / ja ei syönyt eikä juonut colmena päivänä.

11 Ja ei lacannut rucoilemast ja itkemäst / ja rucoili Jumalata / että hän hänen sijtä häwäistyneest wapahdais.

12 Sijttä colmandena päivänä / cosca hän ru-

courens päättänyt oli / kiitti hän Jumalata ja
 lanoi:

13 Kiitetty olcon sinun nimes Herra meidän
 Jumal Jumala: Sillä cosea sinä wihaastut / oso-
 tat sinä armon ja hywyden / ja ahdistures sinä
 omnit anderi aňat nijsle / jotca sinua rucoilewat.

14 Sinun puoles minun Herran / käännän mi-
 nää caswoni.

15 Sinun tygös minä nostan silmäni / ja rucoi-
 len sinua / ettäs minun pelastaisit tästä raseast
 hawäistyrest / eli minun täälä corjaisit.

16 Sinä tiedät Herra / etten minä miestä hi-
 moinnut ole / ja olen minun sieluni puhdasna pi-
 tänyt caikista paboista himoista.

17 Engä ole cosean häpemättömän ja riwoin
 uocos ollut.

18 Miestä ottaman olen minä mielistynyt si-
 nun pelgofas / ja en hembendestä.

19 Taitka en ole minä heidän / elicä ei he minun
 ertaiseni ollet / ja sinä olet minua mitamax /
 kiittänyt toiselle miehelle:

20 Sillä sinun neuwos ei ole ihmisen woimas.

21 Mutta sen minä kyllä toderi tiedän / joca Ju-
 malata palwele / se kinsauren jälkeen lohduitetan /
 murhest pelastetan / ja curituren jälkeen löytä
 armon.

22 Sillä et sinä mielisty meidän cadoturen:
 Sillä saten peräst annat sinä auringon paista / ja
 argun ja itcun peräst täytät sinä meidän ilolla.

23 Sinun nimelles / Israelin Jumala / olcon
 ucaiekinen kiitos ja ylistys.

24 Sillä hetkellä cuultin heidän molembain ru-
courens Herralda taiwas.

25 Ja se pyhä Raphael / Herran Engeli lähe-
tettin heitä molembita auttaman / että heidän ru-
courens yhtä haawa tuotin Herran eteen.

4. Lucu.

Cosca Tobia luuli rucourens cuulduri / että
hänen cuoleman piti / huusi hän poicans ty-
göns ja sanoi hänelle :

2 Raeas poican / cuule minun sanani / ja pida
ne lujast sinun sydämesäs.

3 Cosca Jumala minun sieluni corja / niin hau-
ta minun ruumini / ja cunnioita sinun äitiäs
caickena elinaicanas.

4 Muista mitä waara hän kärkei / cosca hän
nun sydämens alla candoi.

5 Ja cosca hän cuole / niin hauta häändä minun
wiereeni.

6 Ja caickena sinun elinaicanas pida Jumala
silmais edes ja sydämesäs / ja carta ettes mihi
gän syndijn mielisty / ja Jumalan kästyä wastaa
tee.

7 Sinun tawarastas auta köyhä / ja älä kiän-
nä idzes pois köyhästä / niin Jumala taas arme-
lifesta cadzo sinun päälles.

8 Cusas taidat / niin auta tarwidzepä :

9 Jos sinulla paljo on / niin anna runsast / ja
sinulla wäähä on / niin anna siitä wäähästä hywä-
lä mielellä.

10 Sillä sinä coeot sinulles hywän palcan
kasa.

- 11 Sillä almu pelasta kaikesta synnistä ja cuolemaasta / ja ei hyljä häädästä.
- 12 Almu on hywä lohutus korkeimman Jumalan edes.
- 13 Carta poican kaikinaista salawuoteutta / ja paidzi sinun oma waimos / älä tenengän muuhun suostu.
- 14 Älä anna ylpeyden hallita eikä sinun sydämesäs eli sinun sanoisäs / sillä se on caiken eadoturen alcu.
- 15 Joca sinun työtäs teke / anna hänelle cohta hänen palckans / ja älä kiellä keldäkän ansaittua palckans.
- 16 Jotes tahdo sinulles tehtä / älä sitä myöds toiselle tee.
- 17 Jaa leipäs isowaiselle / ja peitä alastomia waatteillas :
- 18 Anna almua sinun leiwästäs ja wijeräs Jumalisten hautamisiss / ja älä syö elickä juo synnisten cansa.
- 19 Kysy aina neuwo wijsaille.
- 20 Ja kiitä aina Jumalata / ja rucoile / että hän sinun hallidzis / ja ettäs caikis sinun töisäs seuraisit hänen sanans.
- 21 Sinun pitä myöds tietämän poican / että minä kymmenen leiwistä hopiata lasna ollesas / lainaisin Gabelille Rageres Medenis / ja hänen kirjoiturens on minulla.
- 22 Sentähden ajattele cuingas hänen tygöns tulisit / ja ainoisit sen rahan ja andaisit hänen kirjoiturens.

23 **U**lā murheti poican / me olemma tosin tōy
hāt / mutta me saamme paljo hywā / jos me Jumalata pelkämme / wältäm syndiä / ja teemme hywä.

5. Lucu.

Silloin wastais nuori Tobia Isälleen /
ja sanoi : Caieki mitäs minulle sanonut olet / minun Isän / tahdon minä tehdä.

2 **M**utta cuinga minun tätä raha anoman pitäen minä tiedä / ei hän minua tunne / engä minä händä. Mitä minun pitää tietää / ei si
hän minun vscois? En tiedä / minä myös tietä siinä.

3 **M**ijn wastais händä Isäns ja sanoi : Hän on kirjoitukseks on minulla / coskas sen hänelle näytät / niin hän cohta sinulle anda rahan.

4 **M**ene nyt pois ja edzi sinulles vscollinen cumpani / joca palcan edest sinun causas menis / että näe rhat minun eläisäni jälleis saisit.

5 **M**ijn meni nuori Tobia vlos / ja löysi yhden taunin nuorucaisen cumpainin seisomast / joca oli pukenut ja walmistanut waeldaman / ja ei tietänyt / että se Jumalan Engeli oli.

6 **T**erwetti händä / ja sanoi : Custas olet hywä cumpainin?

7 **J**a hän sanoi : Minä olen yri Israelita.

8 **T**obia sanoi hänelle : Tiedätkös tien Medenian maalle? Hän wastais : Tiedän tyllä / ja olen vscsein waeldanut / ja olen maja ollut meidän wäljem Gabelin tykönä / joca asu Diageres Medenian / joca on Egbathanan wuorella.

9 **J**a Tobia sanoi hänelle : Odotas wäähä aical siehenasti että minä sen Isälteni sanon.

10 Ja Tobia meni ja sanoi sen Isällens / ja Isä ihmetteli / ja rucoili että se nuorucainen tulis sisälle.

11 Ja hän meni sisälle wanhan tygä / ja terwetti händä / ja sanoi : Jumala andacon sinulle ilo.

12 Ja Tobia sanoi hänelle : Mikä ilo minulla oleman pidäis / jonga pimeydes istuman pitä / ja taitwan walkeutta en nähdä taida ?

13 Ja nuorucainen sanoi hänelle : Ole kārsiwäimen / Jumala sinua wian autta.

14 Ja Tobia sanoi hänelle : Tahdotcos minun poicani johdatta Razeren Medenijn Gabelin tygö ? Nijn minä annan sinulle sinun palckas coicas palajat. Ja Engeli sanoi hänelle :

15 Minä tahdon hänen sinne wiedä / ja jällens sinun tygös tänne tuoda.

16 Ja Tobia sanoi hänelle / minä rucoilen sinua / sano minulle / mistä sugusta ja kenengä sucunnuksia sinä olet ?

17 Ja Engeli Raphael sanoi : Ole äneti / eikö sinä kyllä ole / että sinulla on sanansaataja / mitä sinun tarwitan tietämän custa minä olen ?

18 Tuitengin että sitä wäheimin pelkäisit / nijn minä sanon sinulle : Minä olen Azaria / suuren Ananian poica.

19 Ja Tobia sanoi : Sinä olet hywästä sugusta / minä rucoilen sinua / ettes wihastuis / että minä sinun sucuas kysynyt olen.

20 Ja Engeli sanoi : Minä tahdon sinun poicas terwenä sinne ja jällens tänne saatta.

21 Tobia wastais : Nijn mengät matcau / Ju-

mala olcon teidän cansan tiellä / ja hänen Engelin johdattacon teitä.

22 Silloin walmisti Tobia idzens / ja caicki mitä hän cansans otta tahdoi / ja siunais Isäns ja äitins / ja meni matcans cumpainens.

23 Ja hänen äitins rupeis itkemän / ja sanoi:

24 Meidän wanhudem lohduksen olet sinä ottanut ja lähettänyt pois / minä soisin ettei se rahanäns olis ollut / jonga tähden sinä hänen olet lähettänyt pois.

25 Me olisim tytyhet meidän köyhyyteem / se olis suuri rickaus / että meidän poicam tykönmä olis.

26 Ja Tobia sanoi: Älä itke / meidän poicam menexaitina ja palaja terwenä / ja sinun silmäs näkewät häneu.

27 Sillä minä uscon / että Jumalan hywä Engeli johdatta hänen / ja caicki hywin toimitta mitä hänen toimittamist on / niijn että hän ilolla jallens meidän tygöm palaja.

28 Niijn hänen äitins waickeni / ja tytyi stehen.

6. Lucu.

T Tobia meni matcans / ja yri coira juori hänen cansans. Ja ensimmäisen päivän matcana tulit he Tygriren wirran tygö.

2 Ja hän meni pesemän jalcojans / ja cadzo / suri cala hyppäis sieldä / ja tahdoi nieldä hänen.

3 Jota Tobia hämmästy / ja huusi täydellä äänellä / ja sanoi: Herra / hän tahto minun syöddä.

4 Ja Engeli sanoi hänelle: Tartu hänen kidurimins / ja wedä händä ylös. Ja hän weti häntä maalle / niijn hän pyrissi hänen jalcains edes.

5 Silloin sanoi Engeli : Halcaise cala cabtia/
sydän / sappi ja mara pidä sinulles : Sillä ne o-
vat sängen hywät woiteri.

6 Ja monicahdat cappalet calasta he paistoit/
ja otit cansans matcalle : Ne muut he suolaisit
ewäri matcalle / siehenasii että he tulisit Rageren
Medenijn.

7 Nijn Tobia kysyi Engelille / ja sanoi hänelle :
Minä rucoilen sinua Azaria weljen / että sanoi-
sit minullen / mitä woiteita niistä cappaleista teh-
dä taitan / jotcas minun käskit tähdellä pitä?

8 Nijn Engeli sanoi : Coscas cappalen sydän-
tä panet tulisten hiilden päälle / nijn se carcotta
caickinaiset köpelit miehen ja waimon tytö / nijn
ettei he enä wahingoitta taida.

9 Ja calan mara on hywä silmiä woidella / että
kalwo pois culuis.

10 Ja Tobia sanoi : Euhunga me poickemme :

11 Ja Engeli wastais ja sanoi : Tästä on yri-
mies Raguel nimeldä / sinun langos sinun sugu-
kas / hänellä on ainoastans yri tytär / Sara ni-
meldä / ja ei yhtän muuta lasta.

12 Sinulle on caicki hänen tawarans aiwoi-
tut / ja sinä otat hänen tyttärens.

13 Uno siis händä hänen Isäldäns / nijn hän an-
da hänen sinulle emännäri.

14 Nijn sanoi Tobia : Minä olen cuullut / että
hän jo ennen seidzemelle miehelle annettu on / ne
caicki owat cuollet / päälisepi sanotan / että paha
hengi on heidän tappanut.

15 Sentähden pelkän minä / ettei minun myöds

nijn kâwis / nijn cuolifit minun wanhembatti
murheifins / että minä ainoa poica olen.

16 Silloin sanoi Engeli Raphael / cuule minä
sanon sinulle / teiden päälle perkeleellä walda on.

17 Nimitäin / nijden päälle / jotea cadzowat Ju-
malan ylö / ja waiwoin haureuden tähden wai-
moja ottawat / nijncuin järjettömät eläimet.

18 Mutta sinä / coscas morsiames cansa cama-
rijn tulet / pitä sinun colme päiwä pitämän sinus
pois hänestä / ja hänen cansans rucoileman.

19 Ja sinä ydnä coscas panet calan maran tuli-
sten hiiden päälle / nijn perkele tule carcoteturi.

20 Toisna ydnä pitä sinun hänen tygöns mene-
män sijwollifest nijncuin pyhät Patriarchat.

21 Colmandena ydnä sinä saat siunauren / että
terwet lapses teistä syndywt.

22 Mutta cosca colmas yd culunut on / nijn si-
nun pitä neidzen tygö Jumalan pelgos mene-
män / enä hedelmän himosta cuin pahasta halu-
sta / että sinä ja sinun lapses siunauren saisit / joca
Abrahamin siemenelle luwattu on.

7. Lucu.

S he menit Raguelin tygö / ja Raguelo
ti wastan heidän iloifesta.

2 Ja hän cadzoi Tobian päälle / ja sa-
noi Hannalle emännällens : Quinga tämä nuori
mies on meidän langom muotoineu.

3 Ja cosca hän sen puhunut oli / sanoi hän : Cu-
sta te oletta minun weljeni ? He sanoit : Me olem
Naphthalin sugusta / niistä fangeista cuin Nimi
wes owat.

4 Raguel sanoi: Tuñettaca minun weskemi Tobian? Ja he sanoit: Me tunnem hänen hywin.

5 Ja cuin hän nyt paljo hywä puhui Tobiasta/ sanoi Engeli Raguelille: Tobia jongas perän työsty/ on tämän nuoren miehen Isä.

6 Ja Raguel nojais hänen puoleens / itki / rupeis hänen caulaans / ja suuta andoi hänen / ja sanoi:

7 Hywästi suunnattu ole sinä minun racas poican: Sillä sinä olet juuri jolon miehen poica.

8 Ja Hanna hänen emändäns / ja Sara hänen tyttärens rupeisit myös itkemän.

9 Sijtte käski Raguel tappa lamban ja waliniä ruoca. Ja cuin he heitä rucoilit pöydän tygö saaman/ sanoi Tobia:

10 En minä tänäpäñ syö engä juo / ellet sinä muötä anna minulle minun rucoustani / ja lupaa minulle Sara sinun tyttärtäs.

11 Cosca Raguel sen cuuli / peljästy hän muistai mitä niñlle seidzemelle miehelle tapahtunut oli / joille hän ennen hänen tyttärens andanut oli / ja pelkäis / epä tälleen myös niñ tapahtuman piti.

12 Ja cosca ei hän wastata tahtonut / sanoi Engeli hänelle: Älä pelkä hänelle anda pihea / sinun tyttären on hänelle aiwoittu waimari: Sillä hän pelkä Jumalata / sentähden ei pitänyt yrifän muista sinun tyttärtäs saaman.

13 Silloin sanoi Raguel: En minä epäile / ettei Jumala minun catkeroita kyynelitäni ja rucouriani cuullut ole.

14 Ja uscon / että hän sitä warten on teidän an-

danut minun tygöni tulla / että minun tyttären
tämän saisi hänen sugustans / Moseren lain jäl-
ken / ja älä nyt mitän epäile / minä annan hänen
sinulle.

15 Ja otti tyttären käden / ja löi sitä Tobian kä-
teen / ja sanoi : Abrahamin Jumala / Isaacin
Jumalan / Jacobin Jumala / olcon teidän cars-
san / ja auttacon teitä yhten / ja andacon sinun
rens runsast teille.

16 Ja he otit kirjan ja kirjoitit Awiolijon.

17 Ja kiitit Jumalata ja pidit wieraspito.

18 Ja Raguel cudzui tygöns Hannan hänen
waimons / ja käski hänen toisen camarin walmi-
sta. (hän itti.)

19 Ja weit sinne Saran heidän tyttären / ja

20 Ja hän sanoi hänelle? Ole rohkia minun tyt-
tären / taiwan Herran andacon sinulle ilon / sijtä
murhesta cuin sinä kärsinyt olet.

8. Lucu.

S ehtollisen jälkeen weit he nuoren Tobian
neidzen tygö camarijn.

2 Ja Tobia muisti Engelin sanat / ja ot-
ti satistans cappalen mara / ja pani sen tulisille
hiilille.

3 Ja Raphael Engeli otti sen hengen fangizi / ja
satoi hänen cauwas Egyptin corpeen.

4 Sijtte neuvoi Tobia neidzyttä / ja sanoi: Sa-
ra / nouse ja rucoileam Jumalata tänäpän ja
huomena / sillä nämät colme ydötä me rucoileam
ja oleam yhdes nijncuin Awiowäki.

5 Sillä me olem pyhäin lapset / ei meidän sormi
sitä

6 Itä säätää niin alca cuin pacañain/ jotca Jumala
lan cadzowat ylöñ.

6 Ja he nousit ylös ja rucoilit hartast / että Ju-
mala heitä warjelis.

7 Ja Tobia rucoili/ ja sanoi: Herra minun Ju-
malan/ sinä meidän Isäim Jumala/ sinua kiittä-
kän / taiwas / maa / meri / caicki wedet ja lähtet/
ja caicki luodut/ mitä niissä on.

8 Sinä olet tehnyt Adamin maan tomusta / ja
olet hänelle andanut Hewan apulaiferi.

9 Ja nyt Herra / sinä tiedät / etten minä paha-
sta himosta tätä minun sisartani waimoreni ot-
tanut ole/ waan että minä lapsia siittäisin / jonga
cautta sinun pyhä Nimes ijancaickisest kiitetäi-
sin.

10 Ja Sara sanoi: Herra armahda meidän
päällem/ että me molemmiin terwenä mahdaisim
meidän wanhudem saawutta.

11 Puoli yöstä huusi Raguel palweliatans/ ja
meni hauta tekemän.

12 Sillä hän sanoi: Mitämar / hänelle on niin
taphtunut / cuin muillengin sedzemälle / jotca
hänen kihlannet olit.

13 Ja cuin he haudan tehnet olit / tuli Raguel
waimons tygö/ ja sanoi:

14 Lähetä pijca/ ja anna cadzo / jos hängin cuol-
lut on/ että me hänen ennen päivä hautaisim.

15 Ja pijca meni Camarijn löysi heidän mo-
lummat terwenä ja raidisna / macawan toinen
toisens tyköñä.

16 Ja se toi heille sen hywän sanoman. Ja Ra-
guel waimoinens kiitit Jumalata/ ja sanoi:

17 Me kiitän sinua Herra Israelin Jumala / ettei se tapahtunut jota me pelkäisim. Sillä sinä olet laupiudes meillen näyttänyt / ja olet meidän wihollisem / joca meidän paha teki / pois ajanut. Sinä olet armahthanut näitä cahta ainocaissta lasta.

18 Ja nyt Herra / anna heidän aina sinua kiittä sencaltaisen armon edestä / ja sinulle aina kiitost vhrata / että muut ihmiset heisä tundisit / että sinä ainoa Jumala olet caikes mailmas.

19 Ja Raguel käski cohta täyttä haudan / ennencuin päiwä tulis.

20 Ja käski waimons taas walmista ehtolisen / ja toimitti heille caickinaiset tarpet tielle.

21 Ja hän andoi tappa cari lihawata härkä ja neljä lammasta ja cudzui caicki lähimmäisens ja ystävans wierari.

22 Ja Raguel neuvoi ja rucoili suurest Tobiat / wijpymän tykönäns cari wijeko. Ja caikessta hänen tawarallans andoi hän puolen Tabialle / ja teki kirjoituksen / että hänen cuolemans jätken / se toinen puoli myös Tobian olis.

9. LUCU.

Silloin huusi Tobia Engelin tygöns (sillä hän luuli hänen ihmiseri) ja sanoi hänelä : Azaria weljen / minä rucoilen sinua emule minun sanan.

2 Waicka minä idzeni sinulle omari palwelias andaisin / niin ei cuitengan se mitän olis sinun hywään tecois suhten.

3 Cuitengin rucoilen minä / ota tämä palwelias

1 ja Cameli ja mene Gabelin tygö Ragereen Me-
 2 denis / ja anna hänelle tämä kirjoitus / ja ota hä-
 nelldä se raha / ja rucoile händä minun häihini tu-
 leman.

3 Sillä sinä tiedät / minun Isän luke hetket ja
 4 päiwät / ja jos minä päiwängin enä wiiswyn / ussu
 vänen sieluns tule murheliseri.

5 Ja sinä tiedät cuinga hartast Raguel minua
 rucoillut on / etten minä häneldä kieldä taida.

6 Silloin otti Engeli Raphael neljä Raguelin
 7 palweliata / ja cari Cameliä / ja meni Ragereen /
 ja löysi Gabelin / ja andoi hänelle kirjoituksen / ja
 8 sai rahan häneldä.

9 Ja ilmoitti hänelle caicki mitä tapahtunut oli
 10 Tobian pojalle ja cudzui händä häihin.

11 Ja cosca he ynnä tulit Raguelin huonesen /
 12 löysit he Tobian pöydän tykönä / ja cadzo / hän
 13 nousi heidän tähtens / ja annoit suuta toinen toi-
 14 sens.

15 Ja Gabel itki / ja kiitti Jumalata / ja sanoi :
 16 Israelin Jumala siunatcon sinua / sillä sinä olet
 17 annialisen / hurscan ja jumalisen miehen poicat
 18 joca waiwaisille paljo hywä tehnyt on.

19 Siunatut olcon sinun waimos ja teidän
 20 wanhemban.

21 Ja Jumala andacon teidän nähdä teidän
 22 lapsen / ja lasten lapsen colmanden ja neljänden
 23 polween / ja siunattu olcon sinun sucus Israelin
 24 Jumalalda / joca hallidze ja wallidze ijancuicki-
 25 seen.

26 Ja cuin he caicki Amen sanonet olit / istuit he
 27 pöy-

pöydän tygö / waan he atrioidzit ja iloidzit Jumalan pelgös.

10. Lucu.

COsca nuori Tobia häidens tähden cauwan oli pois / rupeis wanha Tobia hänen Isäns murhettiman ja sanoi : Mixi minun poican niin cauwan pois on / ja mikä händä wijwyttä.

2 Mitämar / Gabel on cuollut / ja ei kengän tahdo hänelle raha mara.

3 Ja tulit sängen murhelligiseri / Tobia ja Hanna hänen emändäns / ja itkit molemmin / ettei heidän poicans määrättyllä ajalla cotia palannut.

4 Ja hänen äitins itki niin ettei hän tahtonut idzens lohdotta anda / ja sanoi : Woi minun poican / Woi minun poican / mixi me olem päästänet sinun waeldaman / meidän ainoan lohduksrem wanhudesam / meidän sydämem ja meidän perillisem.

5 Meillä olis kyllä tawarat ollut / jos en me sinua plis pois päästänet.

6 Ja Tobia sanoi hänelle / ole äneti ja hywäs turwa / ei meidän poican Jumalan awulla häntä ole / hänellä on yscollinen cumpani cansans.

7 Waan ei hän tahtonut idzens anda lohduks ja uori jocabäiwä wlos ja cadzoi joca cujalle / cukska hänen tuleman piti / jos hän josacusa hänen näkis.

8 Mutta Raguel sanoi wäwyllens Tobialle : Pysy meidän tykönäin / minä tahdon sanan lähettö Tobialle sinun Isälles / ja hänen tietä andal / ettäs terwenä olet.

9 Ja Tobia sanoi : Minä tiedän että minun

hän ja äitini parhollans lukewat jocaidzen päi-
män ja hetken / ja owat minun tähteni cowin
murheisans.

10 Ja cosa Raguel monilla sanoilla rucoili To-
biata / ettei hän millän muoto sitä tekis / andoi
hän hänelle Saran / ja andoi hänelle puolen cai-
kesta hänen tawarastans / palwelioista / pijscoista /
carjasta / Cameleista ja härjistä ja paljon raha /
ja andoi hänen terwenä ja iloista tyköns mennä
tois / ja sanoi:

11 Herzan pyhä Engeli olcon sinun cansas tiel-
lä / ja saattacon sinun terwenä cotia jälle / ettäs
hytäisit sinun vanhembas terwenä / ja Jumala
andacon minun silmäni nähdä teidän lapsen en-
nen kuin minä cuolen.

12 Ja vanhemmat otit tyttärens / ja suuta an-
noit hänen / ja päästit hänen tyköns.

13 Ja neuwoit händä että hän pidäis miehens
vanhemmat cunnias / nijneuin omattin wan-
hembans / racastais miestans / hallidzis wisust
tyhen / pidäis idzens cunnialisest.

II. Lucu.

TU tiellä cosca he tulit Haranijn / joca on
puoli wälis Niniwet / ensimmäisnä päiwä-
nä toistakymmendä / sanoi Engeli:

Weljen Tobia / sinä tiedät / mihingä tilaan si-
nä jätit Isäs.

1 Jos sinun tahtos on / nijn käykäm edellä / ja
andacam sinü waimos carjan cansa jäljestö tulla

2 Ja cosca se Tobialle kelpais / sanoi Raphael
3 ta myötäs calan sappe / ja he menit nijn edellä.

Mute

- 5 Mutta Hanna istui jocapäiwö tien wieres mäclä/ niijn että hän sai cadzo cauwas ymbärillens.
- 6 Ja cosca hän siinä paicas cadzeli/näki hän poicans cauca ja tuusi cohta hänen / ja juori ilmoittaman miehellens/ ja sanoi: Cadzo/ sinun poicas tule.
- 7 Ja Raphael sanoi Tobialle / cohta cuin sinä huonesen tulet / niijn rucoile ja huuda Herran tygö / ja kiitä händä / ja mene sütte Jsäs tygö / ja anna suuta hänen.
- 8 Ja woitele cohta hänen filmäns calan sappelä / cuin sinulla on / niijn hänen filmäns cohta aukenewat / ja sinü Jsäs taas näke ja suurest iloidze.
- 9 Niijn juori coira edellä / jonga he cansans otanet olit / ja liehacoidzi hännälläns / hyppeli ja oli iloinen.
- 10 Ja hänen sokio Jsäns nousi äkist / ja kirjutti niijn cowin / että hän louckais idzens. Niijn häncudzui palwelian tygöns / joca händä talutti kädessä cohtaman poicans.
- 11 Sitä teki myös äiti / ja he suuta annoit hänen ja itkit molemmiin iloista.
- 12 Ja cosca he rucoillet olit ja kiittänet Jumalata / istuit he caicki maahan.
- 13 Silloin otti Tobia calan sappe / ja woiteli Jsäns filmät.
- 14 Ja hän karsi sitä puolen hetke / ja caichi hänen filmistäns / niijn cuin munan calwo.
- 15 Ja Tobia otti sen / ja rewäis pois hänen filmistäns / ja sai cohta hänen näköns jäl lens.
- 16 Ja he kiitit Jumalata / hän ja hänen emändäns ja caicki cuin sen tietä sait.

17 Ja Tobia sanoi: Minä kijtän sinua Herra
 minä Israelin Jumala/ että minua curitit ja au-
 tit minua jällens / niin että minä ractan poicani
 kaan nähdä jällens.

18 Ja seidzemen päivän perästä tuli Sara hä-
 men poicans waimo / caiten hänen perhens / car-
 ans ja Cameleins cansa / ja toi paljo raha can-
 sans / niin myös sen rahan / cuin hän Gabelilda
 kaanut oli.

19 Ja Tobia jutteli wanhemmillens cuinga
 paljo hywä Jumala hänelle tehnyt oli / sen cum-
 manin cautta / cuin hänen cansans waeldanut oli.

20 Ja Achior ja Naboth Tobian langot / tulit
 hänen tygöns ja toiwotit hänelle onne / iloidzit
 hänen cansans caitesta sijtä hywästä / cuin Her-
 ra hänelle andanut oli:

21 Ja he söit yhdes seidzemen päivä ja olit iloi-

12. LUCU.

Sijtte cudzui Tobia poicans tygöns / ja sa-
 noi: Mitä me annam sille pyhälle miehel-
 le / joca sinun cansas waeldanut on.

Ja Tobia wastais Isäns: Cuinga me taidam
 mara hänelle ne hywät työt cuin hän minulle
 tehnyt on?

Hän on minun tertwenä wiennyt pois / ja tuo-
 nut cotta jällens: Hän toi sen rahan Gabelilda
 raje / ja autti minua tälle emännälle / niin hän
 myös ajoi pois pahan hengen / ja teki hänen wan-
 sembans iloiseri / Ja / hän autti minua idze / cossa
 minun suuri cala niellä tahdoi / ja andoi sinulle
 nähdä

näkös jällens / ja on tehnyt meille sangen paljon
hywä:

4 Euinga siis me taidam mara hänelle sencal-
taiset hywät työt? Mutta minä rucoilen sinua
Jsan/ taridze hänelle puoli caikesta sijtä tawara-
sta cuin me myötäm tuonet olem / että hän ne ot-
tais.

5 Ja molemmat sekä Jsa että poica / cudzuit hä-
nen erinäns / ja rucoilit händä ottaman puolen
caikesta sijtä tawarasta / cuin he myötäns tuonet
olit.

6 Ja hän sanoi heille salaisest: Kijttäkät ja cun-
nioittacat taiwan Jumalata jocaidzen edes/ että
hän teille sencaltaisen armon näyttänyt on.

7 Euningasten ja Förstein neuwo ja salaisutta
pitä salattaman / mutta Jumalan töitä pitä cor-
kiassti ylistettämän ja julistettaman.

8 Sencaltainen rucous paastolla ja almuisilla
ou parempi cuin paljo celda/ coota tawaraxi.

9 Sillä almuiset wapahawat cuolemasta/ pyh-
kiwät pois synnit/ ja pitäwät elämas.

10 Mutta jumalattomat saattawat idzens pois
hengeldäns.

11 Nijn minä nyt ilmoitan teille totuden / ja ei
sala sitä salaista kästyä.

12 Cosca sinä nijn catkerasti itkit ja nousit ruu-
da/ ja hautaisit cuoleita / kätkit ruumit sala hui-
neses / ja hautaisit ne yöllä/ silloin minä cannoi
sinun rucouxes Herran eteen.

13 Ja että Jumalalle kelpaisit / nijn sen pit-
nijn olemän / ilman kiusausta ei sinun pitänpä-
leman/ että coetelluxi olisit tullut.

14 Ja Jumala on minun lähettänyt paranda-
man sinua / ja ajaman pois sitä paha henge / joca
Saran sinun poicas emännän tykönä oli.

15 Ja minä olen Raphael / yri niistä seidzemest
Engelist / jotca seisomme Herran edes.

16 Ja cosca he sen cuulit / hämmästyit he / wapi-
sit ja langeisit maahan caswoillens.

17 Ja Engeli sanoi heille : Olcat hywäs tur-
was / ja älkät peljätkö :

18 Sillä se cuin minä teidän tykönä ollu-
en / sen on Jumala nijn tahtonut / kisttätät ja
cunnioittacat händä.

19 Minä olin syöpänäni ja juopanani teidän
ransan / mutta minä nautidzen näkymätöindä
tuoca / jota ei yrikän ihminen nähdä taida.

20 Ja nyt on aica / että minä mienen taas häuen
tögöns / joca minun on lähettänyt / cunnioittacat
te Jumalata ja ilmoittacat hänen ihmeitäs.

21 Ja cosca hän sen sanonut oli / catois hän hei-
dän silmäins edest / ja ei he händä enämbi nähnet.

22 Ja he langeisit maahan colmeri hetkeri / ja
cunnoitit Jumalata : Sijtte nousit he ja sane-
sit niistä / ja ilmoitit hänen suuria ihmeitäs.

13. Lucii.

Mutta Tobia awais suuns / kistti Jumia-
lata / ja sanoi : Herra / sinä olet suuri ja
wäkewä Jumala / ja sinun waldacundas
wähijancäickisen / sinä cūritat ja lohduitat jällēs.

2 Sinä taidat syätä helwettijn / ja taas otta
händä wlos / sinun kättäs ei taida kengän wälttä.

- 3 Te Israelin lapset / kiittäkät Herra / ja ylistäkät händä pacaanain edes.
- 4 Sillä sentähden on hän teidän hajottanut pacaanain secaa / jote ei händä tunne / ilmoittaman hänen ihmeitäs / ja että pacaanat ymmärräsitte ettei kengän ole caickiwaldias Jumala / waan hän ainoastans.
- 5 Hän on curittanut meitä meidän syndeim tähden / ja hänen laupiudestans hän meitä jälle autta.
- 6 Cadzocat mitä hän meidän cansam tehnyt on / ja kiittäkät händä pelgolla ja wapisturella / kiittäkät händä hänen tyisäns / ja ylistäkät händä joca ijancaickisest hallidze.
- 7 Ja minä myös tahdon kiittä händä tässä maassa / josa me fangina olemme : Sillä hän on näytännyt ihmens syndiselle canssalle.
- 8 Sentähden palaitcat te syndiset / ja tehkät jotakin hywä Jumalan edes / ja uscocat että hän teille hywä osotta.
- 9 Ja minä tahdon nyt sydämestäni iloita Jumalass.
- 10 Kiittäkät Herra te hänen walittuns / pitäkät ilopäiwä ja kiittäkät händä.
- 11 Jerusalemin sinä Jumalan kaupungin / Jumala rangaise sinua sinun töides tähden / mutta hän taas armahta sinua.
- 12 Kiitä Herra hänen lahjains edest / ja ylistä ijancaickista Jumalata / että hän taas rakennoi sinun majas / ja tois jälle caicki sinun fangiinijn että iloidzisit ijancaickisest.

13 Sinun pitä paistaman nijneuin kirkas wal-
keus / ja caikis mailman äris pitä sinua cunnioi-
tettaman.

14 Caucaiselda maalda pitä sinun tygös tulda-
man / ja lahjoja cannettaman.

15 Sinusa pitä rucoildaman Herra / ja sinua
pitä pyhäri cudzuttaman / Herran suurta nime
pitä sinusa rucoildaman.

16 Kirotot pitä oleman caicki / jotca cadzowat
sinua ylön / cadoteturi pitä tuleman caicki / jotca
sinua pilkawat / sinuatut pitä oleman caicki / jot-
ca sinua rakendawat.

17 Mutta sinun pitä iloidzeman sinun lapsi-
stas : Sillä he tulewat caicki sinuaturi / ja pitä
coottaman Herran tygö.

18 Nutuat owat ne jotca sinua racastawat / ja
jotca sinulle onne toiwottawat.

19 Minun sielun kiittäkän Herra : Sillä Her-
ra meidän Jumalam lunasta Jerusalem in cau-
pungin caikista hänen murheistans.

20 Nutuas minäkin olen / jos tähtet minun su-
gustani saawat nähä Jerusalem in hänen cun-
niasans.

21 Jerusalem in portit pitä Saphirist ja Sma-
ragdist raketut oleman / ja caicki hänen muurins
calleista kiwistä / joca curilda.

22 Balkiasta ja puhtasta Marmorista pitä
caicki hänen catuns lasketut oleman / ja joca ca-
tulla pitä weisattaman Halleluja.

23 Kijtetty oleon Jumala / joca hänen on cor-
gottanut / ja hänen waldacundans pösykön ijan-
cwickisest hänen päälläns / Amen.

Cosca nämät olit tapahtumet / ja Tobia oli
näkyns saanut jällens / eli hän wielä sijtte ca-
ri wijdatte kymmendä ajastaica / ja näki lapsens
lapset.

2 Ja cosca hän sadan ja cahden ajastajan wan-
ha oli / haudattin hän Ninives cunnialifest :

3 Sillä cosca hän cuusi cuudetta kymmendä a-
jastaica wanha oli / tuli hän sokiari / ja cuudendo-
na kymmendenä vuonna sai hän näkyns jällens.

4 Ja sen muun ikäns culutti hän iloifest / ja me-
nestyi Jumalan pelgos / ja cuoli hywäs rauhas.

5 Mutta ennen cuolematans / cudzui hän poi-
cans Tobian eteens / ja seidzemen uuorta poicai-
sta / hänen poicans lasta / ja sanoi heille :

6 Niniwe pitä pian häwitettämän : Sillä ei
Herran sana puutu. Mutta Medenis pitä wi-
lä sijtte cauwan rauhan oleman / ja meidän wel-
jem / jotca Israelin maalda hajotetut owat / pi-
tä tuleman jällens.

7 Ja meidän maam / joca nyt kylmällä on / pitä
jocapaicas asuturi tuleman / ja Jumalan huone-
joca poldettu on / pitä rakettaman jällens / ja cai-
ki jotca Jumalata pelkäwät / pitä sinne tuleman
jällens.

8 Ja pacanat pitä myös hylkämän heidän epä-
jumalans / ja pitä tuleman Jerusalemijn / ja siel-
lä asuman.

9 Ja caicki pacanat ja cuningat pitä siellä iloi-
zeman / ja palweleman Israelin Jumalata.

10 Nijn cuulcat nyt minun poicani teidän J
fän

sänne: Palwelcat Herrra totudes / ja olcat wa-
gat hänen / turwatcat häneen täydellisest.

11 Tehtät mitä hän käskenyt on / ja opettacat
fencaltaisita teidän lapsillen / että he myös al-
mua andaisit / että he aina Jumalata pelkäisit /
ja luottaisit hänē päällens caikesta sydämestäns.

12 Ja / rackat lapset / cuulcat minua / ja älkät
pösykö täsä Niniwes / waan cosca teidän äitien
haudannet oletta minun tyköni minun hautaa-
mi / niijn noscet menemän täälä pois.

13 Sillä minä näen / että Niniwen syнди lope-
ta hänen.

14 Ja cohta äitins cuoleman jälken meni To-
bia Niniwest emändäns / lastens ja lasten la-
stens cansa Medenijn appens ja häneu emän-
däns sucuin tykö / ja löysi heidän raidisna ja ter-
wenä hywäsä woimasans / ja hän holhois heitä.

15 Ja cosca he cuolit / painoi hän myös heidän
silmäns kijnni / ja sai niijn caiken perinnön ja Ra-
guelin tawaran / ja eli haman wiidenden pol-
ween / ja näki lapsens ja lastens lapset.

16 Ja cosca hän yhderän kymmenen ja yhderän
wuotinen oli / jotca hän Jumalan pelgos ilolla
elänyt oli / hautaisit hänen hänen sucuns.

17 Ja caicki hänen sucuns elit jumalifest / ja
cunnialifest : Niijn että he sekä Jumalalle että ih-
misille / ja caikille cuin maacunnas asuit o-
tolliset olit.

Tobian Kirja Loppu.

Historia Susannast ja Danielist.

Dei yri mies Babelis Jojakim nimelä.
2 Jolla oli emändä / Susanna nimel-
dä / Helkian tytär / joca oli sangen ihana
ja jumalinen:

3 Sillä hänellä oli jumaliset wanhemmat / joca hänen olit opettanet Jumalan Laus.

4 Ja hänen miehens Jojakim oli sangen ricas / ja hänellä oli caunis krydimaan hänen huonens tykönä. Ja Judalaiset tulit alati cocon hänen tygöns / että hän oli erinomainen mies caickin heidän seasans.

5 Mutta sinä wuonna oli cari wanha Canssa-
sta Duomarixi pandu / ne olit sencaltaiset ihmiset / joista Hetra sanonut oli : Heidän Duomari-
rins tekewät caickinaista pahutta Babelis.

6 Ne tulit jocapäiwä Jojakimin tygö / ja jolla jocu asia oli / sen piti siellä tuleman heidän eteenä.

7 Ja cosca Canssa oli mennyt pois puolipäiwäst / oli Susannan tapa mennä miehens krydimaahan.

8 Ja cosca wanhat jocapäiwä näit hänen sinne menewän / sytyit he pahast himost händä wastau-

9 Ja tulit tyhmäxi / ja cadzoit tarcast hänen päällens / ettei he taitanet taiwasen päin cadzo / ei ajatellet Jumalan sana eikä rangaistusta.

10 Mutta he himoidzit molemmat händä :

11 Ja häpeisit toinen toisellens ilmoitta / ja cutti bitin olis mielelläns hänen cansans maannut.

12 Ja wartio idzit joca päivän wirtästä händä / et-
tähä ainoastans hänen nähnetkin olisit.

13 Mutta toinen sanoi toiselle: Käytämme co-
tia / sillä nyt on ruan aica.

15 Ja cosca he toinen toisestans erinnet olit / pa-
lais cumbikin tacaperin ja tulit jälleens yhten.
Cosca toinen kysyi toisellens tunnustit he mo-
lemmat heidän pahan himons. Sutte mielistyit
he wartio idzeman / cosca he löytäisit waimon y-
xinäns.

15 Ja cosca he sowelian päivän olit määrän-
net händä wäijhärens / tuli Susanna cahden piij-
cans cansa / cuin hänen tapans oli / krydimaahan
pesemän idzens / sillä silloin oli sangen palawa.

16 Ja ei krydimaas ollut yhtän ihmistä / paidzi
näitä cahta wanha jotca heidän lymyttänet o-
lit / ja wartio idzit händä.

17 Ja hän sanoi piijcoillens: Tuocat minullen
Balsamita ja saipuata / ja sulkecat krydimaan / et-
tä minä idzeni pefisin.

18 Ja piicat teit nijneuin hän oli käskennyt / ja
suljit krydimaan / ja menit pois salaportista / tuo-
man hänelle mitä hän tahdoi / ja ei huomainnet
miehiä: Sillä he olit idzens lymyttänet.

19 Cosca piicat olit mennet pois / tulit ne cari
wanha ja juorit hänen tygöns / ja sanoit:

20 Eodzo / krydimaan on suljettu / ja ei kengän-
näe meitä / ja me olemma syttynet sinun rackau-
destas / tee siis meidän tahtom.

21 Mutta jos et sinä tahdo / nijn me tunnustam-
me sinun päälles / että me nuoren miehen yxinäns

siun tykönäs löytänet olemma / ja että sinä pi-
cas olet sentähden pois lähettänyt.

22 Nijn Susanna huocais / ja sanoi: Voi cuin-
ga suures tuscas minä olen : Sillä jos minä sen-
teen / nijn minun pitä cuoleman : Mutta jos en
minä sitä tee / nijn en minä pääse teidän käsistän.

23 Cuitengin ennen tahdon minä wiatoinna
ihmisten käsijn tulla / cuin Herra wastan syndiä
tehdä.

24 Ja rupeis ilmeifest huutaman / waan ne wan-
hat huusit myös händä wastan.

25 Ja teinen juori krydimaan oween ja awais-
sen.

26 Cosca canssa cuuli huudon / juorit he sala-
portista krydimahan / cadzoman mitä hänelle ta-
pahunut oli.

27 Ja ne wanhat rupeisit hänestä sanoman / nijn
että palweliat rupeisit hänen tähtens häpemän:
Sillä ei sencaltaista ollut coscan Susannasta
cuultu.

28 Toisna päiwänä cosca canssa tuli Jojakimin
hänen miehens huonesen cocon / tulit myös ne ca-
ri wanha täynnäs wäärnyttä ja cawalutta Su-
sannat wastan / saattaxens händä cuoleman.

29 Ja sanoit caikelle caussalle : Lähettäkät / ja
andacat Susanna Helkian tytär / Jojakimin e-
mändä tänne tuoda.

30 Ja cosca hän cudzuttu oli / tuli hän wanhem-
mittens / lastens / ja caiken sucuns cansa.

31 Mutta hän oli ihana ja cannis.

32 Sentähden kästit nämät pahan juoniset ot-
ta hänelä käärillijnan / jolla hän idzens peittä-

32 Oli / että he hänen cauneudeftans heidän hi-
mons olisit sammuttanut.

33 Ja caicki jotca hänen tykönäns seisoi ja hä-
nen tunfit / itkit händä.

34 Ja ne cari wanha nousit canffan seasta / ja
panit kätens hänen pääns päälle.

35 Mutta hän itki / ja nosti silmäns talwasen
päin: Sillä hänen sydämens yscalsi Herraan.

36 Ja ne wanhat rupeisit sanoman: Cosca me
cahden ainoastans krydimaas käystendelim / tu-
li hän cahden piicans cansa sisälle / ja sulki krydi-
maan / ja lähetti piicat pois.

37 Nijn yri nuori mies tuli hänen tyköns / joca
jogens lymyttänyt oli / ja pani lewätä hänen can-
fans.

38 Mutta cosca me krydimaan louckast fencal-
taisen häpiän näimme / juorimma me sinne kii-
rust / ja löysim heidän toinen toifens tytö.

39 Mutta sitä nuorta miestä en me woittanut.

40 Sillä hän oli meitä wäkewämbi / ja lyckäis
owen awoi / ja hyppäis pois. Mutta hänen me
kijnni otim ja kyshim / cuca se nuori mies oli /
waan ei hän tahtonut meille sano / sen me todi-
stam.

41 Ja Canffa yscoi ne cari / nijneuin Duoma-
reita ja ylimmäistä canffan seas / ja duomidzit
Sufannan cuolemaan.

42 Mutta hän huusi suurella änellä / ja sanoi:
Herra ijancaickinen Jumala / joca caicki salai-
sudet tunnet ja caicki asiat tiedät ennen kuin he
tapahtuwat.

43 Sinä tiedät että nämät wäärin minua wa-
staa todistanet owat. Ja nyt / cudzo / minun pitä
cuoleman / waicka minä wiatoim olen / jota he mi-
nun päälleni häpiälisest walhetellet owat.

44 Ja Jumala cuuli hänen huutons.

45 Ja koska hän cuolemaan wietin / kehotti Ju-
mala yhden nuorucaisen sydämen / jenga nimi o-
li Daniel / hän huusi corkiaast :

46 Minä tahdon olla wiatoim tämän waresä.

47 Ja caicki canssa käänsit ymbärins hänen puo-
leens / ja kysyit hänelle / mitä hän niillä sanoilla
ajattelis. Mutta hän astui heidän keskellens / ja
sanoi :

48 Olettaco te Israelis niin tyhmät / että te duo-
midzet Israelin tyttären / ennen kuin te asian tut-
kitta ja toden tiedätte ? Palaitcat jällens oikeu-
den eteen :

49 Sillä nämät owat wäärin händä waistaa to-
distanet.

50 Ja caicki Canssa palaisit kiirust ymbärins.

51 Ja ne wanhat sanoit Danielille : Istu mei-
dän tygöm / ja neuwo meitä että sinun Jumala
sencaltaisen Duomarin wircaa on cudzunut.

52 Ja Daniel sanoi heille : Eroittacat heitä toi-
nen toifestans / niin minä tahdon cuuhangin eri-
näns cuulella. Ja koska he toinen toifestans e-
roitettut olit / cudzui hän ensimmäisen / ja sanoi hä-
nelle : Sinä wanha pahan elkinen / tällä haawa
käsitawät sinun syndis sinun / joitas ennen tely-
nyt olet / koska wäärin duomidzit ja wiattomat
hucutit / waan wialliset wapari sanoit.